

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00541

EMIL UN KARL

Jacob Glatstein

Permanent preservation of this book was made possible by

James Zalman Saunders

in honor of

the Gantza Mishpokha

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

עmailto; אונ קארל

יעקב גלאטשטיין

עמל און קארל

פארלאג משה שמואל שקלאנסקי

ניו יורק, 1940

Copyright, 1940
by
FARLAG M. S. SKLARSKY
New York, N. Y.

מיינע קינדער
ש א ז ל
ג ע מ י
ג ב ר י א ל
געוּוִידְמַעַט

ה אֲפִיטָל אַיִינָס

ק אֲרֵל אַיִו גְּזֹועָסָן אַוִּיפָּא נִידְעָרִיךְ בְּעַנְקָל אֲפָרְגְּלִיוּוּרֶטָּעֶר. אַיִן חַוִּוָּי אַיִו גְּזֹועָסָן טַוִּיטְ-שְׁטִילִיְּל. עַר הַאַט גַּעֲקוּקָט אַוִּיפָּא דִּי צַעֲבָרָאַכְעָנָע שְׁטִיקְלָעֵד פּוֹן דָּעֶר וּוֹאוֹעַ, וּוֹאַם הַאַבְּזָן יַיְדָן גַּעֲוָזָלְגָּנָעָרֶט אַוִּיפָּא דִּיל. עַטְלָעָכָע מַאֲלַהַט עַר אַוִּימְגַשְּׁטְרָעָקָט דִּי רַעֲכָטָע הַאַנְטָן אַוְן גַּעֲוָזָלָט אַוִּיפָּהִיבָּן דָּעַם אַוְמְגַעְוָזָרְפָּעָנָעָם שְׁטוֹל, וּוֹאַם אַיִו גְּעַלְעָנָן לְעַבְנָן אִים. דָּעַר שְׁטוֹל הַאַט אַוִּיסְגָּעָזָן וּוֹי אַמְעָנָטָשׁ וּוֹאַם אַיִו גְּעַפְּאָלָן אַוִּיפָּן פָּנִים אַוְן קָאָן יַיְדָן נִישְׁתָּאַוִּיפָּהִיבָּן. אַכְבָּר יְעֻדָּעָס מַאֲל, וּוֹעֵן זַיְן הַאַנְטָן הַאַט דַּעֲרָגְרִיכְט דָּעַם שְׁטוֹל, הַאַט עַר אִים בְּלוֹיזָ אַכְבִּיל אַוְנְטָעָרְגָּהִיבָּן אַוְן גַּעֲלָאָזָט צְרוּקִיכְ פָּאָלָן. אַיִן קִיךְ אַוְן אַיִן שְׁלָאַפְּצִימָעָר אַיִו גְּזֹועָסָן נַאֲךְ שְׁטִילָעָר. פּוֹן דַּאֲרָט הַאַט גַּעֲטָרָאָגָן אַזָּא שְׁטִילְקִיְּט, אַזָּא עַר הַאַט מַוְרָא גַּעֲחָאַט אַרְיִינְגְּזָוְגִּינִּין.

דאם ווֹאָם עֲרֵ אַיְזָעָן אַיְנָעָרֶלְאִין אַיְזָהָאַט אַיְם
נִישָׁת גַּעֲרָטָם. נִישָׁת אַיְנָמָלְהַאַט מַעַן אַיְם אַיְבָּרְגָּעָלְאָזָט אַלְיָין
אוֹן עֲרֵ הַאַט זַיְךְ אַפְּלִוְוָעָלִינְגְּטַשְּׁאָפְּן אָן מוֹרָא. עֲרֵ הַאַט זַיְךְ
נִישָׁת גַּעֲשָׁרָקָן נִישָׁת פָּאָר קִיּוֹן נִיסְטָעָר אוֹן נִישָׁת פָּאָר טִיּוֹן
וּוֹאָלִים. פָּאָרְקָעָרֶט, עֲרֵ הַאַט גַּאֲרֵ לִיב גַּעֲהָאַט צֹוּ קוֹקָן מִיטְאָפְּעָ-
גַּעֲאָיִגְעָן אוֹפְּגָעָרְגָּנִישְׁ אָן פָּאָרְטָאָכְטָן מַעַשְׁהָלְעָד אָן
גַּרְאָמָעָן.

אבל אז ערד איז זיך געגעגען ליגענען שלאפען אין דער פינץ-טער, האט ערד געוואואטט, אז פון דער פינצטערניש וועט ארוויים-שווימען די מאמע אונז זיך וועט ברעגעגען די ליכטיקיט פון מארגן. קאפרל האט געקאנט אוועקפאפן, אז ערד זאל נישט וויסן, וואו-רי נאכט איז אים אהוינגעקומען. אוועקגעיליגט זיך מיט אפנען

אויגן אין דער פינצטער, געפלאנטערט אַ מעשה'לע אין גראמען
און פלויצים דערזען די אייגענע אָפֿעְנָע אָוִינְגָן אין דער ליכט.
אֶזְוֵי הָאָט זַיְךְ אִים נִשְׁתַּחֲתָאִים גַּעֲדוֹכְט, אָזֶה ער קוּקְט דַּוְרָךְ דַּעַר
פִּינְצְּטָעֵר אָזֶן זַעַט זַיְנָע אַיְגְּעָנָע אָוִינְגָן אין דער ליכט.
די ליכט אַיז גַּעַוּעַן דַּעַר מַאֲמָעַם אָזֶן די אָוִינְגָן זַעַנְעָן אַלְעָן מַאֲלָל
געַוּעַן אַירָע.

— קָאָרֶל, פּוֹיְלִיאָק, זַוְיַּלְאָגְן וּוּסְטָטוֹ שְׁלָאָפְּן? הַיְבָּזָר
אוֹפָט. שְׁוִין גְּרוּסְמָעָר טָאג, וּוּסְטָפָּרְשָׁפָּטְיקָן אָזֶן שָׁוָל.
— מַאֲמָעַם, — הָאָט עַר זַיְךְ גַּעֲפִיעְסְּטְשָׁעַט, — נַאֲךְ אַ בִּיסְעָלָע,
נַאֲךְ אַ קְלִין בִּיסְעָלָע.

— נַיְין, — הָאָט די מַאֲמָעַם גַּעַזְגָּט שְׁטְרָעָנָג אָזֶן אַנְטְּשָׁלָאָסָן,
נַאֲךְ אַירָע לְאַכְנְדִּיקָע אָוִינְגָן הָאָבָן בְּשָׂוִם אַוְפָן נִשְׁתַּחֲתָאִים
זַיְן בִּיּוֹ. זַוְיַּהְאָט זַיְךְ גַּלְיָיךְ גַּעַנוּמָעָן צַו דַּעַר קָאָלְדָּרָע אָזֶן אִים
אוֹפְּגַּעַדְעָקָט די פִּיטָם.

עַמְּ אַיז גַּעַוּעַן אַיז גַּוְטָן אַיז שְׁלָעְכָט, וּוּעָן די וּוּאָרְעָמָעַ פִּים
הָאָבָן אַנְגְּעָצְיוֹגָן די קְיָלָע לוֹפְטָמָט.

— מַאֲמָעַם, — הָאָט עַר זַיְךְ אַלְעָן גַּעֲפִיעְסְּטְשָׁעַט, אָזֶן גַּעַהְוִיכָן
די בָּאָרוּעָםָעַ פִּים, זַוְנְדִּיקָע די שְׁוִין פָּוָן דַּעַר וּוּאָרְעָמָעַ קָאָלְדָּרָע,
— גַּיבְּ מִיר אַ קְוִשָּׁ, אָזֶן אַ קְוִשָּׁ הַיְבָּזָר אַיז זַיְךְ נִשְׁתַּחֲתָאִופָּת.
— דוֹ קְוִשָּׁ-בְּעַטְלָעָר, שְׁוִין צִיְּטָ פָּאָר אַזָּא גְּרוּסָן זַוְן אוֹפִּיפָּ
צַוְּהָעָרָן בְּעַטְלָעָן אַ קְוִשָּׁ, — הָאָט די מַאֲמָעַם אִים גַּעַמְסָרְתָּ מִיטָּ
דַּעַר זַעַלְבָּרָע לְאַכְנְדִּיקָעָר שְׁטְרָעָנְגְּקִיטָם אָזֶן אִים גַּעַקְיִצְלָטָ די
פִּיאָטָעָם.

— אַ קְוִשָּׁ! אַ קְוִשָּׁ! — הָאָט עַר זַיְךְ אַיְגְּנָעָעָקְשָׁנְטָמָט,
בַּוּ ער הָאָט דַּעְרָפִילָט דַּעַר מַאֲמָעַם קְיָלָע אָרְעָמָעַ אָזֶן וּוּאָרְעָמָעַ
מוֹיל.

קָאָרֶל הָאָט נִשְׁתַּחֲתָאִים מַוְרָא גַּעַהְוָת צַו זַיְצָן אַיְנְגָעָר אַלְיוֹן, אַבְּעָר
אִיצְטָהָאָט עַר זַיְךְ גַּעַשְׁרָאָקָן אַיְפְּצָזְוִיכָן פָּוָן אָרָט. עַמְּ אַיז
אִים גַּעַוְאָרָן קָאָלָט, וּוּעָן ער הָאָט אַ טְרָאָכָט גַּעַטָּאָן וּוּעָן דַּעַר
עַנְגָּעָר קִיד אָזֶן קְלִינְגָּעָם שְׁלָאָפְּצִימָעָר. דַּאָּרָט אַיז אִיצְט אֶזְוֵי

שטייל, א סר, א סר שטיילער, ווי דאָ-א מיט דעם אומגעווארפערנען בענקל.

ווײַיל דעם אומגעווארפערנען בענקל האט מען דאָר ערשות-אָ אומגעווארפֶן און די ווֹצְאַע אַיִן נָאָר ווּאָס צְבָרָאָכֶן גַּעַוּאָרָן אַיִּיף פִּיזְ-פִּיצְלָעָר.

אין דעם צימער האט זיך ערישט געטומלט. דריי געזונטעה מענער האבן די מאמען אַוּוּקְגָּרִיסְן פָּוּן אַיִם. אַירע געשרייען האט מען געקאנט הערָן אַינְדְּרוּיסְן, אַבעָר קִינְגָּר אַיִן נִישְׁטָן גַּעַקְמָעָן חָעֵלְפִּין. אַיְינְגָּר פָּוּן די דריי האט גַּעַנְיְשְׁטָעָרט, גַּעַזְוָכְטָן פָּאָרְנוּמָעָן עַטְלָעְכָּע בַּיְכָּעָר, זְוָרְנָאָלָגֶן, אַיִן די אַנדְעָרָע צְוָוִי הָאָבָן די מאמען גַּעַהָאָלָטָן פָּעָסְטָן.

די מאמע האט זיך גַּעַרְאָנְגָּלָט מִיטָּזִי, גַּעַשְׁפִּיגְן זִי אַיִן פְּנִים אַרְיוֹן אַיִן גַּעַהָאָלָטָן אַיִן אַיְינְשְׁרִיעָן : „מַעַרְדָּעָר“ ! אַירע גַּאֲלָדָעָע הָאָר זַעַנְעָן גַּעַוּוּן צְעַפְּאָלָטָן אַיִן אַיר גַּעַפְּאָלָן אַיִן פְּנִים אַרְיוֹן. די הָאָר הָאָבָן אַיר פָּאָרְשְׁטָעָעלְטָן אַיִן אַוִּיגֶ, אַבעָר דעם אַנדְעָרָע אַוִּיגֶ אַיִן גַּעַוּוּן נַאֲךְ שְׁטָאָרְקָעָר פָּוּן בַּיְדָע שְׁטָאָרְקָעָם מענער. אַיר גַּאֲנָצָע גַּבְּרוּה אַיִן רַאְנְגָּלְעָנִישָׁ אַיִן גַּעַקְמָעָן פָּוּן דעם אַיְינְעָם אַוִּיגֶ, ווּאָס האט גַּעַהָאָט אַיִן זיך אַזְוִיפְּלִיל פִּיעָרְדִּיקָן בעט.

דעָר ווּאָס האט גַּעַהָאָלָטָן די גַּעַפְּוּנְעָנָעָ בַּיְכָּלָעָר האט אַפְּלוּ קִיְּין רִיר נִשְׁתְּמַת גַּעַטְאָן מִיטָּא בְּרוּם. נָאָר ווּוּן עָר, קָאָרָל, האט זיך אַיְינְגְּעָבִיסְן אַיִן אַיְינְמָאנְסְּ הָאָנְטָן, אֹז יַעֲנָעָר האט אַזְוָש אַוִּיסְּ-גַּעַשְׁרִינוֹן פָּוּן ווּוִיטָאָגֶן, האט אַיִם דָּעָר מָאָן, ווּאָס האט פָּאָרְנוּמָעָן די בַּיְכָּלָעָר, אַזְוָש שְׁטָאָרְקָעָן בְּרוּקָע גַּעַטְאָן אַיִן בּוּחַ, אֹז קָאָרָל האט זיך אַיבְּרָגְּעָקוּלְּיָעָט אַיִן אַומְגָעְוּוֹאָרְפָּהָן דעם בענקל. עַם האט אַיִם גַּעַנוּמָעָן בְּלִיאָנָן פָּאָרָד די אַוִּיגֶן, עָר האט זיך גַּעַדְרִית אַיִן דְּרִיעָן, אַבעָר עָר האט גַּעַהָעָרט, ווי די מאמע האט נַאֲךְ הַעֲכָר גַּעַשְׁרִינוֹן אַיִן דעם האט אַיִם גַּעַשְׁטָאָרְקָט, ווּאַיל אַיִם האט זיך גַּאֲרָגְּרָעָן גַּעַוּאָלָט פָּאָרְמָאָכָּן די אַוִּיגֶן פָּוּן דעם שְׁטָאָרְקָן ווּוִיטָאָגֶן, ווּאָס עָר האט גַּעַפְּילָט.

— מערדער! אים שלאגט איר אויך? איר וועט מיך
צולאָן צום קינד! איר וועט מיך לאָן מיט אים זיך געווע
גענען?!

מיט די לעצעט כוחות האט זי באָפְרִיט איר לינקע האנט,
וואָס איז געוווען אַיְנְגֶּדֶרְיִיט אֵין אַ רְוִיטָעֶר פּוֹיסְט. זי האט
שנעל, זוי אַ קָּאָז, מיט דער אַיְנְצִיקָּעֶר האנט, אַוְימְגָּעָרְעָלְט
אַ שְׁטִיקָּ פְּנִים בְּיִםְמָאָן, וואָס האט צוֹרִיק גַּעֲוָאָלְט אַרְיִינְקְרִיגְן
אַיר האנט אֵין זַיְן פּוֹיסְט.

אַ דִּין רִינְשְׁטָאָקָּל בְּלוּט האט זיך באָזְוִין אֹיֶף דעם צעַד
דרָאָפְעָטָן פְּנִים. דָּאָס רִינְשְׁטָאָקָּל אֵין גַּעֲוָאָרְן אַלְּיאַ גְּרוּסָעֶר אָוָן
נְרוּסָעֶר, בֵּין דָּאָס בְּלוּט האט פָּאָרְגָּאָסָן דָּאָס גַּאנְצָעֶ פְּנִים. יְעַנְעַר
הָאָט זיך גַּעֲנוּמָעָן וּוַיְשַׁׁן מִיט אַ טִיכָּל אָוָן דִּי מַמְּאָע אֵין שְׂוִין גַּעֲוָועָן
אוּפְּן דִּיל, וּאוּקָאָרְל אֵין נַאֲך אַלְּיאַ גַּעֲלָעָן אָוָן זיך גַּעֲקָרְטְּשָׁעָט
פָּוּן וּוַיְיַטָּאָג. זי האט אַים גַּעֲקוּשָׁת שְׁנָעָל, זוי זַיְן וּוּאָלְט גַּעֲוָאָלְט
אַרְיִינְכָּאָסָן וּוָסָמָעָר, בֵּין מעַן וּוּעַט זיך אַפְּרִיטִין פָּוּן אַים.

פָּאָר מָאָרְגָּן, פָּאָר אַיְבָּרְמָאָרְגָּן, פָּאָר נַאֲך אַיְבָּרְמָאָרְגָּן,
קָאָרְל! קָאָרְל! מעַן נַעֲמָט מֵיך פָּוּן דִּיר מִיט גַּוּאָלְט, וּוּעָר
וּוַיְיסְט, וּוּעָן מִיר וּוּלְעָן זיך זַעַן!

אוּיֶף די לִיפְּן האט עַר גַּעֲפִילָט גַּעֲזָלְצָעָנָע טְרָאָפְּנָם, וּוָסָמָעָן
הָאָבָּן זיך גַּעֲנָאָסָן, זוי אַ שְׁטָרָאָס אֵין אַ שְׁטָרָקָן רָעָגָן.
די צוּוּי מַעֲנָעָר הָאָבָּן מִיט נַאֲך אַ שְׁרָעְקָלְעָבָרָן כְּעֵם זיך זַעַן
פָּאָק גַּעֲטָאָן אָוָן זיך גַּעֲנוּמָעָן שְׁלָעָפָן צוֹ דָעָר טָוָר. בָּעָת זַיְיָ הָאָבָּן
זיך גַּעֲוָכָּט בִּיְצָוּקָמָעָן אֵין זַיְיָ וּוּאָזָע אַרְוֹנָטְעָרְגָּעָפָאָלְן פָּוּן קָאָמָד
אָוָן צְעַשְׁפְּרִיצָּט גַּעֲוָאָרְן אַיְבָּרְן גַּאנְצָן הוּוִי. אַ שְׁטִיקָּל האט
אָפְּיָלוּ קָאָרְלִין גַּעֲטְרָאָפְּן אֵין פְּנִים.

די צוּוּי מַעֲנָעָר הָאָבָּן גַּעֲהָאָלְטָן די הענט אוּיֶף אַיר מְוַיָּל,
אַבָּעָר עַר האט קָלָאָר גַּעֲהָעָרט, זוי זַיְשְׁרִיְטִיט מִיט אַיר צְוֹגְעָדְיִישָׁעָט
קוֹל :

קָאָרְל! קָאָרְל!

דער דראטער, מיט דעם פעל ביכער און זשורנאלן, האט
אימ דערלאנגט אָ בריך אַין די פִּים אַון אַים גַּעֲזָגֶט:
— דו, ממור, ווארט בעז מען וועט קומען נאך דיר.

קארל האט מיט אַמְּאֵל דערפֿילט, אָז דָּם ווֹאָס עַם אַיּוֹ
אוֹזְוִי שְׁטִיל אַיּוֹ קִיר אַון אַיּוֹ שְׁלָאַפְּצִימָר אַיּוֹ טָאַקָּעַ דָּם שְׁרַעַק-
לְעַכְסְּטָעַ, ווֹאָס עַם האט היינט גַּעֲטַרְאָפָּן. אָז עַר זָאַל דָּאַפָּר-
בלִיבִּין אַיּוֹ טָאג אַון נאָך אָ טָאג אַון נאָך אָ טָאג, ווֹעַט אלְזָן
זַיְן שְׁטִיל אַיּוֹ הוֹיָן, ווֹיְוֵל די טִיעָרָעַ מַאֲמָעַ, די שִׁינְעָעַ, הוֹיכָע
מַאֲמָעַ אַיּוֹ שְׁוִין מַעַרְנִישְׁתָּאָט.

דערפֿאָר האט ער גַּעֲגָבָן אָהיַב דָּם אָומְגָעָוָאַרְפָּעָנָעַ
בעַנְקָל, עַס ווֹידָעָר אַרְנוֹטָרְגָּעָלָאָט אַון גַּעַלְאָזָט לִיגָּן, ווֹיְוֵל דָּם
אָומְגָעָוָאַרְפָּעָנָעַ בעַנְקָל האט נאָך גַּעַטְוּמָלָט מִיט דָּעַר מַאֲמָעַ
אַון די שְׁטִיקְלָעַר פָּזָע ווֹאָזָע הַבָּן נאָך עֲדוֹת גַּעֲזָגֶט, אָז
זַי אַיּוֹ עֲרַשְׁתָּה גַּעַוּעַן מִיט אַיּוֹ אַיּוֹ פַּאֲרָנָעָצָט דָּם פְּנִים מִיט
גַּעַזְלָצָעָנָע טְרָעָן.

קארל!

ער האט קלְאָר גַּעַהָרָט, אָז מעַן רַופְטָאִים אַון סֻע אַיּוֹ
אַים קָאַלְט גַּעַוְאָרָן פָּזָע שְׁרַעַק. אִימִיצָעָר אַיּוֹ אִיצְטָדָא מִיט
אַים אַיּוֹ הוֹיָן, אַבָּעָר ער האט מָרוֹא אַוְיפְּצָהָיָבָן דָּעַם קָאָפָּ.

קארל — בִּיסְטָהוֹנְגָעָרִיךְ?

ער האט דערקענט דָעַר שְׁכַנְ'תָּעַם שְׁטִים. ער האט אוֹיפְּ-
גַּעַהָיָבָן דָעַם קָאָפָּ אַון דָעַרְזָעַן דָּם אַלְטָעַ פְּנִים פָּזָע
גַּוְתְּנְגָלָאָטָם. אִירָע אַוְגָן זַעַנְעָן גַּעַוְוָעַן רַוִּיט, זַי האט אוֹיסְגַּעַזְעָן
דָעַרְשָׁאָקָן. בָּעַת זַי האט גַּעַוְאָרָט אוֹיפְּזָעַן עַנְטָפָעָר האט זַי
אלְזָן גַּעַהָאַלְטָן אַיּוֹ קוֹקָן אוֹיפְּזָעַן דָעַר טִיר ווֹאָס זַי האט גַּעַלְאָזָט
אָפָּן.

— נַיְן! — האט ער גַּעַעַנְטָפָעָרָט זַיְעָר שְׁטִיל, ווֹיְוֵל ער
הַאָט זַי דָעַרְשָׁאָקָן פָּאָר דָעַר שְׁכַנְ'תָּעַם שְׁרַעַק.
— קָוָם צֹ אָונְדוֹ אַיּוֹ הוֹיָן אַרְיוֹן!

— ניין! — האט ער ווידער ארויסגעשעפטשעת און געלעט דאס אומגעוואר פיענע בענקל.

— די מאמע ווועט שיין קינמאַל נישט צורייקומען? — האט ער פלווצים גאנץ הויך אָ פרעה געטאן בי דער פרוי גוטנ- גלאָם.

דוקא איזו האט ער זי געוואָלט פרעגן און נישט, וווען ווועט זי צורייקומען. ער האט געוואָלט הערן דעם ענטפער. פרוי גוטנגלאָם האט זיך שטיל צעוווינט און זי איז גלייך אָרוּס פון הויז צומאָכנדיך די טיר.

און דאָ האט ער זיך דערמאָנט, אוֹ דער מאָן, ווּאָס האט געהאלטען די פאָרכאָפֿטַע ביכער, האט אִים שטראָנג באָפְּוּילָן:

— דָּוּ, מָמוֹר, וָאֶרֶת בֵּין וָוְאֶנְעָן מַעַן וָוְעָט קּוּמָעָן נָאָר דִּיר!

ער האט זיך גִּיר אָ רִים גַּעֲטָאָן פָּון בענקל.

מען מוֹזְשָׁוִין אַנְטָלוֹיפָּן פָּון דָּאָנָּן.

— אַבְּעָר וָוְאֶחָין אַנְטָלוֹיפָּן? — האט ער אַיבָּעָר גַּעַפְּרָעָנָט זיך אַלְיָין.

אַנְטָלוֹיפָּן! האט ער אָ טּוֹפְּ גַּעֲטָאָן מִיט אָ פִּימָל אַוְיף זיך, ווי אַלְעָמָל, וווען ער איז גַּעַוְאָרָן אַין כְּעָם, אַדְעָר, וווען ער פְּלָעָגָט עַפְּעָם וּוּלְלָן אַוְיְסָפָּרָן ביַיְדָר מַאמְעָן.

— קָאָרָל! נָאָר נִישְׁטָן טּוֹפְּן מִיט די פִּים. דָּאָס אַיז שְׁרַעְקָלָעָר!

— אַנְטָלוֹיפָּן! — האט ער אַיצְטָן דוקא גַּעַטְוּפָּעָט מִיט דֻּעָם פָּום אָוּן אַרְיִינְגַּעַלְאָפָּן אַין קִיד.

איַן קִיד אַיז מַטְקָע גַּעַוְעָן אַיזוֹ שְׁרַעְקָלָעָר שְׁטִיל, ווי ער האט זיך פָּאָרגָעָשְׁטָעָלָט, אָוּן אַין קְלִיּוּנָם שְׁלָאָפְּצִימָעָל אַיז גָּאָר גַּעַוְעָן מַוְרָאָדִיק שְׁטִיל.

ער האט אַוְיְגָעָעָפָּט דַּי קְלִיְּדָעָר-שְׁאָפָּע אָוּן דָּרְפִּילָט דֻּעָם באָקָאָנָּטָן אַרְאָמָּאָט פָּון דַּעַר מַאְמָעָם קְלִיְּדָעָר. אַט הָעֲגָט דַּעַר מַאְנָטָל מִיט דֻּעָם פּוֹטָעָרְגָּעָם קָאָלְגָּעָר, ווּאָס קִיזְלָט דָּאָס פְּנִים, וווען זיך קּוּמָעָן פָּון דַּעַר אַרְבָּעָט. זִי בִּינְגָט זיך אַרְוָנָטָעָר צָו

אַיְם אָוֹן גִּיט אַ קוֹק אָוִיב עַר הַאֲט וֵיך עַפְעָם גָּוט פָּאַרְשְׁמוֹצִיקַט אַיְן דֵי שְׁפִּילְעָרְדִּיעַן מִיט דֵי חֶבְרִים אַיְן גָּטָם. אַט הַעֲנֵגֶת דָּעַר גַּעַלְעַד הַוָּט, וּוְאַס קוֹקְט אָוִים, וּוְיָאַגְּרִיסְעַ צְעֻוָּצְקְסְעַנָּע בְּלָם. דָּעַר הַוָּט אַיְזָאַרְוִינְגְּעַבְּוִיגְּן בֵּי דָעַר זַוִּית אָוֹן עַם וּוְיַוִּזְט אַגָּט שְׁטִיקַפְּן דָעַר מַאֲמָמָט קָאָפְּ. אָוֹן אַט אַיְזָאַרְוִינְגְּעַבְּוִיגְּן בְּעַזְ-פָּאַרְפּוּם, אַקְוֹרָאַט, וּוְיָאַלְעִינְדִּיקְעַר בְּעַז, נַאֲרַגְּן וּוְאַרְעַמְּדָר.

בְּיַיְם בְּעַט שְׁטִיעַן רְוִוְעַט שְׁטַעַק-שִׁיךְ אָוֹן אַפָּאַרְשְׁוֹאַרְכַּעַ שִׁיכְלָעַד, וּוְאַס שְׁטִיעַן אָפְּ פָּן דָעַר עַרְד דָוְרְךָ דֵי חַוִּיכָע אַפְּצָאַסְּן. דָא אַיְזָאַנְגְּנַעַנְעַם, הַאֲט עַר גַּעַטְרָאַכְּט אָוֹן אַוְיְגְּנַעְהַוְיָוִן אַיְן שְׁטַעַק-שִׁיכָל. עַר הַאֲט עַם צְרוּקַ אַזְוּעַגְּנַעַשְׁטָעַלְט אָוֹן עַם אַוְיְסְגַּנְלִיְוַכְט מִיט דָעַר צְוִוִּיטַן, אֹז וּזְאַלְזָן בִּידְעַ שְׁטִיעַן גַּרְיוּתָה. נִישְׁטָא אַיְגְּמָאַל הַאֲט עַר גַּעַזְעַן, וּוְיָי מַאֲמָמָעַ לְאַזְוַת אַרוֹנוֹנְטָעַר דֵי בָּאַרְוּוּעַסְעַפְּ פִּים פָּן בְּעַט אָוֹן זַוִּי שְׁוִוִּימְעַן גַּלְיִיךְ אַרְיָוָן אַיְן דֵי שְׁטַעַק-שִׁיכְלָעַד.

עַר הַאֲט זַוְק מִיטְאַמָּאַל גַּעַכְאָפְט, אֹז עַר גַּרְיוֹשְׁעַט אָוֹן עַפְלָ. וּוְאַזָּו אַיְזָאַרְוִינְגְּעַבְּוִיגְּן? אַיְן קִיר. וּוְעַן עַר אַיְזָאַרְבִּי דֵי קִיר הַאֲט עַר דָעַר עַפְל גַּעַנוֹמָעַן, אַכְבָּר אַקְוֹרָאַט וּוְעַן גַּעַדְעַנְקָט עַר נִישְׁטָא. עַר וּוְיִסְטָא נַאֲרַ, אֹז עַר גַּרְיוֹשְׁעַט אָוֹן כְּרַאַמְשָׁקָעַט אָוֹן פָּאַרְשְׁפִּיטַט דָאַס צִימָעַר מִיט שְׁטִיקְלָעַד שְׁאַלְעַכְּזָן. — קָאָרְל, וּוְיִפְלָל מָאַל הַאֲבָאַיְךְ דֵיר גַּעַזְעַט, אֹז מַע טָאַר דָאַס נִישְׁטָאַן, דַוְקְלִיּוֹן חַוְוָ'ל. דֵי מַאֲמָמָעַ אַרְכָּעַט שְׁוּעָר אַגְּנַעַצְנָן טָאַג אָוֹן אַיְצָט דָאַרְפָּז וּוּדְיר נַאֲגַנְיָוָן אָוֹן אַוְיְפְּקָלִיְבָן אַוְיְסְגַּנְשְׁפִּינְגְּנָעַן שְׁאַלְעַכְּזָן.

עַר דָעַרְפִּילְט אַשְׁאַרְפָּן וּוְיִטְאַגְּ, וּוְאַס אַיְצָט קָאַז עַר אַרְוָמְגִיָּין אָוֹן שְׁפִּיעַן וּוְיִפְלָל זַיְן הַאֲרַץ גַּלוֹסָט אָוֹן קִינְגָּעָר וּוּעָט אַוִּיפְּ אַיְם נִישְׁטָא אַנְשְׁרִיְעָן.

עַר הַאֲט זַוְק אַגְּנַעַבְּוִיגְּן אָוֹן צָוָם עַרְשָׁטָן מָאַל זַוְק צְעוּוִיָּינְט. עַר הַאֲט גַּעַוְוִינְט שְׁטִיל אָוֹן גַּעַקְלִיבָן דֵי אַגְּנַעַוּוּאַרְפְּעַנְעַן שְׁאַלְעַכְּזָן פָּן דִּיל. אַיְן שְׁטִיקָל, וּוְאַס הַאֲט גַּעַטְרָאַפְּן גַּלְיִיךְ אַוִּיפְּן נְעַזְל.

פון א שיכל, האט ער אַרְוָנֶטֶעֶר גָּנוּמָעַן. ער האט אַ לִיְכְּטָן שְׁפֵי גַּעֲטָאָן אוֹיֶף דָּעַם שְׁפִין שִׁיכְלָן אָנוּ עַם אַ גָּלָאנִי גַּעֲטָאָן מִיטָּדָעַם אַרְבָּל. די שְׁטִיקְלָעַךְ עַפְּלַשְׁאַלְעַכְזִיךְ האט ער פָּאַרְזִיכְטִיךְ אַוּוּקְזִיךְ גַּעֲוָוָאַרְפָּן אִין אַ פָּאַפְּרָעָנָם בִּיטָּל, וּזְאָם אַיְוָ גַּעֲשְׁטָאָנָעַן לְעַבְנָה קִידְ.

מע מַזְוָ שְׁוִין אַנְטָלוֹפָן פָּוָנְדָאָנָעַן.
אַבָּעָר וּוֹאַחַיָּן? צַו עַמְילָן. יָא. צַו עַמְילָן אַיְוָ די גָּלְיִיכְסְּטָע זָאָךְ.

כָּאַטָּש ער האט גַּעֲעָפָנֶט די טִיר אָנוּ גַּעֲרוֹדָעַר האט פָּרָוי גַּוְתְּנְגָלָאָם גָּלִיאִיךְ דָּעָרָה עָרָט, אָנוּ אַוְיְפָנְגַּעְפָּנֶט אַיְר טִיר, אַרְזִיםְסִיךְ גַּעֲשְׁטָעָקָט דָּעַם דָּעַרְשָׁרָאַקְעָנָעָם קָאָפְ אָנוּ אַרְזִיםְגַּעְשָׁשָׁקָעָט:
קָאָרָל! וּוֹאַחַיָּן? בִּימְטָה הָוְנָגְעָרִיךְ?

דָּעַר שְׁכְּנִיטָּעָם אַלְטָן אָנוּ גָּוָטָן פְּנִים האט זִיךְ בַּיְיָ אִים גַּעֲבָעָטָן, אַבָּעָר אִים אַיְוָ גַּעֲוָוָן אַ גָּרוֹיְסָעָר שָׁאָד, וּזְאָם ער קָאָן אַיְר נִישְׁטָם אַוְיְזָאָגָן דָּעַם סָוד אָוּ ער לְוִיפְטָמָן צַו עַמְילָן. קִינְעָר טָאָר נִישְׁטָם וּוֹיסְטָן.

— נִיְוָן! פָּרָוי גַּוְתְּנְגָלָאָם, אַיְךְ בַּין נִישְׁטָם הָוְנָגְעָרִיךְ, —
הָאָט ער פָּאַרְזִיכְטִיךְ גַּעֲעָנְטָפָעָרָט, אַוְיְסִמְיִידְנְדִיךְ צַו גַּעֲבָן אַ קָּלָאָרָע תְּשֻׁוְּבָה וּוֹאַחַיָּן ער לְוִיפְטָמָן.
אוֹיֶף דָּעַם אַוְנְטָעָרְשָׁטָן גָּאָרָן זִיךְ דָּעָרָה עָרָט טְרִיטָם אָנוּ פָּרָוי גַּוְתְּנְגָלָאָם הָאָט פָּאַרְחָאַקָּט די טִיר.
קָאָרָל אַיְוָ אַרְוָנֶטֶעֶר גָּעַלְאָפָן די טְרָעָפָן אִין אַיְיָ אַטְעָם.

קָאַפְּיִיטַל צְוֹויִי

עס איז געווען אַסְטַרְאַשְׁעָן מֵיטַרְעָן. דער חימל האט געהאלטן אין איין סטראַשען מיטַרְעָן. דער טאג האט געהאלט אין זיך די קאָלְטָעַ פִּיכְטְּקִיּוֹת פֿוֹן סֻפְּ-הָאָרְבָּסְטַ, ווֹי סַע ווֹאַלְטַ ערְשַׁת גענְגַּנְגַּעַן צוֹ ווַיְנְטָעַר, באַטְשַׁ עַם אַיז שְׂוִין געווען גָּאָר נָאָנְטַ צוֹ אַנְחַיְּבַ פְּרִילְינְגַּן.

קאָרֶל אַיז אַרְוִיסְגַּעַלְאָפַן פֿוֹן הוֹי אַיז אַ לִיְכְּטַ רַעֲקַל אַוְן די קעַלְטַ האַט אַים דַּוְרְכַּגְּעַנוּמוּן. נִישְׁתַּגְּעַקְּטַ דַּעְרוֹוִיפַּ, ווֹאַסְמַע אַיז עַרְשַׁטְּ אַלְטַ געווען נִיְּוָן נִיאָר, האַט עַר גַּאנְצַ גַּות גַּעַוְאָסְטַ ווֹי אַזְוִי אַוְיְפְּצְוְפְּאָסְן אַוְיִףַ זִיךְ. די מַאְמָעַ אַיז גענְגַּנְגַּעַן אַרְבְּעַטַּן אַוְן עַר אַיז גַּעַוְאָוִינְטַ געווען צוֹ טָאַן אַלְצַ ווֹי זַיְהַ אַטְשַׁ אַים אַנְגְּזַוְאָנְטַן. עַר האַט אַוְיְסְגַּעַפְּאָלְגַּטְ פִּינְקְטְּלִיךְ, ווֹאַסְמַע די מַאְמָעַ האַט אַים גַּעַהְיִין אַוְן זִיךְ אַזְוִי בִּסְלַעְכּוּיִם אַרְוִיסְגַּעַלְיִיטְשַׁטְ פֿוֹן די שְׁכַּנְ'טָעַם ווֹאַסְמַע הַאָבָּן אוּפְּקַדְעַמְּטַן אַן אַוְיִגְ.

עַר האַט אַיְצַט גַּאנְצַ גַּות גַּעַוְאָסְטַ, אַז עַר קָאָן זִיךְ נַאֲךְ פָּאַרְקִילְן, אַבְּעָר צְרוּיקַ אַרְוִיְּפִּגְיִין אַוְן אַנְטָאַן דַּעַם שְׁוּעָרַן מַאְנְטָל האַט עַר פָּאָרָט נִישְׁתַּגְּעַטְ, עַר קָאָן אַנְקְוּמָן פּוֹנְקַטְ דַּעַמְּאַלְטַ ווֹעַן מַעַן ווֹעַט קְוּמָעַן נַאֲךְ אַים, אָפְּשָׁר נַאֲךְ דַּעַרְזְּעַלְבָּעָרְ מַאְזַן, ווֹאַסְמַע האַט אַים גַּעַקְאָפְּעַטְ אַין בּוֹיךְ.

גַּעַוְאָסְטַ האַט עַר, אַז עַר דַּאֲרָףַ לוֹיְפַן עַטְלַעְכַּע גַּאֲסַן, אַרְוִיְּפְּשַׁלְעַפְּן זִיךְ אַוְיִפְּן פְּעַרְטַן גָּאָרְן פֿוֹן אַט טְוּנְקַל הָוִי אַוְן עַר ווֹעַט זִיךְ בַּיְ עַמְּלַן.

עַר האַט שְׂוִין זִיךְ פְּרִיְנְטַ נִישְׁתַּגְּעַמְּטַ געווען אַצְוֹוִי ווֹאַכְּן. עַמְּלַי אַיז געווען זוֹינְעַר אַשּׁוֹלְ-חֶבֶר, אַבְּעָר עַר האַט אַוְיְפְּגַּעַה עַרְטַ קְוּמָעַן אַיז שָׁוֹלְ. די עַרְשַׁטְּ צְוֹוִי טָעַגְ, ווֹאַסְמַע עַמְּלַי האַט זִיךְ נִישְׁתַּגְּעַמְּטַ גַּעַוְיִזְן אַין קְלָאַם, אַיז קָאָרֶל אַים גַּעַקְוּמָעַן גַּעַטְרִי בַּאֲזּוֹכְן, אַבְּעָר עַמְּלַי מַאְמָעַ האַט זִיךְ בַּיְ אַים גַּעַבְעַטְן אַז עַר זַאֲל אַוְיְפְּהָעָרְן טָאַכְן ווֹיְזַטְן אַין הָוִי.

— דו טאָרֶסֶט נישט, קאָרֶל, דו פֿאַרְשְׁטִיִּיסֶט, סֻעַ אַיּוֹ פֿאַרְ
בָּאָטָן זַיְךְ צַוְ שְׁפִילָן מִיטַ עֲמִילָן. מִירַ חָאָכָן בְּלוּוֹזְ צְרוֹתַ דָעָרְפָּן.
דו בִּיסְטַ דָאָךְ אַ פֿאַרְשְׁטָעַנְדִּיקָעָר, קאָרֶל, הָאָכְ רְחַמְנוֹת אָוֹן קוּם
ニישט צו אונדז.

אַזְוֵי הָאָטָן זַיְךְ עַמְילָסְ מַאָמָעַ בַּיְ אִים גַעֲבָעַטְן. קאָרֶל הָאָטָן
אַבְעָרְ בְּשָׂוּם אַוְפָּן נִישְׁטַ גַעֲוָאָלָטַ זַיְךְ צְעַשְׁיוֹדָן מִיטַ זַיְין פֿרְיִינְטַ
אוֹן עַרְ הָאָטָן עַמְ אַיְבָעַרְגָּרְעָדָטַ מִיטַ זַיְין מַאָמָעַט.

זַיְ הָאָטָן אִים גַעֲבָעַן צַוְ פֿאַרְשְׁטִיִּין, אַזְ עַרְ קָאָן טָאָן וַיְ עַרְ
וַיְוַיל. זַיְ הָאָטָן אִים דָעְרְקָלְעָרטַ, אַזְ וַיְוַין אַיְוַן שְׁוִין נִישְׁטַ דִי אַיְגָעָנָעַ
וַיְוַין פָוַן אַמְאָלַ, אַבְעָרְ סֻעַ וַוְעַטַ לְאָנְגַ נִשְׁטַ גַעֲדוּעָרָן, וַיְוַילַ סֻעַ
קָאָן נִשְׁטַ לְאָנְגַ גַעֲדוּעָרָן. עַמְילַ אַיְזַ אַיְדַ אָוֹן דִי יִידַן לִידַן
אַיְצַטַ נַאָךְ מַעַרְ פָוַן אַלְעָמָעַן. מַעַ שְׁלָאָגַטַ זַיְין, מַעַ בְּאַרְאָכְבָעָוּטַ
זַיְיַ, מַעַ לְאָוַת זַיְךְ נִשְׁטַ שְׁפִילָן מִיטַ וַיְיעַרְעַ קִינְדָעַרְ.

אַבְעָרְ דַוְ קָאָרֶל, קָאָנְסָטַ טָאָן וַיְזַוְ וַיְוַלְסָטַ. אַיךְ קָאָן דִירַ
ニישט באָפְעָלַן נִשְׁטַ צַוְ שְׁפִילָן מִיטַ עֲמִילָן, פֿוֹנְקָטַ וַיְ אַיךְ וַוְאָלָטַ
דִיךְ נִשְׁטַ גַעֲקָאנְטַ צְוַוְנָגָעַן יַאַזְ זַיְךְ צַוְ שְׁפִילָן מִיטַ עֲמִילָן.

קָאָרֶל הָאָטָן דָעְרְצִיְלָטַ דָעַרְ מַאָמָעַן, אַזְ אַיְן שְׁוֵלַ הָאָכָן דִי
קִינְדָעַרְ זַיְךְ גַעֲרִיכַטַ מִיטַ עֲמִילָן, אִים דָעְרָאָגָטַ קְלָעָפַ, אָוֹן אַפְיָלוֹ
גַעֲסְטְרָאַשְׁעַטַ אִים אַלְיַיְן אַוְיךְ גַוְתַ אַגְזָוְהָרָגְעָנָעַן, אַוְיבַ עַרְ וַוְעַטַ
ニישט אַוְיפְהָעָרַן זַיְךְ צַוְ חָבְרָעַן מִיטַ עֲמִילָן.

— אַטְ אָנְ דָעַם גַוְיטַ עַמְ, קָאָרֶל, — הָאָטָן אִים דִי מַאָמָעַ
גַעֲזָגָטַ, — אָנְ דִי קְלָעָפַ וּוְאָם דַוְ דָאַרְפָּטַ קְרִיגָן צְוַלְבַ עֲמִילָן.

— עַמְילַ אַיּוֹ מִיְוַןְ פֿרְיִינְטַ אָוֹן אַיךְ וַוְעַל זַיְךְ מִיטַ יַאַזְ
שְׁפִילָן, — הָאָטָן קָאָרֶל גַעֲבָעַן זַיְין גַעֲוַוְיִינְטָלָעַן טַוְפַ מִיטַ דִי פִיםַ,
וַיְ אַלְעָמָלַ, וַוְעַן עַרְ אַיּוֹ גַעֲוּוֹןְ פֿעַטַ אַנְטְשָׁלָאָסַן צַוְ טָאָן וּוְאָם
עַרְ וַיְילַ.

— אַזְ דַוְ הָאָטָן שְׁוַיְן יַאַלְיַיְן בְּאַשְׁלָאָסַן, וַיְוַילְ אַיךְ דִירַ
זָאָגַן, אַזְ גַרְאַדְ אַזְוֵי וַוְאָלָטַ דִיןַ טָאָטַעַ גַעֲהָאָנְדָלַטַ, — אָוֹן דִי
מַאָמָעַ הָאָטָן גַעֲהָאָטַ פֿיַכְטָעַ אַוְיגַן, — אָוֹן אַיךְ, אַיךְ הָאָנְדָלַ אַוְיךְ
אַזְוֵי.

אלעמאָל, וווען קאָרל האָט דערחהערט דערמַאָגַנְעָן דעם טאָטן,
פלענט אִים באָפָּאַלְן אַ שטיפְּקִיּוֹת. דער טאָטָע! דעם טאָטָן
האָט ער קוּים געדענְקָט. שווין אַיבָּעָר פִּינְפִּינְ אַיר ווי ער אַיז
טוּיט. ער האָט גַּעוֹאוֹסֶט, אָז דער טאָטָע אַיז גַּעֲפָּאַלְן אַין
שְׁלַאָכְט פָּאָר די אַרְבָּעַטָּעָר, אַין דער בְּלוֹטְ-בָּאָד ווָאָם דְּאַלְפָּוּם
האָט גַּעֲמָאָכְט.

„בלוֹטְ-בָּאָד“... „דְּאַלְפָּוּם“... ער געדענְקָט נישט אַקוּראָט,
ווער סע האָט אִים די ווערטער גַּעוֹאָגָט, אַבָּעָר אַזְוִי אַיז פָּאַרְשְׁרִיבָּן
בֵּי אִים אַין מָוח אַוִּיפְּ צַו גַּעֲדָעְנְקָעָן. דער טאָטָע אַיז גַּעֲשְׁטָאָרְבָּן
אַ העַלְּהָ, דָּאָס ווַיְיסְטָט ער אַוִּיה. ווָאָם אַיז אַזְוִינְס אַ העַלְּד?
דָּאָס האָט ער אַקוּראָט גַּעוֹאוֹסֶט פָּוֹן דעם טאָטָנס בַּיְלָךְ, ווָאָם
אַיז גַּעֲהָאנְגָּעָן אַיז שְׁלַאָפְּצִימָעָר. אַ הְוִיכָּעָר, אַ דִּינְעָר מִיטָּ
אוּסְעָרְגָּעְוַיְוִינְטְּלָעָךְ לְאַנְגָּעָה הָעָנְטָה, שְׁמִיכְלָעְנְדִיקָּעָ אַוְיָנָן אַזְוִי יְוָנָגָ
אַז ווָאָם מַעַר קָאָרָל אַיז גַּעוֹאָקָסָן, אַלְּצַיְמָעָר הָאָט דער טאָטָע
גַּעֲנוֹמוֹעָן אוּסְגָּוּזָן ווי וַיְוָנָם אַן עַלְטָעָרָר בְּרוֹדָעָר.

אלעמאָל, וווען מַעַר הָאָט דערמַאָגַנְעָן דעם טאָטָן, אַיז ער
ווי פָּאַרְפְּרוֹיְרָן גַּעוֹאָצָרָן. אַבָּעָר די פָּאַרְפְּרוֹיְרָנְקִיּוֹת אַיז בָּאָלְדָּ
אַפְּגָּעָנְגָּעָן אַזְוִי סַע הָאָט זִיךְ צַעְגָּאָסָן אַין אִים אַ ווּאַרְעָמְקִיָּת,
אַ ווּאַרְעָמְקִיָּת ווָאָם מַעַר הָאָט גַּעוֹעַנְלָעָךְ פָּאָר אַ לעַבְּדִיקָּן
מעַנְטָש.

פָּאָר קָאָרְלָן אַיז גַּעְנָגָן גַּעוֹעָן צַו הָעָרָן, אָז דער טאָטָע
וּאַלְּט אַיזְוִי גַּעֲהָאנְדָלְט. דָּאָס האָט אִים שְׂוִין אַוְדָאי גַּעֲטְרִיכָּן
צַו עַמְּלָן. אַבָּעָר עַמְּלָס מוֹטוֹעָר הָאָט אִים דָּאַסְמָאָל גַּלְיִיךְ נִישְׁטָ
גַּעֲלָאָזָט דָוָרָךְ דער טִיר. זִיךְ הָאָט זִיךְ בֵּי אִים ווּידָעָר גַּעֲבָעָטָן,
אַז ער זַאְל נִישְׁטָ קָוּמָעָן, ווַיְיָלְדִּי שְׁכָנִים מַאֲכָן אַיר דעם טוּיט.

— בעסְעָר נִישְׁטָ, קָאָרָל, מַעַדְרָאָפְּרָה אַיבָּעָרוֹזָאָרטָן, אַפְּשָׁר
וּעַט וּוּרָן בְּעַסְעָר.

עַמְּלִיל אַלְּיָיָן אַיז אַיז גַּעֲשְׁטָאָגָעָן בֵּי דער טִיר אַזְוִי זִיךְ
גַּעֲבָעָטָן:

— מע שלאגט מיך, או דו שפֿילסְט זיך מיט מיר, — האט
ער קאָרל'ין געגעבן צו פֿאַרשטִין.

— מע שלאגט מיך נאָך שטָאַרְקָעֶר, ווען איך באָווֹוֵי זיך
אין גָּאטַם, — האט ער גַּוּזָאנְט מיט אַ גַּעֲוַוִּין אָן קוֹל, ווי ער
וּזְאַלְט זיך גַּעֲבָעַטְן בַּיִ קָאָרְלִין אוֹ ער זָאל זיך נִישְׁתְּ בָּאַלְיִידְקָן.
... זַיְיַ גִּישְׁתְּ בְּרוֹגְן, קָאָרְלַ, דִּיְןַ מַאֲמַעַן וּוּטַ פֿאַרשְׁטִין, —

הָאַט אִים עַמְּילַם מַאֲמַעַן גַּעֲוַגְּטַן.

קָאָרְלַ הָאַט אַנְגַּהְוִיבָּן גַּיְינַן לְאַנְגְּזָאתַן. ער אִיז שְׂוִין גַּעֲוַעַן
נָאָר נָאָנט צָום הָוִי. וּאוֹ עַמְּילַן וּוּאוֹינַט, אַכְּבָּעַר אָפְּשָׁר וּוּטַ אִים
עַמְּילַם מַאֲמַעַן אִיצְּט אַוְיךְ נִישְׁתְּ אַרְיִינְלָאָזָן? ער הָאַט גַּעֲנוּמָעַן
גַּיְינַן אַרְוֹם אָוֹן אַרְוֹם עַטְלָעַבְעַ גַּאֲסָן. דָּעַר גַּעֲדָאנְקַן, אוֹ עַמְּילַם
מַאֲמַעַן וּוּטַ אִים וּוּידָעַר נִישְׁתְּ אַרְיִינְלָאָזָן, הָאַט אִים שִׁיר נִישְׁתְּ
אַפְּגַּעַשְׁטָעַלְטַ דָּאַט הָאָרְצַן.

אַכְּבָּעַר מַעַ מַזְוַ דָּאַט אִים אִיצְּט אַרְיִינְלָאָזָן. ער הָאַט דָּאַט שְׂוִין
קִיְּינָעַם נִישְׁתְּ. ער אִיז דָּאַט שְׂוִין אַוְיךְ אַ יִיד. מַעַ הָאַט אִים
גַּעֲגָעַבְן אֹזְאָ בְּרִיק אִין בּוּיךְ, אוֹ ער אִיז שִׁיר נִישְׁתְּ גַּעֲשַׁטְאַרְבָּן.
מַעַ הָאַט בַּיִּ אִים אַזְוּקָגְעַרְבִּיכְטַ דִּ מַאֲמַעַן. ער אִיז אַיְינְגָעַר אַלְיַיַּן
אוֹיפְּ דָּעַר וּוּלְטַ. פְּאַרְוּזָם זָאל אִים עַמְּילַם אִיצְּט נִישְׁתְּ וּוּלְזַן
אַרְיִינְלָאָזָן?

נָאָר ער הָאַט פָּאַרְטַּ קִיְּן מוֹט נִישְׁתְּ גַּעֲהָאַט אַרְוִיְּפְּצָזְגַּנְיַן.
די שְׁרַעַק, אוֹ מַעַ קָאָן וּוּידָעַר פָּאַרְמָאַכְּן די טִיר אָוֹן ער זָאל
בְּלִיְּבָּן שְׁטִיְּין אוֹיפְּ דָּעַר וּוּיטַ, הָאַט אִים פָּאַרְגָּלוּוּוּעָרֶט. דָּאַט
הָאַט גַּעֲשָׁפָּן בַּיִּ אִים אַ גַּעֲפִילַן, אוֹ מַעַ דָּאַרְפַּ אַ בִּיסְלַ אַפְּלִיְּגַן
דָּאַט אַרְוִיְּפְּגַן בַּיִּ ער וּוּטַ זַיךְ אַגְּנָעַמְעַן מִיטַּ קָוְרָאַזְשַׁן. ער אִיז
זָאל אַ מַּאֲלַ פָּאַרְבִּיְּגַן גַּעֲגַן גַּעֲגַן דָּאַט הָוִי.

סַע הָאַט אִים אִיצְּט גַּאֲרַגְּן מוֹט פָּאַרְדְּרָאַטַּן, וּוּאַסְמַעַ ער הָאַט דָּעַם
טָאַטְנוּס בַּיְּלָד נִישְׁתְּ מִיטְגָּעַנוּמוּן. נָאָר מַעַר, ער הָאַט זַיךְ דָּעַר-
מַאֲנַט, אוֹ אִין אַיְלָעַנִּישְׁ הָאַט ער אַפְּרִילַן נִישְׁתְּ גַּעֲכָאַפְּט אַ לְעַצְטַן
קוֹק אוֹיפְּ דָּעַם טָאַטְנוּס בַּיְּלָד. דָּאַט הָאַט אִים אַ סְּךְ מַעַר וּוּי
גַּעֲטָאָזָן, ווי דָּעַר מַאֲנַט וּוּאַסְמַעַ ער הָאַט נִישְׁתְּ מִיטְגָּעַנוּמוּן. בָּאַלְדַּ

וועט קומען איינער פון די מענעער, וואס האט פון אים די מאמע איזועקנעריסן, און ער וועט זיך דארט איזומדריען איינער אליען אין הויז.

ער וועט צונגעטען אלץ, אפלו דעם טאטטנס בילד. א יינגאל האט געקייקלט א פועל. פון וואצען האט ער דערטאפעט דאס צערראכבען פאם? האט זיך קאROL פראאיין-טערעסירט. דער בריוו-טרעגער, מיט די דיקע, גרוועז וואנסן, איז געגאנגען מיט פאמעלעכע טרייט, אזיי פאמעלעך, ווי ער וואלט געגאנגען צוריוקעונג. דערזעלכער בריוו-טרעגער וואס איז צוויי מאל א טאג פארכגעלאפן מיט א „הא, קאROL!“, א מאן איז געשטאנגען יינגאל איזו דורךגעלאפן מיט א שטייך איזו, — קאROL איז נישט קלאלר געווען און געקלאפעט א שטייך איזו, — געקלאפעט שטארקער און וואס פאר אן איזו דאס איזו — געקלאפעט שטארקער און שטארקער מיט א ווילדער רציחה, ווי ער וואלט בייז געווען אויף דעם איזו וואס צוינגען אים צו ארכבעטן.

דאס יינגאל איזו צוירקגעלאפן קייקלענדיק דאס פועל, וואס האט שווין איצט געהאט מיט איזן ריף וויניקער און האט שווין געהאלטן בי פלאצן.

וואו איז שווין נישט מעד יונע וויז פון אמאל, — האט ער זיך דערמאנט ווי די מאמע האט אים געזאגט. ער האט געוזכת מיט די אויגן די ענדערונג. דער בריוו-טרעגער איז נאך אלץ געגאנגען הינטערוילעכץ.

גראָד איצט האט ער זיך דערמאנט איז דעם גרויסן סוד, וואס ער טראָנט איזן האָרטן. סע איז א הייליקער סוד, אוזאָס סוד, וואס ער האט אפלו דער מאמען נישט געטארט דערציילן, דאס האט אים זיין לערערקע באשווואירן און אַנְפַּאַרְטְּרוֹיט דעם סוד. דאס האט זיך אים געבעטן או ער זאל קיינעם, קיינעם נישט אויסזאגן.

סע איז געווען איזן די ערשות טעג פון דער שרעקלעכער איבערקערעניש, ווען די לערערקע האט פלווצים איבערגעקערט די צונגען אונגעהויבן רעדן ווילד-פרעמדע רײַד. די לערערקע

איו געועען און עלטערעד פריי, מיט א צערטעלעך קול, א דואיקע,
מיט געלאמענע באזועונגנגען. זי איו קינמאָל נישט געווארן
אויפגעערענט, זי האט אפִילו געשמייכלט, ווען דער גאנצער קלאמ
פלענט געמען שטיפן.

אכבר דער עיקר'שט האט זי געקענט שיין רעדן. קאָרל,
וואָס האט אַליין ליב געהאט אויסצטראָכטן מעשה'לעך, האט
שטארק הנאה געהאט פון אירע זינגעוזדייקע רייד. אפִילו
ווען מען האט זי נישט פֿאַרְשְׁטָאַנְגָּן, זענען אירע רייד גלייך
אַריין אין הארץ און נישט פֿאַרְשְׁטָאַנְגָּן ערהייט האבן זי גע-
וואָרְעַמֶּט. קאָרל פֿלְעַנְט ליב האבן צוֹצְמָרָאַכְּטָן מעשה'לעך, צוֹ
וועלכע מען זאל קאנען צופָּסָן אירע ווערטער ווי מזוק.

אכבר פֿלוֹצִים אייז די גוטע לעערקע איבערגעאנדערשט
געווארן. זי אייז געווארן גערווען, בייג, זי האט געשריגן סע
אייז איר געפָּאלֵן פון די הענט, — זי, וואָס פֿלְעַנְט טאָן זאָכָן
מיט אָזָּאָ לְיבָּרְ רְאוּקִיְּת אָוָן מיט אָוְאנְדְּעַרְלְעַבְּן סְדָר. זי
האט אַוִּיך אַגְּנְעַהְזִיבְּן זַיְנְגָּעָן מיט דעם קלאמ אַנדְרָעָן לְידָעָר
מיט אָגְּרִילְצְנִידְיק קָוָל. זי אייז נישט געוען צום דערקענען.

די קינדרע האבן זיך פֿאַרְלִיְּגָט אַוִּיפָּ עַמְּלֵן. זי פֿלְעַנְט
אַים שׂוֹן אַפְּוָאָרְטָן, ווען ער אייז געקוּמָעָן אָן שָׁוָּל, אַדְעָר
מיטאָגְּצִיְּת. אַיְדָעָר עַמְּלָה האט זיך אַרְמְגְּנְקָוְט אָיז ער שׂוֹן
גַּעֲוָעָן אִינְמִיטָן אָ רָאָד. מַעַן האט גַּעֲטָאַנְצָט אָן אַים גַּעֲוָנְגָּעָן
איין פְּנִים אַרְיִין בִּיאּוֹז לְיִדְלָעָר. ווען דָּאָס רָאָד אָיז גַּעֲוָאָרָן
הַיצְּקָעָר האט מען אַים גַּעֲשְׁפִּיגָּן איין פְּנִים אַרְיִין אָוָן אַים אַפִּילוֹ
דַּעֲרַלְאַנְגָּט קְלָעָט. מַעַן האט כְּלָוְרְשָׁט אָ בִּימְלָ גַּעֲעַפְּנָט דָּאָס רָאָד,
אַכְּבָּר אָזְוִי שְׂנָעָל וְוַיְ עַמְּלָה האט זיך גַּעֲוָאָלָט דַּאַטְּטוּוּן אָיז דָּאָס
רָאָד צְרוּיק גַּעֲשְׁלָאָסָן גַּעֲוָאָרָן. עַמְּלָ אָיז גַּעֲשְׁטָאַנְגָּעָן אִינְמִיטָן וְוַיְ

אָ דַּעְשְׁרָאָקָן הַינְּדָל אָוָן גַּעֲוָיִינְט אַוִּיפָּן קָוָל.
אַכְּבָּר אַיְינְמָאָל האט עַמְּלָ נִישְׁט גַּעֲוָיִינְט. ער האט
נַאֲר גַּעֲשְׁרִיגָּן: שְׁעַמְּט זִיך! שְׁעַמְּט זִיך! אַכְּבָּר די קִינְדָּר
הַאָָבָן זיך נִישְׁט פֿאַרְשְׁעַמְּט, זיְ האָבָן אַים נַאֲר שְׁטָאָרְקָעָר

געשלאנן און ער האט זוי דאסמאָל אַפְגַּעַטָּן — ער האט אלֵין
ニישט געוווינט, נאָר אויפֿ יעדן קלֶאָפֿ גענטפֿערט עקשנות/דיק :
„שעט זיך ! שעט זיך !“

קאָרֶל אַיּוֹ געוווינֶלֶעָךְ געזעסָן אָן אַ זִּיְתָן אָן געטראָכָט וועגן
אַ בִּיכְמָן, ווֹאָם מַעַן צִילְעוּעָט אוֹיפֿ דֻּעָם, אָן אוֹיפֿ יַעֲנָם. אָן
אוֹ אַלְעָ לִיגְנָן שׁוֹין טוֹיט גִּיטָּר דַּי הַאַנְטָן עַמְּילָן אָן פִּירָט אַיִם
אוֹוקָעָ. אַבָּעָר דָּסְמָאָל הַאַטָּ קָאָרֶל אַפְּיָלוּ זַיךְ נִישְׁטָן גַּעַקָּאנָט
שְׁטִילָן מִיטָּ דַּעַר אַוְיסְגַּעַטְאָכְטָעָר בִּיכְמָן, ער האט דַּעַרְפִּילָטָן, אוֹ
עַס וּוּרְטָ אַיִם עַנְגָּ אַיְן הַאַלְדוֹן, אָן אַיְן דַּעַר עַנְגְּשָׁאָפָט לוֹיפֿט
עַפְעָם אַרוֹם אַזְוִינָם, ווֹאָם קָאָן נִישְׁטָן אַרוֹנְטָעָר אָן קָאָן נִישְׁטָן
אַרְוִיפֿ, נָאָר עַס וּוּרְגָּטָ אַיִם. קָאָרֶל אַיּוֹ אַוְיסְגַּעַטְרָוּנָגָעָן, דָּוּרְכָּ-
גָּעָרִיסָן דָּאָם רָאָד אָן אַיּוֹ גַּעַבְלִיבָּן שְׁטִיָּן לְעַבְנָן עַמְּילָן.

— אַיר וּוּטָ נִישְׁטָן שְׁלָאָגָן, אַיר וּוּטָ נִישְׁטָן וּאָנָן !

ער האט זיך אַזְוּקָעַגְּשָׁטְעָלָט פָּאָר עַמְּילָן אָן אַיִם אַינְגָּאנְצָן
פָּאָרְשָׁטְעָלָט מִיטָּ וּוּינָן בְּרִיטָעָ פְּלִיעָצָם. עַמְּילָן הַאַטָּ נָאָךְ אַלְעָ
וּוֹ אַ צְעָדוֹלְטָעָר גַּעַזְרִיגָּן טְרוֹקָן אָן מַאְשִׁינָּאָוּעָ : „שְׁעַטְמָט
זַיךְ ! שְׁעַטְמָט זַיךְ !“

דָּאָם רָאָד הַאַטָּ זַיךְ צְוִירָקָע גַּעַשְׁלָאָסָן אָן דַּי יַיְנְגֶּלֶעָ הַאַבָּן
גַּעַטְאָנְצָט אַרוֹם בִּיְדָעַ. זַיךְ הַאַבָּן שׁוֹין טָקָעָ מַעַר נִישְׁטָן גַּעַשְׁלָאָגָן,
נָאָר זַיךְ הַאַבָּן גַּעַזְוֹנָגָעָן דַּיְזָעַלְבָּעָ מִיאָוָעָ לְיַדְלָעָר.

גְּרָאָד אַיּוֹ דַּי לְעַרְעָקָע פָּאָרְבִּיְגַּעַטְאָגָעָן דַּעַם שָׁוֹלְ-חוּוֹף.
זַיךְ אַיּוֹ גַּעַבְלִיבָּן שְׁטִיָּן אַוְמְבָאָוּעָנֶלֶעָ.

— מַיְוָן גָּאָטָן, — הַאַטָּ זַיךְ גַּעַגְבָּן אַ כָּאָפְּ בִּים קָאָפְּ, —
וּוֹאָם אַיּוֹ דָּאָם ?

— לְעַרְעָרִין, לְעַרְעָרִין, מַוְּרַ שְׁלָאָגָן עַמְּילָן אָן קָאָרֶל גַּעַטְמָט
זַיךְ אָן פָּאָר דַּעַם יַיְדִּישָׁן אַוְיסְוּאָוָרָף, — הַאַבָּן דַּי קִינְדָּעָר
פָּאָרְמָסְרָטָן קָאָרֶלְיָן.

דָּאָם רָאָד הַאַטָּ זַיךְ אַיְצָט גַּעַעַפְנָט. אַבָּעָר קָאָרֶל אָן עַמְּילָן
זַעַנְעָן גַּעַבְלִיבָּן שְׁטִיָּן אַוְיפֿ אָן אַרְטָן.

— אַכְבָּעֶר פֿאַרְוֹאַס שְׁלָאָגָט אִיר עַמְּילָן? — הַאֲטָט דֵי לַעֲרָעָקָע
שְׁטוּל גַּעֲפָרָעָגָט.

— פֿאַרְוֹאַס מִיר שְׁלָאָגָן? פֿאַרְוֹאַס? אַלְעַ שְׁלָאָגָן אִיצְט
יַידָּן. עַמְּילָן אַיּוֹ אַיִד, אַנְיָעָרְקָע בַּאֲשָׁעָפָעָנִישׁ.
דאָס הַעֲכָסְטָע יַינְגָּלְפָּון קְלָאָס אַיּוֹ גַּעֲוָעָן אַהֲנָעָנְדִיקָּעָר.
עַד אַיּוֹ גַּעֲוָעָן צְעֻוָּאַקְסְּמָעָנְעָר פָּוּן אַלְעַ קִינְגְּדָעָר אָוּן הַאֲטָט גַּעֲהָאֲט
אַכְבָּיוֹ פָּנִים. נִישְׁתָּאַיְינְמָאָל הַאֲבָן אִים דֵי יַיְגָּלְעָד, אַיּוֹ אַ
גַּעֲשָׁלָעָג, דּוֹקָאָ גַּעֲבָרִיקָעָט אַיּוֹ דָּעַם קָאַלְיָעָ-פָּוּם, אַכְבָּעֶר אִיצְט
הַאֲטָט עַד גַּעֲפִירְט דֵי גַּרְעָנְדָע אַיּוֹ גַּעֲוָיְזָן אַזְוָעָד עַמְּטָן
גַּלְיָיךְ.

— מִיר שְׁלָאָגָן עַמְּילָן, מִיר לַעֲרָנְעָן זִיךְ אַוְיָם אִים, מִיר וּוִילָן
קָאַנְגָּעָן גַּרְוִיסְעָ יַידָּן, וּוּעָן מִיר וּוּלָן אַוְיָסְוָאַקְסָן, — הַאֲטָט
עַד גַּעֲהָוָנְקָעָן אַוְיָף זִיךְ לְאַמְעָן פָּוּם אַיּוֹ גַּעֲשָׁפְרוֹנְגָּעָן דֵרָעָרְקָע
אַיּוֹ פָּנִים, — אַיּוֹ מִיר וּוּלָן דּוּרְצִיְּלָן, לַעֲרָעָרִין, אַזְוָעָד גַּעֲמָסְט
זִיךְ אַזְוָעָד גַּעֲמִינְגָּעָם יַידָּן.

עַטְלָעָכָע קִינְגְּדָעָר וּעַנְגָּעָן שְׁוִין גַּעֲהָאֲט אַפְגָּעָשְׁתָּאַגְּנָעָן פָּוּן דָּעַם
גַּאנְצָן קְרָעָנְצָל — אָפְשָׁר הַאֲבָן זִיךְ שְׁוִין אִיצְט אַבְּיָסְלָה
גַּעֲהָאֲט — אַכְבָּעֶר, וּוּעָן זִיךְ הַאֲבָן דּוּרְחָעָרט מִיטָּה וּוּאָסָפָר אַ
פָּעָסְטָקִיָּת דֵרָעָר חַיְּקָעָר סְטָרָאַשְׁעָט דֵי לַעֲרָעָרִין, וּעַנְגָּעָן
זִיךְ צְרוּקָגְעָקָומָעָן אַזְוָעָד גַּעֲשָׁרָגָן.

אַלְעַ הַאֲבָן גַּעֲנוּמָעָן קוּקָן אַוְיָף עַמְּילָן, וּוּעַמְעָן מַעַד הַאֲטָט אִיצְט
נִישְׁתָּאַיְינְמָאָל, זִיךְ אַוְיָסְגָּעָזָעָן, וּוּיְילָן קָאָרְלָה הַאֲטָט אִים אַיְנְגָּנְצָן פַּאֲרָשְׁטָעָלָט.
— אִיר וּוּט זִיךְ אַוְיָמְלָעָרְנָעָן דֵי מְלָאָכָה, וּוּעָן אִיר וּוּט
אַוְיָסְוָאַקָּסָן, אֹזָאָ אַרְבָּעָט דָּאַרְפָּט אִיר זִיךְ נִשְׁתָּאַלְעָנָגָן, אִיר
וּוּט עַם קָאַנְגָּעָן, — הַאֲטָט דֵי לַעֲרָעָרִין פְּרוּבִירָט זָאָגָן מִיטָּה אִיר
אַמְּמָאַלְיָקָעָר וּוּיְיכָקִיָּת, אַכְבָּעֶר אִיר קוֹל אַיּוֹ גַּלְיָיךְ פַּאֲרָעָנְדָעָרט
גַּעֲוָוָאָרָן — אַיּוֹ נָעַם זִיךְ נִשְׁתָּאַלְעָנָגָן. עַמְּילָן אַיּוֹ אַ
נִיְּדָעָרְקָע בַּאֲשָׁעָפָעָנִישׁ.

— הוֹרָא! — הַאֲבָעָן אַלְעַ קִינְגְּדָעָר אַוְיָסְגָּעָדְוָנְעָרט, —
די לַעֲרָעָרִין הַאֲטָט עַם גָּוֹט גַּעֲזָאָגָט.

עמול איז א געמיינער יוד. ארישע קינדער דארפֿן זיך
ニישט אינשמאן די הענט מיט אועלכע, אועלכע אויסווארפֿן,
— האט די לערערקע וויטער געזאגט.

— חורא פאר אונדזער לערערקע, — האבן אלע געשיגן,
און יעדער אינער איז פארביביגעלאָפֿן עמלין, אויסגעשפֿיגן און
אויסגערוףֿן: "শ্মুচিকুর যিদ! যিদ! যিদ!"

קארל איז אלע געשטאנען לעבן עמלין און ווען די לערערין
האט א קוק געטאן אויפֿ אים און געזען, איז ער רירט זיך נישט
פֿון ארט, האט זי אים געזאגט — "און דיך, קארל, וויל איך זען,
איך וועל דיך וויאזן ווי איז זו שטערן דאם פֿאַרגענִיגּן פֿון רײַנְעַן,
דייטשיישע קינדער".

א ביסל שפעטער איז ער געשטאנען אין קלאמ, די לערערין
אייז געזען און געהאלטן א ביינערדייקע האנט אויפֿ איר שטערן.
די האנט האט פֿאַרטשטעלט אירע איגן.

— קארל, מיר זענען אליין?

— יא, — האט קארל אויסגעשטאמלט.

— בימטו זיכער, איז קיינער איז נישט אין קלאמ?

— זיכער, — האט קארל זיך דערשראָקָן, און גראָד דערפֿאָר
וויל ער האט פֿלוֹצִים דערהערט, ווי זי חיבט אן רען מיט איר
אמאליקער צערטלאָבקִיּוֹת.

— קארל, שוער מיר בי גאט, איז זו וועטט קיינעם ני...
דערצ'ילן וואס איך וועל מיט דיך רעדן.

— קיינעם נישט, — האט ער געמוּרָמְלָט.

— אפֿילו נישט דיזן מאמען?

קארל האט אויפֿ איר אַגְּנָעַטְשְׁטָעַלְט זיינע גרויסע בלוייע
אויגן און געקבות אויפֿ איר.

— יא, אפֿילו נישט דיזן מאמען. עם איז א היליקער סוד
צווישן אונז בידע.

קארל איז מיטאמאל געוואָרֶן שטאלֶץ, וואס די לערערקע
פארטרוּיט אים איז היליקָן סוד, און ער האט צונגעזאגט, איז

ער וועט קיינעם נישט דערצ'ילן, אפלו נישט דער מאמען.
— קארל, איך האב געמוות רעדן צו דיר, וויל איך קאן
צו קיינעם נישט רעדן ווענן דעם. דיין טאטע אויז געשטארבן אַ
העלד. ער האט פארגאָסן זיין בלוט פאר אונדז.

קארל אויז געשטאנגען שטייף, ווי ער וואָלט מיט דעם
גאנצֶן קערפער אַפְּגָעָגָעָן כבוד זיין פֿאַטְּעָרָם אַנדְעָנָק.
— אוון דו וועסט אויפֿוֹזָקָסָן אוון וועסט אַמָּאל טראָכְטָן פֿוֹן
מיר. איך וועל שוין דעמאָלט לאָנג זיין טויט, איך בין אַלט,
קארל.

— וואָס וועסטו טראָכְטָן פֿוֹן מיר? — האט די לעערקע
ווײַיטְעָר גערעדט אוון אַרְגְּנְטִיעָרְגְּעָנוּמָעָן אַיר האָנטָן פֿוֹן די אוינָן.
זוי האט געקוּטְט גַּלְּיִיךְ קַאֲרְלִין אַין פְּנִים אַרְיִין, ווי זוי וואָלט
שוין געווואָלט וויסן וואָס ער וועט פֿוֹן אַיר אַמָּאל טראָכְטָן.
— גַּאֲטָן, עַם ווערט מיר קַאֲלָט, ווען איך טראָכְטָן דערפֿוֹן.
דו, וואָס האָסְטָן מיט דיינָע פְּלִיאַצְּעָם געשיתְטָן דעם אַרְעָמָעָן
עַמְּיל, אוון איך וואָס האָב אַים מְיאָוָס בַּאֲלִיְידִיקְטָן.
קארל אויז צוֹגְעָקָומָעָן גענטער צו דער לעערין, וויל זוי
האָט גענוּמָעָן רעדן אַזְוֵי שְׁטִיל, או ער האָט קְיִים גַּעֲקָאָנָט הָרָעָן
וואָס זוי זאגָנט.

— אַכְּבָּעָר איך בין שוין אַלט אוון צַעֲכָרָאָכָן אוון האָב נישט
קיין כוח. איך האָב נישט קְיִין כוח צו שְׁטִין אַנְטְּקָעָגָן אַלְעָמָעָן
אוון קְרִיגְן אַנְגְּעַשְׁפִּיגְן אַין פְּנִים, האָב רְחַמְּנוֹת אוּפְּטָמִין מִיר, קַאֲרָל,
אייך קָאן נישט. דו וועסט מִיךְ אַמָּאל מְשֻׁפְּטָעָן. אַזְוִינָע ווי דו
וועלָן מִיךְ מְשֻׁפְּטָעָן, האָב רְחַמְּנוֹת.
זוי האָט אַנְגְּעַנְמָעָן זיין האָנט אוון ער האָט גַּעֲפִילָט אַו אַיר
קַאֲלָטָעָהָאָנט צִיטְעָרָט.

— מען הייטט מיר לערנָען מיט זוי, ווי אַזְוֵי פִּינְטָן צו האָבָן
אוון באַשְׁפִּיעָן דעם אַיְנְצִיקְן קְרָבָן, וואָס מיר האָבָן דָא. אַכְּבָּעָר
צי האָב איך דָעַן זוי וואָס צו לערנָען, אַט די קלִינָעָן, גַּעֲמִינָע
יַיְנָגָעָן? זוי לערנָען דָאָרָמִיךְ, זוי האָבָן מִיךְ שׂוִין פָּאַרְדָּאָרָבָן

ביון בײַין, זיין טראכטן אוים די ווילדסטע זאָכָן אָזֶן אַיךְ דָּאָרָף עַם זַיִן נַאֲךְ לְעַרְנָעָן וַיֵּצֵא זַיִן שְׁלַעַכְתָּ. גּוֹטָס דָּאָרָף מַעַן לְעַרְנָעָן מִיטְ קִינְדָּעַר, אַבָּעָר שְׁלַעַכְתָּ? דָּו זַעַט דָּאָרָךְ אַלְיִין, קָאָרָל.

דָּאָס לְעַצְמָעָה הָאָט שָׂוִין אַינְגָאנְצָן גּוֹרָעָדָט די אַמְּאַלְקָעַ לְעַרְעָרָקָעַ. אַירָעַ וּוּרָטָעַר הָאָבָעָן גַּעַחַתָּ דִּי גַּעוּווֹינְלַעַכְעַזְוָאָזָן רַעַמְקִיְיטָן, אָזֶן זַעַנָּעָן גַּעַוּעַן וַיֵּצֵא גַּעַזְוָאָגָן. אַפְּילָו וּוּעָן מַעַן פָּאַרְשְׁטִיּוֹת זַיִן נִישְׁתָּ, קָאָזָן מַעַן קִינְמָאָל נִישְׁתָּ פָּאַרְגָּעָסָן. — אַיךְ הָאָבָעָן גַּעַוּעָן, אָזָוּ עַמְּלָיָזָל מַעַר נִישְׁתָּ דָּאָרָפָן קְוֻמָּעָן אַין שָׁוֹל, מַעַן זַאֲלָאָס מַעַר נִישְׁתָּ פִּינְיָקָן, אַפְּילָו דָּאָס אַיזָּנְגָּוּעָן אַשְׁוּעָרִיקִיָּט. אַיךְ הָאָבָעָן בָּאַדְאָרָפָט פָּאַלְשְׁעָזְוָעָן, זַאגָּן לִינְגָּן, וּוּיְילָזָן, דִּי אַרְיָעַר, דָּאָרָפָן הָאָבָעָן אַךְ קְרָבָן.

זַיִן הָאָט זַיִךְ אַוְיפְּגָעָחוּבָן אָזֶן גַּעַנוּמָעָן אַרְוָמְגִינִּין אַיבָּעָרָן קְלָאָם. זַיִ אַיזָּנְגָּוּקְוּמָעָן נַאֲנָטָן זַיִ אָסָן אָזֶן כְּמַעַט וַיִּאָרִינְגְּנָעָשְׁפְּטָשָׁעָט אַין אַוְיעָר :

— אָזֶן דָו הִיט אָפְּ דָּאָס טִיעָרָעַ חָאָרִין וּוּאָס דָו פָּאַרְמָאָגָסָט. אָונְדוּעָר אָוְמְגַלְיָקְלָעָר פָּאַטְעָרְלָאָנְדָן דָּאָרָף עַם נִיטִּיקָה הָאָבָעָן. אָטָדָס בִּימְלָגָן גּוֹטָמְקִיּוֹת אַיזָּנְגָּוּעָן אַיְצְנִיקָעַ הָאָפְּנָגָנָג, זַיִ גַּוְטָן זַיִ עַמְּלִין, בָּאַשְׁיִין אָסָן, וּוּעָן דָו קַאֲנָסָט. אָפְּשָׁר, אָפְּשָׁר וּוּעָלָן מִיר, גְּרוּסָעָן, אַמְּאָל זַיִךְ פָּאַרְשָׁעָמָעָן.

די לְעַרְעָרִין הָאָט דָּעָרָהָעָרט אַךְ קָלָאָפְּ אַין טִירָה. אַירָגְּנָצָעָר קָעָרְפָּעָר הָאָט אַוְיפְּגָעָצִיטָעָרט. זַיִ הָאָט פְּלוֹצִים גַּעַנוּמָעָן שְׁרִיּוּעָן : — דָו שְׂוּוִין, דָו שְׂוִוִין, דָו מַזְוָזָט אַנְהִיבָּן זַיִ אַפְּרָשָׁתִין דָעָם אָונְטָעָרְשִׁידָן צְוִישָׁן דִיר אָזֶן דִּי יִידָן.

אַכְּפָטָעָן קִינְדָּעַר הָאָבָעָן זַיִךְ אַרְיִינְגָּרִיסָן אַין קְלָאָם.

די לְעַרְעָרִין הָאָט גַּעַשְׁרוֹגָן אַוְיפְּ דִי הָעַכְסָטָעָן קוֹלוֹת.

— דָו שְׂוִוִינְגָּרִישָׁ אַינְגָּל.

פָּאָרָךְ אַיזָּנְגָּוּעָן דִי עַנְדָעָרָגָן גַּעַקְוּמָעָן אַךְ בִּימְלָגָן צְוָעָל. עַד הָאָט זַיִךְ דָּעָרָמָאָנָט אָזֶן גַּעַנוּמָעָן צְרוּקִיטָרָעָטָן, אַבָּעָר עַד הָאָט זַיִךְ גְּלִיאָרָךְ דָּעָרָמָאָנָט אַיזָּנְגָּוּעָן סָודָן. סָעָה הָאָט אָסָן דָּוְרָכָן גַּעַנוּמָעָן אַךְ וּוּרָעְמִיקִיּוֹת אָזֶן אַין הָאָלְדוֹן אַיזָּנְגָּוּעָן וּוּידָעָר עַנְגָּן

געוואָרערען. די אויגן זענען אים פאָרלאָפַן. ער האט זיך שווין מעָר
ニישט געקענט אַיינַהְאַלְטַן — ער האט געוּוִינַט אַוִיפַן קוֹל.
דער הינקענדיקער האט געפִירט דעם באָר פֿוֹן די קִינְדֶּעֶר.
— קָאָרֶל שְׂוִ依ְוִין! קָאָרֶל שְׂוִ依ְוִין! הָוֶרֶא פָּאָר אָונְדְּזֶעֶר לְעֵדָן.

קָאָרֶל אַיְזְשְׁוִין צָוֵם זִיבְעַטְן מָאֵל גַּעַשְׁתַּאֲנַעַן פָּאָר דעם הוֹיז,
וְאוֹו עַמְּיל האט געוּוָאַוִינַט. דער פָּאָרוֹאַלְקָנְטָעָר הִימְלָהָאַט
אַרְוָנְטָעָר גַּעַרְגַּעַנְט עַטְלָעַכְעַטְרָאַפְּנָס, וְאַם מַעַם האט מַמְשָׁגַּעַקְאַנְט
אַיְבָּעָרְצִיְּלַן. סְעַ אַיְזְשְׁוִין גַּעַוּוֹן פָּאָרְגָּאַכְטָלָעָר. קָאָרֶל האט
גַּעַכְאָפְט אַצְּיָטָעָר אַיְזְשְׁוִין דַּעַם לִיְכְּטַן רָעָקָל, אַוְן אַיְזְשְׁוִין סָאָמָע מִיטַּן
בוֹיךְ האט ער דָּוֶרְפִּילְט אַהְוָגְעָר וְאַם האט אַיְזְשְׁוִין גַּעַשְׁתַּאֲבָן.
ער האט זיך אַרְמוֹגְעָקוֹטָם, אַרְיוֹן אַיְזְשְׁוִין גַּעַקְלָעַטְעָרָט
אוֹיפַן די פִּינְצְטָעָרָעָט טָרָעָפַן וְוַיְיָ אַוִיפַן אַלְיָטָעָר.
ער האט גַּעַנְעַבְן דָּרְיוִי קָוְרְצָעָ אַוְן דָּרְיוִי לְאַגְּנָעָ קְלָעָפַן אוֹיפַן
דָּעָרָ שִׁיר. דָּאָם אַיְזְשְׁוִין גַּעַוּוֹן דָּעָרָ חַבְּרָשָׁעָרָ סִינְגָּאַל צְוּוִישָׁן אַיְזְשְׁוִין
אוֹן עַמְּלִין.

קָאָפִיטָל דָּרְיוִי

טִיר האט זיך גַּעַעַפְּנַט אַוְן עַמְּיל אַיְזְשְׁוִין שְׁטִין אַ
גַּעַפְּלָעַטְעָר. ער האט נִישְׁט גַּעַקְאַנְט אַרְוִיסְרָעָדוֹן קִין וּאַרטָּט.
ער אַיְזְשְׁוִין גַּעַשְׁתַּאֲנַעַן אַזְוִי מִיט דָּעָר אַפְּעַגְעָר טִיר אַוְן נִישְׁט גַּעַוְוָאָסְט
וְאַם ער זָאָל טָאָן. קָאָרֶל האט גַּעַזְעַן זִין חַבְּרָ'ס פָּאָרְלָעַגְנָהִיט
אוֹן ער האט נִישְׁט גַּעַוְאָגָט אַרְיְבָּעָצְזָגִין די שְׁוּעָל. זִין זַעַנְעַן
בִּיּוֹדָע גַּעַשְׁתַּאֲנַעַן אַוְן זִיךְ אַגְּנָגְעָקוֹטָם.
עַמְּיל אַיְזְשְׁוִין גַּעַוּוֹן אַסְרָה בָּאַוְעַגְלָעַכְעָר פֿוֹן קָאָרֶלְן, אַכְבָּעָר
אַיְצָט אַיְזְשְׁוִין ער גַּעַשְׁתַּאֲנַעַן וּוְיִי אַגְּלָיִימְטָעָר. גַּעַוְיִינְלָעָךְ האט
ער גַּעַהְאָט אַטְבָּע צָוּ רָעָדוֹן שְׁנָעָל. ער האט אַזְוִי שְׁנָעָל גַּעַוְאָלָט

אלע אויסדערציזלן, או ער האט זיך אוש א ביסל פארהאקט מיט א שטאמל. או ער האט גערעדט, האט ער נישט געקאנט אינשטיין אויפט אן ארט, אלע אין אים האט גערעדט, די אויגן, דער קאָפּ, די הענט און די פִּים. נאָר דאסמאָל איז ער געשטענען א לײַמענער.

דער ראַכְּבִּינְגֶּר איז דאַ ביַי אונדוּז אין הוּוּ — האט עמֵיל אַנְגַּעַהוּבִּין רָעָדָן, ווּעָן ער איז גַּעֲקוּמָעָן צוֹ זִיךְ פָּוֹן אַיבְּכָעַרְצָשׂוֹנְג — אָוֹן אונדוּז האט געטראָפּ אַ גַּרוּים אַומְגָלִיק — זַיְנָעַ אַוִּימַס גַּעַלְגַּעַרְטָעַ בָּאָקָן זַעַנְעָן גַּעַוְאָרָן נאָךְ לְעַנְגָּעָר אָוֹן ער האט אַרְוָונְטָעָרְגָּלְאָזְטָ דִּי אוּגָּן.

עמֵיל האט נאָךְ אלע גַּעַהְאַלְטָן די אַפְּעָנָע טִיר אָוֹן קָאָרֶל האט געטראָכְט, או סָאיּוּ גּוּט, ווּאָס עמֵיל האט גַּעַזְאַנְט דָּסָם ווּאָרָט אָוּ מְגַלְּיָה, אַ גַּאנְצָן טָאגּ האט ער גַּעַזְבָּט אַזָּאָזָן, ווּיְלָ אַומְגָלִיק אַזְּזָאָקָעַ דָּסָם ווּאָס אִים האט אוּיךְ געטראָפּ.

— מִידְהָאָט אַזְּזָאָקָעַ געטראָפּ אַזְּ אַומְגָלִיק, — האט קָאָרֶל גַּעַזְאַנְט.

אַבָּעָד עמֵיל האט אַיצְט גַּעַנוּמָעָן רָעָדָן גִּיחָ, ער האט אַפְּגַּעַלְאָזְטָן די טִיר אָוֹן זַיְנָעַר צַוְּגַּעַפְּלָן, קָאָרֶל האט זַיְקָוִם דַּעֲרָכָאָפּ אָוֹן זַיְגַּעַהְאַלְטָן אָפּן.

— זַיְיָ זַעַנְעָן גַּעֲקוּמָעָן, האט עמֵיל דָּעַרְצִיּוֹלָט, אַינְמִיטָן דָּעָר נאָכְט אָוֹן אַלְעָמָעָן אין הוּוּ אַוְיְפְּגַּעַוּקָט. דָעַם טָאַטְן הָאָבָּן זַיְיָ גַּעַשְׁלָאָגָן מִתְשֻׁטוּקָן. זַיְיָ הָאָבָּן אִים אַזְּוּעַקְנָעַנוּמָעָן. זַיְיָ הָאָבָּן אִים דָּאָרָט דָעַר/הָרְגִּיעַט אָוֹן פָּאָרְבָּרָעָט, צַוְּרִיקְגַּעַשְׁקָט דָּסָם אַש אַזְּ אַקְעַטְעָלָעָ. נַעֲכַטְן אַזְּ גַּעַוְוָעָן די לְוִיהָ. אַיךְ בֵּין גַּעַוְוָעָן בֵּין דָעָר לְוִיהָ, די מַאְמָעָ, דָעָר רַאַכְּבִּינְגֶּר אָוֹן אַנְקָלְ רַאַכְּבּוּרָט. ווּוִיטָעָר קִינְעָר נִשְׁתָּחָ.

קָאָרֶל האט אַוְיְפְּגַּעַצְיְּטוּרָט אָוֹן שְׁטִיל גַּעַעַנְטְּפָעָרָט :
— בֵּין מִיר האט מעָן די מַאְמָעָן צַוְּגַּעַנוּמָעָן. הַיְנָט זַעַנְעָן גַּעֲקוּמָעָן דָּרְיוּי מַעְנָעָר אָוֹן זַיְמִת גַּעַוְאָלָט צַוְּגַּעַנוּמָעָן. אַבָּעָד

זוי האט אײַינעם גוט צעדראָפֿעט — האט ער געזאגט מיט שטאלֶן.
ווען עמִיל האט דאס דערהערט, האט ער איבערגענומען
די טיר אוּן געמאָכט אָ באָזונונג, אוּ ער דערלוֹיבט קָאָרְלִין
אַריינִינְצּוּקּוּמָעָן. קָאָרְלִין האט די שטוּמָע אַיְינְגָּלָאָדוֹנָג גָּלִין פָּאָרָ
שְׁטָאָגָנָעָן אוּן אַיְוָן אַיְוָן אַיְוָן הָוֵן.

אַיְנְמִיטָן צִימָעָר אַיְוָן גְּעוּמָן עַמְּלִים מַאֲמָע אַוְיףָּ אָפָּסֶ
בְּעַנְקָעָלָע. זוי האט אַיְסְגָּעָזָעָן עַלְתָּרָפָן קָאָרְלָם מַוְתָּעָר. אַיר
קָאָפָּ הָאָר אַיְוָן גְּעוּמָן ווי אַיְנְגָּעָטִילָט אַיְוָן צּוּוִי גְּלִיְיכָעָ טִילְיָן.
איַין טִיל אַיְוָן גְּעוּמָן שָׂוֹאָרָץ אַיְוָן דָּעָר צּוּוִיְטָרָפָן טִיל אַיְוָן גְּעוּמָן
וּוִיסֶּן. זוי האט אַפְּילָו נִישָׁט בְּאַמְּעָרָקָט קָאָרְלָם אַרְיְינְקָוּמָעָן אַיְוָן
הָוֵן.

יעַדְעַ ווַיְיַלְעַד זוי אַיְסְגָּעָרָאָקָן אַיְן אָ גְּעוּמָיִן, אַכְּבָּעָר
זוי האט גְּלִיְיךָ צּוּגְעָלִיגָּט דיַיְהָאָט צּוּמָמָוְיל ווי זַי ווָאָלָט
דָּסֶם גְּעוּמָיִן גְּעוּוֹאָלָט דָּעָרְשְׁטִיקָן. עַם אַיְוָן אַיר טָאָקָע גְּעַלְגָּעָן,
אַכְּבָּעָר נָאָר אַוְיףָּ אָ וַיְיַלְעַד. ווַיְיַלְעַד זוי האט בְּאַלְדָּפָּאָרָט אַיְסְגָּעָרָאָקָן
בְּרָאָקָן אַיְן אָ כְּלִיְפָן.

בְּיַם פָּעָנְצָטָר אַיְוָן גַּעַשְׁטָאָגָנָעָן אָ מִיטְלָגְעָוְוִיקְסִיקָּעָר מַאן.
ער האט לִיכְכָּט גַּעַפְוִיקָּט מִיטָּדִי פִּינְגְּנָעָר אַוְיףָּ דָּעָר שּׂוֹבָּי. זַיְן
בְּלָאָנָד בְּעַרְדָּל אַיְוָן גְּעוּמָן פָּאָרְשְׁפִּיצִיקָּט. אַיְן אַיְהָאָט
ער גַּעַחְאָלָטָן בְּרִילְגָּן, ווָאָסֶם ער האט קַעַנְטִיקָּן נָאָרְוָוָאָס גַּעַחְאָט
אַרְוָוָנְטָעָרְגָּעָנוּמָעָן. דיַיְוָיָּן זַיְנָעָן זַעַגָּעָן אַרְוָמְגָעָשׂוֹוָאָמָעָן אַיְן
טְרָעָרָן.

אַלְעָמָל, ווּעַן עַמְּלִים מַאֲמָע האט אַיְסְגָּעָרָאָקָן אַיְן אָ
גְּעוּמָיִן, אַיְוָן ער צּוּגְעָנָגָנָעָן צּוּ אַיר, אַרְוִיפָּגְעָלִיגָּט דיַיְהָאָט
אוְיףָּ אַיר אַקְסָל אַיְוָן אַנְגָּעָהָוִיכָּן מִיטָּדִי גַּעַבְרָאָכָעָנָעָר שְׁטִים. ער
הָאָט דיַיְגָּעָרְאָכָנְקִיָּט אַכְּבָּעָר גְּלִיְיךָ אַיְסְגָּעָהָוִסָּט אַיְוָן גַּעַרְעָדָט
קְלָאָר.

מַעַן טָאָר נִשְׁטָח, מַעַן טָאָר זַיךְ רִישָׁט צּוֹלָאָזָן צּוּמָהָאָרְצָן
אַזְוִיפָּיל טְרוּוּעָר. דיַיְלָעְבָּדִיקָּעָמָן לְעַבָּן, דיַיְשָׁוָנָאָים אוְיףָּ צּוּ
לְהַכְּבָּעִים.

און וווען ער האט געמיינט, או זייןע ווערטער האבן זי א
בימל באראויקט, או ער צורייך אווועק און אומגעקערט דאס פנים
צום פינצעטערן פענצעטער.

קארל האט שוין איצט חרטה געהאט, וואס ער אויז געקומען
זו עמילן. ער האט זיך קייז ארט נישט געקבאנט געפינגען. אים
האט זיך נאך שטاطרער געוואלט, או עAMILס מאמע זאל זיך
אייפהייבן פון איר קליען בענקעלע און אים אַרויסטְרִיבָן. אַבעָר
זוי האט אים אַפְּלוֹ נישט געזען.
דער ראכניינער האט צורייך אַנְגְּנֶעֶטָּן די ברילן. ער אויז
צונגאנגען צו עמילן און אים געוואנט :
זוי א גוט ייגנג. — ער האט צונגאנען א בימל שטילער —
גב אַכְּטוֹנָג אַוִּיפְּ דער מאמען. אַיך וועל דא מַאֲרָגֵן קומען
געוואויר ווערן.

און דא האט ער צום ערשותן מאל דערזען קארלן. ער
האט אַפְּרָעָג געטאן עמילן :

זוער אויז דאס ייגנג, דיאגנער אַחֲר ?
מען האט בי אים צונגאנומען די מאמען — האט זיך עמיל
צעשטאטלט, רעדנדיק שנעל. ער האט דערטמייט געוואלט פאָרָ
ענטפערן קארלן, פאָרוֹזָס ער אויז אַיצְט דא אין הויז — און זיין
טאטע אויז שוין לאָנג געשטְאָרבָּן.

גאָט זאל שוין אַוִּיפְּ אונדוֹ רְחַמְנוֹתָה האָבָן — און ער אויז
שנעל אַרְוִים פון ציינער.
או דער ראכניינער אויז אַווועק, האט זיך עAMILס מאמע גַּלְיַיך
אייפגעחויבן פון איר בענקעלע. עמיל האט געוואלט, או זיך זאל
זען קארלן.

מען האט בי אים צונגאנומען — האט עמיל אלְעָגָעָן געוואלט
פאָרענטפערן זיין חֲבָר.

די מאמע האט אים אַיבְּרָגְּעָשְׁלָאָגָן.

איך ווים, איך האָב געהרט, מײַן קִינְד, איך האָב געהרט.
AIR זענט הונגעריך, קינדער ?

— יא. — האט קארל אויסגעשריגן. ערשות איצט האט ער בעמערקט, אז זי גוית ארום אין די זאכן. אים האט פאראדראסן, וואס ער האט איזו אויסגעשריגן דעם יא, אבער ער האט דערפליט אַ בּוֹרְטְשֻׁעַנִּישׁ אֵין בּוֹיךְ, וואס האט אים געשניטן, ווי מיט מעסערם.

איך בין הונגעריך, שטארק הונגעריך, — האט ער ווידע ער אויסגעשריגן און מיט די אויגן געזוכט עסן.

זי האט אַנְגַּעַשְׁנִיטָן עַטְלָעַכְּ שְׂטִיקְלָעְדָּ בְּרוּיט, באשמירט מיט פומער און אַרְוִיפְּגָלְלִינְטָקְעָן.

קארל האט זיך שנעל צונגעכاط צום ברויט און גענעטען מיט גורוים אַפְּעַטִּים.

א בימל שפטער זענען שוין ביידע געלען אין אין בעט. אין צימער, ווואו זי זענען בעשלאָפָן אַיו געוווען שטאק-פֿינְצְטָעָר. אין צוויטן צימער אַיו אויך געוווען טונקל.

אבער אויף אַ קָּאָמָּד אַיו גַּעַשְׁתָּאָנָּעָן אַ גָּלוֹזָ אָוֹן אַין גָּלוֹז האט געברענט אַ קלִיּוֹן קְנוּיטָל. דָּאָם בְּרַעֲנַעַנְדִּיקָּעָ גָּלוֹז האט געפלעמלט אַין דעם אַנטְקָעָגָנָאַיְבָּרְדִּיקָּן שְׂפִיגָּל. דָּאָם טָאנְצָנְזָ דִּיקָּעָ קְנוּיטָל האט אַלְעָמָּל גַּעַגְעָבָּן אַ קְנָאָק אָוֹן סָע האט זיך געדאָכָט, אַז אַט-אַט פָּאָרְלָעַשְׂטָט עַמ זיך, אַבער דָּאָם פָּלָעַמְל אַיו גָּלִיּוֹךְ גַּעַקְוָמָעָן צוֹ זיך אָוֹן געברענט מיט אַ צִימָעָר. פָּוֹן זִיּוֹן געלענער האט קארל קָלָאָר גַּעַזְוָן, אַז עַמְּלָסָמָעָ זִיכָּט נָאָך אַוְפָּט דעם נִידְעָרִיקָן בענְקָעָלָע.

— קָאָרֶל, דָו שְׁלָאָפְּסָט?

— נִיּוֹן!

— דָו ווַיִּסְטָט פָּאָרוֹאָס מַעַן האט מַיִן טָאָטוֹן דַעַר'הַרְגַּעַט?

— נִיּוֹן? — האט קארל געענטפֿערְט שְׂמִיל.

— בִּימְטָאַ נָאָר, ווַיְיָלְמִיר זַעַנְעָן יִדְן.

— האט מָוָאָ, קָאָרֶל? — האט עַמְּלָסָמָעָ געפְּרָעָגָט.

— נִיּוֹן! אָוֹן דָו?

- יא, איך האט מורה. איך האט מורה פאר דעם לעמפל איגעוויניק. דאס איז פאר דעם טאטטנס נשמה.
- עAMIL, דו שלאלפסט ?
- ניין, קארל, דו האסט שווין אויך מורה ?
- ניין, איך טראכט ...
- וואס טראכט ?
- פון דער לערערקע ...
- וואס טראכט פון דער לערערקע ? ...
- גאנרנישט ...
- קארל האט זיך דערמאנט, אzo ער האט געשוואוירן נישט צו דערצילן.
- קארל, דו האלטסט די אויגן אפנ ?
- יא, עAMIL.
- און איך האט זוי איצט גוט פארטאט ... איך קוועטש זוי איזו שטארק צו, אzo זוי טוונ מיר אוש וויי ...
- עAMIL, פארווז האט מען מיין מאמען צונגנענו ?
- האט קארל פלאזים געפרעט זויעד שטייל.
- עAMIL האט איזו שנעל נישט גענטפערט. קארל'ן איז געפעלן, וואס זיין חבר קאן נישט ענטפערן אויפ דער פרענק. געווינטער האט עAMIL א גרויטן ענטפער אויפ אלץ, אבער איצט האט ער אים געשטעלט א שווערע פרענק.
- און פארווזזש האט מען מיין טאטן דער/הרג'עט ?
- האט קארל זיך גערידיצט מיט דעם וואס עAMIL קאן נישט ענטפערן.
- אבער גראד אטידי פרענק האט עAMIL געגעבן א שלימל.
- דיין טאטע איז געוווען א סאציאלייסט. אלע האבן דאס גוט געוואוסט. מיין טאטע האט אלעמאָל דערציילט וועגן דיין טאטן, אzo ער האט זיך אנגענו ? פאר אָרעמע אָרבגעטער. און דיין מאמע איז אויך א סאציאלייסטקע.
- וועלן זוי מיין מאמען אויך פארברענען ? — האט קארל געפרעט.

— עַמִּיל הַאֲטַט נִישְׁתַּגֵּן עַנְפָּעַרְטַּת.

— עַמִּיל, דָו שְׁלָאָפְסַט?

— נִין! אֵיךְ הַאֲבָמָרָא. רָוק זִיךְ צַו נַעֲנְטָעַר צַו מִיר...
קָאָרֶל הַאֲטַט זִיךְ צְוָנוּרְקָט אָוֹן מִיטַּ אַיִּין אַוְיָגַן הַאֲטַט עַר
אַרְיוֹנְגָּנְעָקָט אַיִּין צְוָוִיטָן צִימָעָר, וּוְאָס אַיִּין גַּעֲוָעָן בָּאַשָּׁאָטָנָט
פָּוֹן פְּלָעָמָל. עַר הַאֲטַט קָלָאָר גַּעֲזָעָן, אָז עַמִּילְסַמְּמָאָמָע זִיכְטַּן נַאֲךָ
אַלְעַז אַוְיָפַע דָעַם בָּעַנְקָעָלָע. אַיְצָט הַאֲטַט מַעַן דָּאָס בָּעַנְקָעָלָע נִישְׁתַּגֵּן
אַרְיוֹסְגַּעְזָעָן, אָוֹן סַע הַאֲטַט זִיךְ גַּעֲדוֹכָט, אָז זִיכְטַּמְּ אַוְיָפַע דִּיל.
מִיטַּאָמָל הַאֲטַט זִיךְ דָעַרְחָעָרְטַט אַגְּעוּוֹיָן. דָאָס גַּעֲוָוָיָן
אַיִּין גַּעֲקוּמוּנָן פָּוֹן דִּיל. סַע אַיִּין גַּעֲוָעָן נַאֲךָ דָעַרְשָׁטִיקָטָעָר וּוּי
פְּרִיעָר, אַבְּעָר סַע הַאֲטַט גַּעֲדוֹיְעָרְטַט לְעַנְגָּעָר.

עַמִּיל, דָו שְׁלָאָפְסַט?

עַמִּיל הַאֲטַט נִישְׁתַּגֵּן עַנְפָּעַרְטַּת.

— דָו שְׁלָאָפְסַט? — הַאֲטַט קָאָרֶל גַּעֲפָרָעָגַט נַאֲךָ שְׁטִילָעָר.
עַר אַיִּין אַזְוִי לְאָנְגָּג גַּעֲלָעָגָן מִיטַּ אַפְּעָנָע אַוְיָגַן אָוֹן גַּעֲקוּקָט
אַיִּין דָעַרְפִּינְגְּטָעָר, בַּיּוֹן עַר הַאֲטַט דָעַרְזָעָן, וּוּי עַמִּיל זִיכְטַּמְּ אַיִּין
בָּעַט אָוֹן הַאֲלָטַט דָעַם קָאָפַע אַוְיָפַע בַּיְדָעָה הָעָנָט.
אַבְּעָר דָאָס אַיִּין שָׂוִין גַּעֲוָעָן אַיְנְדָעָרְפָּרִי. אַיְנְדָרוּיְסָן הַאֲטַט
גַּעֲפְּלִיוֹכָעָט אַרְעָגָן. מַעַן הַאֲטַט גַּעֲקָאנָט וּוּן דָוְרְכָן פָּעַנְצָטָעָר,
אָז סַע אַיִּין אָנָן אַמְתָעָר שְׁלָאָקָסְ-דָּרָעָגָן.

קָאָפִיטָלְפִּיר

קָאָרֶל הַאֲטַט גַּלְיוֹיךְ דָעַרְזָעָן, אָז עַמִּילְסַמְּמָאָמָע זִיכְטַּמְּ אַלְעַז אַוְיָפַע
בָּעַנְקָעָלָע, אָוֹן עַר הַאֲטַט גַּעֲנוּמָעָן צִיטָעָרָן פָּוֹן קָעָלָט, בָּאַטְשָׁע עַר
אַיִּין גַּעֲלָעָגָן גּוֹטָן צְוָנוּדָעָקָט.

— אַיִּין זִיךְ גַּעֲזָעָן אַגְּנָצָעָן נַאֲכָט? — הַאֲטַט עַר זִיךְ
אַלְיָין גַּעֲפָרָעָגַט מִיטַּ שְׁרָעָקָט.
עַר הַאֲטַט דָאָס גַּעֲוָאָלָט פָּרָעָנָן בַּיּוֹן עַמִּילְסַמְּמָאָמָע עַמִּיל הַאֲטַט

איצט, מיט זיין קאָפֶ אַינְגָעַרְאַכְן אִין דֵי הַעֲנָט, אַוְיסְגָּעָזָן,
וּוְ אַ דָּעָרוֹ אַקְסָמָעָנָר — הַאֲט עַר מָרוֹא גַּעַחַט צָו קָוּקָן אַוִּיפָּ
אִים.

דָּאָס עַרְשְׁתְּטָע, וּוְאָס קָאָרְל הַאֲט גַּעַטְאָן, אִין גַּעַוְועָן זַיךְ
צָו מַאְכָן שְׁלָאָפָּן. עַר הַאֲט זַיךְ אַיְבָּעַרְגָּעַקְעָרְט אַוִּיפָּ אַ זַּיִיט
אוֹן פָּאַרְמָאַכְט דֵי אַוִּיגָּן. סַע הַאֲט זַיךְ אִים גַּעַוְואָלְט עַפְעָם
פָּאַרְשָׁלָאָפָּן. וּוּעָן עַר וּוּעָט וּוּידָעָר עַפְעָנָעָן דֵי אַוִּיגָּן, וּוּעָט שְׂוִינוֹ
אָפְשָׁר אַלְץ זַיין בְּעַסְעָר. עַמְּילָס מַאְמָע וּוּעָט אַזְוִי נִישְׁתָּצְוָן זַיְצָן
אַוְמְבָאַוְעַגְלָעָךְ אוֹן עַמְּיל אַלְין וּוּעָט אַוִּיךְ בִּיטָּן זַיְן פָּאָזָע אַ
דָּעָרוֹ אַקְסָמָעָנָם. אַזְוִי הַאֲט זַיךְ קָאָרְל גַּעַנוּמָעָן אַיְינְרָעְדָּן.

לְאַנְגָּה הַאֲט עַר נִישְׁתָּצְוָן גַּעַקְאָנְטָה הַאֲלָלָן דֵי אַוִּיגָּן פָּאַרְמָאַכְט,
וּוּילְאָפְּיָלוּ דָוְרָךְ דֵי פָּאַרְמָאַכְטָע אַוִּיגָּן הַאֲט עַר אַלְץ גַּעַוְועָן
עַמְּילָן. עַר הַאֲט זַיךְ גַּעַנוּמָעָן דְּרִיעָעָן אִין בָּעַט פָּוּן אַיְין זַיִיט
אַוִּיךְ דָעָר אַנְדָעָרָר, כְּדֵי צָו מַאְכָן אַ גַּעַרְדָּעָר. דָּאָס בָּעַט הַאֲט
טָאַקָּע גַּעַסְקָרִיפָּעָט. דָּאָס אַיְזָן גּוֹט, הַאֲט קָאָרְל גַּעַטְרָאַכְט, אוֹן
עַר הַאֲט גַּעַגְעָבָן אָז עַפְן דֵי אַוִּיגָּן צָו זַעַן, אַוִּיב עַמְּילָס מַאְמָע
בְּאַוְעָגָט זַיךְ כָּאַטְשָׁ אַ בִּיסְל. נִיְינָן, זַיְן אַלְץ גַּעַבְלִיבָּן זַיְצָן אַוִּיפָּ
אָז אַרטָּן.

דָעָר שְׁלָאָפָּן-דְּרָעָנָן הַאֲט אַוִּיךְ גַּעַמְאַכְט אַ שְׁרָעְקָלְעָכְן טּוֹמֶל.
די שְׁוּעוּרָע טְרָאָפָּנָס זַעַנָּעָן אַיְצָט גַּעַפְאָלָן, וּוּ שְׁטִיקָעָר הַאֲנָגָּל
אַוִּיפָּ דֵי פָּעַנְצָטָעָר. מַעַן הַאֲט גַּעַקְאָנְט הַעֲרָן, וּוּ סַע גִּיסְט
אַוְמְאַיְפָה הַעֲרָלָעָךְ אַוִּיךְ דֵי שְׁטִינְגָּעָר אִין הוּאָפָּ, וּוּ פָוּן אַ רִינְגָּן-
דִּיקָעָר רָעָר.

דוֹ וּוּיְסָט, קָאָרְל — הַאֲט עַמְּיל גַּעַזְאָגָט, אַלְץ נִישְׁתָּצְוָן בִּיטָּנְדִּיק
זַיְן פָּאָזָע, וּוּ עַר וּוּאָלְט גַּעַוְואָסָט דֵי גַּאֲנָצָע צִוְּטָה, אָז קָאָרְל
שְׁלָאָפָּט נִישְׁתָּצְוָן, — אִיךְ הַאֲבָמָרָא אַרְיוֹסְצָוְגָּיִן פָּוּן בָּעַט.
— דוֹ בִּיסְט שְׂוִין לְאַנְגָּה אַוִּיפָּ? — הַאֲט קָאָרְל גַּעַרְבָּעָנָט.
— יָא, זְיוּעָר לְאַנְגָּה, אוֹן אִיךְ הַאֲבָמָרָא שְׂוִין פָּוְנְדָאָנָעָן גַּעַרְוָפָּן
די מַאְמָעָן, אַבָּעָר וּוּ עַנְטָפְעָרָט נִישְׁתָּצְוָן.
— הַאֲט נִישְׁתָּצְוָן גַּעַרְוָפָּן הוּאָפָּ, עַמְּיל, — הַאֲט אִים

קארל פאַריזיכערט, — האַט אָוֹדָאִי מֶרְאָה גַּעֲהָט מֵיךְ אָוִיפֶּץָאוּעָקָן.

עַמְּיל הַאַט זַיְךְ גַּעֲלָזָט טְרִיבֶּסְטָן. עַר הַאַט הוַיְךְ אָוִיסְגָּעָן:

שְׁרִיגָּן: — מַאֲמָעַ! — אָוֹן אָזְזַי הַאַט נִישְׁתַּגְּעַנְטְּפָעָרֶט, הַאַט עַר גַּעֲשִׁירְגָּן הַעֲכָר אָוֹן הַעֲכָר, עַטְלָעֶבֶן מַאְלָן, — מַאֲמָעַ! מַאֲמָעַ!

מַאֲמָעַ! אָן דָּעַם לְעַצְמָן גַּעֲשִׁירִי הַאַט קָאָרֶל גַּעֲהָרֶט אַ גַּעֲוָוִין. אָבָעֶר דְּאַסְמָמָל הַאַט עַר שְׂוִין נִישְׁתַּגְּעַנְטְּפָעָרֶט קִיּוֹן טְרִיבֶּסְטָן פָּאָר עַמְּילָן. עַם אַיְוָ טָקָע גַּעֲוָעָן מַאְדָּנָעָן. עַמְּילָן'ס מַאֲמָעַ אַיְוָ גַּעֲעָסָן

אָוִיפֶּץ אַיר בְּעַנְקָעָלָע אָוֹן זַיְךְ נִישְׁתַּגְּעַנְטְּפָעָרֶט פָּוֹן אַרטָּן. קָאָרֶל אַיְוָ אַרְוִיסְגָּעָשְׁפָּרוֹנְגָּעָן פָּוֹן בָּעַט אָוֹן שְׁנָעָל גַּעֲכָפָט אָוִיפֶּץ זַיְךְ דִּי קְלִיְּדָעָר. עַר הַאַט דְּעַרְפִּילְטָן, אָזְזַי עַר מוֹעָעָפָעָם טָאָן. עַר אַיְוָ אַרְיִינְן מִיט פָּעַמְטָע טְרִיטָן אַיְן צִימָעָר, וּוֹאוּ עַמְּילָן מַאֲמָעַ אַיְוָ גַּעֲעָסָן.

אָוֹן עַרְשָׁתָן דָּא אַיְוָ אַיְמָדָר אַ צִיטָּעָר אַיְבָּרָן לִיבָּן, זַיְךְ הַאַט גַּעֲהָצָלָטָן דָּעַם קָאָפְּ אַרְאָפָגְּנָעָבָוִיגָּן. אָוֹן כָּאַטְשָׁ עַר הַאַט גַּעֲנָעָבָן אַ טָּאָנָעָן אַרְיִינְן אַיְן צִימָעָר, אָזְזַי דָּעַר קָאַמָּאָד הַאַט אַזְשָׁ אַ צִיטָּעָר גַּעֲמָטָן, אַיְוָ זַיְךְ אַלְעָן גַּעֲלִיבָּן פָּאַרְגְּלִיוּוּעָרֶט. עַמְּיל הַאַט אַיְצָט אַוְיךְ גַּעֲקָרָאָגָן מוֹת אָוֹן עַר אַיְוָ אַרְוִיסְגָּעָן שְׁפָרָנוֹנְגָּעָן פָּוֹן בָּעַט. אַיְן הַוִּילָע אַונְטָמְרָעוֹוּש אַיְוָ עַר אַרְיִינְגַּעַלְאָפָן אָוֹן גַּעֲלִיבָּן שְׁטִיְּין פָּאָר דָּעַר מַאֲמָעָן.

— מַאֲמָעַ! מַאֲמָעַ! מַאֲמָעַ טִיעָרָע ! עַר הַאַט גַּעֲוָוָאָרָט אַ וּוֹיְלָע, אָבָעֶר עַמְּילָן מַאֲמָעַ הַאַט אַלְעָן גַּעֲקוֹקָט אַוְיפֶּן דִּילָן.

— מַאֲמָעַ! עַנְטָפָעָר מִיר, מַאֲמָעַ! אַיְךְ הַאַב מֶרְאָה! מַאֲמָעַ, דָּו שְׁרָעָקָסֶט מֵיךְ !

עַר הַאַט זַיְךְ אַעֲוָוִינְגָּט אַוְיפֶּן קוֹל אָוֹן אַנְגָּעָנוֹמָעָן דִּי מַאֲמָעָן בַּיְיָ דִּי אַקְסָלָעָן.

אָוֹן מַאְדָּנָעָן, — אַזְוִי שְׁנָעָל, וּוֹיְיָ עַר הַאַט אַנְגָּהָוִיבָּן וּוֹיְגָעָן,

האט זיך די פארגלילווערטע פיגור גענומען באזועגן, זי האט אויפגעהויבן די אויגן פון דיל. זי האט געקוקט אויף אים אַרגע-צוווי מיט פארוועינטע אויגן. סע האט זיך געדאכט, איז אוירע אויגן ווילן שטארק עפטע זאגן, — נישט דאס מוויל, נאָר די אויגן האבן זיך גערימן צו רעדן. דאס פנים האט איצט געהאט אַים מיט צערטעלעכקייט. אַבער דאס מוויל איז געבליבן געשלאָסן און די אויגן זענען באָלד ווידער געפאלן צום דיל.

עAMIL איז צונגאנגעגען צום טיש און געקלאָפט מיט די פוייסטען פון גרויס פארצ'זוייפלונג.

— מאָמע, איך האָב מורה פֿאָר ! פֿאָרווואָס ענט-פערסטו נישט ?

אַבער עAMILס מוטער האט ווידער געטאן דאסזעלבע — נישט געענטפערט אַזוי לאָנג, ווי עAMIL האט געשרגן, אַבער אַזוי ניך, ווי ער האט אַנגעהויבן ווינגען האט זי אויפגעהויבן אַירע פֿאָרטערערטע אויגן און געקוקט אויף אַים מיט אַשטומ, צערטעלעך פֿנִים.

קאָרל האט גלייך דערוזען, איז עAMILס מאָמע איז אַיבער-נאָכט פֿאָרענדערט געוואָר. ער האט דערפֿילט, איז עAMIL איז אַיסץ אַפְּשָׁר נאָך אַסְּקָה הילפֿלָאָזָעָר פון אַים, און איז ער מזו עפטע טאגן, כדי צו העלפֿן זיין חבר.

קאָרל האט זיך דערמאָנט אַין זיין שכנה, פרוי גוֹטְנֶגְלָאָט. ווֹאָס פֿלְעָגָט זיך אלְעָמָל אַזְוֵי ווֹאָרָם פֿאָרָאַינְטָעָרָעָסְרָן מיט זיין מאָמען און מיט אַים.

מע דאָרָף גִּין צו אַשְׁכָּנָה — האט ער געזאגט מיט אַמִּינְג פון דערפֿאָרָנג, ווֹיְל אַסְּקָה מַאל, ווֹעֲן די מאָמע זיין איז געגאנגען אַרְכָּעָטָן, האט ער אויך געמוֹזָט אַנקומען צו שכנים. נײַן, זאָל גָּטָה הִיטָּן ! — האט עAMIL אוֹיסְגָּעָשְׁרִיגָּן — נאָר נישט צו שכנים !

עAMIL האט דערצ'ילט, ווי ער שכון פון אַנטְקָעָגָנָאַיבָּעָר האט געהאלפֿן שלָאנָן דעם טאגָן, אַין אַז דעם שכנים ווֹיְבָּ

אייז דא נעכטן געוווען אוון זי האט אַרְוִיסֶגֶןְמָעֵן פֿוֹן אַלְמָעֵר
שִׂירְ-נִישְׁתָּמָעַ דַעַר מַאֲמָעַם אַלְעַ קְלִיְדָעַר. זי האט זי אַפְּיָוּ
אַנְגָּעָמָסְטָן דַא פָּאָרְן שְׁפִיגָּל אָוֹן גַּעֲזָאנְט, אוֹ זַי וְעַנְעַן פֿוֹנְקָט
גּוֹט אַוְיָף אַיר.

— אַבְּעָר מַע דַאְרָף דַאְרָ עַפְעָם טָאָן, עַמְּיל, סֻעְ קָאָזָן דַאְרָ
אַזְוִי נִשְׁתָּמָעַ בְּלִיְבָּן.

עַמְּיל אָוֹן קָאָרְל הַאָבָּן גַּעֲרָעָדָט צְוִישָׁן זַיְהָוָה, אַבְּעָר
עַמְּילָם מַאֲמָעַ אַיְזָ אַלְעַ פָּאָרְבָּלִיבָּן פָּאָרְגָּלְיוּוּעָרט. בִּידָעַ הַאָבָּן
פֿוֹן אַיר דַי אַוְיָגָן נִשְׁתָּמָעַ אַרְוִיסֶגֶןְמָעֵן אָוֹן גַּעֲהָאָפָט, אוֹ אַפְּשָׁר
וּוּעַט פָּאָרְט פָּאָרְקוּמוּן אַשְׁטִיקָל עַנְדָעָרָונְג אַיְזָ אַיר.

דַעַר רָעָגָן אַיְזָ גַּעֲוָזָאָרָן אַ בִּיסְל לִיְכְּטָעָר, סֻעְ האָט נַאָר
אַלְעַ גַּעֲרָעָגָנט, אַבְּעָר נִשְׁתָּמָעַ מִוְתָּאָזְעָלְכָעַ שְׁוּוֹעָרָעַ הַאֲגָּלְ-טְּרָאָפָנָם
וְויַ פְּרִיעָר. סֻעְ האָט זַיְהָוָה נִשְׁתָּמָעַ אַיְנְשְׁטָעָלָן אַדְיִינְקָעָר רָעָגָן.
— אַפְּשָׁר גַּיְינָן רָוּפָן דִּין אַנְקָל רַאֲבָעָרט? — אַיְזָ קָאָרְלָן
אַיְנְגָעָפָלָן.

— זַאָל גַּאָט חַיְיטָן. אַנְקָל רַאֲבָעָרט האָט פָּאָרְזָאנְט, אוֹ
מַע זַאָל נִשְׁתָּמָעַ צַוְאָמָ. זַיְוָן גַּעֲשָׁעָפָט האָט מַעַן צְעָרָאָכְרוּט.
אוֹיָף זַיְוָן גַּאָט אַיְזָ אַגְּפָאָר אַדְוָרְצָנוּיָן. וּוּעַמְעַן זַיְהָוָה טָרָעָפָן
שְׁלָאָגָן זַיְהָ. סֻעְ אַיְזָ אַמְרָא פֿוֹן הַזְּוִי אַרְוִיסֶצְגָּוִיָּן.

קָאָרְל האָט גַּעֲוָאָלָט פָּרָעָגָן, וּוּרְרָסֻעָא אַיְזָ אַיְנְגָטָלָעָר דַעַר
זַיְיָ, אַבְּעָר עַר האָט זַיְהָוָה גַּלְיָיךְ דַעֲרָמָאָגָט אַיְזָ דַי דָּרְיוִי מַעְנָעָר,
וּוּאָסָה הַאָבָּן פֿוֹן אַיְם אַזְוּקָגְעָרִיסָן זַיְוָן מַאֲמָעָן.
אוֹיָף דַעַר וּוּאָגָט אַיְזָ גַּעֲהָאָגָגָן אַזְוִיגָעָר, אַבְּעָר עַר אַיְזָ
אַיְצָט גַּעֲשָׁטָאָגָעָן.

— סֻעְ מוֹזָ שְׁוִין אַיְצָט זַיְוָן אַרְוָם 12 אַזְוִיגָעָר, — האָט עַמְּיל
גַּעֲזָאנְט, וּוּעַן עַרְיָה האָט גַּעֲזָעָן זַיְהָוָה זַיְוָן חַבְרָ קָוְקָט אַוְיָפָן זַיְגָעָר.

— פֿוֹנוֹזָאָגָעָן וּוּוּיְסָטוֹן, עַמְּיל?

— וּוּיְל אַיךְ בֵּין אַיְצָט שְׁטָאָרָק הַוּגָנָרִיךְ, — האָט עַמְּיל
גַּעֲנָמְפָעָרָט.

קארל איז אויך געוווען הונגעריך, אבער ער האט זיך
געשעט אוייסצוזאגן.

עAMIL איז מיטאטאל צונגעאנגען צו זיין חבר.
— קארל, וועסט מיך נישט פאראלאזן?
— וואם פאלט דיר איין, עAMIL? וואווחין וועל איך דען
גיאן? איך האב דאך קיינעם נישט.
— און דיאן באכע?
— ניין, זי איז זיער אלט און קראנק, זי ליגט איצט איין
א שפיטאל, איך ווים אפילו נישט וואו.
— דו וויסט, מע וואלט באדראפט די מאמען פירן איין
א שפיטאל אריין, — האט עAMIL געזאגנט.
ニישט געקוקט אויף קאַרלָם פֿאַרוּכְּעַרְגָּן, האט עAMIL
פלוצים שטאָרָק מורה געקרָגָן, צו זיין חבר וועט אים פֿאַרט
פאַרְלָאָזָן. ער האט אים גענומען שטעלן אויף פרָאַכָּע.
— דו וויסט, קארל, אzo דו וועסט אַרְוִוְסְגִּין פֿוֹנְדָאַנְגָּן וועט
מען דיך נישט שלָאָגָן. דו ביסט דאך נישט קיין ייד.
— אט האט מען מיך געבריקעט, מײַן מאמען געשלָאָגָן,
האט קארל אַפְּגָּעָעָנְטְּפָעָרֶט.
דאַס איז עAMIL געפְּעָלָן. ער האט ערנְעִיזְוָאו דערטאָפְּט א
שטיַּקְּלָה ברוּיט און עס געגעבן קאַרְלָעָן.
קארל האט נישט געוואָלט נעמען. ער האט זיך שוואָאָך
געוּערָט, אַבָּעָר ער האט אַפְּגָּעָבִין אַשְׁטִיקָל.
עAMIL האט אויך אַפְּגָּעָבָּאָכָן אַשְׁטִיקָל און געגעבן אָן
אַפְּעָטִיט.

קארל האט דערפְּילָט, אzo עAMIL שרעקט זיך זיער שטאָרָק.
ער איז צונגעאנגען גאָרָנָאָגָנט צו עAMIL און אים געגעבן די
האנָט.

— עAMIL, דו ביסט מײַן אַיְינְצִיקָעָר חבר.
בי עAMIL האָכָן זיך גַּלְיַיך געשטעלט טרעָרָן אֵין די אוֹגָן.
— מײַן אַיְינְצִיקָעָה, — האט קארל ווֹידָעָר פֿאַרוּכְּעַרְט.

עAMIL איז איצט ווידער צונגעאנגען צו זיין מאמען, אבער
מייט וויניקער שווייך ווי פריער. ער האט שיין נישט געשריגן
אזי פארצ'זוייפלט ווי פריער. ער האט איר אריאנגענעשעפטשעט
אין אויער :

— מאמען, פארוואס שויניגסטו ?

סע האבן זיך דערהערט עטלעכע שטילע קלעפֿ אוף דער
טייר. ביידע זענען געליבן שטיאן פֿאָרגֿלִיּווערט. די טיר האט
זיך לאנגזאט און פֿאָרוֹיכְטִיך געעפֿנט און סע איז אַרְיָינְגָעָקְומָעָן
דער רַאֲבִינֶעֶר.

ק א פ י ט ל פ י נ ה

ער רַאֲבִינֶעֶר האט נישט פֿאָרְלָאָרְן קִיּוֹן אַיִּינְ מִינּוֹת. אַזְוֵי
שנעל, ווי ער האט געגעבן אַ קּוֹק אָוּפּ עַמְּלִים מַוְתִּיעַר, אַיִּז
ער אַרְוּסִים פֿוֹן הַוִּיז. ער אַיִּז גִּיךְ צְוִירְקָנוּקְוָמָעָן מִיט צְוִוִּי מַעֲנָעָר.
איינער פֿוֹן זַיִּז אַיִּז צונגעאנגען גַּדְרַנְגָּט צו דער זִיכְנִידִיקְעַר
פְּרוֹי. ער האט זיך באַטְוָאָכְטָמָט אַ וַוְילְיָע אַן אַ פֿאָרְצְזּוֹיִיפְלִיטָעָר
געשאַקְלָט מִיטָן קָאָפּ צּוֹם רַאֲבִינֶעֶר.
— יַא, הער רַאֲבִינֶעֶר, — האט ער גַּעַזְגַּט — צּוֹם באַדוּיעָן.

מען מוז זיך גַּלְיַיך אַזְוּקְפּוּרְן.

— גַּאַט — האט דער רַאֲבִינֶעֶר גַּעַבְּיָוִת אַ פֿוּסְט — פֿאָרוּואָס
פֿאָרְשְׁוּוֹיְגָסְטוֹ די רְשָׁעִים ? גַּאַט, ווי לאָנג, ווי לאָנג ?
ער אַיִּז אַרְיָינְגָעָפְּאַלְן אַיִּז אַ בענְקָל אַן דִּי פֿינְגָעָר פֿוֹן
זַיִּין רַעֲכְטָעָר האָנְט אַיִּז דַּוְרְכְגַּלְאָפְּן עַטְלָעָכָע מַאל די הַאָר
זַיִּינְעָ, ווי ער ווֹאָלָט זַיִּינְגָע אַוְיסְרִוִּיסְמָן מִיטָן ווֹאָרְצָל.
— מִיר ווּלְיַן אַלְעַ מְשׂוֹגָע ווּעָז, הער דַּאְקְטָאָר. דָּאָס אַיִּז
שַׁוִּין דער דַּרְיוֹטָעָר פָּאַל הַיְוִינְט. דַּעֲרַבְּאַרְמוֹדִיקָעָר גַּאַט, ווֹאָס
וּוֹלְסָטוֹ פֿוֹן אָונְדוֹ ? פֿאָרוּואָס האָסְטוֹ זַיִּיך אַפְּגָעָקָעָרָט פֿוֹן
אָונְדוֹ ?

עם האט זיך געדווכט, אז ער רעדט טראקן, אז געווין, אבער פון די אויגן זענען אים געלאפען טיכן טרען. פון אונטער די ברילן זענען זיין געללאטען און דער דאכטינער האט נישט געמאכט דעם מינדסטען פארזוך אפזואהוישן דאס פנים, וואם איז איצט שווין אינגןאנצן נאם געווון פון טרען.

בידיע מענער זענען געשטאנען לעבן עAMILס מאמען מיט געבויגגענע קעפ. עAMIL און קאָרל האָכָן זיך געהאלטן בי די הענט. עAMIL האט אַזְוִי געדרייקט קאָרלִים האָנט, אז ער האט אָזּוֹשׁ געוואָלט אויסשריינן פון גראָיס ווַיְיטָאָג.

בידיע מענער האָכָן אויפגעהויבןAMILס מאמען פון אַיר בענקעלע און זיך האט אַיר גאנטנישט געוערט. זיך האָכָן אויפֿ אַיר אַרְוִיפֿגַעַוּוֹאַרְפָּן אַ מאָנטָל, ווַיְיל זיך האט פְּלוֹצִים אַנְגַּעַהוּבִּין צו ציטערן.

זיך אַיז גענָאנְגָּעָן צוישן בידיע מענער און אַיר פְּנִים האט אַיצט אויפֿגַעַלְיוּבָּטן מיט אַ גוֹטָן שְׂמִיכָּל. זיך האט אַרְוָמָּד גענוּמָּען דאס גאנְצָּעָן צימער מיט אַירע וואָרָעָמָּע אַוְיגָן, אַוְונָ זיך האט זיך אַפְּגַעַשְׁטָעָלָט אַוְיפֿ עַמְּלֵין, האט עAMIL בְּלוֹזָן אַ באָוָעָג געטָן מיט די ליְפָן:

— מאָמָּע, מאָמָּע !

אַיר פְּנִים האט זיך צעשטראָלָט און זיך געבלִיבָּן שְׁטִיָּין אַנטקעָן אַיר זוֹן. זיך האט אויפֿגַעַעֲפָנָט דאס מְוִיל אַון געוואָלָט ענטפְּרָעָן עַמְּלֵין, נאָר מַעַן האט אַיר קָוֵל נִישְׁטָן געהערט. אַיר שְׂמִיכָּל אַיז פְּאַרְוּאַנְדָּלָט געווֹאָרָן אַין אַ ווַיְיטָאָג, וואָם האט אוַיְמָגְעָרִימָט אַיר פְּנִים. פָּאַרְשָׁוֹאָונְדָּן אַיז די גאנְצָּעָן צְעָרָט-לְעָכְקִיָּת. אַיר קָעָרְפָּעָר האט זיך אוַיְמָגְעָצָיָן, אז זיך האט אוַיְמָגְעָזָעָן הַעֲכָר ווי זיך געווֹעָן. אַיר גַּעֲזִיכָּט אַיז געווֹעָן אַנְגַּעַשְׁטָרְעָנָגָט צָוֵם פְּלָאָצְּן אַון זיך אַרְוִיסְגָּעָלָזָט אַ גַּשְׁרִי. דאס קְּנִיטָּל, וואָם האט אַ גאנְצָּעָן נָאָכָט גַּעֲרָעָנָט, האט געגעָן דעם לְעַצְּטָן צִיטָּעָר אַון אוַיְמָגְעָזָעָן. אַיבָּרָן צִימָעָר

האט זיך געפילט דער שטיינדייקער ריח פון צעשטמאלצענעם
חלב.

אזווי שנעל ווי זיך האט זיך באפריליט פון איר געשריי, האט
AIR פנים זיך א ביסל באראויאקט, איר גאנצער קערפער האט
געצייטערט פון קעלט, מען האט אוש געהרט ווי אירע ציינער
קלאָפַן. ביעד מענער האבן זיך אַרְוִוְסְגְּעִירְטַּפָּן שטוב.

דער ראכינער האט זיך געוואָלט אַוְּפָהִיבָּן פון בענקל,
אבער ער אויז וויזער צוריינגעָפָלֶן. ער אויז געליבָּן זיצְן עטָּ
לעכָּעַ מִינָּט, ביז ער האט זיך דאָך אַוְּפָגְּהָבוֹן אָוּן זיך געלאָזֶט
צַו דער טיר מיט וואָקְלְדִּיקָע טרייט.

אבער עמיל האט זיך געגעבען אַ דִּים פון קָאָרְלָעָן אָוּן פָּאָרָּ
לאָפָן דָּעַם רָאָכִינָעָר דָּעַם ווּגַּגָּ. ער האט אַים אַפְּגְּעָשָׂנִיטָן דָּעַם
וועג צַו דער טיר אָוּן געליבָּן שְׁמֵינִין פָּאָר אַים.

— וואָס וועט זיין מיט מיר... מיט אונדוֹ?

ער האט געפְּרָעָגֶט מיט אַ הייזעריך קְוִיל, כמעט ווי אַ
גרויסער. זיין פָּנִים אויז געוווען אַ גַּמְיִישָׁ פון שְׁרָעָק אָוּן בִּיזְקִיטָּ.
— וואָס וועט אַיצְט זיין מיט אונדוֹ? — האט ער געשְׁרִיגָּן.

— זיין מיר מוחל, עמיל, זיין מיר מוחל. איך האט טאָקָע
שיר פָּאָרְגָּעָסֶן אַין דִּיר — ער האט אַים געגְּלָעָט דָּעַם קָאָפָּ
אַ גְּרוּזִים אָוּמְגִילִיק האט אונדוֹ אלעטָעָן גַּעֲטָרָפָן. אַזְעַלְכָּע ווי
דוֹ, עמיל, אָוּן ווי ער — דער ראכינער האט אַנְגְּוּווֹזָן אַוְּפָ
קָאָרְלָעָן — זענען אַיצְט דָּא אַין דִּי הַונְּדָרְטָעָר. יְאָ, אַין דִּי
הַונְּדָרְטָעָר. קְלִיְינָע פִּיגְגָּלְעָד, אָוּן טָאָטָע-מָאָמָע.

ער האט אַים געגְּלָעָט דָּעַם קָאָפָּ, דָּאָס פָּנִים, אָוּן אַוְּסְגְּעָמִיטָן
צַו קוֹקוֹן אַוְּפָ אַים.

איך גַּי אַיצְט אַזְוּעָק אָוּן וועל שְׁפָעָטָעָר צְרוּיקְקּוּמָעָן. מִיר
זָוָּן טאָקָע אַ חַוִּי פָּאָר אַזְעַלְכָּע קִינְדָּעָר, ווי דוֹ בִּיסְטָן, אַ חַוִּי,
וְאוֹדוֹ וועסְטָן קִיְּגָן ווְאָרְעָם אָוּן אַ גַּעֲלָעָגָר.
— פָּאָר אַים אַוְּפָ? — האט עמיל געפְּרָעָגֶט.

— אודאי, אודאי, פאר אים אויך. מיר וועלן אים נישט פאָרלאָזָן, זאל נאָר גאט אונז אַזְוִי נישט פאָרלאָזָן.
אבער ווער ווייסט וויפֶל שעה עס זענען אַזְוּק. עמַיל אַזְרָל האָבָן געוֹזָרָט מיט ציטערדיַקָּעָה הערצער. זוי האָבָן כמעט נישט אַזְיַסְגָּערַעַדְטָן קִיּוֹן ווֹאָרט אַיְינְגָּרָט צָוָם אַנְדָּרָן, זיך צונעהָרָט צָוָם מִינְדָּסְטָן שָׁאָרָךְ. אָפְשָׂר הָעָרָן זיך טְרִיטָט, אָפְשָׂר הָעָרָט זיך אַקְלָאָפְּ אֵין טִיר. אָבָעָר נִיְזָן, דָּעָר רָאָכְבִּינְגָּרָט זיך אַלְץ נישט גַּעֲווֹזָן.
עם איזו שווין גַּעֲוָאָרָן טוֹנְקָל אַזְרָל עמַיל הָעָט זיך גַּעֲטוֹלִיעָט צוֹ קָאָרְלָעָן.

— הָאָסְטָט מָוָרָא, קָאָרָל? — הָעָט עמַיל גַּעֲפָרָעָגָט.
— יָא, — הָעָט עַר פָּעָסְטָט גַּעֲנְטְּפָעָרָט. — אַיְךְ האָבָן אִיצְט שְׁטָאָרָק מָוָרָא.

— דָּעָר רָאָכְבִּינְגָּרָט ווּעַט שְׁוִין מִסְתְּמָא נִשְׁתָּחָקְוּמָעָן.
— דָּעָר רָאָכְבִּינְגָּרָט ווּעַט שְׁוִין מִסְתְּמָא נִשְׁתָּחָקְוּמָעָן — הָעָט קָאָרָל נַאֲכְגַּעַזְתָּמָ.

— אָפְשָׂר הָעָט מָעָן אַיְם גַּעֲשָׁלָאָגָן — הָעָט קָאָרָל גַּעֲזָאָגָט אַ בִּימָל נַאֲכְטָרָאַכְטָנְדִּיקָ.

— יָא, דָּאָס אַיְזָנָץ מַעֲגָלָעָךְ — הָעָט עמַיל גַּעֲנְטְּפָעָרָט.
— קוּם מִיט מִיר — הָעָט קָאָרָל אַיְם אַנְגְּנָעָמָעָן בֵּי דָעָר הָאנְט — קוּם, מִיר מָזָן שְׁוִין אַנְטְּלוּפָן פּוֹנְדָאָנָעָן, אַיְידָעָר עַם ווּעַרט גּוֹט פִּינְצָטָעָר.

— אָבָעָר ווֹאָהָיָן?
קָאָרָל הָעָט אַיְם ווּי מִיט גַּעֲוָאָלָט גַּעֲנוּמָעָן מִוּטְשָׁלְעָפָן.
זְעַן זְיִיכְעַן שְׁוִין גַּעֲשְׁטָאָגָעָן בֵּי דָעָר טִיר, הָעָט קָאָרָל זיך דָעַרְמָאָגָט אֵין עַפְעָם.
— טָו אָז אַמְּנָטָל, ווּוְיל עַם אַיְזָקָאָלָט אַינְדָּרוּוּסָן — הָעָט
עַר גַּעֲזָאָגָט עַמְּלָן מִיט דָעַמְּוָעָלָבָן אַוְפְּפָאָסְמָעָרִישָׁן טָאָן, ווּי זְיִינָן
מַאְמָעָ פְּלָעָגָט אַיְם זְאָגָן.
עַמְּיָיל הָעָט אַנְגְּנָעָטָאָן אַמְּנָטָל.

— אפשר האטטו פادر מיר אויך א מאנטל? — האט קארל

געפערעגט.

עAMIL האט גענישטערט אין אלמער, ארויסגענומען א מלובוש. קארל האט עם פרוכירט ארויפציגן אויף זיך, אבער ער האט עם קוים ארוןטיירגערים פון זיך — איזוי ענג איז עם געוווען אויף אייט.

— וועל אויך מזונ גיין איזוי, פאראפאן — האט קארל

געוזאנט און אויפגעפראטלט די טיר.

קארל איז שנעל ארוןטערגעלאפַן די טרעפ און עAMIL נאך אים. אינדרויסן זענען זוי געלביבן שטײַן ווי צוּווֹי דערשראָטקענע הינטלאָך. קארל האט זיך גענומען שאָרֶן בי די ווענט און געהאָלְטָן אין איזן נאָכְשָׁלְעָפָן עAMIL.

— איז נוי צוּרִיך צו מיר איזן הויז. פרוי גוטנגלָטָם האט מיך געווואָלְט אַרְיִינְגְּנְעָמָן צו זיך. געבן עסן און א געלענער. זוי איז זיינְד א גוטע. זוי וועט דיך ויבער אויך אַרְיִינְגְּנְעָמָן.

קארל איז צונעקוּמָען צומ ההויז, פונּוֹאָצָּען די עטלאָכָע גָּרְן אָוּן נעצמן אַנְטָלָאָפָן. ער איז אַרְיִינְגְּגָנְגָן די עטלאָכָע גָּרְן אָוּן מורה געהאָט צו קוקן אויף זיין אַיְגָעָנָעָר טיר. ער האט גלייך אַגְּנְגָעָלָאָפָט מיט אָוּמִיכְעָרָע הענט אויף זיין שכנה'ס טיר. די טיר איז געלביבן פֿאַרְמָאָכָט. קארל האט געווואָרָט א ווילע און ווידער אַגְּנְגָעָלָאָפָט. ער האט אַפְּילָו גענומען רופָן אויַפְּן קוֹל.

— פרוי גוטנגלָטָם! פרוי גוטנגלָטָם!

קארל האט איז זאנג געקלָאָפָט און געשטוטט די טיר, ביז זי האט זיך אלְיוֹן געעפָנט. ער איז געלביבן שטײַן א פֿאָרְ ציְטָעָרְטָעָר.

כאטש עם איז שוין געוווען טוֹנְקָל, האט קארל געזען, איז אין הויז איז קיינער נישטָא. ער איז אַרְיִין אַגְּנְגָעָוָיִינִיך און גענומען גיין איבער די צימערן, וואו יעדעם ווינְקָעָלָע איז אים אלעטמאָל געוווען גוט באַקָּאנָט. אַיצְט אַבְּעָר האט אים אלְזָ

אויסנגעזען פרעם און אומבאקאנט, וויל דאס הויז איז געווען ליידיק.

קײַן איז שטיקל מעבל איז נישט געווען איז הויז, איז איז קיך, וואו עס איז נאך געשטאָגען דער גראָיסער טיש, וואס איז אים געווען גוט באָקאָנט, וויל ער האט נישט אינמאָל אויפֿ אים געגעטען אַ מאָלצִיט, מיט דער פֶּרוּי גוֹטְנְגָּלָּאָם און אַיר מאָן, וואס פָּלְעֵגֶת אַים דערצִיטֶן אַ סְּךָ וּצְיִקְעָ מְעֻשָּׂה/לְעָד.

אַבעָר די ליידיקיט פָּוּן די חדרים איז אים אויסנגעקּומָען איז אויפֿ פרעם, אַז ער האט נישט געגְּלוּיכְּט זַיְנְעַ אַוְגן. ער איז עטלְעָכָע מַאֲלָאָרְוִים און גַּעַלְיִיעַנְטַּט דאס מעשענע בלעבל אויפֿ דער טִיר.

— יַאֲ, רִיכְטִיק. יַאֲקָאָב גוֹטְנְגָּלָּאָם, מיט דער אַפְּגָּעָרִיבָּעָנָּעָר „גַּעַ”, וואס לַיְעַנְתָּ זַיְךְ וּוּי, „אַוְטְנְגָּלָּאָם”. ער האט זַיְךְ גַּעַשְׁעַמְתָּ פָּאָר עַמְּלִין. ער האט גַּעַפְּלִיט, ווּ ער וּוְאַלְטָ אַים פָּאָרְפִּירְט. אַיצְטָ האט ער שְׁוִין גַּאֲרְנִישָׂט גַּעַוְאָסָט וואס מַעַן טּוּמָת.

— דוּ ווּוִיסְט — האט ער גַּעַזְגַּט צַו עַמְּלִין אַין גַּרְוִיס פָּאָרְלְעָנְגְּהִיט — עַם אַיז שְׁלַעַכְתָּ וואס דער רַאֲבִינְעָר איז נִשְׁתַּגְּהָעָמָעָן.

אונ ער האט זַיְךְ גַּעַנוּמָעָן פָּאָרְעָנְטְּפָּרָעָן. אַטְ-דָּא האט ערְשָׁתָּ נַעֲכָתָּן גַּעַוְאָוִינְטָ פֶּרְוִי גוֹטְנְגָּלָּאָם און זַיְהָאָט מִיד גַּעַבְעָתָן אַרְיוֹנְקָוּמָעָן אַין הויז. דאס אַיז זַיְכָּעָר, אַז זַיְהָאָט דָּא גַּעַוְאָוִינְטָ. לַיְעַן אַיבָּעָר דָּעַם נַאֲמָעָן אויפֿ דער טִיר. אַז דָּא אַנְטְּקָעְגָּנָאַיבָּעָר הָאָבָּן מִיד גַּעַוְאָוִינְטָ. קָאָנְסָט נַאֲךְ אַפְּלוּ זַעַן אַונְדוּעָר נַאֲמָעָן.

אַבעָר קָאָרְלָ אַלְיָין האט בְּשָׁוָם אַופָּן נִשְׁתַּגְּהָעָמָעָן דָּרְיוּעָן דָּעַם קָאָפָּ אַז אַ קוֹק גַּעַבְנָן אויפֿ זַיְן אַיְגְּנְעָנָר טִיר.

אונ בעָת בִּידְעָהָבָּן פָּאָמְעָלָעָד גַּעַנוּמָעָן אַרְוֹנְטְּעָרְגִּיָּן פָּוּן די טְרָעָפָּ, האט זַיְךְ אויפֿ דָּעַם צְוִוִּיתָן גַּאֲרָן גַּעַפְּנָט אַ טִיר.

— קָאָרְלָ!

קאָרל האָט דערקענט אַיינעם פֿוֹן זִינְגּ שְׁכַנִּים. ער האָט
זִיךְ דִּיעָרְפּוּרִיט אָוֹן גַּעֲוָאַלְט עַפְּעַם זָגָן.
— שְׁש... קָאָרְל. נָאָ, נָעַם דָּסֶם צָו.
דָּעַר שְׁכַנִּין האָט אִים שְׁנְעַל אַיְבָּרְגָּעַנְבָּן אַ פֿעַקְל אָוֹן פָּאָרְט
מַאְכְּט דֵּי טִיר.

עם האָט פֿוֹנְעָם פֿעַקְל אַ שְׁמַעַךְ גַּעֲטָאָן מִיט גַּעֲבָרָטָןָם.
עַמְּיל אָוֹן קָאָרְל האָבָּן נִישְׁתְּרָעְדְּנִיק קִיּוֹן וּוְאַרְט גַּעֲנוֹמָעָן עַפְּנָן
גִּיךְ מִיט גַּרוֹוִים אַפְּעַטְיוּט. זַיְהּ האָבָּן אַוְיְפְּגַּעַנְגָּעָן דָּס בְּרוּוּט,
די גַּעֲבָרָטָעָנָה קָאָרְטָאָפְּל, דָּס גַּעֲשְׁמָאַקָּע פְּלִישָׁ. זַיְהּ האָבָּן
עם גַּעֲגָעָן אַזְוִי גִּיךְ, אָזֶוּ וְעַן זַיְהּ זַעַנְעָן פָּאָרְטִיק גַּעֲוָאַרְן האָט
זַיְהּ אַזְשָׁ פָּאָרְפּוּלְט אַטְעָם.

— דָּס אִיז גַּעֲוָעָן אַיְנְמָאָל גַּעֲשְׁמָאָק! — האָט עַמְּיל
זִיךְ צַעֲשְׁטָאַמְּלָט פֿוֹן גַּרוֹוִים אַוְיְפְּרָעְנוֹנָגּ.

זַיְהּ האָבָּן אַוְעֲקָגְּנוֹוָאָרְפָּן דָּס פָּאָרְפּוּצְטָע שְׁטִיקָל פָּאָפְּוָר.
אוֹ זַיְהּ זַעַנְעָן אַרְוּוִים פֿוֹן הוֹזִין אִיז שְׁוִין גַּעֲוָעָן נַאֲכָט. עַמְּיל
אוֹן קָאָרְל זַעַנְעָן גַּעֲשְׁטָאַמְּלָט אָוֹן גַּעֲקוֹקָט אַיְנְגָּעָר אַוְפְּ דָעָם
אַנְדָעָרָן. קָאָרְל האָט גַּעֲוָאָרְט, אוֹ עַמְּיל זַאל עַפְּעַם פָּאָרְשָׁלָאָגָּן,
וְאָס צָוָּאָן, אוֹן עַמְּיל האָט גַּרְנִישָׁת גַּעֲוָאָסָט וְאָס צָוָּאָגָּן.
ער האָט גַּעֲוָאָרְט, אוֹ זַיְהּ חַבְרָ קָאָרְל זַאל גַּעַבְן אָז עַצְחָ.

מִיטָּאַמְּלָט האָבָּן זַיְהּ בִּידְעָ גַּעֲנוֹמָעָן לוֹיְפָן צְרוּיק צּוֹם הַוַּיּוֹן.
קָאָרְל האָט אַפְּילָוּ פָּאָרְגָּעָטָן אַנְצּוֹכָאָפָּן עַמְּילָן בַּיּוֹ דָעַר האָנָט,
אַכְבָּר עַמְּ אִיז נִשְׁתְּרָעְמָק גַּעֲוָעָן, וּוּיְלָ עַמְּיל אִיז אַים סִיּוֹוִי
נַאֲכָגְּנָלָאָפָּן.

וְעַן זַיְהּ זַעַנְעָן שְׁוִין גַּעֲוָעָן צְרוּיק אַין הוֹי, האָט קָאָרְל
גַּעֲפְּרָעָגָט מִיט שְׁרָעָק אָוֹן מִיט אַ קְלָאָפְּנִידִיק הָאָרֶץ:

— האָט גַּעֲוָעָן דֵּי צְוּוִי מַעְנָעָר?

— יָא — האָט עַמְּיל גַּעֲעַנְטָפְּרָט אַ פָּאָרְסָאַפְּעַטָּה.
— אַקְוָרָאָט אַזְוִי זַעַנְעָן גַּעֲוָעָן אַגְּגָעָטָן דֵּי דְרִי וְאָס האָבָּן
מִין מַאֲמָעָן אַוְעֲקָגְּגָעָנוֹמוֹעָן.

עAMIL אוז קארל האט נישט געקאנט רעדן פון שרעך. ער האט עטלעכע
מאל געוואלט עפעם זאגן אונ נישט געקאנט.
או ער האט זיך באָרוֹאַיקט האט ער פֿאָרוּזִיכְבָּרֶט קָאָרְלָעָן,
או אָקוּרָאַט אָזְוֵי זענען גּוֹוֹעַן אַנְגּוּעַטָּן דִּי מַעֲנָהָר, וּוְאַם הָאָבָּן
זַיְן טַאַטָּן גּוֹשְׁלָאָגָן מִיט שְׁטוּקָנָם אַיְן יַעֲנָעָר נַאֲכָת, וּוּן מַעַן
הָאַט אִים אַפְּאָרְכּוּלְוִיטְקָן צְוּגְנוּמָעָן פּוֹן הַוַּיִּי.
— מִיר וּוּלְן מוֹזֵן שְׁלָאָפָּן אַיְן קָעַלְעָר — הָאַט קָאָרְל בָּאָ
שְׁלָאָפָּן — מִיר טָאָרָן נִישְׁט אָרוּסִים פּוֹנְדָאָגָן בַּיּוֹ אַינְדָּעָרְפִּי.
אַיְן קָעַלְעָר? — הָאַט עַמְּיל אַיבְּרָגָעָפְּרָעָגָט אַפְּאָרְצִיכְשָׁעָר.
— אַיְדָאָרְט יְעֻדָּם וּוּנְקָל, — הָאַט אִים קָאָרְל
גּוֹנוּמָעָן באָרוֹאַיקָן. — אַיְדָאָרְט אָפְּיָלוֹ אַקְעָזְל וּוְאַם שְׁלָאָפָּט
דָּאָרְט בִּינְגָאָכָט.
אַבְּעָר עַמְּיל הָאַט זיך נִישְׁט גּוּרִירָט פּוֹן אָרְט.
— דוּ מוֹזָט אוּפְּהָעָרָן מַוְּרָא צַו הָאָבָּן — הָאַט קָאָרְל אַוְיָפָּ
אִים אַנְגּוּשְׁוִינָן אַיְן מִיט גּוֹוֹאָלָט אַרְוָנְטָעָרְגָּעָפִירָט עַטְלָעָכָע
טְרָעָפָּע אַיְן קָעַלְעָר.
אַיְן קָעַלְעָר אַיְוּ גּוֹוֹעַן שְׁטָאָק-פֿינְגְּצָטָר. קָאָרְל הָאַט גַּע-
טָאָפָּט בַּיּוֹ דִּי זַעַנְתָּן אַיְן גּוֹשְׁלָעָפָּט עַמְּילָן מִיט זיך. ער אַיְזָ
גּוּבְּלִיבָּן שְׁטִיוֹן אַיְן גּוּהִיָּסָן עַמְּילָן זיך אַזְוּעָקְלִיָּגָן.
עAMIL הָאַט אִים גּוֹפְּלָגָט אַיְן זיך אַזְוּקְגּוּלְיָגָט, אַכְּבָּעָר
ער הָאַט אַנְגּוּחוּבוֹן וּוּיְנָגָן אַוְיָפָּן קוֹל.
— עAMIL, זַיְוּן אָנוֹדוֹ נַאֲרָד גַּעֲפִינָּעָן — הָאַט קָאָרְל
אָרוּסִיגְשָׁעָפְּשָׁעָט — זַיְוּן שְׁטִילָן, דוּ מוֹזָט שְׁוּוֹיָגָן.
אוֹן עַמְּיל הָאַט גּוֹנוּמָעָן הָעָשָׂן אַיְן דָּעָר שְׁטִילָן.
— זָאָל זיך דִּיר דָּאָכְטָן, אוֹ דָּאָס אַיְוּ אָן אִינְגָּל אַיְן מִיד
זַעַנְתָּן דָּאָלְיוֹן — הָאַט קָאָרְל גּוֹזָאָגָט — אוֹ עַם וּוּעָט וּוּרָעָן
לִיכְטִיכְ, וּוּלְן מִיר זיך אָרוּפְּדָרָאָפָּעָן אַוְיָפָּעָן דִּי בִּימָעָר אַיְן עַסְן
ニִים — הָאַט קָאָרְל אִים גּוֹנוּמָעָן באָרוֹאַיקָן.

פלוציים האט ער געגעבן אָ רִים עַמְילֵן אָוֹן אָוִינְגֶּעֶרְפֵּן מִיט

פריד:

— מיר זענען נישט אלין. האט געהרט ווי זי האט אָ געניעז געטאָן? דאמ איז מיין קעצל.
— פֿס... פֿס... פֿס... — האט קאָרֶל גענומען דופּן.
באלד האט דאמ קעצל אָפֿגּוּזְכְּטָקָט קאָרֶלעָן. עמִיל האט אַין
דעָר פֿינְצְטָעָר בָּאָטְאָפְּטָט דאמ וּאָרְעָמָעָ קעצל אָוֹן אַים אַיִן
טָאָקָע גּוּוֹאָרָן אָ בִּימְלָה הַיְמָלָעָכְעָר.
— עַם אַיִן גּוֹטָ צַו זַיְן אָ קעַצְלָ אָוִיפְּ דָעָר וּוּעָלָט — האט
עַמִּיל גּוֹזָאנְט טָרָאָכְטָנְדִּיק מִיט פֿאָרְמָאָכְטָע אָוִיגָן.
— שָׁאָ, רָעָד נִישְׁתְּ חַוִּיךְ, שְׁלָאָףְּ. אָ גּוֹטָעָ נִאָכְטָ, עַמִּיל! —
הַאָט קָאָרֶל אָרוּיסְגּוּגְעָנְעָצָט אָ טְוִוִּיטָ-מִידָעָר.

קָאָפְּ יִטְלָלָזְעָקָט

— וּרְדָּק אָ קְלִיּוֹן פֿעַנְצְטָעָרָל מִיט אִיּוֹעֲרָנָעָ גְּרָאָטָעָם האט זִיךְ
דורְכְגַעְרִים אָ בִּימְלָה שְׁמוֹצִיךְ לִיכְטָמָ. דִּי שּׂוֹבֵב אַיִן גּוֹעוֹעָן אַזְוִי
שְׁוּוֹאָרָץ, אָזְ דָאמָ לִיכְטָמָ, וּאָסָם האט דָרְכְגַעְרִשְׁיִינְטָמָ, האט אַיִסְמָ
גּוֹעוֹעָן פֿאָרְסָאָזְשָׁעָטָמָ. עַמִּיל אַיִן גּוֹעוֹעָן דָעָר עַרְשְׁטָעָר צַו עַפְעַנְעָזְעָן דִּי אָוִיגָן. אָ
גּאָנְצָעָ נִאָכְטָהָט האט ער זִיךְ גּוֹעוֹאָרְפָּן פֿוֹן אַיִין זִוְיט אָוִיפְּ דָעָר
אַנְדָעָרָה, וּוּיְיל סַע אַיִן גּוֹעוֹעָן האט זַו שְׁלָאָפְּן. ער האט
גְּעַהְעָרָט וּוּיְ קָאָרֶל האט אַיְנְמִיטָן דָעָר נִאָכְטָ עַטְלָעָכָעָ מַאֲלָ גַעַ.
שְׁרִיגָן פֿוֹן שְׁלָאָפְּ אָוֹן עַמִּיל אַיִן גּוֹעוֹעָן דָעְרָשְׁרָאָקָן אָוִיפְּ טְוִוִיטָ.
אַבְעָד אַיְצָט אַיִן קָאָרֶל גְּנִישְׁמָאָק גּוֹשְׁלָאָפְּן. ער אַיִן גּוֹלְעָנָן
אוֹיפְּן רָוּקָן אָוֹן אַיִן דָעָר הַאַלְבָט-טוֹנְקָלְקִיָּט, האט זִיךְ עַמִּילֵן אַפְּיָלוּ
גְּעַדְוָכָטָמָ, אָזְ קָאָרֶל שְׁמִיכְלָטָטָפְּן שְׁלָאָפְּ.
עם האט נִישְׁתְּ לְאָנְגָן גּוֹנוֹמָעָן אָוֹן קָאָרֶל האט זִיךְ אַיִין
אוֹיפְּגַעְכָאָפְּטָט. ער האט גּוֹעַפְנָטָט דִּי אָוִיגָן אָוֹן גּוֹקָוָט אָוִיפְּ
עַמִּילֵן וּוּיְ ער וּוּאָלָט אַים נִישְׁתְּ דָעְרָקָעָנָט.

נאָר אָז קַאֲרֵל הַאֲט אָ קָוֶק גַּעֲנוּבָן אֹוִיפְּ דַעַם קַלְיִינָעָם,
אוּבָעַרְשָׁתָן פָּעַנְצָטָעָרְלָ, אַיְזָ עַר גַּלְיִיךְ גַּעֲקוּמָעָן צָו זִיךְ.
מִיר הַאֲט זִיךְ גַּעַ'חְלוּמִיט אָזָא שַׁיְינָעָר חַלּוּם, — הַאֲט עַר
גַּעַזְאָגָט עַמְּלִין, — דִּין מַאֲטָמָע אָזָן מַיְין מַאֲטָמָע הַאֲבָן אַנְדָּז
גַּעַפְּרוֹת אַיְזָן שְׁטוֹטָטִישָׂן גַּאֲרָטָן. מִיר וְעַנְעָן גַּעַוּוּן אַוִּימְגַעְפּוֹצָטָן.
מִיר הַאֲבָן זִיךְ גַּעַהְיוֹדָעָטָן; מִיר וְעַנְעָן גַּעַפְּאָרָן אֹוִיפְּ דַעַר קַאֲרוּסָעָל
אָזָן מַיְין טַאֲטָמָע אַיְזָ גַּעֲנוּבָן אֹוִיפְּ אָ בַּאֲנָק אָזָנָק גַּעַלְיִיעָנָט אָ
בִּיכְלָ. אַיְזָנָק הַאֲבָן מִיר אַגְּנָעַטָּרָטָפְּן דִּי לַעֲרָקָע אָזָן
זִיךְ הַאֲט מִיר גַּעַדְרָאָט מִיט אָ פִּינְגָּעָר, נַאֲר זִיךְ הַאֲט גַּעַשְׁמִיכְלָטָן.
מִיטַּמָּאָל הַאֲבָן מִיר בִּידָע אַגְּנָהָיוֹבָן לוֹיְפָן אָזָן אַנְדָּזָעָרָע
מַאֲטָמָעָם הַאֲבָן זִיךְ גַּעַנוּמָעָן יַאֲגָן נַאֲר אַנְדָּזָעָרָע.
אַלְעָן אַיְזָ גַּעַוּוּן גּוֹטָן, דִּי פִּינְגָּעָלָעָךְ הַאֲבָן גַּעַוּנוּבָן, דִּי קַאֲרוּסָעָל
הַאֲט גַּעַשְׁפְּלָטָן.

— אַשְׁיָּינָעָר חַלּוּם, הַאֲטָמָט טַאֲקָע גַּעַשְׁמִיכְלָטָן פָּוּן שְׁלָאָפְּ,
אַכְּבָעָר בִּיְנָאָכָט הַאֲסָטָו גַּעַשְׁרִיגָן אָזָן מִיךְ אַיְבָעַרְגָּשְׁרָאָקָן.
עַמְּלִי הַאֲט זִיךְ גַּעַהְאָלָטָן בַּי אָז אַפְּגָעָלָעָנָעָר זִוְּיט. סַע
אַיְזָ גַּעַוּוּן הַאֲרָטָן צָו שְׁלָאָפְּ.

אַיְבָעָר דִּי קַעְפָּה הַאֲבָן זִיךְ גַּעַהְעָרָט אַשְׁאָרָן הַיְּזָ-אַזְּ-צְרוּיקָן.
זִיךְ הַאֲבָן זִיךְ אַיְינְגָּהָעָרָט אָזָן גַּלְיִיךְ גַּעַכְאָפְּט אָזָדָם
רַיְנִיקָּט אִימְצָעָר מִיט אָ בְּעָוִים.
דַעַר הַוַּיְזָוּעָכְטָעָר קַעְרָט אִיצְטָן דִּי טַרְעָפְּ, — הַאֲטָמָט קַאֲרֵל
גַּעַזְאָגָט, — עַס מַזְזָאָר זִוְּן פְּרָי, אַזְוִי פְּרָי וְוַעֲן גַּיְתָן
אַיְזָ שְׁוָל.

בִּידָע זַעַנְעָן גַּעַלְעָנָן אָזָן זִיךְ גַּעַפְּוִילָט אַוִּיפְּצָוְהָיָבָן. מִיטָּ-
אַמְּלִי הַאֲט זִיךְ גַּעַעַפְּנָט דִּי טַוְר אָזָן אַנְדָּעָרִיקָעָר מַאְזָן אַיְזָ
צְוָגָעָנָגָעָן צָו אַוְינְקָל, אַוְועַקְגַּעַשְׁטָעָלָט אָ בְּעָוִים אָזָן גַּעַנוּמָעָן
צְוָוִי אַנְדָּעָרָע, זִיךְ אַוְועַקְגַּעַלְיִיגְט אֹוִיפְּ אָזָנָקָסָל, וְוַיְיָ עַר וְוַאלָּט
גַּעַטְרָאָגָן בִּיקָּסָן.

קַאֲרֵל הַאֲט אָ חָוָסָט גַּעַטְאָן אָזָן דַעַר מַאְזָן מִיט דִּי בְּעַזְוּמָעָר
הַאֲט זִיךְ אַוְמְגַעְקָוָקָט אָ דַעַרְשָׁרָאָקָעָנָעָר.

— וווער איז דארט ? — האט ער אויסגעשריגן און געבליבן
שטיין אויפֿן אָן אַרט .
און אָן קָאָרְלַה האט אלִין נִישְׁתַּגְּעַנְטְּפָעֶרֶת אַיז ער צוֹגָעַ
גָּאנְגָּעַן גָּאנְטָעַר, זַיְקַ אַיְינְגְּעַקְּוּקְּט אָן אַפְּאַטְּשַׁ גָּעַטְּאָן מֵיטַׁ דַּי
הָעֲנָט .

— קָאָרְלַה ! קָאָרְלַה ! וּזְאַם טּוֹסְטּוֹ דַּא ?
ער האט נישט געוווארט אויַף קִיּוֹן עַנְטָפָעַר אָן גָּעַנוּמָעַן
רוֹפֵן :

— בְּעַרְטָא ! בְּעַרְטָא !
אַ פְּרוּיַ מֵיט צַעְפָּאַטְּלָעַ הָאָר אַיז גָּעַקוּמָעַן צַוְּלוּפָן אַין אַיִּין,
שְׁרַעַק . זַי אַיז גַּעַבְּלִיבַּן שְׁטִיַּין לְעַבְּנָן דַּי קִינְדָּעָר אָן מֵיט קְלִיְּנָעַ,
קוֹרְצְּזִוְּכְּטִיקָּע אַוְגָּן, האט זַי זַיְקַ אַיְינְגְּעַקְּוּקְּט אַין קָאָרְלַה .

— זַאַל דַּאַם זַיְן קָאָרְלַה ? — האט זַי אַוְיְמְגָעָרְפָּן .
יאָה, — האט קָאָרְלַה גָּאנְטְּפָעֶרֶת מֵיט אַ באַהְאַלְטָעַנְעָרַ פְּרִידַד,
וּוַיְילַ ער האט זַיְקַ דּוּרְפִּילְטַ צְוּוֹשָׁן אַיְגְּעָנָע .
— אַיר זַעַנְטַ דַּא גַּעַשְׁלָאָפָּן אַ גַּאנְצָעַ נַאֲכָת ? — האט
דַּעַר מֵאַן מֵיט דַּי בְּעוֹמָעַר גַּעַפְּרָעָגַט, — דַּאַם אַיז גָּעַוּעַן אַיְיעַר
גַּעַלְעָגָעָר ?

— יָאָה, — האט קָאָרְלַה גָּאנְטְּפָעֶרֶת .
ער אַיז גַּעַלְאָפָּן אַיְבָּעָרַן קַעַלְעָר אָן גָּעַהְאַלְטָן אַין אַיִּין שְׁרַיְעָן,
— אַוְמְגָלִיק ! אַוְמְגָלִיק !
— שאָ, יַאֲזֻעַת, — האט דַּי פְּרוּיַ אַים גַּעַוּאָלָט אַיְנְשְׁטִילַן .
— נַיְיָן, נַאֲרַ נִישְׁתַּגְּעַנְטַ שאָ, אַיךְ וּוֹעַל שְׁרַיְעָן, זַאַלְן זַיְקַ קְוּמָעַן
און מַךְ פִּינְיִיקָּן. אַיךְ הָאָב נִישְׁתַּגְּעַנְטַ קִיּוֹן מָוָרָא. אַוְמְגָלִיק ! אַוְמְגָלִיק !
גַּלְיַיק !

— יַאֲזֻעַת, שְׁוֹוִינְג שְׁטִילַ, — האט זַיְקַ דַּי פְּרוּיַ גַּעַבְּעַטְן בַּיִּים .
קָאָרְלַה אַיז שְׁטָאָרָק גַּעַפְּעָלָן דַּי סִימְפָּאָטִיעַ פָּוֹן דַּעַם הַוּזָה
אוֹפְּפָאַסְעָר. ער האט אַים שְׁנָעַל דּוּרְצְּיִוְלַט, וּזְאַם עַם אַיז

געשען צו זיין חבר עמילן, מיט זיין טאטן און מיט זיין מאטען.
 — און וואס מאכט דיין מאמע, האסט עפעם געהרט פון
 אויר?
 — ניין, — האט קארל גענטפערט און אַרונטערגעלאָט
 דעם קאָפּ.
 — אומגליך! אומגליך! בערטא, וואס פֿאָר אַ וועلت אייז
 דאס געווארן?
 בײַדע קינדר ערנען נאָר געזען אַויפּ דעם דיל און זיך
 נישט גערירות פון אַרט.
 — נעם זיין אַריין איין הויז, מע דארף זיין געבן עפעם צו
 עסן.

און אָז די פֿרוּי האט זיך אַזוי שנעל נישט גערירט, האט
 ער אַזעונגעווארפּן די בעוימער און אויפּגעהוויבּן ביידע קינדרער.
 — איך האָבּ קײַן מורה נישט פֿאָר קיונען, זאלן זיין קומען,
 איך וויל וויסן, אָובּ עס אַז אַפְּאָרברעבן צו געבן עסן אַזעלכּע
 אַומְגָלִיקְלָעַכּע קינדרער. איך וויל עם הערן מיט מײַנָּע אַיְגָעַנָּע
 אויעָן.
 און אָז זיין פֿרוּי אַז אלֶיך געשטאנען אַומְבָאָזָעַגְלָעַךְ, האט
 ער אַויפּ אַיר געגעבן אַ געשריי, אָז זי האט אַזוש אַ ציטער געטָן.
 — האסט אַויפּגעהערט מורה צו האָבן פֿאָר גָּאט?
 — יָזֹעַפּ! — האט זי אַים געروفּ מיט אַ בעטנדיק קול.
 ער האט גענומען עמילן מיט דער רעכטער האָנט, קאָרלִין
 מיט דער לינקער, און זיין אַרְיוֹפּגעַפּירט עטְלָעַכּע טרעַפּ. דָּארט
 האט ער געעפְנַט אַ טֵּיר אָון ווֹידָעַ אַרְוֹנְטָעַרְגָּעַפּירַט די קינדרער
 עטְלָעַכּע טרעַפּ. עס אַז געוווען פֿינְצָטָעַר. ווֹעַן דער הויז
 אַויפּפּאָסָעַר האט אַויפּגעַפּנַט נאָר אַ טֵּיר, אַז אַ בִּסְלַ לִיכְטִיקָעַר
 געווֹאָרַן. ער האט די קינדרער אַרְיוֹנְגָּעַפּירַט צו זיך אַין אָז
 ענגעַר קָעַלְעַר-שְׁטוּבּ.
 די שטובּ אַז געוווען אַ קלִיּוֹן בִּיסְלַ לִיכְטִיקָעַר פון קעלָעַר.
 עמִיל האט זיך דערזען אַין אַ פֿאָרגְרִינְטַן שְׁפִינְגַּל אָון ער האט

זיך דערשראָקן. ער איז געווען אַינְגַּאנְצָן אוֹיסְגַּעַשְׁמִירָט, נישט
צום דערקענען.

אין דער מינוט איז די פֿרוּי צוֹגֶעַקּוּמָעַן מִיט אַ נָּסָן, קָאַלְטָן
הַאנְטוֹךְ אָזְן זֵי הַאֲטָם גָּוֹט אַרוֹמְגַּעַוְוִישָׁת דָּסֶם פְּנִים, גְּעוּוִישָׁת
בָּאוֹנוֹנְדָּעָר יַעֲדָעָה הַאנְטָם, נִישְׁתָּחַת דָּוְרְכְּלָאַזְנְדִּיקְּ קִין אָזְן פִּינְגָּרָה.
דָּאַזְעַלְבָּעָה הַאֲטָם זֵי גַּעַטְאָזְן צָו קָאָרְלִין. עַמְּיל אָזְן קָאָרְלָהָאָבָּן זֵיךְ
דָּעַרְפִּילְט אַ בִּיסְלָה אַוְיפְּגַּעַפְּרִישָׁת פָּוּן דָּעַם קָאַלְטָן הַאנְטוֹךְ וּוּאַסְטָם
די פֿרוּי הַאֲטָם עַטְלָעַבָּע מָאַל אַיְבָּרְגַּעַשׂ וּוּנְקָט אָז שִׁיסְלָה.

זֵי הַאֲטָם אַוְועַקְגַּעַשׂ טָעַלְט בְּרוּיטָמִיט פּוֹטָעָר אָז הַאַרְטָן
קָעָו, אַנְגַּעַגָּסָן צָו הַאֲלָבָע גְּלוּעָר מִילָּךְ. זֵי קִינְדָּעָר הַאָבָּן נִישְׁתָּחַת
אוֹיסְגַּעַרְעַדְטָם קִין וּוּאַרְטָה, זֵי הַאָבָּן גַּעַגְעָמָן שְׁוּוֹיְגְּנָדִיקְּ. אָזְן
קָעַלְעָר-שְׁטוּב אָזְן גְּעוּוֹן שְׁטָילָה. עַמְּיל הַאֲטָם גָּוֹט בָּאַטְרָאַכְּטָם די
פֿרוּי אָזְן גְּעוּוֹן אָזְן אַיְרָעָהָר וּגְעָנָן רְוִיטָלָעָה. ער הַאֲטָם אַיְרָעָה
בָּאַמְּעַרְקָט, אָזְן דָּעָר הַוּוֹיְזָאַוְיפְּפָאַטְמָעָר הַאֲטָם גָּאָר קִין הַאֲטָם נִישְׁתָּחַת,
גָּאָר דִּיקָעָה וּוּאַנְסָן וּוּאַסְטָם פָּאָלָן אַרְוָנְטָעָר בֵּי די זִוְּיטָן פָּוּן מְוּלָּה.
יַאֲזָעָף אָזְן גְּעוּוֹן אָזְן זֵיךְ לְאַגְּנוֹזָם גְּעוּוֹגָט אַוְיפָּאַפְּ שְׁטָולָה,

אָזְן סָאמָע וּוּיְיטָמָן וּוּינְקָלָה פָּוּן שְׁטוּבָה.
אָזְן זֵי קִינְדָּעָר הַאָבָּן שְׁוֹיָן גַּעַהְאָטָם אַפְּגַּעַגָּעָן, הַאֲטָם יַאֲזָעָף

זֵי צוֹגֶעַרְוָפָּן :

— אַלְעָה נָאָכָט זָאָלָט אַיְרָעָה קָוּמָעָן שְׁלָאָפָּן אָזְן קָעַלְעָר, דָוּ

הָעָרְסָט, קָאָרְלָ ? אָזְן דָוּ, וּוּי הַיִּסְטָו ?

קָאָרְלָהָאָבָּן גַּעַעַנְטָפְּרָט פָּאָר אַיְם.

— זֵיַן נָאָמָעָן אָזְן עַמְּיל.

— קָאָרְלָ, עַמְּיל, עַמְּיל, אַלְעָה נָאָכָט. אַיְךְ וּוּעָל עַפְעָם אָונְטָעָרְלִיְּגָן
אוֹיפָט דָעַם דִּיל אָזְן גָּוֹט אַוְיסְבָּעָטָן. קִינְגָּר וּוּעָט אַיְךְ נִישְׁתָּחַת
וּוּאַגָּן צָו טְשֻׁעְפָּעָן. קִינְגָּר, — הַאֲטָם ער פְּלוֹצִים גַּעַנוּמָעָן שְׁרִיְּעָן
אָזְן זֵיךְ אַוְיפְּגַּעַהוּבָן פְּנוּעָם וּוּגְ-שְׁטוּלָה.

— יַאֲזָעָף ! יַאֲזָעָף ! דָוּ וּוּסָט אָונְדוֹזָאָלְעָמָעָן אָמְגָלִיקָ-

לָעָר מָאָכָן.

— אַיְךְ שְׁרָעָק זֵיךְ נִישְׁתָּמָט, זָאָלָן זֵי קָוּמָעָן. שִׁוְּסָן ? זָאָלָן

זוי שיטן. איך וועל נאר פרעגן ווי א מענטש ביי מענטשן. איך וועל וויזן אויפֿ די קינדרער: ניט א קוק, מענטשן. עAMIL און קארל! עAMIL און קארל! איז דאס אזי רעכט? איך וועל פרעגן. ער האט געקלאפט אין טיש — בערטא, איך שרעק זיך נישט.

דערנאָך האט ער זיך באָרוֹאַיקט און ער איז מיט לאָנגּוֹצְמָע און מידע טרייט אַרְוִוִים פֿון הֵוִיז. ער איז ווידער אַרְיִינְגְּנוּקְמָעַן מיט די צוֹווֵי בעזימער אויפֿ די אַקְסָל, ווי צוֹווֵי בֵּיקְסָן. ער האט אַוִיסְגּוֹזְכָט עַטְלָעֶכֶע שְׁמַאֲטָעָם, גַּעַנְוָמָעַן אַקְעַנְדָּל, אַשְׁאָקָל גַּעַטָּאָן צוֹ זָעָן, אַוִיב עַם אַיְזָן נִשְׁתַּת לִיְדָק.

— נאר דָא גַּעַנְגָּזָפְט! — האט זִוִּין פְּרוּאַים גַּעַזְגָּט. ער איז אַרְוִוִים, נִשְׁתַּת אַמְּקוֹנְדִּיק זיך, פֿון שְׁטוּב. בערטא אַיְזָן צָוְגְּנָאָגָנָגָעַן צוֹ קַאָרְלָעָן אַיְזָן אַיְזָן אַקְשָׁוּבָעָן זָעָן גַּעַטָּאָן. זָעָן גַּעַקְוָשָׁט עַמְּילָן, גַּעַנְוָמָעַן אַקְוִישָׁל אַיְזָן זָעָן גַּעַלְאָזָט צוֹ דער טִיר.

— אַיְזָן גַּיְיָ אַיְינְקְוִיפֿן פָּאָר גַּאְכְּטָמָל, — האט זָעָן גַּעַזְגָּט שְׁוֹיָן שְׁטִיעַנְדִּיק בֵּי די דער טִיר. — פָּאָרוֹוָאַם טְרִינְקְסָטָו נִשְׁתַּת אַוִים די מִילָּך, קַאָרְל?

אַיְזָן אַז זָעָן אַרְוִוִים, האט קַאָרְל דָעַצְיְילָט עַמְּילָן, אַז דער הוֹיוֹ-וּעַכְטָר אַיְזָן זִוִּין פְּרוּאַים זָעָן זְיוּעָר גַּוְטָע מענטשן. אַלְעָ אַיְזָן הוֹיוֹ הַאָבָן זָעָן לִיב גַּעַהָאָט. עַרְשָׁת נִשְׁתַּת לאָנְגָּצְרִיךְ אַיְזָן גַּעַשְׁטָאָרְבָּן זְיוּעָר אַיְינְצִיךְ קִינְדָּה, פֿון אַיְאָרָ פֿינְטָה.

— מִיְּזָן מַאְמָעָה האט אַלְעַמָּל גַּעַזְגָּט, אַז דער אוֹיפֿזְעָדָר האט אַגְּלָדָן הָאָרֶץ. ער האט קִינְגְּמָל נִשְׁתַּת גַּעַשְׁרִינְגָּן אוֹיפֿ די קִינְדָּרָע. ער האט זָעָן מִיט אַונְדוֹ גַּאְנָץ אַפְטָ גַּעַשְׁפִּילָט, זָעָן ער האט גַּעַהָאָט צִוְּתָה.

אַלְעָ קִינְדָּרָע זָעָן שְׁוֹיָן מִסְתְּמָא אַיְזָן שְׁוֹל, האט עAMIL פְּלוֹצִים אַזְגָּדָן מִיט אַפְּאָרְבָּעָנְקָט קוֹל. קַאָרְל האט זָעָן אַרְוִיְגּוֹעַשְׁטָעַלְט אַוִיפֿ אַבְּעַנְקָל אַיְזָן אַרְוִיסָּה גַּעַבְוִינְגָּן דָעַם קָאָפָּ פֿוֹן דָעַם קְלִיְוִינְגָּם פֿעַנְצְּטָעָרְלָ.

אינדרוימן איז שיאן, — האט ער אַרְנוֹנָטֶעֶרְגֶּעֶשְׁרִין צו
עלילן, — וואס זאגטּו? נייען מיר אַרְויּם? די זון שיינטּ,
עם האט אויפֿגעַהערט צו רעגעגען.

— און יאזעפּ, און בערטאָ? — האט ער מל געפרענטּ, —
וואס וועלן זי זאגן, ווען זי וועלן אונדו נישט געפֿיגען?
— אָך, מיר וועלן גלייך צוּרֵיקְקֻמָּעַן, — ער האט אַרְנוֹן-
טֶעֶרְגֶּעֶתֶעֶןְצָטּ פּוֹן בענקל, — מיר וועלן אַרְויִסְגִּין אַוִּיפּ אַ ווַיְילּעַ,
בלוייז זאגן דער זון גוֹטְ-מַאֲרָגָן.

קָאָרֶל האט אַיצְטּ אַוִּיגְגּוּעַן אַ בִּיטּלְ פְּרִילְעַבָּדָר, נַאֲכָדָעַ
וַיְ ער האט גַּעַבְּאָפְּטּ אַקוֹּק אַוִּיפּ דַּעַר זָוּן.
— קָוּם, עַמְּילָ, מִיר וועלן שְׁפָאַצְיָרָן עַטְלַעַכָּעָ מַאל הַיְּ-אָוּן
צְוָרֵיךְ אָוּן בַּאֲלָדּ צְוָרֵיךְקְמוּעַן.
עַמְּילָ האט נַיְשְׁטָ גַּעַהָאָטּ קִיּוֹן גְּרוּוּסָן חַשְׁקָ אַרְויִסְצָוְגִּין
אין גָּם, אַבָּעָר ער אָוּן נַאֲכַגְּעַנְגַּנְגַּעַן זִין חַבָּר.

קָאָרֶל זִין בְּן

עמִילָ האט זִיךְ שְׁטָאָרָק גַּעַשְׁרָאָקָן פָּאָר דַּעַם דְּרוּיִסְן. סַע
איַז טַאָקָעַ גַּעַוּעַן שִׁין אָוּן זָוִינָק, אַבָּעָר ער האט גַּעַפְּלָאָנְ-
טֶעֶרְגֶּעֶת מִיטּ די פִּים. דּוֹקָאָ וַיְילְ סַע אָיו גַּעַוּעַן אַזְוִי לִיכְטִיקְיָהּ. קָאָרֶל אָיו שָׂוִין
עַמְּילָ מַאֲדָנָעָ מַוְּרָא גַּעַהָאָטּ פָּאָר דַּעַר לִיכְטִיקְיָהּ. אַבָּעָר עַמְּילָ האט
אַיצְטּ גַּעַלְאָפְּן אָוּן כְּמַעַט אַוְנְטֶעֶרְגֶּעֶתֶעֶןְצָטּ, אַבָּעָר עַמְּילָ האט
זִיךְ נַאֲכַגְּעַשְׁלַעַפְּטּ מִיטּ אַוְמְצָוְיִדְעַנָּעָ טָרוּיטּ.
אָפִילּוּ אַיְן יַאֲזַעַפּמּ קַעַלְעָר האט זִיךְ עַמְּילָ גַּעַפְּלַטְטָ אַסְדָּ-
זִיךְעַרְעָר. די זָוּן האט אַיְם אַיצְטּ אַוְיִפְּגֶּעֶרְיִםּ די אַוְגָן, אַבָּעָר
ער האט זִיךְ מַוְּרָא גַּעַהָאָטּ אַרְומְצָקָוּן.
קָאָרֶל האט גַּעַוְוָאָסְטּ, אוֹ זִין חַבָּר פִּילְטָ זִיךְ נַיְשְׁטָ גַּאֲרָ גּוֹטּ
אוֹיפּ דַּעַר גָּסָם. עַמְּילָ אָוּן נַאֲכַגְּעַנְגַּנְגַּעַן, וַיְ ער הַינְּקַנְדִּיקָעָר אָוּן
קָאָרֶל האט אַיְם גַּעַטְרִיִּסְטּ.

— אט, מיר וועלן זיך א בימל דורךלויפן און מיר וועלן צוריקניין צו יאזעפן. ייאזעף און זיין פרוי זענען זיעיר גוטע מענטשן, — האט קארל געלאגט, כדי צו ווייזן, אzo ער געדענקט נאך זיינע פריינט, און אzo ער האט זיך נישט אינגעאנצן אייבער-געגעבן צו דער גאט.

איןמייטן גאט און אויף דעם טראטואר האבן זיך געווארטעט אנטקעגן דער זון קליענע טיכעלעך פון געכטיקן רעגן. קארל איז געווארטן אזי דרייסט, אzo ער איז אוש געללאפַן אינמייטן זועג. — מיר לוייפן צו-זווית אָזּוּקְ פון הויז, — האט עAMIL זיך געבעטן.

סע איז גארניישט, איך קען דא נישט פאָרְבַּלְאַנדְזְשָׁעַט וועגן. איך קען זיך דא אָרִינְדְּרִיעַן איז דער גאט און אין יענער גאט לינקם און אָפְּיַלְוַן ווייזן קוֹנְצָן. מען לוייפט אָרִיַּן איז אַגְּרוּם הויז, מען לוייפט דורך דעם הויף און מען קומט צוֹרִיק צוֹ דער-זעלבעדר גאט, — האט קארל גענומען אָרוּסְוַיְוַן געניטיקיט.

עAMIL האט זיך געללאזט א בימל איבערדען און ער האט גענומען נאָכְלַוִּיפֵן קָאָרְלִין. ער האט זיך שוין אָפְּיַלְוַן געוואָאלט אַנְהַיְבַּן שְׁפֵלְיַן איז יָגְעַלְעַד, אָכְבָּר וַיַּן בְּלִיק אַיּוֹ פְּלוֹצִים געפָּאַלְן אויף אַשְׁפִּיזְגַּעַשְׂפַּט. די קָרָאַם אַיּוֹ גַּעֲוָעַן פָּאָרְמָאַכְט מיט אִיזְעַרְגַּעַן פְּרַעַנְתָּעַם, אָכְבָּר די שׂוֹבֵב אַיּוֹ גַּעֲוָעַן אַינְגַּאנְצָן צְעַבְּרָאַכְן. אָרוֹם גַּעַשְׁעַפְט האָבָן זיך גַּעַוְאַלְגַּעַרְט שְׁטִיקָעַר גַּלְאָז. אין אַזְּאַ שְׁוִיְּפְּעַנְצְּטָעַר זענען גַּעַוְיִינְלָעַךְ אָוִיגְעַשְׁטָעַלְט פָּאָרְדְּ שִׁידְעַנְעַ קָאָנְסָעוּרְוֹן, אַלְעָרְלִי מִינִים בְּרוּיטָן, וּאוֹרְשָׁט, נַאֲרַ אַיּוֹ דָּאָרְט אַלְיַן גַּעַוְעַן בָּאַשְׁפְּרִיצָט מִיט שְׁטִיקָעַר גַּלְאָז. די גַּעַשְׁטָעַלְגַּלְעַד אַיּוֹ פְּעַנְצְּטָעַר זענען גַּעַוְעַן אַינְגַּאנְצָן אוּסְ-גַּלְיִידִיקְט.

עAMIL אַיּוֹ גַּעַבְּלִיבַּן שְׁטִיַּין אַפְּרַצִּיטְעַרְטָעַר אַיּוֹ קָאָרְל האט דָּעַרְפִּילְט, אַזְּ עַפְעַם אַיּוֹ גַּעַשְׁעַן מִיט זַיִן חֶבֶר. ער האט זיך אוּיך אַפְּגַּעַשְׁטָעַלְט אַיּוֹ גַּעַקְוֹקְט אוּוף דעם

געוועלב און די גאנצע פרײַד איז אים אָרְוָנְטֶעֶר צו די פִּיאַטְעָם.

ער האט זיך נישט געקאנט רירן פון אָרטֶט.

— זע — האט קאָרֵל אַגְּנוּווֹזָעָן אוֹפֶּק אַ צְוֹוִית גַּעֲשָׁעֶפֶט.
לוּוּיט דער שילַּד, ווֹאָס אַזְּנָצְּמָן גַּעֲהָנְגָּעָן, אַזְּ דָּס גַּעֲוָעָן אַ שְׂוָרֶזֶת
קרָאָם, אַבָּעָר די קְרָאָם אַזְּ גַּעֲוָעָן אַיְגָּאנְצָן אָפָּן. די גְּרוּסְמָע
שְׂוִיכָּן פָּוּן בַּיְדָע זַיְתָּן זַעֲנָעָן גַּעֲוָעָן אַוְּסְגָּעָהָאָקָט. די שְׂוִיכָּן
פָּעַנְצָטָעָר לִיְדִּיק, אַזְּ אַיְנוּיִינִיק הַאֲבָן זיך גַּעֲוָאַלְגָּעָרֶת צַעְנָדִי
ליְקָעָר אַפְּעָנָע שַׁאֲכְטָלָעָך. צְוִישָׁן שְׁפִּיוּ-קְרָאָם אַזְּ גַּעֲוָאַלְגָּעָרֶת
גַּעֲשָׁעֶפֶט אַזְּ גַּעֲשָׁטָאַנָּעָן אַוְּמְבָאַרְיָרֶת אַזְּ אַפְּעָנָע קְרָאָם. דָּס
אַזְּ גַּעֲוָעָן אַ יַּאֲטָקָע. דָּעַר קְצָב, מִיט אַ פָּאַרְבּוֹלְטִיקָּט פָּאַרְטָוָה,
אַזְּ גַּעֲשָׁטָאַנָּעָן רְוָאִיךְ אַיְן דָּעַר טָרָה. בַּיְ אִים אַיְן קְרָאָם אַזְּ
אַיְצָט קִיְּנָעָר נְרָאִיךְ אַזְּ גַּעֲוָעָן, אַזְּ עָר לְאַגְּנוֹזָם צַוְּגָּעָהָאָגָּעָן צּוּם
שְׂוָרֶז-גַּעֲשָׁעֶפֶט אַזְּ אַרְיִינְגָּעָקָוּט, פָּאַרְלִיְּגָּנְדִּיק די הענט אוֹפֶּק
אַהֲיָנְטָעָר, וּוּ עָר וּוּאַלְטָה זַיְיָ גַּעֲוָאַרְעָמָט. עָר האט זיך האט
אַיְנוּגָּעָבָוִינָן אַזְּ אַרְיִינְגָּעָקָוּט אַיְנוּגָּנִינִיק. עָר אַזְּ צַוְּגָּעָהָאָגָּעָן
צּוּם שְׁפִּיוּ-גַּעֲשָׁעֶפֶט אַזְּ גַּעֲקָוּט אוֹפֶּק דָּעַם אַוְּסְגָּעָלְיִידְקָטוֹן
פָּעַנְצָטָעָר. עָר האט פָּוּן דָּאָרָט אַרְוִיסְגָּעָרָאָגָּן אַ צְוּוֹיָּשְׁטִיקָּעָר
גַּלְאָז אַזְּ זַיְיָ גַּעֲוָאַרְפָּן אַיְנוּמִינָן וּוּגָּר. דָּעַר קְצָב האט זיך
אַזְּ אַוְּעָקָנְגָּעָזָט אוֹפֶּק אַ בָּאָנָק פָּאָר זַיְיָ קְרָאָם, אַרְוִיסְגָּעָנוּמָן אַ
פָּאַפְּרִיאָסָל, פָּאַרְרוּכְּיָכָרֶט אַזְּ זַיְיָ פָּלוֹצִים אַזְּוִי פָּאַנְאַנְדָּרְגָּעָן
לְאַכְּטָן, אַזְּ עָר האט זיך אַזְּשָׁ גַּעֲנוּמָן שְׁטִיקָן פָּוּן רְוִיךְ.

— קוּם צְרוּיךְ, קָאָרֵל, — האט זיך עַמְּלִי גַּעֲבָעָטָן.

— אַוְּדָאי גַּיְעָן מִיר צְרוּיךְ, — האט קָאָרֵל גַּעֲעַנְטָפָעָרט,
אַבָּעָר עָר האט אַלְיָן נִישְׁטָה גַּעֲקָאַנְט אַפְּרִיאִיסָן די אַיְגָּן פָּוּן די
צְוּוֹיָּשְׁטִיקָּעָן אַזְּ אַוְּסְגָּעָלְיִידְקָטוֹן גַּעֲשָׁעֶפֶטָן.

אַזְּ וּוּ זַיְיָ הַאֲבָן זיך גַּעֲנוּמָן פָּאַרְקָעָרָעוּמָן אוֹפֶּק צְרוּיךְ, האט
זַיְיָ פָּוּן אַ זַּיְתָּן-גָּאָס בַּאֲוֹוִוָן אַ מָּזָן, אַגְּנָעָטָן אַזְּ דָּעַם אַונְרִי
פָּאָרָם, וּוֹאָס האט עַמְּלִין אַזְּ קָאָרְלִין, גַּעֲכָטָן אַוּוֹנָט, אַזְּוִי דָּעַרְיָה
שְׁרָאָקָן אוֹפֶּק טּוֹיטָן אַזְּ זַיְיָ אַרְיִינְגָּעָיָאנְט אַיְן קָעָלָעָר.

נאר איצט איז שוין געווין צו-שפער צו אנטלויפן. נישט צוזאמעגעראדעטההויט זענען זוי בידע געליבן שטיין און אפילו נישט געמאכט דעם מינדסטען פארזוז צו אנטלויפן.

— און וואס טוען איצט קינדער און גאט? — האט דער ווילד-פרעמדער מאן געפרעגט, אנדאפענדייק עAMILן ביומ אקסל,

— פארזוואס נישט איז שול?

בידע קינדער זענען געשטאנגען מיט אַרונטער געלאלזטע קעפ.

— פארזוואס נישט איז שול? — האט דער אומבאקאנטער אין אוניפארם געגעבן א געשריי, אzo דער קצב איז אוש אויפ געשפרונגגען פון דער באנק א דערשראקטעגער.

— וויל, וויל — האט עAMIL זיך צעשטאמלט — וויל איך בין א ייד.

עAMIL האט זיך צעוווינט און דער אומבאקאנטער, וואס האט אים געהאלטן, ווי אן אַרעדטאנט, איז נישט געווין אינגעאנצן זיכער, אzo ערד האט גוט געהערט דעם ענטפער.

— פארזוואס? — האט ער איבערגעפרעגט.

— וויל איך בין א ייד — האט עAMIL גענטפערט דורך טרען.

— איזו! — האט זיך דער מאן אויטגענלייכט איז זיין גאנצער הייך, — א קליען יידעלע, איך האט עם גלייך פאר-דעכטיקט!

דער מאן מיט דעם פארבלוטיקטען פארטוך איז צונעקוטען גענטפער.

דער מאן איז אוניפארם האט געווארט געדולדיך בייז יענער איז צונעקוטען גאר-נאנט. און אzo דער קצב האט זיך גענומען איינוקון מיט א שמיכעלע, האט דער אומבאקאנטער אויפ געהויבן דעם רעכטן פום און אים דערלאנגט אוז בריך, אzo

יענער או אומגעפאלן. ער האט זיך אבער שנעל אויפגעוויבן,
געלאָפַן אָן אָן אֲפְשָׁתָעֵל צוֹרִיק צוּ דָעֵר בָּאנָק אָוּן זיך אַזְעָקְגָּעָז
זַעַצֶּת.

פָּוּן דָעֵר בָּאנָק הָאָט דָעֵר קַצְבָּגְעָנוּמָעָן שְׂרִיּוּן:
— אַיר הָאָט נִישְׁתְּ קִיּוּן רַעֲכַט צוּ שְׁלָאָנָן אָן אַיְגָעָנָם, קִיּוּן
רַעֲכַט. נִיּוּן, קִיּוּן רַעֲכַט. אַכְּסָאַלְוָתָן נִישְׁתְּ קִיּוּן רַעֲכַט!
— אָוּן דָו, וּוֹאָס בִּיסְטוֹ, אַוִּיךְ אֲיַדְעָלָע? — הָאָט זיך דָעֵר
אַוְמְבָאָקָאנְטָעֵר גַּעַנוּמָעָן צוּ קָאָרְלַן.

— זַיְנָעָר אֲפָרִינְט, — הָאָט קָאָרְל גַּעַנְטָפָעָרְט שְׁטִילְ.

— רַעְדָה הַעֲכָר, דָו שְׂוִוִּינִישׁ בַּאֲשֻׁעָפָעָנִישׁ, אֲקְלִיּוּן יַיְדָעָלָע,

חָאָ? — אֲפָרִינְט זַיְנָעָר, — הָאָט קָאָרְל גַּעַנְטָפָעָרְט נָאָר שְׁטִילְ
לְעָר.

אֲפָטְשַׁ הָאָט אַפְּגַעַקְלוֹנְגָעָן אָוּן קָאָרְל אַיּוּ גַּעַפְאָלָן, וּוּעָן
ער הָאָט זיך אַוְמְבָאָקָאנְטָעֵר אַיּוּ אִים פָּוּן דָעֵר נָאָז גַּעַלְאָפַן אֲ
וֹאָרְעָמָעָר שְׁטוֹרָאָם. ער הָאָט עַמְּגַע אַפְּשָׁתָעֵל מִיטְטָה
הַעֲנָט אָוּן זַיְ אַיְגָעָנָצָן פָּאָרְכְּלָוִיטְקָט.

עַמְּלִיל הָאָט נָאָר הַעֲכָר גַּעַוְוִינְטָן, וּוּעָן ער הָאָט דָעְרוֹעָן דָאָט
בְּלָוָט וּוֹאָס הָאָט זיך גַּעַנְגָּסָן פָּוּן קָאָרְלְמָן נָאָז.
— קָוּם יַיְדָעָלָע, אָוּן דָו יַיְדָעָלָעָם פָּרִינְט, — הָאָט דָעֵר מָאָן
גַּעַזְאָגָט, אָוּן זַיְ גַּעַנוּמָעָן שְׁלָעָפָן.

— הַעֲרָ אַוִּיףְ צוּ וּוֹיְנָעָן, — הָאָט קָאָרְל שְׁטִילְ גַּעַזְאָגָט
עַמְּלִילְ.

בָּאַטְשַׁ עַמְּלִיל אָוּן קָאָרְל הַאֲבָן זיך נִישְׁתְּ אַנְטָקָעָגָגָעָשְׁטָעָלְט
הָאָט דָעֵר אַוְמְבָאָקָאנְטָעֵר זַיְ גַּעַשְׁלָעָפָט מִיטְטָה אֲ וּוֹיְדָעָר רַצְיחָה,
וּזְזַיְ וּוֹאָלְטַן זַיְ גַּעַרְיָסָן צוּ אַנְטָלְיוֹפָן.

דָעֵר מָאָן אַיּוּ אָנוֹנִיפָּאָרָם אַיּוּ מִיטְטָה זַיְ אַרְיָין אַיּוּ אֲ גַּעַסְלָן,
וּאוּ מָעָן הָאָט נִישְׁתְּ גַּעַזְעָן קִיּוּן לְעַבְעַדְיוֹקָן מַעֲנָטָש. פְּלוֹצִים אַיּוּ

פֿון אַ הויז אַרויִים אַ נידעריקע אַונְ צְעוֹזָקְסְעָנָעַ פֿרוּי. זֵיאָן
געבלֵין שטיין אַונְ האָט מִיט אַיר גָּאנְצָן קָעָרְפָּעָר פָּאַרְשְׁטָעָלַט
דָּעַם וּוְעַג דָּעַם אָנוֹנְפָּאַרְמִירְטָן מָאָן, וּוְאָם האָט נָאָר זִיךְ גַּעַשְׁלָעַפְּט
עַמְּלִין אַונְ קָאָרְלִין.

די פֿרוּי האָט אַ פָּאַטְשָׁ גַּעַטְאָן מִיט די הענט.

— דוּ זָאַלְסָט שְׂוִין אַפְּלָאָן די צְווּיִי קִינְדָּעָר, רָוְדָאַלְפָּ, דוּ
הָעָרְסָט, הָעָלָד מִינְגָּר, אַיךְ וּוְעַל דִּיר דָּעַם קָאָפְּ צְעַפְּלָעָטָן, מִין
טִיעָרְעָרָר מָאָן.

— לְאָז גַּעַמָּאָר, פְּלִיכְתָּ אַיזְ פְּלִיכְתָּ.

— אַיךְ וּוְעַל דִּיר שְׂוִין גַּעַבְנָן אַ פְּלִיכְתָּ, דוּ הָעָלָד מִינְגָּר.
וּוַיְפַל בַּיְדָה האָסְטוֹ אַין זִיךְ אַרְיוֹנְגָּעָגָטָן? וּוְאָם וּוַיְלַסְטָוּ פֿון די
צְווּיִי קִינְדָּעָר?

עַר האָט גַּעַוְאַלְטָן גַּיְינְ וּוַיְטָעָר, אַכְבָּעָר זִיךְ אַוּוּקְגָּעָ-
שְׁטָעַלְטָן, וּוּי אַמוּעָר אַונְ אַים נִישְׁתָּ גַּעַלְאָזָט.

— דָּאָס זַעַנְעָן אִידְעָלָעָךְ!

— קִינְדָּעָר זַעַנְעָן קִינְדָּעָר, הָעָלָד מִינְגָּר, — אַונְ זִיךְ האָט
אַים אַגְּנָעְשָׁפִיגָּן אַ פּוֹלְ פְּנִים.

— אַיךְ וּוְעַל דִּיךְ מוֹזָן אַרְעָסְטְּרָוָן, — האָט עַר גַּעַשְׁרִיגָּן,—
אַיךְ וּוְעַל דָּעְרְצִיְּלָן דָּעַם גַּאֲלִיטָעָר. אַיךְטוֹ מִין פְּלִיכְתָּ אַונְ
אַ וּוַיְבַּכְתָּ טָאָר נִישְׁתָּ שְׁטָעָרָן.

עַר האָט אִיצְטָ אַזְוִי פְּעַסְטָ גַּעַהְאַלְטָן עַמְּלִין אַונְ קָאָרְלִין,
אוֹ עַר האָט בַּיְיָ זִיךְ אַוְיְסְגָּעְקְנוּפָן שְׁטִיקָעָר פְּלִישָׁ.

די פֿרוּי האָט גַּעַמְּאַכְּטָ אַ וּוְאָרָעָ פָּאָר אַים אַונְ דָּוְרְכָּגָעָ-
לְאָזָט.

— גַּיִי, גַּיִי, הָעָלָד מִינְגָּר,טוֹ דִּין פְּלִיכְתָּ, אַכְבָּעָר גַּעַדְעָנָק!
זָאַלְסָט נִשְׁתָּ וּוְאָן אַחִימְצָקוּמָעָן. אַיךְ וּוְעַל דִּיר דָּעַם קָאָפְּ
צְעַפְּלָעָטָן.

וי איז אפֿגענָאנְגָעַן עַטְלָעַכְעַטְרִישַׂ אָוּן אַיז ווֹידְעַרְ צְרוּיךְ גַּעֲלָפְן.

רוֹדָאַלְפַּ, בָּאַדְעַנְקַ זִיךְ ! ווֹאָסְטָוּ מֵיטַ דַּי צְוּוִי קִינְדָּעַר ? עַרְחָאַט אַ כָּאָפְ גַּעֲטָאַן עַמְּלַ אָוּן קָאַרְלִין מֵיטַ דַּעַר לַיְנְקָעַר הָאַנְטַ, גַּעֲגָעַבְן אַ קְלַיאַפְ צְזֹזָעַמְעַן בַּיְדַע שְׁטוּוֹלְ אָוּן אוֹיפְגַּעַהוּבוּן דַּי רַעֲכְטַע הָאַנְטַ.

— עַם אַיז מַיְן פְּלִיכְטַ, חַיְיל !

די פְּרוּי הָאַט זִיךְ אַפְגַּעַקְעַרְטַ פָּוּן אִים אָוּן גַּעֲנוּמָעַן גַּיְין מֵיטַ שְׁגַעַלְעַטְרִישַׂ, ווֹי ווֹאַלְטַ אַנְטְּלָאַפְן פָּוּן אִים. אַבְעַר לַוְיְפַנְדִּיק שְׁגַעַל הָאַט וּגְעַשְׁרִיגַן אַיְבָעַר דֻּעַם גַּנְצַן גַּעַמְלַ.

— זַוְיְפָעַר, לְאֹז אָפְ דַי קִינְדָּעַר ! לְאֹז אָפְ דַי קִינְדָּעַר ! גַּעַדְעַנְקַ, לְאֹז אָפְ דַי קִינְדָּעַר !

קָאַפְּיַטְלַ אַכְטַ

אַ זַוְיִ גִּיךְ, ווֹי עַמְּלַ אָוּן קָאַרְלַ זַעַגְעַן אַרְוִים פָּוּן דֻּעַם עַנְגַּן גַּעַמְלַ — הָאַט זַוְיִ דַי זַוְנִיקִיַּת אַ בְּלִיאַסְקַ גַּעֲטָאַן אַיְן פְּנִים. עַמְּלַ זַוְיִ עַמְּלַן גַּעַדְכְּטַ, אֹז עַמְּיִצְעַרְתַּ הָאַט מֵיטַ אַגְּרוּסַן שְׁפִילַ אַשְׁפִּיל גַּעֲטָאַן דַי זַוְן גַּלְיִיךְ אַיְן זַיְנַעַ אַוְיַגְן. עַר אַיז גַּעַשְׁטָאַגְעַן אַ פָּאַר-בְּלַעַנְדְּטַעַר.

דַּעַרְמַאן, ווֹאָסְטָוּמַן זַוְיִ דַי גַּאַנְצַע צִוְּיַת גַּעַהְאַלְטַן פָּעַסְטַ בַּיְיַ דַי הָעַנְטַ, הָאַט זַוְיִ אַיְצַט גַּעַהְאַלְטַן נַאֲךְ שְׁטַאַרְקָעַר, ווֹיְילַ עַר אַלְיִין אַיז אַוְיךְ גַּעַבְלִיבַן שְׁתִיַּן אַ גַּעַפְלַעַפְטַעַר פָּוּן דַעַר זַוְן. וּוֹעַן קָאַרְלַ הָאַט זִיךְ גַּעַנוּמָעַן צְוֹגְעַוְאַוְיַגְעַן צַוְּעַר פְּלִיאַצְנַ דִּיקָעַר לַיְכְטִיקִיַּת הָאַט עַר גַּעַמְיִינַט, אֹז עַר שְׁטוּיַת לַעֲבַן אַגְּרוּסַן טִיְּחַ, ווֹאוֹ הוֹנְדַעַתְעַר מַעֲנְטַשַּׂן בָּאַדְוַן זִיךְ.

אַכְבָּעַר אָז עַמְּיל אָזֶן קָאָרְלַהֲאָבָּן זִיךְרַעַנְעַן צָוְקוֹן, זָעַנְעַן
זַיְוַעַרְשַׁט גַּעַוְאָרְן דַּעֲכַט נַיְגַּעַרְיק. קָאָרְלַהֲאָזֶן זַיְוַעַנְעַן
גַּעַרְיק, אָז עַרְשַׁט זִיךְרַעַנְעַן אָזֶן גַּעַוְאָלְטַה לַוִּיפָּן
אוַיסְצַׂוְגַּעַפְּיַנְעַן, וּוְאָסַם קוּמְטַפָּאָר. אַכְבָּעַר דַּעֲרַמְּאָזֶן חַאַט דַּעֲרַפְּילְטַ
דַּעַם רַיְם אָזֶן אִים גַּעַהְאַלְטַן. עַמְּיל אִיז אַוְיךְ גַּעַוְעַן שְׁטַאָרְקַ
נַיְגַּעַרְיק, נַאֲרַ אִים אִיז נַאֲרַנְיִשְׁתַּאְיִינְגַּעַגְּנַגְּנַעַן. עַרְשַׁט זִיךְרַעַנְעַן
זַיְוַעַנְעַן שְׁטַאָרְקַגְּשְׁרַאָקְן, אָז זָעַנְעַן דַּעֲרַמְּאָזֶן בַּאֲפְרִיוּתַיְם, וּוְאָלְטַ
עַרְשַׁט אַנְטַלְאָפְּן פַּונְדַּאָנְעַן אָזֶן זִיךְרַעַנְעַן — נַיְשַׁת זָוְנְטַאָגְן
אַזְוִינְמַס הַאָבָּן זַיְוַעַנְעַן נַאֲרַ קִינְמַאָל גַּעַוְעַן — נַיְשַׁת זָוְנְטַאָגְן
אָזֶן נַיְשַׁת אַפְּיַלוּ אֵין אַיְסְ-טוּב. זַיְוַעַנְעַן גַּעַשְׁטַאָנְעַן אַוְיףְּ אַ
גְּרוּסִין סְקוּוּר. הַוְּנְדַּעְתְּרַעְטַר מַעֲנְטַשְׁנַן הַאָבָּן זִיךְרַעַנְעַן
אַוְיףְּ דַּי גַּאֲסַן, אַסְךְּ זָעַנְעַן גַּעַלְאָפְּן הַיְּנָאָזְנְצְרוּקַיְם. עַמְּשַׁט זִיךְרַעַנְעַן
גַּעַהְעַרְטַר אַטְוּמָל, אַגְּשְׁרִיְּיַ, אַגְּרֻודְעַר. קָאָרְלַהֲאָזֶן גַּעַקְוְקַט מִיטַּ
אוּגַּן וּוְאָסַם זָעַנְעַן גַּעַוְאָרְן גַּרְעַסְעַר אָזֶן גַּרְעַסְעַר.

אַכְבָּעַר וּוְאָסַם גַּעַנְטַעַר זַיְוַעַנְעַן זָעַנְעַן גַּעַקְוְמַעַן צַוְּ דַּי מַעֲנְטַשְׁנַן,
וּוְאָסַם הַאָבָּן זִיךְרַעַנְעַן גַּעַוְאָלְגַּעַרְט אַוְיףְּ דַּעֲרַ עַרְדַּ, אַלְעַ אַוְמְפָאָרַ-
שְׁטַעַנְדְּלַעְכָּבָעַר הַאָזֶט עַמְּשַׁט גַּעַוְעַנְעַן אַוְיסְעַן. אַיְצַּת, אָז זַיְוַעַנְעַן
שְׁוִין אַלְעַ גַּעַוְעַן מִיטַּ דַּי אוּגַּן, הַאָבָּן זַיְוַעַנְעַן עַמְּשַׁט גַּרְנִישַׁט פָּאָרַ-
שְׁטַאָנְעַן.

דַּי מַעֲנְטַשְׁנַן, וּוְאָסַם הַאָבָּן זִיךְרַעַנְעַן גַּעַוְאָלְגַּעַרְט אַוְיףְּ דַּעֲרַ עַרְדַּ
הַאָבָּן גַּעַרְיבַּן דַּי שְׁטִיְינְעַר. דָּאָס אִיז גַּעַוְוּן קָלְאָרַ, נַאֲרַ פָּאָרַ-
וּוְאָסַם רַיְבַּן זַיְוַעַנְעַן זַיְוַעַנְעַן דַּי גַּאֲסַן? אַכְבָּעַר נַאֲרַ אַגְּרַעְסַעְרַ
וּוְאָנוֹדְעַר אִיז גַּעַוְוּן, וּוְאָסַם זַיְוַעַנְעַן עַמְּשַׁט אַגְּרַשְׁתַּן, אַגְּרַשְׁתַּן
נַאֲרַ מִיטַּ חַוְּלַעַ הַעֲנַטַּ.

נַאֲרַ עַמְּיל אָזֶן קָאָרְלַהֲאָבָּן לְאַנְגַּג קִיְּן צִוְּתַיְם נַיְשַׁת גַּעַהְעַט
צַוְּ טְרַאְכְּתַן אָזֶן זִיךְרַעַנְעַן צַוְּ וּוְאָנוֹדְעַרְן. דַּעֲרַמְּאָזֶן אִין אַוְנִיפְאָרְטַמְּ הַאָזֶט
זַיְוַעַנְעַן אַיְבְּרַעְגְּגַעְבַּן צַוְּ אַגְּנַדְעַרְן. עַרְשַׁט אַגְּהַיְבַּן גַּעַטְאָזֶן דַּי
הַאָנְטַמְּ אָזֶן גַּעַגְּבַּן אַגְּנַגְּ :
— יַדְעַלְעַר !

— זיינער אַנגענען ! — האט דער אַנדערער געזאגט קאלט
און רואיך.

און מיטאמאל האט ער אַומְּדערוֹאַרט געגעבן אָזָא געשריי,
אוּ עמְּיל אָן קָאָרֶל זענען געבליכּן פֿאַרְשְׁטִינוּנְעַט.

— נישט געשטאנען ! גלייך אוּיפּ דער ערְד אָן געוואָשָׂן,
אַבעָר גִּיךְ !

בִּידְעַ זענען געפְּאַלְן צַו דַּעַר עַרְד, וַיְיַי וּוּאַלְטַן אָונְטַעַר-
גַּעֲשָׂפָן גַּעֲוָאָרַן פּוֹן דַּעַם שְׁרַעְקָלְעַכּוּן גַּעַשְׁרַיִי. זַיְיַהְךְ גַּלְיַיךְ
גַּעַנוּמָעַן רַיְבַּן דֵּי שְׁטִינְגַּעַר הַיִּן-אָוֹן-צָרוּרִיק.

עַמְּיל אָן קָאָרֶל הַאָבָּן זַיְיַק גַּעַוְאַלְגַּעַרְט אַין אַ גַּרְוָפָעַ פּוֹן
עַטְלָעַכּוּן צְעַנְדְּלִיקּ מַעֲנְטִישָׂן אָן צְוִוְשָׂן זַיְיַי גַּעַשְׁטָאנָעַן אַ
גַּרְוִיסְעַ שִׁימְלַ מִיטַּן וּוּאַסְמָעַר.

אַיבָּעָר זַיְיַהְךְ גַּלְיַיךְ נַאֲכַע צִיְּתַ קַאָמָאַנדְעַוּעַט אַ פּֿרְ-פּֿינְפּֿ
מַעְגָּעַר אַין אָוֹנְפּֿאַרְמָעַן.

— אַיְיָנְגַּעַטְוָנְקָעַן אַין דַּעַר שִׁימְלַ ! נַיְשְׁטַ רַיְבַּן אוּיפּ טַרְוקָן !
עַמְּיל אָן קָאָרֶל הַאָבָּן אוּיךְ גַּעַטְוָנְקָעַן דֵּי הַעַנְטָ אַין שִׁימְלַ
אָן גַּעַרְבַּן דֵּי שְׁטִינְגַּעַר.

אַבעָר נַאֲךְ אַ צְעַנְדְּלִיקּ מַאְלָ טַוְנְקָעַן דֵּי הַעַנְטָ אַין דַּעַר שִׁימְלַ
הַאָטַ קָאָרֶל דַּעְרְפִּילְטַ אַ בְּרַעְנְנִישָׂ. נַיְשְׁטַ נַאֲךְ דֵּי הוּוִיטַ,
אַפְּיוּלוּ דֵּי בִּיְנְגַּעַר פּוֹן אַיְיָנוּוַיְינִיקּ הַאָבָּן גַּעַכְרַעַנְטָ, זַיְיַי
גַּעַטְוָנְקָעַן דֵּי הַעַנְטָ אַין אַ שִׁימְלַ מִיטַּן זַאֲלַץ אַדְעַרְ פּֿיְיעַר.

קָאָרֶל הַאָט גַּעַנוּמָעַן בָּאַטְרָאַכְטָן דֵּי הַעַנְטָ זַיְיַעַן, וּוּאַסְמָה הַאָבָּן
אַלְיוֹן אוּסְמָגְעַזָּן וּוּי שְׁטִיקָעַר פּֿיְיעַר. ערְהַאָט אוּפְּגַּעַהְעַדְטַ רַיְבַּן
דֵּי שְׁטִינְגַּעַר. ערְהַאָט דַּעְרְפִּילְטַ, אוּ טַאַסְמָעַר וּוּעַטְ ערְמִיטַ דֵּי
פּֿיְיעַדְיַיקָּעַ הַעַנְטָ נַאֲךְ אַיְיָנוּמָאַל אַ רַיְבַּטָּן דֵּי שְׁטִינְגַּעַר, וּוּעַטְ
ערְשְׁרַיְעַן אָן שְׁרַיְעַן פּוֹן וּוּיְטָאָגַ, אָן דַּאסְמָה הַאָט ערְהַאָט
גַּעַוּזָאַלְטַ.

עַמְּיל אַיְזָן גַּעַלְעַגְן אַפְּגַּעַרְוָקְטַ פּוֹן אַיְסָמְעַטְלָעַכּוּן טַרְוִיטַ. קָאָרֶל

האט געקוקט אויפז זיין חבר און געוזן, ווי ער דרייבט שנעל מיט
די הענט זוינע און וויננט אינדערטשייל.

— עAMIL, עAMIL ! — האט קארל גערופן, אבער עAMIL האט
אימז נישט געהרטט.

ווי קאן ער דאס, האט קארל געטראכט, ווי קאן ער ארבעטען
מיט אזעלכע הענט, וואס ער טונקט אין דערזעלבער שיטל פון
צעשמאַלצעגענעם פיעיר ?

אפשר דערפֿאָר, וואס ער וויננט, האט ער צו זיך אליאן
גערעדט. עם איז בעסער, איז מען וויננט.

די הענט האבן אזוו שטאָר געברענט, אzo קארל האט גע-
וואָלט פון זוי פטור וווערן. זווען אימיצער וואָלט אים געטאן אַ
טובה און זוי אַפְּגָעָה האט, וואָלט ער געפֿילט אַ סִיך לֵיכְתָּעָר.
זוי זונגען איצט געוווען שמוץיק, אבער דורך דעם שמוין האט
זיך אַרְיוֹסְגָּנוּזְיָן די צְעֻוָּאוֹנְדִּיקְטָעָר דֶּוִיטְקִיָּט. ערטאָרוּוּים האט
די הויט געפֿלאָצְט אָזְן סְאיּוֹ גַּרְוָנָעָן שְׂוֹאָרֶץ בְּלוּט.

אימיצער פון די אויפֿזעער האט אים דערלאָנגנט אַ בריך :

— אַרְבָּעָטָן ! נישט פּוֹלִין זיך ! שְׁמוֹצִיקָעָר יְיך !
מיטאָמָל, אליאן נישט וויסנְדִּיק פָּאָרוּוּסָם, האט אים אַ כלְיאָן
געטָאן אין קאָפָּה :

— אפשר דערפֿאָר, וויל ער איז אַ זיך ?
קארל האט עם קלאר נישט פָּאָרְשְׁטָאנָעָן, אבער ער האט
געהצָלָטָן אין אַיְין אַיבָּעָר/חוֹרָן :

— אפשר וויל ער איז אַ זיך ?
ער האט שנעל געגעבן אַ טונק די האנט אַיְין דער שיטל
און געריבּן די שטיינער.

וויל ער איז אַ זיך ! וויל ער איז אַ זיך !
עם איז אים געוווען אַ בִּיסְל לֵיכְתָּעָר צו וואָשָׁן די שטיינער,
ニישט קיון סִיך, נאָר אַ קלְיאָן בִּיסְל לֵיכְתָּעָר. ער האט געריבּן

הוַיְן-אָוֹן-צָוִירֵק צָוְ דַּי וּוּרְטָעֵר "יַיְד", "יַיְד", וּוְ צָוְ מַיְקָוּן פָּוּן אַזְיַינְגָּר.

עם האט זיך דערעהרט אַפְּיַיפְּ אָוֹן נַאֲך אַפְּיַיפְּ. אַלְעַ האָבָן אוּפְּנַעַמְּה-הָעָרֶט צָוְ אַרְבָּעָתָן. זַיְהַ האָבָן אוּפְּנַעַמְּה-הָוִין דַּי קַעַפְּ. אַיבָּעָר זַיְהַ גַּעַשְׁתַּאֲגָעָן אַרְיוֹזְקָעָר מַאֲן. עַמְּלֵי אָוֹן קַאֲרָל האָבָן בַּיךְ אַוְיַסְגַּעַנְזָצְטָה דַּי גַּעַלְעַנְגָּהִיט אָוֹן זַיְהַ צָוְגָּעַרְקָט אַיְינְגָּר צָוְ אַנְדָּעָרָן. דַּעַר מַאֲן האָט גַּעַרְעָדָט אָוֹן גַּעַשְׁמַיְכָלֶט. עַר האָט גַּעַרְעָדָט גַּעַלְאָסָן. יַעַדְעָר וּוּאָרָט בַּאֲזַוְּנְדָּעָר, אָוֹן יַעַדְעָר: וּוּאָרָט אַיזְ אַרוּסְגַּעַקְוּמָעָן מִיטָּה שְׂמִיכְעָלָה. עַמְּלֵי אָוֹן קַאֲרָל האָבָן קַיְיַן סָךְ נִישְׁתְּ פַּאֲרַשְׁתָּאֲגָעָן, אַבָּעָר זַיְהַ זַּעַגְעָעָן גַּעַוְוָעָן צָוְפָּרִידָן אַבְּיַסְל אַפְּצָרוּעָן דַּי הָעָנָט.

דַּעַר מַאֲן האָט גַּעַרְעָדָט אָוֹן גַּעַשְׁמַיְכָלֶט. עַר האָט דַּעַרְצִילֶט וּוּעַגְן דַּי זַיְהַ פָּוּן יִשְׂרָאֵל, וּוּאָסָם קְרִינְגָּן אַגְּטָעָ גַּעַלְעַנְגָּהִיט צָוְרִיקִי צָוְגִּיָּן צָוְ אַנְהָהִיבָּ פָּוּן זַיְהַ גַּעַשְׁכְּטָעָ. זַיְהַ שְׁפִּילָן עַס אַיבָּעָר פָּוּן סָאמָע אַנְהָהִיבָּ.

— אַבָּעָר דַּאָרָט, אַיְזָן אַלְטָן עַגְיַפְּטָן, האָבָן זַיְהַ אָז שְׁטוּרוּי גַּעַמְּאָכָט צִינְגָּל, אַיְצָט וּוּאַשְׁן זַיְהַ דַּי שְׁטִיְינְגָּר אָז בַּאֲרָשְׁטָן, מִיטָּה דַּי הָוַיְלָעָ הָעָנָט. עַס אַיְזָן כְּמַעַט דַּאֲסּוּלְבָּעָ.

אוֹן דַּעַר מַאֲן האָט צָוְגָּעַלְיִיגְט מִיטָּה שְׂמִיכְעָלָה: — מִיטָּה דַּי רַיְנָעָ, אַיְנְטַעְלִיגְעַנְטָה הָעָנָט, מִיטָּה דַּי דַּעַלְיקָאָטָעָ העַנְטָלָעָ, וּוּאָסָם האָבָן פִּינְגָּט אַרְבָּעָתָן. נַאֲרָ פָּוּן דַּעַם עַגְיַפְּטָן וּוּעַלְן דַּי זַיְהַ פָּוּן יִשְׂרָאֵל קִינְמָאָל נִישְׁטָ אַרוּוּם.

אָ, נַיְיָן! האָט דַּעַר מַאֲן גַּעַזְגָּט שְׁטִיל, אַבָּעָר קַלְאָר, וּוּידָעָר מִיטָּה שְׂמִיכְעָלָעָ, וּוּאָסָם האָט שְׁוֹיָן אַיְצָט קַאֲרָלָן גַּעַבְּרָעָנָט וּוְ דַּאֲסָם וּוּאָסְמָעָר אַיְן דַּעַר שִׁימָל. — אַיְזָן דַּעַם עַגְיַפְּטָן וּוּעַלְן דַּי זַיְהַ פָּוּן יִשְׂרָאֵל שְׁטָאָרָבָן, שְׁטָאָרָבָן!

עם האט זיך דערהערט א פײַף. אלע זענען שוין איצט גע-
קראכּן, ווי שלאנגען און געריבּן די שטינגעָר. די מענער איז
אוניפֿאָרְמָעָן האָבּן פּוֹן גְּרוּיסְטָפּ פְּלָעַשְׂעָר דְּרָגָסְטָן די שִׁיסְלָעָן, ווֹאָס
זענען שוין גְּעוּזָן בָּאָלֶד אַוְיסְגָּלְיִידִיקְט. די אוֹפִּזְעָרְרָה האָבּן
גענוּמָעָן לְוִיפּּן הִינְאָזְן-צְרוּיךְ. זַי זענען גָּעַלְאָפּּן אַיבָּעָר די
קָעָפּ אָוּן אַיבָּעָר די הֻעָנָט. עַטְלָעָכּ, ווֹאָס האָבּן שְׁטָאָרְקָעָר פּוֹן
אנְדָרָעּ דְּרָפְּלִיט די שְׁוּעָרָעּ, טְרָעַטְנְדִּיקְעָ שְׁטִיוֹלָ, זענען גַּעַן-

בליבּן לִיגּן אָוּן זַי נִישְׁתָּה גְּרִירְטָ פּוֹן אָרטָ.
עם האָבּן זַי גְּעַטְרָאָגְן יַאֲמָרְלָעְכּ גַּעַשְׁרְיִיעָן. קָאָרְלָ האָט
מיַטְגָּעָשְׁרִיגּן. ער אִיז גְּעוּזָן צְוָפְּרִידָן מִטְצִישְׁרִיעָן מֵיטָ אלָעָ-

מעָן. עם האָט זַי אִים גַּעַדְוָכְט אָז אַזְוִי אִיז אִים גַּרְינְגָּעָר. אָז
אַמָּאן, אַנְגָּעָטָאָן אַיְן אַפְּרָאָק אָוּן אַ צִּילְינְדָּעָר, אִיז פּוֹנְקָט
אוֹיסְגָּעָקְוָטָעָן לְעָבּוֹן קָאָרְלָן. ער האָט גְּרִירְבָּן אַ צִּילְינְדָּעָר גַּיְדְּ-גַּיְדָּ. אַרְוּם אִים זענען גַּעַשְׁטָאָגָעָן אַ דְּרִיְּפִּיר אוֹפִּזְעָר, אָוּן יַעֲדָעָם
מַאלָּ, ווֹאָס דָּעָר צִּילְינְדָּעָר אִיז אִים אַרְוָנְטָעְרָגְעָפָּאָלָן פּוֹן קָאָפּ,
דָּעָר צִּילְינְדָּעָר אִיז ווֹידָעָר אַרְוָף אוֹפִּנְן קָאָפּ האָבּן ווי גַּעַלְאָכְט
מֵיטָ אַ קָּרָאָבְּנְדִּיקְעָר גַּעַלְעַכְּטָרָעָ.

פלּוֹצִים אִיז ער גַּעַבְּלִיכּן לִיגּן אָוּן ער האָט אַנְגָּהָוִיכּן צַוְּ:

שְׁרִיּוּעָן:
— אַיךְ קָאָן שַׁוִּין מַעַר נִישְׁתָּה! אַיךְ קָאָן שַׁוִּין מַעַר נִישְׁתָּה!

אַיךְ קָאָן עַמְּשָׁוִין לְעַנְגָּרָנִישְׁתָּה אַוְימָהָאַלְטָן! אַיךְ קָאָן שַׁוִּין מַעַר

נִישְׁתָּה!

די אוֹפִּזְעָרְרָה האָבּן אִים אַ כָּאָפּ גַּעַטְאָן אָוּן אַרְוִיסְגָּעַשְׁלָעָטָ.
זַי זענען אַזְוּעָק מֵיטָ אִים אַזְוִי ווֹוִיטָ, בַּיּוֹ ער אִיז אַינְגָּנְצָן פָּאָרָ-
שְׁוֹאָונְצָן. דָּעָר צִּילְינְדָּעָר אִיז גַּעַבְּלִיכּן לִיגּן אַוְיפּ דָּעָר ערְדָּ לְעָבּוֹן
קָאָרְלָן.

ק א פ י ט ל נ י י נ

די אויפזער האבן געהאלטן אין איין אנטדריבן די הונדרטער
מענער און פרויינ, וואם האבן זיך געוואלגערט אויפ דער
ערד... לאנג ליגן אויפ איין ארט האט מען נישט געלאָט, מען
האט זיך געמוֹזַט האלטן אין איין רוקן. עAMIL און קאָרְל האבן
געזען, אז זיך זאלן זיך האלטן צוֹאָטָעָן.

עטלאָכָע זענען געטראַבָּן געווואָרָן פון טראָטָאָר אַינְמִיטָן גָּאָס
אַרְיִין. דער פֿאָרְקָעָר פֿוֹן די אוּטָאָמָּאָכְבִּילָן אַיְן פֿוֹלָן
לוּיפֶת. זיך האבן דּוֹרְכְּגַעֲבְּלִיכְּצָט שְׁנֵעַל הַיַּן - אַוְן - צְוִירִק אַוְן די
מענער אין די אוּנִיפְּאָרְמָעָן האבן הנאה געהאט צו זען, ווי די
וואם דּוּבָן די שְׁטִינְגָעָר וועַרְן שִׁיר נישט אַיבְּרָגְעָפָּאָרָן. זיך
האבן אַנְגְּעָקוֹאָלָן, זען זיך האבן געזען ווי מען קְרִיבָּט מִיטָּ
שְׁרָעָק אוּיפֶת אַלְעָ פִּיר, כְּדִי זיך צו דְּאָטְמָעוֹן. געוווען אוּיך אַזְוָלָ
כָּע אוּטָאָמָּאָכְבִּילָן-טְרִיבְּעָר, וואם האבן זיך גענוֹמָעָן יַאֲנָן נַאֲרָ
די דּוּרְשְׁרָאָקָעָן מַעַנְטִישָׁן. זיך האבן געקְרָעָוּוֹת די אוּטָאָמָעָן
אין אַלְעָ זְיוֹתָן, ווי זיך זואָלָטן נַאֲר געווֹאָלָט אַימְצָן אַיבְּרָפָּאָרָן.
גַּעֲוַיְינְלָעָר האט זיך אַזְאָ אַוְטָאָמָּאָכְבִּיל פְּאָרְנוֹמָעָן אוּיפֶת איין מאָן
און עַס אַיְזָ גַּעַוְאָרָן אַמְּנָז וּעְטָגְעִינְגָּן צוֹוְשָׁן דֻּעָם אוּוֹשָׁא אַזְנָ
דֻּעָם מאָן, וואם אַיְזָ גַּעַלְאָפָּן קְרִיבְּנְדִּיק אַיְן אַלְעָ זְיוֹתָן, כְּדִי אוּסָמָ
צּוּמִידָן אַ זְוִיכָּרָן טְוִיטָן. אַזְאָ שְׁפָאָס האט בַּיְיַי די אוּפְּזָעָר
אַרְוִיסְגְּעָרוֹפָּן קְאָנוֹוֹאָלְסִיעָם גַּעַלְעָכְטָעָר, עַס אַיְזָ זיך אַזְוָי גַּעַפְּעָלָן,
אוּ זיך האבן גענוֹמָעָן טְרִיבָּן וואם מַעַר מַעַנְטִישָׁן אַינְמִיטָן גָּאָס
אַרְיִין.

עAMIL האט אַנְגְּעָחוּבָן צו אַיבְּלָעָן. ער אַיְזָ געוווען שְׁטָאָרָק
הוֹנְגְּעָרִיק, אַבָּעָר ווֹעָן מעַן זואָלָט אַיְם אַיְצָט גַּעַגְעָבָן עַפְּעָם צו
עַסְן, זואָלָט ער קְיֻונְבִּיסְן אַיְן מַוְיל נִישְׁט גַּעַקְאָנְטָן גַּעַמְעָן. ער

האט געפילט, או ער איז קראנק פון קאָפ ביז די פים. עם האט אים געשווינדلت פאר די אויגן.

לעבן קאָרל'ין האט זיך נאָך אלֿע געוואָלגערט דער צילינ-
דער. אַ מאָן מיט אַ לאָנגער גרייז-גרויער באָרד האט אַיצט גע-
וואָשן די שטיינער לעבן אַים. ער האט געארבעט זיינר ניך, ווי
ער ואָטלט געוואָלט וואָם גיכער פֿאָרטישיך ווען. דער אלֿטיטיש-
קער האט זיך שטייל אָונטער געברומט אַ ניגונג.

קאָרל האט געקאנט גוט הערן דעם ניגונג, וואָם איז געוווען
אי אַ טרוּיעָריקער אָוֹן אַ פרײַליעָכער. דער מאָן מיט דער
לאָנגער באָרד איז געוווען אַ קלִינְטְּשִׁיקָר. אַוְיף דער ערְד האט
ער אוּסגָּעוּן נישט קִיּוֹן סְדֵך גְּרֻעָסֶעָר פון קאָרל'ין.

מייט אַמְּאָל האָבָּן די אָנוּפְּאָרְמִירְטָע יונגעָן דערְזָעָן דעם
אלֿטָן אָוֹן דעם צִילִינְדָּר, וואָם האט זיך געוואָלגערט צוֹוישָׂן-
אַים אָוֹן קאָרל'ין. אַיְינָעָר פון זיַּי האט מיט אַיְוֹן קָלָאָפּ אַרְוָן-
טָעָרְגָּעָשְׁמִיסָּן דָּס הִיטָּל, וואָם דער אלֿטָעָר האט געטָרָאָן אָוֹן
אַים אַנְגָּעָטָאָן דעם צִילִינְדָּר.

דער אלֿטָעָר האט אוּסגָּעוּן מָאְדָּנָע אַיְן דעם צִילִינְדָּר,
וואָם איז געוווען צו גְּרוּוּם פֿאָר אַים, אָוֹן וואָם האט געחָאַלְטָן
איַיְ�וֹן אָרוּונְטָעְרְפָּאָלָן אַיבָּעָר די אוּיגָן. דער אלֿטָשְׁוִישָׂקָעָר
האט אַים גָּעָמוֹת כְּסֶדֶר אַרוּפְּרוֹקָן, אַבָּעָר דער צִילִינְדָּר אַיְזָן
ביַיְעָדָן רִיבָּאָוְיפּ אַיְזָן עִינְעָר ווִידָּעָר אָרוּונְטָעְרְפָּאָלָן.

עם איז גְּלִיאָך גַּעֲוָאָרָן אַ רְעָדָל. אַ צְעַנְדְּלִיק אָנוּפְּאָרְמִירְטָע
אוּפְּפָאָסָעָר האָבָּן זיך אַזְעַקְעַגְעַשְׁטָעלָט אַרוֹם דעם אלֿטָן אָוֹן זיך
געחָאַלְטָן בַּיְיַיְד זְיוּתָן לְאַכְּנָדִיק. אַיְינָעָר אַיז אַוש אַומְגָעְפָּאָלָן
פָּוֹן גַּעֲלַעַכְטָעָר. דער אלֿטָעָר האט געחָאַלְטָן איַיְ�וֹן רָוּקוֹן דעם
צִילִינְדָּר אַרוּפּ, אַבָּעָר דער בְּרוּיטָעָר צִילִינְדָּר אַיז אלֿעָץ אַרְוָן-
טָעָרְגָּעָפָּאָלָן בַּיְיַיְד עַדְעָר בְּאוּוֹגָנוֹג זְיִינָעָר.

קאָרל האט גָּאנְץ גּוֹט גַּעַהְעָרָט, אוֹ דּוֹרֶךְ דעם גָּאנְצָן גַּעַ-

לעכטער, ברומט נאך אלץ דער אלטיטשקער זיין ניגונ'דאל.
ער האט אפילו געהערט ווי ער זונגעט מאדענו ווערטער.
— אווי, יא, טע, טייד-דיידילאמ, דילאמ. אווי, יא,
טע, טייד-דיידילאמ, דילאמ.

וואם העכער די חברה האבן געלאכט, אלץ געוואנטער אווי
דער אלטיטשקער געוווארן אין זיין געוזנגן, ער האט געזונגגען
נאך העכער.

— אווי, יא, טע, טייד-דיידילאמ, דילאמ, דילאמ.
אווי, יא-טע-טייד-דיידילאמ, דילאמ.

קארל האט נישט פארשטאנגען פארוואס מען לאכט צוויי
שטארק. קיינער וואלט נישט געקאנט באוויזון דאס וואם דער
אלטער האט איצט באוויזון. ער האט געריבן די שטינער אין
פארריכט דעם צילינדר מיט איזיפיל קונציקער פליינקייט, או
עם אויז געוווען צו באוואונדערן. אבער דוקא די פליינקייט האט
בי די יונגען ארויסגערוףן אוז געלעכטער, או זוי האבן שיר
געפלאכט.

די חברה זענען מיד געוווארן פון דעם שפיל אוין זוי זענען
געלאפֿן ערניעץ אנדערש. קארל האט געוווען, או אין און אנדער
וונקל אויז אויך אוייסגעוואקסן אוז רעדל פרילעכמאנכער, אבער
וואם דארט האט זיך געטאָן האט ער נישט געקאנט באפֿן.

עAMIL האט פלווצים ארויסגעקרעכט.

— איך בין קראנק.

— זוי שטיל, יונגעלע — האט דער אלטיטשקער בונגבה
אימ א געלט געגעבן איבערן קאָפּ — שטארק זיך ! וואם טוט דיר
וואו, יונגעלע ?

— אלץ טוט מיר ווי אוון עם איבלט מיך — האט עAMIL
געקרעכט, באקלאנגדיך זיך פאָר דעם אלטיטשקן.
— מען טאָר נישט זיין קראנק, זאלן זוי זיין קראנק, נישט

מיר. אzo מיר וועלן זיין קראנק וועלן מיר דאך נישט קאנען אויסחאלטן — האט דער אלטיטשקער גערעדט, געארכטען און געהאלטן אין איין פארריכטן דעם צילנדער מיט דערזעלבער פליינקייט, באטש קיינער או שוין איצט איבער אים נישט גע-שטאנען.

— מיר או נישט גוט — האט עמייל געוזנט שטייל. ער או געווואָרַן בלאסער און בלאסער.

— הער זיך צו, יונגעלאָ — האט דער אלטיטשקער געוזנט, און גלייך גענומען זינגען זיין לידל, — הער זיך צו וועסטו פאר-געסן, אzo ס'טוט דיר וויי.

— דילאָם, דילאָם, אוּ, יַאֲ, טַע, טִידִיְדִּי, דִּילָָם.

עמייל האט זיך גענומען איינהערן אין דעם לידל, און עם האט זיך אים געודכת אzo דאס זינגעט דער זיידע זינגער. דער זיידע אוּ געוווען אַ שנײַידער. ער האט געטראָגן אַ יַאֲרֶמְעַלְקָע בַּיִּדְעַר אַרְבָּעַט אָוּן גַּשְׁפִּיגַן אַוִּיפַּעַט אַיִּזְוַן, אָוּן אzo דאס אַיִּזְוַן האט געגעבן אַ זִּידְעַר זיך צעוזונגען מיט אַזְּאָט דִּילָָם.

קאָרֶל האט זיך צונערוקט נענטער צום אלטיטשקן. ער אלטער אוּ איצט אוּסְגַּעַקְמָעַן אַיִּנְמִיטָן, צוישן עמייל און קאָרֶל'ן.

— אַטְ, אַזְוִיְּאָ, טִיעַרְעַיְוָן יַיְנְגַּעַלְעַר, יִדְיִישַׁעַיְוָן יַיְנְגַּעַלְעַר, אַ לעַבְנַן אַוִּיפַּעַט אַיִּיךְ, אַ לעַבְנַן אַוִּיפַּעַט אַיִּיךְ, דִּילָָם, דִּילָָם.

ער האט געארכטען פְּלִינְק-פְּלִינְק אָוּן בִּידְעַר קינדער האבן אוּיךְ מִיטְגַּעַעַרְכָּעַט מיט גַּרוּם חַשְׁקָה.

מייטאמאל האבן צַלְעַ דְּרִיְוָעַן, אָזְ אַזְוִיְּפַעַעַר שְׂטִוִיט אָוּן קוֹקֶט אַוִּיפַּעַט זַיְיָ. עַמְּלֵי אָזְ קַאָרֶל זַעַנְעַן פַּאֲרַצְיִיטְעַרְט גַּעַוְוָאָרַן פָּוּ שְׁרַעַק אָזְ וַיְיָ האָבָן אַנְגַּעַהוִיכְן אַרְבָּעַטְנוֹ נַאֲךְ פְּלִינְקָרָעָר. ער מאָזְ אַזְוִיְּפָאָרָם אוּ גַּעַוְוָעַן אָזְ עַלְתְּעַרְעָה, זַיְן פְּנִים אוּ גַּעַוְוָעַן

צעקייטשט און פאָרגעלט. ער האט זיך אַנגעבעויגן און געפֿרענְט
דעם אלטיטשקן:

— ווי לאָנג אַרכּעטן שווין די קינדער?

עAMIL און קארל האבן געהרט, איז ער האט געוֹאנְט
קינדער, און עם האט זיך זיין אַפִּילו אַוְיסְגֶּעְדוּכְט, איז ער
האט עם געוֹאנְט אָז בִּזְקוּיִיט.

דאם האט שווין קארל'ין געגעבן מות און ער האט געענט-

פערט:

— שווין זיינְר לאָנג, פון נאָך פרישטייך אָז.

— אַיר קענט גיינְ אַחֲרִים. עם וועט זיינְ גענוֹג פֿאָר אַיר.

עAMIL האט אַים אוֹיפּ דער מינוט געוֹואַלְט געטפֿערן, איז ער
האט נישט קיון חיימ, אַבער ער האט זיך באַדענְקט. ער האט
מוֹראָ געהאט, איז עם וועלן זיך אַנהיבּין פראגן און ער האט
שווין געוֹואַלְט ווֹאָס שנעלעָר אַנטְלוּפּן.

— קענען מיר גיינְ? — האט קארל אַיבּערגעפֿרְעַגְט. ווַיֵּיל
ער איז נישט געוֹעַן זיכער, איז עם האט אַים און עמְילָן פֿלוֹצִים
געטראָפּן אָזֶן גִּילִּיק.

— יָאָ, קינדער, אַיר קענט גיינְ. — און ער האט זיך פֿאָר-
טראָכְט — אַיר ווַיִּסְטְּ ווֹאָס? אַיך וועל אַיך אַרוֹסְפִּירְן פֿוֹנְגְּ
דאָגָעָן, בִּיז אַיר וועט זיין אַרוֹים פֿוֹן געפֿאָר.

עAMIL איז געוֹעַן דער ערשותער זיך אַוְיסְצְּוִיחִיבּן און דער
ערשותער אַ גַּעַשְׁרִי צוֹ טָאן. עם האט זיך אַים געְדוּכְט, איז
ער ווערט אַיבּערגעבראָקְן אַין עטלעכּע שטִיק. ער האט זיך
ニישט געקָאנְט אַוְיסְגְּלִיְיכּוֹן.

— דער ווֹאָס האט אַיך דָא אַבער פֿאָרְשְׁלָעְפּט אַיז —

דעם אַוְיסְעַרְטְּ פֿנִים אַיז געוֹאָרְן אַנגענְאָסְן מִיטְ פֿיעַר. ער
האט עטלעכּע מָאָל געענט דאם מּוֹיל עפּעַס צוֹ זָאנְ, אַבער

ער האט זיך באהערטש. — דער וואס האט איז איה ער גע-
בראכט איז א גרויסער נאר. קומט!

ער האט פאראוכטיק אויפגעוויבן קאָרל'ין פון דער ער-
קארל האט זיך איז קוים אויסגעגלוייכט. דער מאָן האט אים
ニישט-ווילנדיק אַנגערירט די האנט און קאָרל האט אַ מאָן גע-
טאן פון וויטאָג. ער האט געטראימלט מיט דער האנט, ווי ער
וואָלט זיך נאָר-זואָס שרעקלעך אַפְּגָעָבָרִיט.

— עס טומט דיר שטאָרָק וויי? — האט דער אויפֿאָסֶעָר
געפְּרָעָנֶט טְרוֹקָן.

קָאָרָל האט פָּאָרְבִּיטָן די לִיפְּפָן, פָּוֹן די אָוִינָן זְעַנְעַן אִים גַּע-
רֵינְגָּן טְרָעָן, אָזְיִי האט עַמְּ אִים פָּאָרְקָלָעָמָט בַּיּוֹם הָאָרֶץ.
— מָוָרָאָדִיק! עס טומט שרעקלעך וויי.

דער אויפֿאָסֶעָר איז שוין געהאט אַפְּגָעָנָגָנָגָן עַטְלָעָכָע
טְרִיטִיט, אֲכָבָר ער האט זיך צוֹרִיק אָוְמָגָעָקָעָרָט אָוֹן גְּעוֹזָגָט צָוָם
אלטִיטְשָׁקָן:

פָּאָרְ דִּיר, אַלְטָעָר, וּוּטָ שְׂוִין אַוְיךְ זְיַין גְּעֻנוֹג, דו האט
שוין דִּינָם אַפְּגָעָאָרְבָּעָט.

דער אַלְטָעָר האט צוֹגָעָה אַלְטָן דָּעַם צִילִינְדָּר מִיט אִין
האנט אָוֹן גַּעֲפָרָעָנֶט מִיט אַ רְוָאִיךְ פְּנִים.

— אַיךְ? פָּאָרְוָאָס עַפְּעַמְּ אַיךְ? פָּאָרְוָאָס קְוָמָט עַמְּ
מִיר? נִשְׁקָשָׁה, אַיךְ הָאָבָן נָאָךְ כֹּה, גָּאָט צֹ דְּצָנְקָעָן, צֹ
בְּלִיְבָן דָּא מִיט מִינָעָ בְּרוּידָר. דָּעַרְפָּאָר, זְעַט אָיר, וּוָסָ אִיר
רָאַטְעָוָעָט די קִינְדָּר, וּוּטָ אַיךְ גָּאָט בָּאַלְוָוָעָן.

— הִיְבָט זיך אַוְיף! — האט דער מאָן אֵין אָוְנִיפְּאָרָם
כָּמַעַט אַנְגָּעָשָׁרִיגָּן אַוְיף אִים. ער האט אויפְּגָעָה וְיִבְּן דָּעַם אַלְטָנָס
חִיטָּל, וּוָסָ אַיז גָּעָלָעָן נִשְׁתָּמָט וּוּוִיט, אָוֹן עַמְּ דָּעַרְלָאָגָט.
ער האט אַרְוָנְטָעָרְגָּעָשְׁלָעָפְּט דָּעַם צִילִינְדָּר אָוֹן אִים אַ שְׁלִיְידָר
גַּעֲטָאָן אַוְיף דָּעַרְ ערָרָד, טְרָעָטְנְדִּיק אִים מִיט די פִּים.

הייב זיך אויף, הייב זיך אויף! — האט ער געזאגט באָ.
פֿעלְעַרְיִישׁ — אָוֹן קּוֹם מִיטּ מִיר.

דער אלטער האט זיך פֿאמְפֿעלְעַר אויפֿגעַהוּבוּבָן. ער האט
צום ערשותן אויסגעַלְעַט די באָרד, ווי דָּס ווֹאַלְטַ גַּעֲוֹעַן די
איינְצִיקָּע זָאָח, ווֹאָס אִיז אִים צֻקְנִיְּשָׁת גַּעֲוֹאָרָן לִינְגְּדִיק
אויף דער ערֶד. אָז ער האט זיך אויסגעַלְיִיכָּט, האט ער שָׁאָרָף
אנגַעֲקוּקָט דעם אויפֿזְעָרָר. ער אִיז אָפְשָׁר גַּעֲוֹעַן אַהֲלָפְּטַ די
גרוּס פֿוֹן דָּעַם מֵאָן אַיְן אָנוּפְּאָרָם, אַבְּעָר ער האט אַרְוִיפֿגְּעַקְּוּקָט
צַו אִים אָן מוֹרָא.

— ווֹאָס ווֹעַט זַיְן מִיטּ זַיְן אַלְעַמְּעַן? ווֹעַר ווֹעַט זַיְן
הַעֲלָפָן? זַיְן ווֹעַלְן דָּא אַזְוִי קְרִיכָּן? — האט ער גַּעֲזָאָגָט כְּמַעַט
מִיטּ כְּעַם — אָכְבִּי אִיךְ הַאָבָּז זַיְךְ גַּעֲרָאַטְמְעַוּעַט?
דער אויפֿפֿאָסְמָעָר האט גַּאֲרְנִישָׁת גַּעֲנְטְּפָעָרָט. זַיְן פְּנִים
איַז גַּעֲוֹאָרָן נַאֲךְ צֻקְנִיְּשָׁתְּפָרָעָר, ווי עַם ווֹאַלְטַ גַּעֲוֹעַן אַיְנְגָאַנְצָן
פֿוֹן פֿאָפִיר.

— דו שְׁטַעַלְסָטָט מִיר, אלטער, פְּרָאָגָן, ווֹאָס אִיךְ קָאָן נִישְׁתָּ
פֿאָרָעְנְטְּפָעָרָן. קּוֹם בְּעַסְעָר אָרוּסִים פֿוֹנְדָּאָנָּעָן.
דער אלטיטשְׁקָעָר איַז גַּעֲוֹאָרָן אַ בִּימְלָ וּוּיְכָעָר, עַמְּלָ אָוֹן
קָאָרְלָ הַאָבָּן זַיְךְ גַּעֲטְוּלְעַט צַו אִים.
— נָן, אָוֹדָאִי, — האט ער גַּעֲזָאָגָט, — אַ מעַנְטָשָׁ קָאָן
דָּס נִישְׁתָּ פֿאָרָעְנְטְּפָעָרָן.

יאָ, בִּיסְטָ גַּעֲרָעָכָט, אַ מעַנְטָשָׁ קָאָן דָּס נִישְׁתָּ פֿאָרָעְנְטָ
פָּעָרָן. אַיְין מעַנְטָשָׁ זְיכָעָר נִישְׁתָּ. יְהָדָעָר אַיְינְעָר בְּאַזְוֹנְדָעָר
איַז מַאֲכְטָלָאָז.

עַם זְעַנְעַן פֿאָרְבִּיְּגַעַנְגַּגְעַן עַטְלְעַבָּע יְוֹנְגָעָן אַיְן אָנוּפְּאָרָ
מַעַן אָוֹן אַלְעַ הַאָבָּן גַּעֲהָוִבָּן די הַעַנְטָ צּוֹם אויפֿפֿאָסְמָעָר מִיטּ גְּרוּס
דוֹרְךְ-אָרְץ. ער האט זַיְךְ גַּעֲנְטְּפָעָרָט מִיטּ דער גַּעֲהָוִבְּגָעָר
הַאֲנָטָ אָוֹן מִיטּ אַ שְׁטוּרָעָנָגָ פְּנִים.
דער אלטיטשְׁקָעָר איַז גַּעֲבְּלִיכָּן שְׁטִיְּן אָוֹן גַּעֲוֹאָרָפָן אַ
לְעַצְטָן בְּלִיךְ אַוְוִףְּ צְרוּיקָ צַו אַדְעָר גַּרְוִיסְעָר מְחַנָּה קְרִיכְנְדִיקָעָ

מענער און פרויען. ער האט פארמאכט די אויגן און עפעם גע-
מורמלט מיט די ליפן.

ווען זי זענען שווין געווען אין און אנדער גאט, וואו אלע
האט אויסגעזען צו זיין שטיל און רואיך, — א סך רואיקער און
שטיילער, ווי אוא גאט דארפ געווינגלעך זיין — איז דער אויפ-
פאסער געליבן שטיין.

נון, איר קאנט שוין דא זיין גאנץ זיכער, איז מען וועט
אייך נישט טשעפען — און ער האט זיך געוואלט פארנעמען
אויפ אוענקניין.

נאר קארל האט אים פארהאלטן מיט א ריד בים ארבַּל.
— אייך וויל אייך עפעם פרען, אייך וויל אייך פרען א
קלײַנע פראגע.

— פרעג, האב נישט קיון מורה! — האט דער מאן גע-
זאגט — פרעג וואס דו ווילסט.

קארל האט געטראכט, ווי ער וואלט געליבן די ווערטער
איין קאָפַּ, אבער מיטאמאל האט ער אַרוֹיסְגַּעַשְׁטָמֶלֶת :
— צו וואס דארפַּן זיין דאס? — ער האט געקוקט אויפ דעם
אויפפאסער מיט גרויסע בלוייע פרעננדיקע אויגן.

דער מאן אין אוינפַּארם איז געשטאנען שטום עטליכע
מינוט און אַנגַעֲקוֹטַּט די קינדער. ער האט נישט אויסגעראעדט
קיון ווארט און זיך געלאָזֶט גיין. עמיל און קארל האבן עט-
לכען מאָל אומגעדרויט די קעפ צו זען, אויב דער מאן קוקט
זיך אומ, אבער ניין, ער איז געגאנגען ניך, בייז ער איז פאר-
שוואנדן.

דער אלטיטשקער האט אוש אונטערגעטאַנט פון פרoid.
איי ביסטו אַחֲכָם, איי האסטו אים געשטעלט די ריכטיקע
קשה. צו וואס דארפַּן זיין דאס? איי איז דאס אַ פראגע.
און פון גרויס פריד האט ער צוריך אַנגַעֲחוֹיבַּן צו זינגען
זיין לידעלאָן.

— אווי, דילאָם, דילאָם, יאָ-טע, טִידִידִיִּ, דילאָם, דַּיִּ-
לאָם.
מיטאָמָל האָט עֶר זַיְק אָזּוּק נְעַשְׂתָּעַלְתָּ אָוֹן זַיְק דָּעַרְלָאָגָנָט אָ
פָּאַטְשׁ אֵין שְׁטוּרָן.
— שְׁוִין פָּאָרְגָּעָסּ! אָנְגָּעוֹוֹאוֹרָן אָזּוֹט גָּאָלְדָּעָנָעּ פְּרָאָגָנָעּ!
מוֹזָט מִיר כָּאַטְשׁ גָּאָךְ אָמָל אַיְבָּעָר/חֹזָר/, וּוּאָסּ אָזּוֹינָס הָאָסְמָנוּ
אִים אַרְיִינְגָּעָפְּרָעָגָט?
קָאָרָל האָט אָנְגָּעוֹהוּכָּן דָּעַרְפְּלִין אָמָדָנָעָם טָעַם אֵין זַיְן
איְגָּעָנָעָר פָּאָרְגָּעּ. עֶר האָט זַי אַיְבָּעָרָגָעּ/חֹזָר/ צְוַיְיִ מָאָל.
— צַו וּוּאָסּ דָּאָרְפָּן זַי דָּאָסּ? צַו וּוּאָסּ דָּאָרְפָּן זַי דָּאָסּ?
טִיעָר וּוּי גָּאָלָד! בִּיסְטָ נְעַבָּר גְּרָעָכָט. דָּאָסּ וּוּעַט עֶר
קִיְּנָמָל נִישְׁטָ פָּאָרְגָּעָסּ. אַיְרָהָט גָּעָזָעּ, קִינְדָּעָרְלָעָה, וּוּי
עֶר אַיְזָא אָזּוּק אָשְׁוּוֹיְגָנְדִּיקָּעָר? נַיְן, עֶר וּוּעַט עַם קִינְמָאָל
נִישְׁטָ פָּאָרְגָּעָסּ. אָזּוֹ פָּאָרְגָּעּ קָאָן מַעַן אָזּוֹ גַּיְן נִישְׁטָ פָּאָרְגָּעּ
עַנְטָפָעָן.

קָאָפִיְתָּלְ צַעַן

עֶר אַלְטִוִּיטְשָׁקָעָר אַיְזָא גָּעָגָנָגָעָן אָוֹן עַמְּיל אָוֹן קָאָרָל האָבָן
נְאָכְגָּעָבָלָאָנְדוּשָׁעַט גָּלָאָט אֵין דָּעָר וּוּלְטָ אַרְיִין. דַּי גָּאָסּ
זְעַנְעַן גָּעָוָעָן בְּלִינְדָעּ. עַמְּיל אָוֹן קָאָרָל האָבָן נִישְׁטָ גָּעָוָאָסּט,
וּוֹאָהָהָן זַי גִּיְעָן אָוֹן עֶר האָט זַי נִישְׁטָ גָּעָאָרט.
עַמְּיל האָט שְׁוִין אִיצְטָ גַּעַחַאָט אָנְגָּעוֹוֹאוֹרָן זַיְן שְׁרָעָק.
דָּאָסּ, וּוּאָסּ עֶר האָט מִיט אִים הַיְּנָטָ גַּעַטְרָאָפָן, אַיְזָא גָּעָגָנָגָעּ עֶר
גָּעָר, אֲסָךְ עַרְגָּעָר פָּוּן זַיְן פְּרִיעָרְדִּיקָּן שְׁרָעָק. עֶר אַיְזָא גָּעָגָנָגָעּ
מִיט גַּלְיוֹכְגַּלְטִיקָּעּ טְרִיטָ אָוֹן עֶר האָט אִים גַּאֲרְנִישְׁטָ גַּעַעָרָט
וּוֹאָהָהָן עֶר וּוּעַט דָּעַרְבָּלָאָנְדוּשָׁעּ. אִים האָט זַיְק גַּעַדְוָכָט, אָזּוֹ עֶר אַיְזָא אִיצְטָ אָזּוֹ גָּרוּוּם יִינְגָּל,
גָּאָר אָזּוֹ גָּרוּוּם. עֶר האָט אָפְּלוּ בַּיְּ זַיְק בָּאַשְּׁלָאָסּוּ מַעַר נִישְׁטָ

צו ווינגען. ער איז פארכיביגעגענאנגען אַ שפיגלדייקע שויב און ער איז געוווען איבערדאשט, וואס ער איז נישט אויפגעוואקסן אויף אַ האָר. ער האָט זיך אֶבער געטראיסט, אַז דער אלטיטיש-קער איז אויך אַ קלײַנער, אַז ער איז שיר אַזוי הוּאַז ווי ער. דער אלטער האָט זיך גָּאָרְנִישָׁט גָּעָקָאנְט אַפּוֹאוֹנדָעָרָן פֿוֹן זַיִּה.

— זענט אַיר טייערע יונגעעלעך, לאָנגּ לעַבְנַן זאלט אַיר!
טאָטָע-מַאָטָע ווּלְזַן פֿוֹן אַיְיךְ האָבָן אַ סְקַרְפְּוִיד. זאל נַאֲרַגְּתַּאְתַּה
הַעֲלֵפָן, זאל נַאֲרַגְּתַּה קִין טָאָטָע-מַאָטָע — האָט קָאָרְלַגְּתַּה
זַאֲגַטְּתַּה.

דער אלטיטישקער האָט זיך אַפּגַּעַשְׁטָעַלְט אַזְן זיך נִישְׁטָגַע-
רִירְטַּה פֿוֹן אַרטַּה.

— נִישְׁטָגַע קִין טָאָטָע אַזְן נִישְׁטָגַע קִין מַאָטָע?

— נִיְיַן, — האָט קָאָרְלַגְּתַּה גַּעַנְטַפְּעָרָט.

— נִישְׁטָגַע דַּו אַזְן נִישְׁטָגַע? — האָט דער אלטער אַיבָּעָרַגְּתַּה
גַּעַפְּרָעָגַט מִיט אַ דָּעַרְשָׁאָקָן קוֹל.

— אָונְזָעָרַע טָאָטָע זעַנְעַן גַּעַשְׁטָאָרְבַּן אַזְן דַּי מַאָטָע וְעַ-
גַּעַנְעַן אַוְיךְ נִשְׁטָגַע.

— יְתֻוְמִים, גַּעַבְעָה, קִיְּלָעְכְּדִיקַע יְתֻוְמִים, — האָט ער גַּעַ-
רְעַדְתַּה וְזַוְּזַיךְ אַלְיַין.

עַמְּלִיל האָט גַּעַוְאָלַט דָּעַרְצִילַן, וואס עַמְּ אַזְן גַּעַשְׁעַן מִיט
זַיְן טָאָטַן, מִיט זַיְן מַאָטָעַן, מִיט קָאָרְלַסְטַּן אַזְן אַזְן
קָאָרְלַסְטַּן, אֶבעָר ער האָט דָּעַרְפִּילַט, אַז עַמְּ צַוְּפִיל
צַוְּרָעָן, אַזְן אַיְם האָט אַיְצַט גָּאָרְנִישָׁט גַּעַרְאָטַט, גָּאָרְנִישָׁט;

אַיְם האָט זיך נִישְׁטָגַע גַּעַגְּלוּסַט צַוְּ רַעַדְן קִין אַיְין וְוַאֲרָט.

קָאָרְלַגְּתַּה אַזְן גַּעַוְוַעַן דַּעַרְעַקְעַנְעַן דַּי גַּאֲסַן.
הַאָט אַנְגַּעַחוּבַּן צַוְּ דָּעַרְקַעַנְעַן דַּי גַּאֲסַן.

— זַעַטְטַּה, עַמְּלִיל, אַט זעַנְעַן מִיר שְׂוִין נִישְׁטָגַע זַיִּה פֿוֹן דַּיִּה

הַוּוֹן. פֿוֹנְדָאָגַע אַזְן אַשְׁפְּרוֹנְגַע צַוְּ מַיִּין הַוּוֹן.

— מיט וועמען וואוינט איר, יינגעלעך? — האט דער אלטיטשקר געדיענט.

קאREL האט זיך א ביסל פארשעטט פאָר זיין פריד און פאָר זיין אויסשריען דיין הויז, מײַן הויז. ער האט אַרונטערגעהאנגען דעם קאָפ.

— דאַ האבן מיר געוואוינט — און ער האט צונגגעבען — אבער איצט וואוינען מיר ביי פרײַנט. דער וועכטער פון הויז, וואֹ מיר האבן אַמְּטָל געוואוינט האט אונדוֹ אַריינגענומען. ער איז אַ גוטער מענטש און זיין ווייב איז אַויך אַ גוטע.

— דענקען גאט. דענקען גאט, — האט דער אלטער גע-זאגט — אוודאי, וואָס דען, סַם זונגען שווין אַינְגַּאנְצָן קיין מענטשן נישטאָ? נאָך דאַ מענטשן אַויף דער וועלט. נאָך דאַ, — און אַ פריד האט זיך צעשטראָלט אַויף זיין פנים.

— נו, זוית מיר געזונט און איר זאלט באַהַיט ווערן פון שלעכטם. — האט דער אלטער זיך געזונט.

— זוי געזונט, זיידע, — האט עמייל געזאגט.

— אַ וואָיל יינגעלע — האט דער אלטער הַנָּהָאָ געהאט און ער האט אַים אַ קנייפ געטאן אַין בעקעלע. אָז דער אלטער איז אַוועק האט קאREL געוואָלט וויסן, וואָס עס איז אַזוִּינָם זַיְדָע. עמייל האט אַים דערקלערט, אָז אַזוי האט מען גערופן דעם טאָטָן טאָטָן זַיְגָעָם. קאREL האט נישט געוואָלט אַפְּשָׁטִיּוֹן פון עטילן און ער איז נאָכְגַּעַלְאָפָּן דעם אַלְטָן.

— זוי געזונט, זיידע, — האט ער אַים געזאנט אַ פָּרְסָאָז. פָּעַטָּעָר — ביסט אַ זיידע, מיר אַויך אַ זיידע.

דער אלטער האט אַיצט געהאט אַ שמייכל אַיבְּרוּן גאנְצָן פנים. ער האט זיך געגעלעט די באָרד און ער האט עפָּעָם געוואָלט זאגן, אַבער ער האט נישט געקאנְט. ער האט געגעלעט קאָרְלִין אַינְגַּאנְט אַז צוֹוֵי מַאל אַיבְּרוּן קאָפ אַז ער האט גע-

נומען זינגען דאס ניגונ'DEL זיין, וואס ער האט געזונגען ביים פוץן די שטיינער.

אווי האט דאס קארל'ין הנאה געטאנ! עס האט זיך אים איצט געדוכט, או נאך דאס אינציגיקע מאל או טאקט נויטיק געוווען פאר אים צו הערן דעם ניגון, כדי ער זאל אים קיינמאָל נישט פֿאַרגעַסן.

— עס איז זיער א שײַגער ניגון — האט קארל זיך גע-شمאלצן.

— עס איז דען מײַן ניגון? — האט דער אלטער געזאגט — גלייב מיר, או דער ניגון איז ער בעטער פון מיר. מײַן טאטעה האט אים געזונגען און מײַן טאטטנע טאטט אוך.

— עס איז א זײַד-ע-ניגון — האט קארל געזאגט.

— אט-אט, פֿאַרטשטייסט עס ריכטיק. וואס-זשע זאל איך דיר ווינטשן? זאלסט אויפּוֹאַקְּסְּן און אלײַן אַמָּל זיין א זייד.

ווען קארל איז צוריק געקומווען צו עמילן, איז עמיל נאך אַלְץ געשטאנען אויפּן זעלכּוֹן אַרטט א פֿאַרטראָאַכְּטער.

— איך האב אים לייב — האט קארל געזאגט.

— איך איזיך — האט עמיל געזאגט.

— מיר וועלן אים קיינמאָל נישט פֿאַרגעַסן — האט קארל געזאגט.

— אבער מיר ווימן דאך אַפְּילִוּ נישט ווי ער הייסט? — האט עמיל געפרעגט.

— האסט דען אלײַן נישט געזאגט — האט קארל זיך גע-וואנדערט — או ער הייסט זיידע? עס איז זיער לוייכט צו געדענקיין.

זוי זענען צונגוקומווען צום הויז, וואו קארל האט גע-וואוינט. אַרְוּם הויז איז געוווען שטיל. אַלְעַ פֿעַנְצְּטָעַר ווענען געוווען פֿאַרְמָאַכְּט. דאס אַינְצְּיִקְּעַ לְעַבְּדִיקְּעַ בְּאַשְׁעַפְּעַנְיִיש איז

געווען אַ קעצל, וואָם האַט זיך געוווארעט אַין דער זון אָנוּ געַ-
געניצט.

זעסטע, האַט קאָרל געוזנט, אַט אַיּוֹ דָּאַט קעַצְל פֿוֹן קעלער.
סֶעָן וּוְאָרט אָוִיפָּ אָונְדִּז.

זַיְיָ זענָעָן גַּלְיִיךְ אַרוֹנְטָעָר דֵּי עַטְלָעָכְע טַרְעָפְעָ צָום קעלער
אוֹן גַּעֲפָנְטְּ דֵּי טִיר.

דָּעַם הַוִּיּוֹ-וּוְעַטְבָּרָםְ פְּרוּיְ אַיּוֹ אַוְיפָּגָעָשְׁפָּרָונְגָעָן.
— וּאוֹ זענָט אִיר גַּעֲוָעָן, קִינְדְּעָר ? אַיְיךְ האַט דָּאַךְ נִישְׁטָ
געוֹוָאָסְטָן וּוָאָם אַיְבָּרְצְׁוּטְרָאָכְטָן. שְׁוִין אַיְבָּרְ פִּינְפְּ שָׁעה,
וּוָאָם אִיר זענָט פָּאָרְשָׁוּאָונְדִּן פֿוֹן הוֹיַּה.

עַמְּיַיל האַט זיך גַּעֲוָאָונְדָעָרָט, וּוָאָם זַיְיָ האַט גַּעֲזָאנְט אַיְבָּרְ
פִּינְפְּ שָׁעה. אִים האַט זיך גַּעֲדוֹכְט, אָוּם זענָעָן שְׁוִין אַוְעָקָ
גּוֹטוּעָ פִּינְפְּ וּוְאָכְעָן, זיינְט עָר אָוּן קאָרל האָבָן אַוְועָקָגְעָבָלָאָנְדָשָׁעָט
פֿוֹן הוֹיַּה. גַּעֲוָאָלָט, וּוָאָם אַיּוֹ שְׁוִין אַיּוֹ דֵי פִּינְפְּ שָׁעה נִישְׁטָ פָּאָרְ
געַקְומָעָן !

קָאָרָל האַט גַּעֲנָמָעָן דָּעְרָצִיְּלָן אָוּן דָּעְרָצִיְּלָן, אַבָּרְ מִיטָּ
אַמְּטָל האַט עָר גַּעֲזָעָן, אָז אִידְעָ אָוְגָן זענָעָן פָּאָרְזָוִינְטָן.

וּאוֹ אַיּוֹ יַצְעָעָפְעָ ? — האַט עָר גַּעֲפָרָעָנְטָ מִיט שְׁרָעָק אָוּן
זיך גַּעֲנָמָעָן אַרְוָמְקָוָן אַיּוֹ דָעָר טַוְנְקָעָלְעָדָר קָעַלְעָר-שָׁטוֹב.
דָּעַם הַוִּיּוֹ-וּוְעַטְבָּרָםְ פְּרוּיְ האַט פְּלוֹצִים אַרְוִיסָגְעַלְפָאָצָט
אַיּוֹ אַגְּעוּוֹיָן. זַיְיָ האַט גַּעֲוָיָינְט אָוּן גַּעֲוָיָינְט אָוּן נִישְׁטָ גַּעֲקָאנְט
קוּמָעָן צְרִיזָן.

אָז זַיְיָ האַט זיך אַ בִּיסְל בָּאָרוֹאִיקָט, האַט זַיְיָ דָעְרָצִיְּלָט, אָז
מִיט עַטְלָעָכְע שָׁעה צְרוּיק זענָעָן גַּעֲקָומָעָן שְׁטוֹרָם-אַרְמִיעָר אָוּן
אִים אַרְעָסְטִירָט. זַיְיָ האָבָן אַוִיךְ אַרְעָסְטִירָט דָעָם הָעָר שְׁנִיְּדָ-
מְעַסְעָר אַוִיבָן.

— הָעָר שְׁנִיְּזִים מְעַסְעָר אַיּוֹ דָעָר מְאַן, וּוָאָם האַט אָונְדִּז דָעָר-
לְאָנְגָט דָּאָם גַּעֲבָרָטָן — האַט קָאָרָל שְׂטָל גַּעֲזָאנְט עַמְּיַילָן.
קָאָרָל האַט נִישְׁטָ גַּעֲוָאָסְטָן, וּוָאָם עָם טָוָט זיך מִיט אִים.
עָר האַט גַּעֲוָאָלָט אַוִיךְ אַיְמִיצָן טַוְפָעָן מִיט דֵי פִים, שְׁרִיְעָן,

אבער ער האט נישט געוואסט אויפֿ ווועמען. וווער טוט עם די אלע זאכן? ער האט געקוקט אויפֿ דער סטעליע און אים האט זיך געducט, איז דאס גאנצע הויז ווועט באלאד איינפֿאלאן. דאס הויז האט דאך לעבער. זיין איגן הויז איז לײַדיק, דאס גונטן גלאם הויז איז לײַדיק, שנידמעסער אָרְעַסְטִּירֶט, יאָזֻעַף אָרְעַסְטִּירֶט. דאס הויז ווועט זיך זיכער נישט האַלְטֵן. עם ווועט מזון אַיְינְפֿאַלאַן.

דעム הויז-זועכטערם פֿרוּי האט פֿאַרְזִּיךְ אַרְוָמְגָּעוֹזָשָׁן קַאֲרָלָם אָן עַמְּלִים הַעֲנָטָמִיט וּאַרְעַסְטִּירֶט. זַי האט גַּעֲקוּקָט אויפֿ די רְוִוְוָתָע, אַוְיְגַּעַשׂ וְאַלְעָנָע הַעֲטָט אָן וּוְיְדָעָר גְּעוּווִינְט.

בַּיְיַי עַמְּלִין זַעַנְעָן די הויז גַּעַוּעַן צַעֲרִיסָן אַיְן בַּיְדָעָן קַנִּי אָן בַּיְיַי קַאֲרָלִין בְּלוּזָא אַוְיפֿ דַּעַר רְעַכְטָעָר קַנִּי. זַי האט בַּיְיַי בַּיְדָעָן אַרְוָנְטַעְגָּעָנוּמָעָן די הויז אָן זַי צַוְּגַּעַלְיוֹנָט וּאַרְעַמָּעָ קַאְמָפָעָן.

זַי האט זַי גַּעַגְבָּן צַו עַפְּן הַיִּסְעָזָז. עַמְּלִיל האט גַּעַגְעָסָן אָן אַפְּטָעִיט, קַאֲרָל האט גַּעַגְעָסָן גַּעַשְׁמָאָק, בַּאֲמָשׁ בַּיִּים עַפְּן האט ער גַּעַהְאַלְטָן אַיְן אַיְן רְעַדְן וּזְעַגְּן דַּעַם וּוְאַשְׁן די שְׁטִיְיָן, וּזְעַגְּן דַּעַם אַוְיְפְּפָסָסָר, וּלְאָסָה האט זַי גַּעַרְאַטְמָעָוָעָט אָן וּזְעַגְּן זַיְדָע.

שְׁפַּעַטָּעָר האט זַי זַיךְ גַּעַזְעָט פֿאַרְלָאַטָּעָן די צַעֲרִיסָעָנָעָה הויז אָן די קַיְנְדָעָר האט זַי גַּעַלְיוֹנָט אַיְן בַּעַט אַרְיָין. — עַס אַיְזָאָךְ פֿרִי — האט בַּעַרְטָא גַּעַזְעָט, — נַאֲר אַיְר מַזְוָת זַיְן גַּוְתָּמִיז. לִיגְט אַיְן בַּעַט אַפְּילָה, אַז אַיְר קַאֲנָט נִישְׁטָשְׁלָאָפָן. אַיְן בַּעַט אַיְזָאָךְ זַיְיָ טַאָקָע גַּעַוְוָן גַּוְתָּ. די וּאַרְעַמְקִיְּתָה האט זַיְיָ אַבְּימָל אַוְיְסְגַּעַלְיוֹיכָט די בִּינְעָר. — מַיְר טַוְעָן וּוְיִי די פִּים מִיט די הַעֲנָט, — האט קַאֲרָל זַיךְ בַּאֲקָלְאָגָט. — אָן מַיְר טַוְט אַלְץ וּוְיִי — האט עַמְּלִיל גַּעַנְטַפְּעָרָט, — דַּעַר קַאְפָפָ אַוְיָה.

דעム הויז-זועכטערם פרוי האט שוויננדיק געלאטען דיאויזון און זיך איינגעעהרט, וויל קארל דערציאלט און דער-ציווילט. פון צייט-צ'ז'יזיט האט זי געשטעלט אַ פראנגע, נישט-אויפהיבנדייך דעם קאָפּ פון דער ארבעט.

— וויל אַזוי האט אויסגעזען דער אויפפאַסער, וואם האט אַייך באָפְּרִיט ? — האט זי געפרענט.
— אָ, ער אַזוי געוווען אָן עַלטערער מענטש, ער האט גע-האט אַ שטיל פנים און ער האט אויסגעזען ערנסט, אַייך וואלט אַים דערקענט אויפּן גָּאט — האט קארל געוזאגט.

— אַייך אַזוי — האט עמיל צוֹגְעַבָּן.
— אָן זוֹיְדָע וואלט אַייך אָוּודָאי דערקענט — האט קארל געוזאגט, — אַבער די אַנדער יונגען אַין די אָונִיפְּרֶםָן וואלט אַייך נישט דערקענט. זוי האבן אויסגעזען אלע גלייך, אלע האבן געהאט אַייך אָונִיפְּרֶם אָן אַייך פְּנִים.

— דאס אַזוי גאנץ ריבטיך, בלוייז גוטע מענטשן האבן אַ פְּנִים. גוטע מענטשן קאָן מען דערקענען, אַבער שלעכטער מענטשן זענען שטארק ענלאָך אַיינער אויף דעם אַנדערן — האט זי געוזאגט שטיל, וויל פֿאָרְזִיך.

קארל האט גאנגעטראָכט אָן עמיל האט אַזוי געשוויגן.
— מאַדְנָע, דאס אַזוי טאָקָע אַזוי — האט קארל געוזאגט, דערמאָגענדיך זיך, וויל יעדער גוטער מענטש האט אויסגעזען. ער האט זיך אֲפִילוּ דערמאָנט אַין דעם ראָכְבִּינְעָר, וואם אַזוי געוווען אַין עמְילָם הויז. אַבער די פְּנִים עַרְפָּר פון די דריַי מענער וואם האבן זיין מאָמען אַוועקנעריסן האט ער זיך נישט געקאנט דערמאָנען.

או בערטאָ אַזוי פֿאָרטִיג געוואָרְן מיט די הויזן, האט זי גע-נוּמָעָן אויסלְעָשָׂן די לאָמְפָּן.

— עם אַזוי שוֹין שפְּעַט — האט זי געוזאגט אַין דער פֿינְסְטָעָר — מאָרגָן אַזוי זוֹנְטָאָג, מאָרגָן וועלְן מיר צוֹטְרָאָכְטָן אַ פְּלָאָג, וואם צוֹ טָאָן מיט אַייך. אַייך מוֹז אַוועקְפָּאָרְן צוֹ מִין מאָמען, אַייך

האָט דא גַּאֲרְנוּשֶׁת ווֹאָט צוֹ טָאָן. אַיךְ בֵּין דָא אַלְיִין אָוָן מִין
מַאֲמָע ווֹאוּינְט ווֹיִיט פֿוֹנְדָאָגָן. מַעַן מוֹזְ פֿאָרָן מִיטְ דָעַר בָּאָן
אַ פֿירְפֿינְט שְׁעה. נַאֲר אָזְיוּ אַיְבָּעָרְלָאָזְן ווּעָל אַיךְ אַיְיךְ נִישְׁטָם.
אַיְן דָעַם קָעָנְט אַיר גַּאֲנָץ זִיכְעָר זְיַין. אַ גַּוְטָע נָאָכְט, קִינְדָעָר.
קָאָרָל אָזְיוּ גַּעַוְאָרָן שְׂטָאָרָק טְרוּיְעָרִיק. עַר הָאָט מַוָּאָ
גַּעַחַטְ פֿאָר דִי מַאֲרְגָּנְדִּיקָעַ פֿלְעָנְעָר.
— אַ גַּוְטָע נָאָכְט — הָאָט עַר גַּעַנְטְפֿעָרָט.
עַר הָאָט זִיךְ אַיְנְגָעַהָעָרָט אָוָן זִיךְ גַּעַוְאָנְדָעָרָט פֿאָרוֹוָאָס
עַמְּיל שְׂוּוִיגָט. אַבָּעָר עַר הָאָט גַּעַהָעָרָט, אָוָעָר אַטְעָמָט ווּי אַ
שְׁלָאָפְנְדִּיקָעָר.
— עַמְּיל שְׁלָאָפְט — הָאָט קָאָרָל פֿאָרָעָנְטְפֿעָרָט זְיַין חַבְרָ
פֿאָרוֹוָאָס עַר זְאָגְט נִישְׁטָם אַ גַּוְטָע נָאָכְט.
— אָוְמְגַלְיָקְלָעְבָּר יְוָנָג — הָאָט דִי פֿרְוִי גַּעַזְאָגְט — זְיַי
הָאָבָן אִים פֿאָרָמוֹטְשְׁעָט.

קָאָפְיָט לְעַלְפָ

אָין דָעַר פֿרְוִי הָאָבָן זִיךְ קָאָרָלָם אַוְיָגָן בְּאַגְּנָעָנְט מִיטְ אַ פֿאָר
בְּרוּגָע, שְׁמִיכְלָעְנְדִּיקָע אַוְיָגָן, אָוָן אַ רְגָע בְּלוּזָו הָאָט זִיךְ אִים
אוּסְגָּעָדָאָכְט, אָוָדָם אָזְיוּ זְיַין מַאֲמָעָם שְׁמִיכָל. עַם אָזְיוּ אִים
גַּעַוְעָן גַּוְטָזִיךְ צְוָו וּוּאָרָעָמָעָן, אַ הָאָלָב-שְׁלָאָפְנְדִּיקָעָר, אַיְן דָעַם
שְׁמִיכָל.
שְׁפָעָטָעָר, אָוָעָר הָאָט זִיךְ בְּיַסְלָעְכּוּוִים אַרְוִיְסְגָּעוּוֹיְקָלָט פֿוֹנְ
שְׁלָאָפְט, הָאָט עַר גַּעַזְעָן, אָוָדָם אִיזְ דָעַר הוֹזְ-זְוּעָכְטָעָרִינְס
טְרוּיְעָרְקָעָר שְׁמִיכָל. זַי אָזְיוּ גַּעַשְׁטָאָגָעָן אַיְבָּעָרְגָּעְבָּוָגָן אַיְבָּעָר
אַ רְעַנְצָל אָוָן עַם גַּעַהָאָלָטָן אִין אַיְיךְ צְוָדְרִיקָן מִיטְ אַ קְנִי, כְּדִי
עַם זָאָל אַרְיָין ווּאָסְ-מָעָר קְלִיְידָעָר.
עַמְּיל אָזְיוּ שְׁוִין גַּעַזְעָן אַוְיָפְט אַ בְּעַנְקָל אָוָן גַּעַטְרָוְנָקָעָן מִילָךְ.
עַר הָאָט אַוְיָסְגָּעָזָעָן אַוְיָפְגָּעָפְרִישָׁט, זְיַין הָעַמְד אָזְיוּ גַּעַזְעָן אַוְיָס-

געוואשן און אויסגעפערעסט, ער אליין או געוווען און אויסגע-
צואגעגענער.

קארל האט גלייך דערשמעקט, איז עם אויז זונטיק. דורך
דעם קעלער-פענץטער האט זיך דורךגעויפט א וויבכע ליכטיקיט
און און אנגגעגעט שטילקיט.

— מיר ווארטן שוין אויף דיר געונג לאנג — האט עמייל
אים באגראיסט.

ערישט איצט האט זיך קארל אויף און אמת אויסגעשטוחעט,
ווײיל ביז ער האט דערחערט עAMIL קול האט ער נאך אלע
געהאלטן אין איין שליסן און עפערעגען די אוינט.

ער אויז ארויסגעשפֿרונגען פֿון בעט און געוואלט א כאט-
טאָן דאס העמד זיין, וואָס האט געוווארט אויף אים און אויס-
געפערעסטס און און אויסגעוואָשֶׁן, אויף א בענקל לעבען זיין בעט.
אַ, נײַן, האט די הויז-זועכטערין געוזנט — דאס גויט
ニישט. וועסט זיך פרער מויז גאנץ גוט אַרומוואָשֶׁן.

זיך האט אים דערלאָנט אַ שימל מיט קאָלט וואָסער און
ער האט זיך גענומען פֿלעסְקָן, ווי ער וואָלט דאָרט אַרומגע-
שווואָמען. ער האט הנאה געהאָט פֿון קאָלטן וואָסער און ער
האָט זיך אלע מאָל געשפֿרֶצֶט אין פֿנים אַריין, ווי ער וואָלט
זיך אליין געמִינטערט.

אַבער די הויז-זועכטערין האט אים לאָנג ניישט געלאָזט
וּאוֹלְגִּין. זיך האט אים גענומען אין די הענט אַריין און אים
געוואָשֶׁן און געכוֹאגָן. זיך האט אים געריבּן מיט זיף, איז עם
האָט זיך אים געדאָכֶט זיך קראָצֶט אַרונטער פֿון אים די הויט.
שפֿעטער האָט זיך אים גוט אויסגעקעטט די האָר און אים גע-
מאָכֶט אַ שְׂרִינְט אַין מיטן.

עמייל און קארל האָבן אַיצְט הנאה געהאָט צו קוקן איינער
אויף דעם אַנדערן. עמייל האָט זיך דערמָאנְט אין יענע טאג,
ווען ער פֿלעגְט זיך באָגָעגעגען אויף דעם שׂוֹלְ-הוֹיף מיט זיין

חבר, און יענע פַּרְיוֹלָעֶכָּע טָעָג, וווען אלע קינדער האבן זיך נאך
מייט אים געשפֿילט.

און דוקא דערפֿאָר, וויל ער האט זיך דערמאָנט אַין
יענע טָעָג, אַיז אַים גַּעֲוָאָרָן טְרוֹיוּרִיךְ אוּפִּין הָאָרֶץ. ער האט
גענומען אַיבָּעָרָטָאָכָּטָן, ווּאָס עַמְּשׁוֹן פַּאֲרָגָעָקָוּמָעָן דָּוָרָךְ
דָּעָר צִוְּתָה, אַונְעָר האט זיך נִימְט גַּעֲקָאָנָט גַּלְיָוָן. ער האט
זיך פְּרוּבִּירְטָ דָּרָמָאָנָעָן, ווּ לְאָנְגָּע עַמְּשׁוֹן זִינְטָ יְעַנְעָר
נָאָכָּט, וווען מעַן האט דָּעָם טָאָטָן גַּעֲשָׁלָאָגָּן אַונְעָר אַרְוִיסְגָּעָּדָּעָן
שְׁלַעַפְּטָ פָּוֹן הוּא. ער האט גַּעֲנָוּמָעָן צִיְּלָן : אַ נָּאָכָּט, אַ טָּאָג, אַ
טָּאָג, אַ נָּאָכָּט, אַבָּעָר ער האט זיך פַּאֲרָפְּלָאָנְטָעָרט.

— ער האט בלוי גַּעֲדָעָנָט, אָז וווען ער אַיז אַרְוִיסְפָּוָן
זַיְּן הוּא, אַיז ער גַּעֲוָעָן אַלְיָוָן אַוְּפָּה דָּעָר וּוּלָט. אַוְּסָעָר זַיְּן
חַבְּרָ קָאָרְלָעָן האט ער קִינְגָּעָם נִישְׁתְּגָּהָט. ער האט מִיטָּאָמָּאָל
דָּרְפִּילָט אַ דָּאָנְקָבָּאָרְקִיָּת צַוְּדָעָר פְּרוּיָה, ווּאָס אַיז אַיְצָט גַּעַנְעָר
שְׁטָאָנָעָן אַונְעָר צְוּגָּעָנָרִיָּת פְּרִישְׁטִיקָה. ער אַיז צְוּגָּעָנָנָעָן צַוְּאָר
אוֹן זַי אַרְוִיסְגָּעָנוּמָעָן.

זַי האט אַים נִשְׁתְּגָּהָט אַפְּגָּנְלָאָזָט. זַי האט גַּעֲשָׁלָאָטָן דֵּי
אוֹיגָן אַונְעָר גַּעַהָאָלָטָן אַרְוִיסְגָּעָנוּמָעָן, פָּוֹן אַרְעָאָפְּרָמָאָכָּטָע
אוֹיגָן זַעַנְעָן גַּעַרְוָנָעָן טְרָעָרָן.

— קָוָם אַחָהָר, קָאָרָל, צַוְּמִיר — האט זַי אַים אַוְּיָיךְ גַּעַרְוָפָּן
אוֹן גַּעַטְרִיסְטָ בִּיְדָעָ קִינְדָּעָר. — עַמְּשׁוֹט נַאֲךְ גַּוְּטָ זַיְּן, עַמְּשׁוֹט
נַאֲךְ גַּוְּטָ זַיְּן. הַיְּוֹנָת גַּעַזְגָּעָנָעָן מִיר זַיְּךְ, אַבָּעָר יְאָוָעָף וּוּעָט
נַאֲךְ צְוּרִיקָוּמָעָן אַונְעָר וּוּעָלָן זַיְּךְ וּוּידָעָר פְּרִיאָעָן.

נַאֲךְ אַרְעָאָפְּרָמָאָכָּטָע אוֹיגָן אַונְעָר זַיְּךְ נִשְׁתְּגָּהָט גַּעַלְאָזָט טְרִיסְטָן. זַי
הַאָט גַּעַהָאָלָטָן אַיְן אַיְן גַּיְסָן מִיטָּטָרָעָן.

עַמְּלִיל הַאָט זַיְּךְ אַיְצָט גַּעַפְּלִיט אַ סְּךְ פְּרִיאָעָר אַונְעָר
טְרָעָר. וווען ער אַיז שְׁפָעָטָעָר גַּעַגְגָּנָעָן מִיטָּטָרָעָר הוּאָזָוָעָבָּה
טְרָעָר אַונְעָר מִיטָּטָרָעָר אַיְן פְּאָרָק אַרְיָין, אַיז אַים גַּעַוְוָעָן אַ סְּךְ
לִיְּוֹכְטָעָר וּוּ נְעָכָטָן, בָּעַת ער אַיז אַרְוִיסְגָּעָלָאָפָּן אַ שְׁרָעָקָנְדִּיקָעָר
פָּוֹן הוּא.

נאָר אַזְוֵי שְׁנָעֵל, וֹוּ זַיּוּן עֲגַעַן אִין פָּאָרָק הַאָבָן זַיּ
דָּעַרְהָעָרֶט וּוַיְלָדָע גַּעַשְׁרִיּוֹן אָוֹן גַּעַלְעַכְטָעָרָם. עַמְּלַה הַאָט זַיּ
שִׁיר אָנוֹסְגָּעָרִיסְן פָּוֹן דָּעַר הַוַּיּוֹזְוַעַכְטָעָרִינְמַן הַעַנְטָמַן. דַּי הַזְּיוּזָ
וּעַכְטָעָרִין אַלְיַיְן הַאָט אַזְוֵי גַּעַוְאַלְתָּן לְיוֹפָן, אַכְבָּעָר פָּוֹן גַּרְוִים
שְׁרַעַק אַזְוֵי זַיּוּן גַּעַבְלִיבָּן שְׁטִיּוֹן אַוִּיפָּן אַרְטָן אָוֹן גַּעַהַאַלְטָן בִּידָע
קִינְדָּעָר פָּעָסָט בַּיּוּ דַּי הַעַנְטָמַן.

דָּעַר פָּאָרָק אַזְוֵי גַּעַוְוָן קְלִיָּן אָוֹן עַמְּלַה אָוֹן קָאָרָל הַאָבָן
גַּעַקְעַנְטַמַּן יְעַדְעָם וּוַיְנְקָעַלְעָ. נִישְׁתָּא אַזְוֵי זַוְנְטִיק הַאָבָן זַיּוּזָ
שְׁפָאַצְיָרָט. אִיצְטָא אַזְוֵי מַעַן גַּעַשְׁטָאַנְעָן קָעַפְ-אַזְיָפְ-קָעַפְ. אַפְּיָלוּ
וּוֹעֵן עַמְּלַה אָוֹן קָאָרָל וּוְאַלְטָן גַּעַוְאַלְתָּן אַנְטָלְוָפָן, וּוְאַלְטָן זַיּוּזָ
זַיּוּבָר גַּיְשָׁת גַּעַקְאַנְטָן דּוֹרְכְשָׁטוֹפָן. מַעַן הַאָט גַּעַהַאַלְטָן אַזְוֵי
לוֹיְפָן פָּוֹן טּוּיְעָר אַנְטָקָעָן זַיּוּ אָוֹן עַמְּלַה אַזְוֵי פְּשָׁוֹט נִישְׁתָּא גַּעַוְוָן
קִינְיָן אַרְטָן, וּוֹאָ צֹו שְׁטָעַלְעָן אַטְרִיטָן.

די גַּעַשְׁרִיּוֹן אָוֹן די גַּעַלְעַכְטָעָרָם הַאָבָן גַּעַנְלִיוּוּעָרָט דָּאָס
בְּלָוָט. אַ שְׁטוּרָם-אַרְמִיּוּר אַזְוֵי אַנוֹנִיפָּאָרָם אַזְוֵי פָאַרְבִּיגְעַלְאָפָן אָזְוֵי
אַפְּגַעַשְׁטָעַלְטָן דַּי הַזְּיוּזָ וּעַכְטָעָרִין.

אַזְוֵי אַרְיָעָרִין? הַאָט עַר גַּעַפְרָעָגָט.

זַיּוּ הַאָט גַּעַשְׁאַקְלָט מִיתָּן קָאָפְ אַזְיָפְ יָאָ.

עַר הַאָט גַּעַבְאַפְטָן אַ שְׁאַרְפָּן קוֹק אַזְיָפְ אַיר אָוֹן אַזְיָפְ בִּידָע
קִינְדָּעָר. עַר הַאָט זַיּוּ צְעַשְׁמִיכְלָתָן.

— גָּוֹט, מַוְתָּעָרָל, גַּיּוּ מִיטָּן דַּי קִינְדָּעָר וּוַיְטָעָר. זַיּוּ וּוּלְלָן
זַיּוּ דָּאָרָט גָּוֹט אַמְּוֹזִירָן.

אַ גַּעַלְיִמְטָעָ פָּוֹן שְׁרַעַק אַזְוֵי דַּי הַזְּיוּזְוַעַכְטָעָרִין גַּעַגְגָנְגָעָן
אַזְוֵי סָאָמָע גַּעַדְיְכָטָעָנִישָׁ פָּוֹן עַולְמָן אָוֹן גַּעַשְׁלָעָפָט נַאָך זַיּוּ בִּידָע
קִינְדָּעָר.

זַיּוּ הַאָט זַיּוּ דָּעַרְשָׁטוֹפָט צֹו אַזְוֵי פְּלָאָגָן. עַטְלָעָבָע הַאָבָן
גַּעַשְׁרִינְגָּן אָוֹן פְּרָאַטְעַסְטִירָט פָּאָרְרוֹאָם זַיּוּ שְׁטוֹפָט זַיּוּ.

— וּוֹאָם אַזְוֵי דָּאָס פָּאָר אַ פְּרָעָקִיָּת? וּוֹאָם פָּאָר אַ שְׁטוּרָ
פְּעַנְיָש?

זיז האט שוין געווואָלט צוּרִיקְטְּרָעַטְן, אַכְּבָּר אַנְדְּרָעַ הַאֲבָן
זיך פאָר אֵיר אַנְגְּנֶנוּמָעַן.

— זאלן זיך די קינְדָעַר אַמְזָוִירָן. עַם אַיז גָּטוֹת, אָז דִּיטְשָׁע
קִינְדָעַר זאלן זיך אַמְזָוִירָן — הַאֲבָן זיז גַּעֲרָעַטְמִיט וָאַרְעָמְקִיט
וועגן די קינְדָעַר. זַיְעַרְעַ פְּנִימְיָעַ הַאֲבָן זיך גַּעַשְׁמָלָצְן פָּוּן
גַּוְטְסְקִיט.

די הוֹזְיַה-וּעַכְטָרָן אַיז ווִידָעָר אַוִּיסְגָּעָקוּמוּן גַּעַנְטָעַר צוֹ אָז
אָפָּן פְּלָאָצְן. צוֹזָאָמָעַן מִיט אֵיר הַאֲבָן זיך גַּעַדְרָעַנְגְּט פָּאָרָאוּס
נַאֲךְ טָאַטָּעַס אָוּן מַאְמָעַס מִיט קִינְדָעַר.

אַיז מִיטָּן פָּאָרָק אַיז גַּעַמְאָכְט גַּעַוְאָרָן אָז גָּרוּס רָאָד. אַיז
רָאָד זעַנְעַן גַּעַשְׁטָאָנְעַן צָעַנְדְּלִיקָעַ מַעְנָעָר, פְּרוּיָעַן אָוּן קִינְדָעַר.
קָאָרָל הַאֲטָה גַּלְיוֹיךְ דָּרְזָעָן, זיז גַּעַהָעָרָן נִישְׁתְּצָום צָוּם זָוְנִיכְדִּיקָן
עוֹלָם.

יַדְזָן! הַאֲטָה עַמְּיל אַוִּיסְגָּעָשְׁרִינְגָן.
בערטאָט הַאֲטָה אַרוּפְּגָעַלְיִיגְט אֵיר הַאֲנָט אַוְיָף זַיְן מוֹיל. עַר
הַאֲטָה גַּעַוְאָלָט נַאֲךְ אַמְּאָל אַוִּיסְשָׁרִיְעָן, אַכְּבָּר עַר הַאֲטָה דָּרְפִּילְט
די וָאַרְעָמְקִיט פָּוּן אֵיר הַאֲנָט.

אַיז רָאָד זעַנְעַן אוִיךְ גַּעַשְׁטָאָנְעַן צָעַנְדְּלִיקָעַ שְׂטוּרָס-אַרְמִיעָר.
לְעַבָּן עַמְּיל אָוּן קָאָרָלְן הַאֲטָה זיך גַּעַשְׁטוּפְט אַיְנָעָר, ווּאָס הַאֲטָה
זיך קוּס גַּעַהָאַלְטָן אַוְיָף די פִּים. עַר הַאֲטָה גַּעַנוּמוּן פָּאַטְשָׁן מִיט
די העַנְטָן אָוּן פִּיטְפָּן.

— זאל עַם זיך שַׁוִּין אַנְהִיּוֹבָן! דָּסְמָס דִּיטְשָׁע פָּאָלָק אַיז
אַומְּגָעַדוֹלְדִּיק!

דָּסְמָס פָּאַטְשָׁעָרִי אַיז אַוִּיסְגָּעָנוּמוּן גַּעַוְאָרָן פָּוּן אָסְךְ
אַנְדְּרָעַ.

— אָ גַּאנְצָן פְּרִימְאָרָגָן הַאֲטָה מַעַן גַּעַשְׁלָעַפְט די פָּאַרְפּוֹלוֹס-
טָעַ יַדְזָן פָּוּן די היְזָעָר. פָּוּן אָוְנְדוּעָר הוֹזְיַה הַאֲטָה מַעַן אַרוּסְגָּעַ-
שְׁלָעַפְט אַלְעָמָעַן — הַאֲטָה אָיוֹנְגָּעַ פְּרוּיְמִיט אָזְוָן-שִׁירָם אַיְבָּרָן
קָאָפְט דָּרְצִיְּלָט מִיט אָשְׁמִיְּכָעָלָן.

פארזיכטיק מיט דעם זונ-שירם ! אויר וועט אימיצן ארויז-

געמען אן אויג — האט מען זי געוויארנט.

— בײ אונדו האט מען אויך אויסגעריניקט דאס הויז פון

אלע יידן — האט א הוייכער, דארער מאן, וואס האט אויסגע-

קוקט, ווי ער וואלאט געשטאנגען אויפ שטאלצן, געזנט הויז.

— און וואס וועט דא היינט פאראקומען ? האט א מאן, וואס

האט זיך נאָריזוּאָס געהאט דורךגעשטופט מיט די עלבויגנס,

געוואָאלט וויסן.

— אט אן אומויסנדיקער מענטש — האט אים א צווייטער

פארגנעווואָרפן שפֿאַטיש — פֿאַרפלוכטּוּ ניט-אַריער וועלן אַמוֹ-

זירן די אַריער.

— קאָלאָסאל — האט דער מאן אויסגערוףן — נישט מער

ווי רעכט. מען דארפּ עס מאָכּן פֿאַר א געועץ אויפּ אלע זונטיך.

— מען וועט עס זיכער מאָכּן ! עס איז א רחמנות אויפּ די

שטורם-אַרמייער, ווי זיך אַרבעטּן דאס ! פון פֿאַרטּאָג אַן שלעפּן

זיך יידן.

דער מאן, וואס איז געוווען דער ערשותער צו פֿאַטְשּׁוּן מיט

די הענט, האט איצט אַנגעהויבּן פֿאַטְשּׁוּן נאָך שטארקער. עס

האט זיך דערהערט אַפְּאַטְשּׁוּרִי פון אלע זויטן.

— זאל עס זיך שווין אַנְהִיבּן ! מען קאָן דאָך דערשטייקט

ווערן פון הייז.

מאָמָעָס האָבּן זיך געהאלטּן אַין אַיִן שטוּפּן פֿאַראָוִים מיט די

קינדערלעֶד.

— שטוּפּט זיך נישט ! אוֹזֶאָ פֿרַעְחִית ! מען קאָן דאָך

דערוּאָרְגּן ווערד !

לאָזּות די קינדער פֿאַראָוִים ! עס איז זיער טאג — האָבּן

זיך אַנדערע אַיְנְגַעשטּוּלְט.

— ניינ ! האט מען פֿרַאַטְשּׁוּטִירְטּ פון אלע זויטן,

עס איז אלעמענָס טאג, דערוּאָקְסְעָנָס ווילן זיך אויך אַמוּזִין !

— גוט געזאנט — האבן צענדייקער פאטטאקווערט, אלע
וילן מיר זען.

— וואס שטופט איר זיך? האט מען זיך גענומען צו דער
דאמע, וואס האט שווין געהאט צונגעמאנט איר זון-שורים.

— איך וויל זען מיינע יידן פון מיין הויז, איך וויל זען,
ווען עס ווועט קומען זיינער ריעע. דאס ווועט זיין אויסגעציינט.
אלע ווילן זען! אלע ווילן זען זיינער יידן — האבן גע-
שריגן צענדייקער פון עולם.

דער שיכור האט איצט געפاطשט נאך העבער. מיטאמאָל
האט גענומען רעגענען אויפֿ דעם עולם מיט דרייטע און גראגע
פאפּירלעך. אלע זענען געליבֿן שטיין געלעפעט. מען האט
אנגעההיובן קווקן אַרוֹיףֿ צום הימל, אין אלע זייטן, כדי צו כאָפּן
פונוואָנען עס אַיו געקומען דער פֿאַפּירדענער, קאָלִירטער רעגן.
טוינגעטער פֿאַפּירלעך זענען געפֿאָלן אַיבְּער די קעפֿ פון
עולם. אַ סְּךָ זענען געליבֿן שטעקֿן אויפֿ די ביימער, זיך פֿאָר-
תשעפעט אין הייטלען. קאָרֶל האט אַיְגָעָה היובן אין רויט פֿאָ-
פֿירל, אויפֿ ווועלכֿן עס אַיו געוווען געדראָקט מיט פֿעטּע, שויָאָר-

צע אותיות:
שאנדע! לאוט נישט דאס עסטריאַיכישע פֿאָלְקֿ פֿאָר'חיה'ט
ווערן!

קָאַפְּ יִתְּלַ צָוּעַ לְפָ

צָעַנְדְּלִיקָעֵר שְׁטוּרָם-אַרְמִיּוּר האבן זיך גלייך גענומען דורך-
פלעכטן מיט דעם עולם. עAMIL און קאָרֶל זענען צו-
ריינגעשטוייסן געוואָרֶן פון דעם אַפְּעַנְעַם פֿלאָץ, און זיך זענען
שיר אַוּקְּגָעָרִיסְן געוואָרֶן פון דער הויז-זְוּעַכְּטָעָרִין. עס אַיו
געווארֶן אַ טוּמָל און אַ גַּרְוָדָעָר. עס האבן זיך געהרט גע-
שריעין פון עולם.
מיטאמאָל האט זיך אַנגעההיובן אַ גַּעַלְאָפֿ אַין אַ ווַינְגָּל אַין

עם האט זיך דארט גענומען קליבין אן עולם. עAMIL און קאָרֶל
זענען געשטוייסן געווואָרֶן אין יענער ריכטונג.

צוווי שטורם-ארמייער האבן געלאלגן אַ מאָן. דעם מאָנים
פְּנִים האט שוין נישט געהאט קיין אויסזען פֿוֹן אַ מענטש-
לעכער צורה. עם אייז געוווען אַינְגָאנְצָן אויפֿגעַשׂוֹאָלֶן אָוּן
ס'האט זיך געדוכט, אָז ער ווינט מיט בלוט. דאס בלוט אייז
אַים גערונען פֿוֹן די אויגן, פֿוֹן די אויערֶן, פֿוֹן דער נאָז.

— אַיך בין אַ הוֹנדָרֶט-פֿרָאַצְעַנְטִיקֶר אַריַעֶר — האט
ער זיך געבעטן מיט אַ שוואָץ קָוֵל — אַיר ווועט זיינֶר טִיעֶר
בָּאַצְאָלָן דערפֶּאָר. אַיר ווועט באַצְאָלָן!

די שטורם-ארמייער האבן אַים ווידער דערלאָנגט קלעָפֶט.
פֿוֹנוֹאָצָנָעָן אייז געקוּמוּן צַוְּדֵר אַין דער האנט דאס רוּיטָע
בלעטָל? — האט אַיְינֶעֶר פֿוֹן די אוֹנְפֿאַרְמִירָטָע מענעָר געפרעָגָט.
— אויפֿגעַהוּיבָּן אַוְים נִיגְעָרִיקִיט. אַיך בין אָן אַריַעֶר.
ער אייז געפָּאָלָן פֿוֹן די פִּים אָזֶן די שטורם-ארמייער האבן
אַים געלאָזָט לִיגְנָן אוֹיפֿךְ דער ערֶד.
עם האבן זיך געהרט געשריעָן פֿוֹן אָן אַנדָעָר זיַּיט.

דער גאנְצָעָר עַולְמָן אייז געלאָפָּן אַחֲן.
— דאס אייז ער! — האט מעָן געשריגָן — ער האט עם
פארשְׁפְּרִיאָט די פֿאַפְּרִילָעָן.

אן עלטערע פרוי האט געשריגָן העכער פֿוֹן אלעָמָעָן.
— אלְיַיְן גַּעֲזָעָן, ווּ ער האט געוֹזָרְפָּן די פֿאַפְּרִילָעָן. אלְיַיְן
געָזָעָן!

אַבעָר גַּאֲךְ אַיְידָעָר די שטורם-ארמייער זענען צוֹגְעָקוּמוּן
צַוְּאַים, האט ער פֿוֹן בּוֹזִים-קֻעְשָׁעָנָע אַרוֹסְגַּעַשְׁלָעָפֶט דָאָקוּ-
מענטָן.

— אַט זענען מִינְגָּעָן פֿאַפְּרִין — האט ער געשריגָן אָזֶן
חוּינָק, ווּ ער ווֹצָלָט גַּעֲוָאָלָט אַרְיַבְּעַרְשִׁירִיעָן דָעַם עַולְמָן.
די אַרְמִיַּעָר האבן פֿאַרְזִיכְטִיק אַיבּוּרְגַּעֲקוּקָט זִינְגָּעָן פֿאַפְּרִין
אָזֶן גַּעֲגָעָן אַחֲיבָּן די הענט אַנטְקָעָגָן אַים.

— היל! — האט ער גענטפערט.

אלע אין עולם האבן געהויבן די הענט.

— מען קאן נאך דערחרג'געגען אן אומשולדיקן מענטיש אויך

— האט איינער געמורמלט.

— לא, אומשולדיקן מענטישן קאנען נאך ליאידן. די, וואם

פארשפריטן די פאפרילעך מאכן עם געשיקט.

— וואם זאנט זיך דארטן און די רויטע פאפרילעך?

פרענט א נידעריך-געוואקםגענער מאן.

— הייב-אויף און גיב א קווק. פארוואם הייבסטו נישט

אויף? — האט אים אן אנדער ער גענטפערט מיט א שפייזליך
געלאכטערל.

דער ערשטער איז געליבן שטיין אן אומבאחהאלפנען
און געקקט אויפט די צעטראטינען פאפרילעך.

מען האט אנגעהויבן לויפן צוריק צום זעלבן ארט, וואו
דער גאנצער ערל איז פריער געוווען צווארגענקוועטשט איז
עננשאפט.

— לאמר גיין אחים — האט עAMIL זיך. שטיל געבעטען
ביי דער הויז-זועכטערין.

אבער בערטאָן האט נישט גענטפערט, וויל איז דעם
וילידן געטומל האט זיך אפלו נישט געהערט, וואם עAMIL רעדט
צואיר.

— איר וועט צעטרעטען די קינדרע! — האט זיך געבעטען
באים ערלן.

— די קינדרע! די קינדרע! — האט מען איר געהאלטן
שריינן.

עAMIL איז קאָרֶל האבן שוין איצט נישט געהאט איז אַפְּן
פלאַץ זיך פריער. זיך זעגען אויסגעקומען פון אַוִוִיטִיך זוינקל,
אבער זיך האבן נאך אלען געקאָנט זיך די צענדליךער מענען,
פרויין איז קינדרע, וואם זעגען געתטאָגען איז דעם רעד,
אַרוֹמְגָּעָרְנְגָּלְטָן מיט שטְוָרְמָ-אַרְמִיּוּרָן.

אַ הויינער, ברויטט-פלוייצער מאָן, מיט אַ רוייטער, ווילדער
בָּאָרְד אָזֶן רוייטער, צַעֲפָאַטְלָטָע האָר, האָט זיך אַרוֹיסְגָּעוּזָן העכְּבָּר
פָּונְ דָּעַם גָּאנְצָן עָולָם. ער אִיז גָּעוּזָן אַנְגָּעָטָזָן אַין אָזֶן אַלְטָט,
קָאַלְיָרְט רָעָקֵל, אַבְּעָרָעָס אִיז גָּעוּזָן שָׁוּעָר צָוָאנְגָּן, ווֹאָס פָּאָר
אַ קָּאַלְיָר דָּס אִיז גָּעוּזָן. ער האָט גָּעוּזָן עַנְגָּעָן אָזֶן קוּרָצָע
הוַיּוֹן. די הוַיּוֹן האָבָּן קוּים-קוּים דָּעָרְגִּיכְטָבָּז אַ בִּיסְלָאַיבָּעָר
די קְנִי.

ער האָט אַרוֹיסְגָּעוּלָזָט אַ גַּעַלְעַכְטָעָר, ווֹאָס האָט זיך גַּעַז
קִיְּקָלָט, ווֹי אַ פָּאָס אָזֶן זיך פָּאַרְעַנְדִּיקָט אַין אַ קוּוִיטָש. נָאָך
יעַדְן גַּעַלְעַכְטָעָר האָט ער גַּעַפְאַטְשָׁטָמָט מִיט די הענט אָזֶן גַּעַז
הָאַלְטָן אַין אִיז שְׂרִיוּזָן :

עַם אִיז גָּוָט ! עַם אִיז גָּוָט !

אָזֶן נָאָך דָּעַם אַוִּיסְרָוֶף האָט ער גַּעַגְעָבָן אַ שְׁטְרָעָק די האָנְטָ
אוֹן דָּעַרְלָאַנְגָּט אַ ווֹילְדָן גַּעַשְׂרִיּוֹ :

— חַיִּיל ! חַיִּיל !

זַיְּזַי פְּנִים האָט זיך אַנְגָּעָבָלָזָן אָזֶן גָּעוּזָרָן עַרְנָסָט. ער
הָאָט אָזֶן אַנְגָּעָשְׁתִּיפְטָט די באָקָן, אָזֶן גָּעוּזָן אַרוֹיסְגָּעוּזָן, ווֹי זַיְּזַי
וּוֹאַלְטָן גַּעַהְאַלְטָן בַּיִּ פְּלָאַצְּן.
אַבְּעָר וּוֹעֵן די אוֹיגָן וּוֹעֵן אִים שִׁיר אַרוֹיסְגָּעָרָאָבָן פָּוֹן
קָאָפֶן, שְׁרַיְעַנְדִּיק „חַיִּיל“, הָאָט ער זיך ווֹידָעָר צַעַלְאַכְטָמָט מִיט זַיְּזַי
גָּעוֹנְטָן אָזֶן קִיְּקָלְדִּיקָן גַּעַלְעַכְטָעָר, ווֹאָס האָט זיך פָּאַרְשְׁפִּיצְטָז
אַין אַ קוּוִיטָש.

— עַם אִיז גָּוָט ! עַם אִיז גָּוָט ! — האָט ער אַונְטָעַרְגָּעָן
טָאַגְנָצָט.

— מְשֻׁוְּגָנָעָר ! שְׁוֹוִיָּג שְׁטִוָּיל !

— חַיִּיל ! — האָט ער גַּעַרְופָּן מִיט דָּעַם גָּאנְצָן רְוִיטָן קָאָפֶן.
וּוֹי אַ מְשֻׁטְטָרָטָע אַרְמָמִי הָאָט דָּעַר עָולָם גַּעַהְוִיכְן די הענט
אָזֶן נָאַכְגָּעָשְׁרִינְגָּן :

— חַיִּיל !

נָאָך אָזֶן כָּאָר פָּוֹן „חַיּוֹלָם“ האָט ער זיך ווֹידָעָר צַעַלְאַכְטָמָט

און זיין געלעכטער האט אלעמען אונגעשטעקט. עטלעכע קינַיַּדער האבן אים גענומען נאכמאכַן זיין מאדנע געלעכטערל און דער גאנצער עולם האט אונגעקוֹאלַן. עAMIL אונ קארל האבן זיך גענומען רוקן גענטער צו אים אונ זיין האבן אויף א וויל פָּרְגָּעָמָן ווֹאו זיין זענען. פָּזֶן רָאֵד האט מען געהערט, איז א אוניפָּרְמִירְטָעָר מָאָן רְעַדְתָּ, אֲבָעָר עַם אַיְזָן גַּעֲוָעָן אֲבַימָּל צוֹ ווַיְיַתְּ פָּאָר עַמְּל אָן קָאָרְלָן צוֹ הָעָרָן, ווֹאָס עַד זָגָט. דער רויטער האט איצט געלאכט אַזְוִי הוַיְךְ אָן דער עַלְם מִיט אַים, אָז עַם אַיְזָן גַּעֲוָעָן אָוּמָעְגָּלָעָץ צוֹ הָעָרָן אֲ וַאֲרָט.

מייטאמַאל האט מען גַּעֲוָעָן, ווַיְ אָן אַרְמִיּוּר האט אַוִּים-געטיוֹלָט אַיְינָעָם פָּזֶן רָאֵד אָן אַים צָוְעָפִירָט צוֹ אֲ בּוֹיָם.

דער מאָן האט גענומען קָלְעַטְעָרָן פְּלִינְק ווַיְ אֲ וַוּוּעָרָקָע. ער האט זיך אַרְיֻוְפָּגְעַדְרָאַפְּעָט אַוְפָּן סָאָמָע שְׁפִּיעַ אָן גַּעֲבָלִיבָן, זִיכְּן צְוִישָׁן דֵּי צְוִיָּגָן.

דער גאנצער עולם האט זיך אֲשְׁטוֹפְּ גַּעֲטָאָן פָּרְאָרָויִם אָן גַּעֲוָעָשָׂוּעָנָקָט צְעַנְדְּלִיקָעָר שְׁטוֹרָם-אַרְמִיּוּר, ווֹאָס האָן נִישְׁתְּ גַּעֲוָאָלָט צְוָלָאָזָן דָּעַם עַלְם גָּאָר-גָּאָנָט.

אייצט האט מען שׂוִין געהערט אלַיַּה. דער אַרְמִיּוּר, ווֹאָס אַיְזָן גַּעֲשְׁתָּאָנָעָן אָונְטָעָר דָּעַם בּוֹיָם, האָט קָאָמָנְדָּעוּעָט צָוָם מאָן אַוְיכָן, אָז ער זָאָל נָאָכְמָאָכָן אֲ פּוֹיגָל.

פָּזֶן בּוֹיָם האט מען נִישְׁתְּ געהערט קִיְּן עַנְטָפָעָר. — קְרִיּוּן ווַיְ אֲהָן — האָט דער אַרְמִיּוּר אַרְיֻוְפָּגָע שְׁרִיגָּן.

פָּזֶן בּוֹיָם האט זיך געהערט אֲשְׁוָאָכָעָר קוּקוּרָעָקוּ.

— העכבר ! — האָט דער אַרְמִיּוּר גַּעֲשָׁרִיגָּן. דער מאָן צְוִישָׁן דֵּי צְוִיָּגָן האָט אַיְצָט הוַיְךְ גַּעֲרִיּוּט. דער עַולְם אַיְזָן ווַיְלָד גַּעֲוָאָרָן אָן אַפְּלָאָדִירָט, ווַיְ עַם זָאָלָט, גַּעֲוָעָן אַנְאָמָת'עַ פָּרְשָׁטָעָלָנוּג. דער רויטער האָט גַּעֲטָאָנָצָט, גַּעֲפָאָטָשָׂט מִיט דֵּי הָעַנְטָ אָן גַּעֲשָׁרִיגָּן הוַיְךְ :

— סְאִיְזָן גּוֹט ! סְאִיְזָן גּוֹט !

ווען דער מטען אייז אַרְוָנְטָעֶר, האַט ער געקראנן צוּווִי
שטעאָרְקָעַ קְלָעַפַּ אַיְזַ קָאָפַּ. אַ צְוַיִּיטָעַר האַט שׂוֹין גַּעֲוָאָרְטַּ
אוֹוָפַּ וַיְוַן רַיְיעַ. דַּעַר אַיְזַ גַּעֲוָוָעַן אַן אלְטָעַר. ער האַט גַּעֲנוּמָעַן קְלָעַ
טָעַרְן אוֹוָפַּן בְּוּם. אַבָּעַר ער האַט זַיְךְ בְּשָׁוּם אוֹפֵן נִישְׁתַּגְּעַקָּאָנְטַּ
אַרְוַיְפְּנְגְּלִיטְשָׁן. יַעֲדָעַם מָאַלְ, וַיְוַן ער אַיְזַ אַרְוָנְטָעֶר גַּעֲפָאָלְן, האַט
ער געקראנן אַ קְלָאָפַּ פָּוּן אַ שְׁטוּרְמַ-אַרְמִיְיעַר אָוֹן דַּעַר גַּאנְצָעַר
עוֹלָם האַט גַּעֲקִינְטַּ פָּוּן גַּעֲלָעְכְּטָעַר.

אַבָּעַר, אַז ער האַט בְּשָׁוּם אוֹפֵן נִישְׁתַּגְּעַקָּאָנְטַּ אַרְוַיְפַּ אָוֹן
ער האַט שׂוֹין גַּעֲהָאַט גַּעֲקָרָאָנַן אַזְעַלְכַּעַ קְלָעַפַּ, אַז ער האַט זַיְךְ
שׂוֹין מַעַר נִישְׁתַּגְּעַקָּאָנְטַּ הַאלְטָן אוֹוָפַּ דַּי פִּים, האָבָּן אִים דַּי
אַרְמִיְיעַר גַּעֲצָוֹאָונְגָעַן צַו זַיְנְגָעַן לִינְגְּנִידִיק אוֹוָפַּ דַּעַר עַרְדַּ.
דַּעַר אלְטָעַר האַט גַּעֲוָוָעַן מִיט אַזָּא אַומְנָאָטְרִילְעַד קוֹל,
אַז דַּי שְׁטוּרְמַ-אַרְמִיְיעַר האָבָּן אַגְּגָעָקוֹאָלְן.

— העכְּבָּר ! — האָבָּן זַיְגַּעַשְׁרִינְגַּן — נַאֲךְ הַעֲכָּבָּר !
וְאַסְמַעַר דַּי אַרְמִיְיעַר האָבָּן גַּעֲשְׁרִינְגַּן, אַלְצַ שְׁטִילְעַר אִיז
גַּעֲוָאָרְן דֻּעַם אַלְמָנָס קוֹל.

איַצְּטַ אַיְזַ אַלְיַזְפָּאָרְוָאָנְדָלְטַ גַּעֲוָאָרַן אַיְזַ אַשְׁוֹגְעִים-הַזְּוִוִּזִים.
אַוְנְטָעַר דַּעַר קַאָמָאָנְדָעַ פָּוּן דַּי שְׁטוּרְמַ-אַרְמִיְיעַר האָבָּן מַעְנָעַר,
פְּרוֹיְעַן אַוְן קִינְדָעַר פָּוּן רַאְדַּ גַּעֲוָוָעַן אוֹוָפַּ דֻּעַם מִשְׁוֹנְהַזְּיָקְסְּטָן
צַוְּאָמְעָנְמִישַׁ פָּוּן קוֹלוֹת. קִינְדָעַר האָבָּן מִיטְמָגְעָוָוָיִינְטַּ אַיְזַ כָּאָר.
צַעְנְדְּלִיקְעַר זַעְנָעַן גַּעֲקָרָאָבָּן אוֹוָפַּ דַּעַר עַרְדַּ, גַּעֲקִיְיטַ דָּאָס גַּרְאָזַ
אַוְן גַּעֲשְׁרִינְגַּן „מַעַ”, אַוְן גַּעֲהָאָזְקָעַט „חַאוֹו, חַאוֹו !“. אוֹוָפַּ עַטְלָעְכַּ
בִּימָעַר אַיְזַ מַעַן נַאֲךְ גַּעֲוָעַן אַוְן מַעַן האַט פָּוּן דַּאָרְטַּ אַרְוָנְטָעַר-
גַּעֲקְרִיְעַט אַוְן אַפְּיַלוּ גַּעֲטְרִילְעַרְטַּ וּוֹיְפִינְגְּעַלְעַר.

אַוְן אַיבְּעַר דֻּעַם גַּאנְצַן טָוְמַלְ האַט זַיְךְ גַּעֲטְרָאָגַן דֻּעַם רְוִיטָנְסַ
„הַיְלַ ! הַיְלַ !“ אַוְן זַיְן רְעוּנְדִּיק גַּעֲלָעְכְּטָעַר.

— סְאִיזַּ גּוֹטַ ! סְאִיזַּ גּוֹטַ !
פְּלֹצִים האַט זַיְךְ דַּעְרָהָעָרְטַּ אַ קְנָאָל. דַּעַר עוֹלָם האַט
זַיְךְ גַּעֲגָעַבָּן אַ טְרִיאִיסְלַ אַוְן גַּעֲוָאָלְטַ לִוְיָפַן. דַּעַר שָׁאָם אַיְזַ גַּעַ-
קְוָמָעַן פָּוּן רַאְדַּ. קָאָרְלַ האַט גַּעֲכָאָפְטַ דֻּעַם מַאְמָעָנְטַ, וַיְוַן אַ

פִּינְגָּעַקְלִיְּדְטָעֵר מֶאן, מִיטַּ זַילְבָּדְגְּרוּיעַ הַאָהָרָה, הַאָטָט אַנְגָּעָה-
שְׁטוּלָת דֻּעַם רְעוֹוָאַלְוָוָעָר אַוְיָף זַיְךְ. עָרָ אַיְזָן אַומְגָעַפְאַלְן אָוָן
דַּעַר רְעוֹוָאַלְוָוָעָר אַיְזָן אַיְם גַּעֲבָלִיבָן אַיְן דַּעַר הַאָנָטָה.

דַּעַר עוֹלָם הַאָטָט זַיְךְ גַּעַנוּמָעָן שְׁטוּסָן נַאֲךְ גַּעַנְטָעָר, גַּלְיַיךְ
צָוָם אַרְטָה, וּוֹאוֹ דַּעַר מֶאן אַיְזָן גַּעַלְעָנָן מִיטַּ דֻּעַם רְעוֹוָאַלְוָוָעָר.
עַטְלָעַכְעַ שְׁטוּרָם-אַרְמִיְּעָר זַעַנְעָן פָּאַרְבִּיְּגַעַנְגַּנְגָּעָן אָוָן אַיְם גַּעַ-
בְּרִיקָעַט אַיְן בּוֹיְךְ אַרְיִין. דַּעַר רְעוֹוָאַלְוָוָעָר אַיְזָן אַיְם אַרְוִיסְגָּעָ-
פָּאַלְן פּוֹן דַּעַר הַאָנָטָה.

אַיְזָן אַרְמִיְּעָר הַאָטָט זַיְךְ אַרְיִיבְּרִיגְּבִּוְיִגְּן, אַוְיְפְּגַעְהִוִּיבָן דֻּעַם
מַאְנָמָ פָּאַרְבְּלָוְטִיקָטָן קָאָפְּ אָוָן גַּעַזְגָּטָן צָוָם עוֹלָם, וּוֹי עָרָ וּוּאַלְטָ
דַּעַקְלָאַמְּירָט אַ לִידְ :

— עַם שְׁטָאַרְבָּן שִׁיְוִין, דַּי זַיְן פּוֹן יִשְׂרָאֵל ! אַוְיְסְגַעְצִיכִיכְנָט !
דַּעַר עוֹלָם אַיְזָן גַּעַוְאָרָן אַ בִּיסְל שִׁיטְעָרָרָה. אַ סְךְ הַאָבָן
זַיְךְ גַּעַנוּמָעָן אַרְוִיסְשָׁטוֹפָן אָוָן זַעַנְעָן אַזְוּעָק אַיְזָן דַּי זַיְתִּיקָע
אַלְיִיעָן. אַנְדָּעָרָעָ זַעַנְעָן גַּעַפְאַלְן אַוְיָף דֻּעַם גְּרָאָן טַוִּיטְ-מִיד, וּוֹי
פָּאַרְחַלְשָׁטָע.

די הוּוּזְ-וּעַכְטָעָרִין הַאָטָט זַיְךְ בְּאַנוֹצָט מִיטַּ דַּעַר גַּעַלְעַגְנָהִיָּט
אָוָן גַּעַנוּמָעָן גִּיְיָן צָוָם טַוִּיעָר מִיטַּ עַמְיל אָוָן קָאָרְלָאֵן.
זַיְהַאָט זַיְךְ אַוְיָיךְ אַ בִּיסְל צַוְּגַעַעַצְטָ אַוְיִפְּנָן גְּרָאָן.
— אַיְךְ מוֹזָן זַיְךְ אַפְּרוּעָן. אַיְךְ קָאָן דַּי פִּים נִישְׁתָּ שְׁלָעָפָן.
עַמְיל הַאָטָט גַּעַוְאָלָט עַפְעָם זַגְגָן, אַכְבָּרָ בְּעַרְתָּאָט הַאָטָט אַיְם
אַיְבְּרִיגְּשְׁלָאָגָן.

— נַאֲךְ נִישְׁתָּ רְעַדְן אַיְצָט, עַמְיל, קִיְיָן אַיְזָן וּוּאַרְטָה !
— יָא — הַאָטָט קָאָרְלָ אַיְיךְ צַוְּגַעַעַצְטָ — גַּאֲרַנִּישְׁתָּ רְעַדְן.
לְעַבְנָן דַּעַר הוּוּזְ-וּעַכְטָעָרִין הַאָטָט זַיְךְ צַוְּגַעַעַצְטָ אַפְּרוּיָה. זַיְ-
אַיְזָן גַּעַוְעָן אַיְן גַּאֲנָצָן צַוְּאַמְעַנְגַּעַקְנוּילָה, וּוֹי אָן אַלְטִוִּיטְשָׁקָע,
כַּאֲטָשׁ לְיוֹתָן פְּנִים הַאָטָט זַיְךְ נַאֲךְ נִישְׁתָּ אַוְיְסְגַעְקָוָט אַלְטָ. זַיְ-
הַאָטָט זַיְךְ אַזְוִי צַוְּאַמְעַנְגַּעַה אַרְבָּעָט, וּוֹי עַם וּוּאַלְטָ אַיְרָ גַּעַוְעָן
קָאַלְטָ אַיְן דֻּעַם שְׁטִוְקִיקִ-הִיִּיסְן טָאגָן.
— אַ טָּאגָן דָּאָם אַיְזָן ! — הַאָטָט זַיְךְ גַּעַמְוָרְמָלָט וּוֹי צַוְּזַיְךְ.

— ווי געפעלט עם דיר? שיין? — האט זי זיך געווענדט צו דער הויז-וועכטערין.

בערטא האט זיך גענומען אפרוקן פון אייר.

די פרווי האט אויר שארפּ א זאג געטאן:

— דו דארפּט נישט אנטלייפּן פון מיר. איך וועל דיך נישט ביטן. ווי געפעלט דיר עפּעם אונזער ווין? — האט זי ווידער געפרענט.

— איך ווימט גאנרנישט — איך בין א הויז-וועכטערין, אן אומויסנדייק פרווי! — האט זי ארויגגעפלאצט.

— איך בין אויך אן אומויסנדייק פרווי — האט די אומ-באקאנט געזאגט.

א ווילע האבן זיך ביידע פרויען אנגעקוקט און געשוויגן.
— ווואילע קינדער — האט די פרווי געזאגט — שײנע קינדער.

קומט — האט די הויז-פרווי א זאג געטאן צו עAMIL און קאָרל
— שׂוין צייט צו גיין.

נאר אזי שנעל, זיך זי האט זיך געוואָלט אויפּהיבּן, האט די פרווי זי אַנגעכְאָפּט בי דער האנט.

— אבער דו דארפּט נישט אנטלייפּן פון מיר, איך בין א פֿריינט.

זיך האט עם געזאגט שטיל, אבער מיט איזויפּיל האָרֶץ און וויאַקייט, איזו בערטא אויז געליבּן זיכן און די קינדער האבן זיך אויך נישט גערירט פון ארט.

די הויז-וועכטערין האט צוֹאָמָעָגָעָנוּמָעָן דעם גאנצָן מוט וואָס זיך פֿאָרָמָאנָט און געזאגט:

פֿוֹנוֹוָאנָעָן ווֹיִסְטוּ, איז איך בין א פֿריינט?

— דאמ איז לײַכְט צו וויסן, וויל דו האָסָט געשוויגן, וווען איך האָבּ גערעדּש. שׂוֹוִיְגַן רעדּט זיך עיר א סָך.

די אומ-בָּקָאנָט געזאגט זיך געשפּילט מיט קאָרָלָם האָר און אין דער-זעל-בָּעָר צייט געגְלָעָט עAMIL.

— וויל איך טאכע פרענן אין עצה. מײַן מאָן אוּז נישטָא. די קינדער זענען נישט מיינען, זוי זענען אומגלאַיקלעכע קינדער. איך מוֹז היינט אָפֶפָּאָרְן פָּוֹ שְׁטָאָטָם. די קינדער מוֹזָן באָזָאָרגָָט וועָרָן. זוי מוֹזָן! — האָט די הַיּוֹ-וּעֲכַטְמָרִין שנעל גערעדט.

— דיַיַּן מאָן אוּז נישטָא? — האָט דיַיַּן זיך נאָך מַעַר אַיְנְגַעְקָנוּילָט אָוֹן שְׂטִיל צְוָגָעָבָן — אַרְעַסְטִירָט? די הַיּוֹ-וּעֲכַטְמָרִין האָט נִימָט גַּעַנְטְּפָעָרט. אַיְרָע פִּיכְטָע אַוְיגָן הַאָבָן גַּעַנְעָבָן דָּעַם עַנְטָפָעָר.

קָאנְסְטָט מֵיר אַיְבָּרְגָּעָבָן די קינדער. איך וּוֹל זוי קַיְיָן שְׁלַעַכְתָּם נִישְׁתְּטָאָן! — האָט דיַיַּן גַּעַזְאָגָט. — דָּאָם זענען אַוְמְגָלְיָיקָלְעָכָע קִינְדָּעָר. נִישְׁתְּטָאָן קַיְיָן טַאָטָע, נִישְׁתְּטָאָן קַיְיָן מַאְמָע, נִישְׁתְּטָאָן דָּאָך אַיְבָּרְגָּעָבָן קָאָפָּ. מַעַן מוֹז זַיְיָן בָּאָזָאָרגָָן.

די אַומְבָּאָקָאנְטָע האָט גַּעַנְטְּפָעָרט נאָך טַרְוקָעָנָעָר, אַבָּעָר אַיְבָּרְצִיְּגָנְדִּיקָּעָר:

— קָאנְסְטָט זַיְיָן מֵיר אַיְבָּרְגָּעָבָן.

— עַמְּיל אָוֹן קָאָרְל, וּוֹלְט אַיְרָע גַּיְיָן מִיט דָּעַר פָּרוּי? איך מוֹז אַוְועַקְפָּאָרְן. אַיְן שְׁטָאָט וּוֹל איך נִשְׁתְּטָאָן וּוֹאָם צַו עַסְּן, איך מוֹז פָּאָרְן צַו מַיְיָן מַטְאָמָעָן.

בִּידְיעָ קִינְדָּעָר זענען צְוָגָעָנָגָעָן גַּעַנְטָעָר צַו דָּעַר פָּרוּי אָוֹן אַיְרָע גַּעַקְוָקָט אַיְן די אַוְיגָן.

קָאָרְל אַיְזָעָן דָּעַר עַרְשְׁטָעָר צַו גַּעַנְטָפָעָרָן, אָז עַר אַיְזָעָנִית צַו גַּיְיָן מִיט דָּעַר פָּרוּי. עַמְּיל האָט גַּעַנְטָעָר מִיט דָּעַם קָאָפָּ אַוְיפָּ יָאָ.

עַמְּיל האָט דָּעַרְוָוִיל אַנְגָּעָכָאָפָּט בְּעַרְטָאָן אָוֹן אַיְרָע אַקְוָש גַּעַטָּאָן אַיְזָעָן דָּעַר האָנט.

— נִשְׁתְּטָאָן גַּעַנְעָנָעָן זַיְיָן — האָט דיַיַּן פְּרָעָמָדָע באָפְּוִילָן.

אוֹן וּוֹעַדְגָּדִיק זַיְיָן צַו דָּעַר הַיּוֹ-וּעֲכַטְמָרִין, האָט זַיְיָן גַּעַזְאָגָט —

דוֹ גַּיְיָ אָוֹן קוֹק זַיְיָ נִשְׁתְּטָאָן אָוֹם.

בְּעַרְטָאָן אַיְזָעָן נאָך אַלְעִיז גַּעַבְּלִיכָּן זַיְצָן אַוְיפָּ אָז אַרְטָמָ.

— איך פיל זיך, ווי א פֿאַרבּוּעַכְּערִין, וואָס איך לאָז אַיבָּעַר
די קִינְדָּעַר, איך האָבּ קִיּוֹן אַנדָּעַר בְּרוּרָה נִישְׁטָם.

— דַּאֲרָפְּסַט גַּאֲרְנִישְׁטַט זַאֲרָגְן וּעְנָן די קִינְדָּעַר. דו חַיֵּב
זַיך אַוִּיפּ אָזְן נִי.

עם האָבּן זַיך דּוּרְהָעָרְטַט טְרִיטַט פּוֹן עַטְלָעַכּוּ לְאַכְנְדִּיקָע
מְעַנְעַר אָזְן פְּרִוְּיָעַן. מִיטּ זַיִן גַּעֲגָנְגָנְעָן אַ שְׁטוּרָם-אַרְטִיּוּר,
וְוָאָס האָטּ גַּעֲלָאָכְטַט קְלִינְגְּנְדִּיקָעַר פּוֹן אַלְעָמָעַן.

גַּיִי! — האָטּ די אַומְבָּאַקְאַנְטַט אַ גַּעַשְׂרִי גַּעַטָּאָן.

די הוּוּזּוּעַכְּטָעַרְיִין האָטּ זַיך אַוִּיפּגְּנָהְוִיבָּן אָזְן אַזְוּעָק
צּוֹם הוּוּפְּטָטוּיָעָר.

— מִיר קָאנְגָעַן שְׁוִין אַוִּיךְ גַּיִן.

די פְּרַעְמַדָּע האָטּ זַיך אַוִּיךְ אַוִּיפּגְּנָהְוִיבָּן מִיטּ די קִינְדָּעַר
אָזְן זַיך גַּעַלְאָזָטְטַט גַּיִן צּוֹן אַנדָּעַר אַרוּבְּגָאַנְגַּגְטַט פּוֹן פְּאָרָק.

קָאָפְּיַטְלַ דְּרִיְיִצְּן

לְעִמְּיל אָזְן קָאָרֶל וּעְנָן גַּעֲגָנְגָנְעָן אָזְן גַּעַשְׂוּוֹנָן. די אַומְבָּאַ-

קָאַנְטַטַּע האָטּ זַיִן גַּעַהְאַלְטַן אַיִן אַיִן מְוַנְטָעָרָן.

— זַיִיטּ פְּרִיְיָעָר, קִינְדָּעַר, אַיִיךְ וּוּעַטּ זַיִן זַיְעַר גַּטְטַבְּיַי
מִיר. אַיר דַּאֲרָפְּטַט זַיך גַּאֲרְנִישְׁטַט זַאֲרָגְן.

קָאָרֶל האָטּ אַרְיְפְּגָנְקָוְקָטְט צּוֹ אַיר אָזְן גַּעַשְׁמִיכְלָטַט, אַבָּעַר
עַמְּיל האָטּ אַוִּיךְ אַיר גַּעַקְוְקָטְט מִיטּ אָוְגָן, וְוָאָס זַעְנָן גַּעַוְעָן פְּאָרָ-
לְאָפָּן מִיטּ טְרָעָרָן.

— מִין נָאָמָעָן אַיִן מְאַטְיַיְלָדָע. רַוְּפַטּ מִיר טָאַנְטַטַּע מְאַטְיַיְלָדָע.
אַיִיךְ בֵּין אַ גַּטְטַבְּיַי קָעְבִּין אָזְן אַיִיךְ וּוּלְאַיִיךְ קָאָכְן די בעַסְטָעַ

מְאַכְּלִים. אַטּ, מִיר קָאָנְגָעַן שְׁוִין אַנְהָוִיבָּן טְרָאָכְטַט וּעְנָן מִיטְמָאָן.
וְוָאָס אַ שְׁטִיְינְגָעָר וּוּלְעָן מִיר עַסְנָן גַּלְיִיךְ וּוּמִיר קָוּמָעָן אַהֲיִים?

אַיר מְזֻזְטַט אַוְדָאִי זַיִן גַּטְטַבְּיַי אַוִּיפּגְּנָהְוִיבָּן.

— ניין, — האבן בידע געגעטפערט — מיר זענען גאנריישט הונגעריך.

— אפלו נישט א טראפעלע? לאמר צומאכן די אויגן און געבן א טראקט פון א ווארמען טעלער זופ, פון א שטייקל

קאלבם-בראטען, פון א פרוכט און פון געשמיינקן קוכן.

קאREL האט זיך פאנאנדרגעלאקט און עAMIL האט אויג געגעבן א שוואכן שמוייכל.

— אט אזי האט מאנטע מאטילדע ליב. זי האט ליב פרוילעכע קינדר. אין אייער ניער חיים וועט איר קאנען א סך

שטייפן, וויפיל אייער הארץ גלומט. קאREL האט פלאצים א פרען געטאן מיט און ערנטשטער מינע:

— און מיר וועלן גיין אויך?

— ניין — האט מאנטע מאטילדע געגעטפערט לאנגזאם אין שול אריין נישט.

— און שול איזו איר וועט קאנען א סך בעסער ווי אין א שול.

טאָג און איר וועט געוויאָרן א ביסל פרוילעכער. ער האט אפלו גענומען ווארפן מאטילדעם האנט אַרְוִיף און אַרְאָפ, שפאנענדיק א סך מונטערעד ווי פריער.

— דו, עAMIL, שטי נישט אַפ — האט קאREL גערוּפֿן, — לאמר שפאנען צום טאקטם.

עAMIL, וואָס האט אויך געהאלטען מאנטע מאטילדע בי דער האנט, האט גענומען נאכטאי זיין חבר. מאטילדע איז געפֿרט געוויאָרן פון בידע קינדר און זי, צוישן זי, האט געטאָנט גיינדייך.

נאר עAMIL האט זיך פלאצים פארטראקט. ער האט גענומען אַפְּשַׁתְּיוֹן און מאנטע מאטילדע האט עם באָלְד באָמְערקט.

— עAMIL — האט זי אים געוווקט — אָז דו וועסט זיך פארטראקטן און וועסט נישט מארשין, ווי עם דאָרָפֿ צו זיין, וועלן מיר אלע אומפֿאלֶן. מיר זענען דאָך מיט די הענט גע-קייטלט איינער צום אַנדערן.

עAMIL איז צוריק אַרְיִין אַין טאָקט פֿוֹן מאָרְשַׁ. טאנטער
מאָטְילְדַּע האָט געלְאַכְּט אַוּן בִּיְדַּע קִינְדֶּעֶר האָבָּן אַנְגָּעוּהוּבָּן צָו
זַיְנְגַּעַן אֲלֵיד, וּזְאָם זַיְהָאָבָּן גַּעַלְעַרְנְט אַין שְׂוֵל.

פלְזִיצִים האָט קָאָרְל דָּעָרְזָעַן, אָז עַם זַיְנְגַּעַן פָּאַרְשְׁוֹאָונְדַּן
אָלָע גַּסְמַן. זַיְהָאָבָּן אִיצְּט גַּעַשְׁפָּאַנְט אַוִּיפְּט שְׁמוֹצִיךְלְעַבָּן זַצְמַד,
וּזְאָם אַיְזָן גַּעַוְוָעַן דָּוְרְכְּגַּעַשׂוֹאָרְצַט מִיטַּ שְׁטִיקְלְעַד קוּיל. דָּעַר
וּוְעַג אַיְזָן גַּעַוְוָעַן אֲשְׁטוּבְּקָעַר. קָאָרְל האָט אַנְגָּעוּהוּבָּן צָו גַּיְינַן
לאָנְגָּזוֹאַמְּפָעָר, וּוְיִיל מִיט יַעַדְן שְׁטָאָרְקָן שְׁפָאָן האָט עַר אוּפְּגַּעַן-
הַוְּיִבְּן אֲסָּךְ שְׁטוּבָּיב, וּזְאָם האָט אַיְם גַּעַקְיִצְלְתָן אַין דָּעַר נָאָז אַוּן
איַן חַאַלְדוֹן.

פָּוְנוּוֹיִיטָנָם האָט זַיְךְ דָּעָרְחָעָרט אֲסָּפָּן אַוּן פִּיְּפַן. צַוְּיִשְׁן
הַוְּיכָע פָּאַרְטְּרִיךְגַּטְעַ נָגָאָן אַיְזָן פָּאַרְבִּיגְגַּעַלְאָפָּן אֲזָּוג מִיט אָ
סָךְ וּוְאַגְּנָאַגְּנָעַן אַוּן אִיבְּעָרְגְּעַלְאָזָט אֲדִיקָּן שְׁוֹוָאָרְצָן רַיְיךְ. קָאָרְל
הַאָט גַּעַנוּמָעַן צִיְּלוֹן. דָּעַר צָו אַיְזָן אֲבָעָר גַּעַוְוָעַן שְׁנַעַלְעַר
פֿוֹן אַיְם אַוּן עַר האָט נִישְׁתַּגְּעַט גַּעַוְאָסָט אַקוּרָאָט, אַוְיַב עַם זַיְנְגַּעַן
גַּעַוְוָעַן וּעְכָצָן אֲדִיעָר אֲכָצָן וּוְאַגְּגָאַגְּנָעַן.

עAMIL האָט שְׁוִין אַוִּיךְ גַּעַהְאָט אֲפְגַּעַלְאָזָט טאנטער מאָטְילְדַּעַם
הַאָט. עַר אַיְזָן גַּעַשְׁטָאַגְּנָעַן אַוּן נַאֲכָגְעָקָוּקָט דָּעַס צָוָג מִיט שְׁרָעָק
אַוּן וּוְאַונְדָּעָר.

קָאָרְל האָט עַפְעָם גַּעַוְאָלָט זַאְגָּן עַמְּילָן. זַיְין מָוח האָט
אַנְגָּעוּהוּבָּן צָו שְׁפִּינְגָּן אֲלָעַשְׁהָלָע. דִּי טאנטער מאָטְילְדַּע פָּאַרְטַּ
פִּירְט זַיְהָעָגְעַץ אַיְזָן וּוְאַלְדַּע. דָּאָרְט וּוְעַט מַעַן זַיְהָאַרְקִיְּפָן צָו
וּוְאַלְדִּירוּבָּעָר אַוּן זַיְהָעָגְעַץ מַוּן וּוְעָרָן גַּוְלָנִים. שְׁפָעַטְרָעָר, וּוְעַן
זַיְהָעָגְעַץ אַוִּיפְּוֹאַקְסָן, וּוְעַלְן זַיְהָאַלְיָן אַנְרוּבִּין אַזְוִיפְּלִיל גַּעַלְטַ
אַז זַיְהָעָגְעַץ זַיְהָאַלְיָן פֿוֹן זַיְהָעָגְעַץ שְׁקָלָאַפְּעָרָיִ.

אֲבָעָר קָאָרְל האָט זַיְךְ נִישְׁתַּגְּעַט גַּעַשְׁרָאָקָן פָּאָר זַיְין אַיְינַן
מעַשְׁהָלָע. טאנטער מאָטְילְדַּע האָט גַּעַקְוּקָט אַוִּיפְּט בִּיְדַּע קִינְדֶּעֶר
מִיט אֲשְׁמַיְיכָל. זַיְהָאָט גַּעַטְיִיטְלָט מִיט דִּי פִּינְגְּנָעָר אַוִּיפְּט דִּי
הַוְּיִבְּן גַּרְאָזָן.

— צַוְּיִשְׁן דִּי גַּרְאָזָן לִינְגָן רַעַלְמָן אַוּן דִּי בָּאָן לְוִיפְּט אַוִּיפְּט

א זיבערן, שטאלענעם וועג. מיר געפינגען זיך איצט הינטער דער שטאט. אט זעט איר דאס הייזקעלע? דא זואוינט דער סיננאַל-מאָן. א סָך צוּגַן שְׁטָעַלְן זִיךְ דָּא אָפֶן עַד קּוֹמֶט זַי אַנטְקָעַנְן מִיט אַ פֿעַנְדָּל. זַעַט אַיר, נִישְׁתָּוּוּיַּת פָּוּן דֻּעַם הַיְזָקְעַלְעַ — אָוֹן זֵי הַאָט גַּעֲזַ�וּן אָוּפֶן אַ שְׂוֹאָרְצִין חַיוּוֹל לִינְקָם, אַפְּגָעָ — רָוקְטַּעַטְלָעַכְעַט צְעַנְדְּלִיק טְרִיטַּפָּן דֻּעַם בָּאַנְ-הַיּוֹל, — דַּאָּרְטַּוּן מִיר. מִיר זַעַנְעַן שְׁוַיְן בָּאַלְד אַינְדְּרָהִים.

דָּאָס זַאְמֵד אַיז גַּעַוְאָרְן טִיפְּרָע. קְלִיְּנָעַ, שָׁאָרְפָּעַ שְׁטִינְדָּ-לְעָד הַאָבָּן זַיְךְ אַרְיִינְגְּעוֹזָלְגָּעָרְט אָוֹן דִּי שִׁיר אָוֹן דַּעַר גַּאנְגָּ-אַיז גַּעַוְאָרְן שְׁוּעָרָרָר. דַּעַר רְוִיךְ, וּוָאָס דַּעַר צָוֹג הַאָט אַיבָּעָרָ-גַּעַלְאָוָת, הַאָט זַיְךְ עַרְשְׁתַּגְעַמְעַן פָּאַנְאָנְדְּרָגְנִין, אָוֹן מַעַן הַאָט גַּעַפְּלַט אַ שְׁטִינְקְנְדִּיקָע שְׁטִיקְיִיקִים.

טָאַנְטָעַ מַאְטִילְדָּע הַאָט זַיְךְ אַרְיִיסְגְּעַפְּרִיט אָוּפֶן אַ גְּלִיכְ-וּגָע. דַּאָּרְטַּה הַאָט מַעַן שְׁוַיְן אַנְגְּגַעְזָעַן דִּי רְעַלְסָן, וּוָאָס זַעַנְעַן גַּעַלְעַנְן זֵי לְאַגְּגָעַ, שָׁאָרְפָּעַ שְׁוּעָרְדוֹן אָוֹן זַיְךְ גַּעַשְׁפְּגָלָט אַיְן דַּעַר זָוּן.

— אַיְדָעַר מַעַן גִּיטָּאָרְבָּעָר דִּי רְעַלְסָן, דַּאָּרְףָּמָן זַיְךְ גַּוט אַרוּמוֹקָן אָוּפֶן בִּידְעָזִוְוִין. טְרָעָפְט, קִינְדָּעָר, פָּאַרוּוֹאָס? — הַאָט מַאְטִילְדָּע גַּעַפְּרָעָגְט.

— וּוְיִיל עַס קָאָזְנָאָךְ פָּאַרְבִּיאְלוֹפָן אַ צָוֹג — הַאָבָּן בִּידְעָ קִינְדָּעָר גַּעַנְטְּפָעָרָט צְזָמָעָן. יָא, אָוֹן מַעַן דַּאָּרְףָּמָן זַיְן גַּאֲרָפָרְזִיטִיק, וּוְיִיל אַ צָוֹג קָאָזְנָאָךְ אַומְגָעָרִיכְט.

אוֹן בָּעַת זֵי זַעַנְעַן אַזְוִי גַּעַשְׁתָּאַנְעַן אָוֹן גַּעַרְעַדְטַה הַאָט זַיְךְ וּוְיִדְעַר גַּעַהְעָרָט אַ שְׁוּעָר סָאָפָעָן. דָּאָס מַאְלָה הַאָט זַיְךְ פָּאַרְ-בִּינְגְּעַשְׁלָעָפְט זַיְיעַר פָּאַמְעַלְעַר אַ צָוֹג מִיט אָז אַ שִׁיר וּוְאַגְּ-נָעַן. פָּוּן עַטְלָעַכְעַט וּוְאַגְּנָעַנְעַן הַאָבָּן אַרְיִיסְגְּעַקְוּקְט הַוּנְדָעָרְטָעָר מִיט דִּי אוֹיגָן, אַבְעָר דִּי קָאַטְשָׁקָעָם. דִּי הַיְנָעָר הַאָבָּן גַּעַשְׁוּוֹגָן אָוֹן גַּעַפְּיִנְטָלָט אָז דִּי אוֹיגָן, אַבְעָר דִּי קָאַטְשָׁקָעָם הַאָבָּן גַּעַמְאַכְט אָז גַּעַרְזָעָר, אָז מַעַן הַאָט זֵי גַּעַקְאַנְט הַעֲרָן מִילְּן וּוּיִיט. עַמְיל אָוֹן קָאָרְל

האָבָן גַּעֲשָׁמָק גַּעֲלָאָכְטַּת. אֲפִילוֹ דֵי טְרוּוּיְעִירִיקָע הַינְּגָעָר הַאָבָן אוִיךְ אֲרוֹיְסְגָּעָרְפָּן גַּעֲלָעְכְּטָעָר. אַיִן דֵי לְעַצְּטָע עַטְּלָעְכָּע וּוְאַגְּנָנָעָן וּעַנְעָנוּ גַּעֲשָׁתָּאָנָעָן פָּעָרָד. דֵי פָּעָרְדִּישָׁע קָעָפְּ וּעַנְעָנוּ גַּעֲוָעָן שְׂטִיףַּת. זְיוּעָרָע אַוְיָגְן וּעַנְעָנוּ גַּאֲרְנוּיְשָׁט גַּעֲוָעָן נִיְּגָעְרִיקָּק, זַיְּהַ אָבָן זַיְּקָאָפִילוֹ נִישְׁט אָמְגָעְקוּקָט, וּוֹאָזַי זַיְּעָנָעָן. בְּלֹוִי אַיְּנָגָפָרְדָּל הַאָט זַיְּקָעְהִירְוּשָׁעָט, וּוֹיָעָסָמָזָל זַיְּקָעְנָאָסָן, וּוֹיָילָעָסָמָזָל עַם אַיְּזָאָסָמָזָל עַפְּעָם אַרְיָין אַיְּנָגָלְעָבָר.

— דָּאָס אַיְּזָאָסָמָזָל-צָוָג. דָּעַרְפָּאָרְדָּל שְׁלָעָפְּט עַד זַיְּקָעְנָאָסָמָזָל — בְּלֹוִי פָּאָסָאָזָוְרִיךְ-צָוָג יַאֲגָן זַיְּרָ, אֲבָעָר הַינְּגָעָר, קַאֲטְשָׁקָעָם אַוְן פָּעָרָד פָּאָרְדָּל.

פָּאָר דָּעָם בָּאַנְּהִיּוֹקָעָלָע אַיְּזָאָסָמָזָל גַּעֲשָׁתָּאָנָעָן אַזְּ אַלְטָעָר מָאָן, מִיטְּ אַהֲוָתָל אַרְזָנְטָעְרָגָעְרוּקָט בְּמַעַט אַיְּבָעָר דֵי אַוְיָגְן, אַזְּ גַּעַד הַאֲלָטָן אַיְּזָאָסָמָזָל פָּאָכָעָנוּ אַרְזָנְטָעְרָגָעְרוּקָט אַוְן אַרְוִיפָּט מִיטְּ אַפְּעַנְדָּל. פָּוֹן עַטְּלָעְכָּע וּוְאַגְּנָנָעָן הַאָבָן אַרְזָנְטָעְרָגָעְרוּקָט מַעַנְטָשָׁלָעְכָּע קָעָפְּ, וּוֹאָסָמָזָל אַוְיָגְן עַגְּוָעָן פָּוֹנְקָט זַיְּרָ נִישְׁט נִיְּגָעְרִיק אַזְּ אַזְּנָשְׁטָפָרְאָיְגָעְרִיסְרָת וּוֹיָעָסָמָזָל קָעָפְּ פָּוֹן דֵי פָּעָרָד. זַיְּהַ אָבָן נַאֲכָיָלָע, זַיְּקָעְהִירְוּשָׁעָט וּזַיְּקָעְהִירְוּשָׁעָט מִיטְּ לְעַסְּיק זַיְּקָעְהִירְוּשָׁעָט עַטְּלָעְכָּע וּוְעַרְטָעָר מִיטְּ דָּעָם בָּאַנְּסִינְגָּעָל, נַאֲלִיסָט, בְּעַת דָּעָרְדָּרְצָוָג הַאָט זַיְּקָעְהִירְוּשָׁעָט מִיטְּ שְׂוּעָרָעָט טְרִיטָה. אַיְּנָגָעָר פָּוֹן זַיְּהַ אָט זַיְּקָאָפִילוֹ פָּאָנְאָנְדָּרְגָּעְלָאָכְטַּת, אֲבָעָר דָּאָס גַּעֲלָעְכְּטָעָר אַיְּזָאָסָמָזָל רְוִיכִיק, וּוֹיָעָסָמָזָל גַּעֲדִיכְטָעָר, שְׁטִיקְקָעָרְדָּרְזָוָג פָּוֹן לְאַקְּמָאַמְּטוֹו.

עַמְּיל אַזְּ קָאָרָל וּעַנְעָנוּ נַאֲכָנְגָּנָגָעָן טְאַנְּטָעָמָעָט מִיטְּ מִידָּע טְרִיטָה אַזְּ נַאֲכָנְגָּנָגָעָן מִיטְּ פָּאָרְבָּעְקָעְקָטָע אַוְיָגְן דָּעָם פָּרָאָכְטָה צָוָג, מִיטְּ דֵי אַפְּגָעְבָּלְאַקְּעָזְוּעָטָע וּוְאַגְּנָנָעָן.

דָּעָרְדָּרְצָוָג צָוְוִיתָן הַיּוֹקָעָלָע אַיְּזָאָסָמָזָל גַּעֲנָגָנָגָעָן אַזְּ בִּיסְלָבָאָרְגָּ-אַרְוִיפָּת. פָּוֹן דָּאָרָטָה הַאָט דָּעָרְדָּרְצָוָג פָּרָאָכְטָה-צָוָג אַוְיָגְן עַזְּ, וּוֹיָעָסָמָזָל צָוְאָמָעְגָּעְדָּרְיִיטָה רְזִיאָה, וּוֹאָסָמָזָל קָאָרְטָשָׁעָט זַיְּקָעְהִירְוּשָׁעָט פָּוֹן בּוּיכְוּוּיְתָאָגָן. טְאַנְּטָעָמָעָט מִטְּאַטְּילָלָע הַאָט אַגְּנָקָלְאַפְּט עַטְּלָעְכָּע מַאלָּ אַיְּזָאָסָמָזָל טְרִיטָה. אֲבָעָר אַזְּ דֵי טְרִיטָה זַיְּקָעְהִירְוּשָׁעָט אַזְּ קָאָרָל גַּעֲבָלְיָיכָן שְׂטִינָן אַזְּ נִישְׁט גַּעֲקָאנָט מִאָכָן קִיְּין טְרִיטָה. עַמְּיל הַאָט אַרְוִיסָּמָעָט

געלאָזט אַ טעטֶן געשרִי, ווֹאָס עֶרְחָט גֵּילִיךְ דָּערְשְׁטִיקָט אַין
מוֹוֵיל פֿוֹן גְּרוּוּס אַיבְּרָאַצְּשָׁוָנָג אַון שְׁרוּעָק.
אַין טִיר אַיּוֹ גַּעַטְמָאָגָנָעָן דָּעַרְזָעַלְבִּיקָּעָר מָאָג, מִיטָּדִי רְוִיטָּע
צַעֲפָאַטְמָלָעָהָר אַזְּנָז מִיטָּדָעָר פָּאַרְקָאַלְטָנְטָעָר בָּאָרְד, ווֹאָס הָאָט
גַּעַהְאַלְטָן אַין אַיּוֹ לְאָכְּנָן אַזְּנָז שְׁרִיעָן „הַיִּיל“ צַוְּיָשָׂן עַולְמָן אַין
פָּאָרָק. אַיְצָט הָאָט עֶרְנִישָׁת גַּעַטְרָאָגָן אַוְיָף זַיךְ דָּסָם רָעָקָל,
אַבְּעָר דִּי שְׁמָאָלָעָה אַזְּנָז קוּרְצָעָה חַוִּוֹן, ווֹאָס הָאָבָּן אַיסְטָטְרָגְּרִיכָּט
בְּלוּזָה בְּזָה אַיבְּרָעָר דִּי קְנִי, הָאָט עֶרְנָאָר אַלְץָ גַּעַטְרָאָגָן.
וּוֹעֵן עֶרְחָט דָּעַרְזָעַן עַמְּלִיאָן אַזְּנָז קָאַרְלִין הָאָט עֶרְנָאָר אַפְּינְגְּטָל
גַּעַטְמָאָן מִיטָּדִי וּאַסְפָּרְדִּיקָּעָה בְּלוּזָה אַוְיָגָן. נָאָר עֶרְחָט שְׁגָעָל
אַנְגָּעַבְּלָאָזָן דִּי בָּאָקָן אַזְּנָז גַּעַשְׁרִינָגָן :

— הַיִּיל ! הַיִּיל !

עַמְּלִיאָן הָאָט זַיךְ אַזְּוִי דָּערְשָׁרָאָקָן, אָזְּנָז עֶרְחָט גַּעַוּוֹאַלְט
אוּפְּהִיכְּבָּן דִּי חָאנְטָן אַין אַחִיל, אַבְּעָר דִּי חָאנְטָן הָאָט זַיךְ נִישְׁתָּח
גַּעַהְוִיכְּבָּן. קָאַרְלִין הָאָט זַיךְ אַנְגָּעַבְּלָאָזָן אַין טָאנְטָעָה מַטְמִילְדָעָה.
דָּעָרְרִיטָּעָר הָאָט זַיךְ פָּאַנְגָּנְדָּעְגָּעָלְאָכָּט אַוְיָף זַיְן גְּרָאָבָּן
גַּעַלְעָכְּטָעָר אַזְּנָז פָּאַרְעָנְדִּיקָּט מִיטָּדִי קָוְוִיטָּש, נָאָר דָּעָרְרִיטָּש
הָאָט אַיְצָט גַּעַדוּיָּרֶת לְעַנְגָּעָר אַזְּנָז הָאָט גַּעַלְוָנָגָן זַיְן דָּסָם
נוֹטָעָה לְאָכְּנָן פֿוֹן אַקְיָנָד.

— עֶרְחָט אַזְּנָז אַסְמָשָׁעְלָעְכָּר מַעְנְטָש. עֶרְחָט טְשֻׁעְפָּעָט נִישְׁתָּח
קְיִינְגָּעָם. עֶרְחָט וּוֹעֵט אַיְיךְ קְיִינָן שְׁלָעְכָּטָס נִישְׁתָּחָטָס. עֶרְחָט זַיְעָר
לִיבְּ קִינְדָּעָר, עֶרְחָט אַלְיָין אַזְּנָז אַקְיָנָד, אַדְרָוּאַקְסָמָן קִינָד.

דָּעָרְרִיטָּעָר הָאָט אַנְגָּעַבְּלָאָזָן דִּי בָּאָקָן אַזְּנָז זַיְן גַּעַפְלָאַצָּט
מִיטָּפְוִיסָּטָן, זַיְן זַיְן וּוֹלְטָן גַּעַוּוֹעָן אַנְגָּעַבְּלָאָזָעָנָעָה בָּאַלְאָגָעָן. עֶרְחָט
הָאָט גַּעַטְאַנְצָט, גַּעַוְנוֹגָעָן אַזְּנָז גַּעַשְׁרִינָגָן :

— סְאִיזְט ! סְאִיזְט !

דִּי קִינְדָּעָר הָאָבָּן זַיךְ אַנְגָּעַהְוִיכְּבָּן צְגָעָוֹוֹאַיְינָעָן זַיךְ אַים, אַבְּעָר
יְעַדְעָם מַאְלָ, וּוֹעֵן עֶרְחָט אַנְגָּעַבְּלָאָזָן דִּי בָּאָקָן, גַּעַרְאָגָן שְׁפִיָּה
צִיקְעָאַוִּיגָּן אַזְּנָז גַּעַשְׁרִינָגָן „הַיִּיל“ — זַעַנְעָן זַיְן גַּעַוְוָאָרָן טְרוּוּעָרִיךְ,
וּוֹיְיל דָּעָר „הַיִּיל“ הָאָט קָאַרְלִין דָּערְמָאָגָט אַין דִּי בְּרוּזְגָּעָ אַונְיָיָה

פֿאַרְמָעָן פֿוֹן דִי שְׁטוּרֶם-אַרְמְיוּעֶר. עַמְּיַל הַאַט זִיךְ אַינְגָאנְצָן פֿאָרֶ-
לוּירָן אָוּן נִישְׁתְּ גַּעֲוָוָסֶט וּוֹאָס צֹ טָאָן מֵיטַ וַיַּן רַעֲכָטָעֶר הַאַנְטָן.
מַאַטְיַלְדָּעֶה הַאַט דַּעֲרוֹוַיְלֶגֶן גַּעֲנוּמָעָן גְּרִיְתָן צֹום טַיְשָׁ אַין דַּעַם אַיְנָ-
צִיקְ-גַּרְוִיסָן צִימָעָר. צֹו דַּעַר רַעֲכָטָעֶר זַוִּית אַיְזָ גַּעֲוָעָן אַ שְׁמַאלָּ
צִימָעָרָל אָוּן אַ בִּימְלַיְגָקָהָט זִיךְ גַּעֲוָעָן נַאֲך אַ קְלִינְגָעֶר חַדְרָ-
וּוֹאָס אַיְזָ גַּעֲוָעָן אַינְגָאנְצָן טַוְנְקָל אָוּן אָוּן פֿעַנְצָטָעֶר.
דַּעַר רַוִּיטָעֶר הַאַט אַוְיפְּגַעַהֲוִיכָן קָאָרְלִין בַּיְזָ צֹו דַּעַר הוַיְכָעֶר
סְטַעַלְיָעָ, אָוּן חַאַלְטַנְדִּיק אִים אַיְזָ דַּעַר הוַיְקָחָט עַר גַּעַפְרָעָנֶט:
— נַאֲמָעָן? —

— קָאָרֶל — הַאַט קָאָרֶל גַּעַעַנְטָפָעָרֶט.

עַר הַאַט אַ נַּאֲפָ גַּעַטְאָן עַמְּיַלָּן אָוּן אִים אַיְזָ אַוְיפְּגַעַהֲוִיכָן.
עַמְּיַלָּהָט שְׁוִין נִישְׁתְּ גַּעֲוָאָרֶט אַוְיפְּ אַדְרָ פְּרָצָנָע אָוּן עַר
הַאַט גַּלְיַיךְ גַּעַזְאָגָט וּוּי עַר הוַיְסָט.

דַּעַר רַוִּיטָעֶר הַאַט זִיךְ אַוְועַקְגַּעַזְעַצְט אָוּן גַּעַנוּמָעָן אַיְבָעָרֶ-
חוּרְזָן דִי גַּעַמְעָן אַ צְעַנְדְּלִיקָמָל. וּוֹעָן עַר הַאַט גַּעַזְאָגָט קָאָרֶל,
הַאַט עַר גַּעַוְיָזָן מֵיטַ אַ פֿינְגָעָר אַוְיפְּ קָאָרְלִין. בִּיְמָ נַאֲמָעָן עַמְּיַל
הַאַט עַר גַּעַוְיָזָן אַוְיפְּ עַמְּיָלָן. אַינְגָיִתָּן הַאַט עַר זִיךְ צְעַפְּלָאַנְטָפָעָרֶט
אָוּן קָאָרְלִין גַּעַרְוָפָן עַמְּיָל. דִי קִינְדָעֶר הַאַט עַם גַּרְוִים הַנָּהָ-
גַּעַטְאָן אָוּן זִיךְ הַאַבָּן אִים גַּעַלְעָרָנֶט זַוִּירָעָ גַּעַמְעָן. דַּעַר רַוִּיטָעֶר
הַאַט גַּעַהָט אַזְנָסֶט פְּנִים אָוּן זִיךְ גַּעַלְאָזָט לְעַרְגָּעָן.

וּוֹעָן עַר הַאַט עַנְדְּלָעָר אַיְבָעָרָגְעַ'זְוָרְט אַ פֿרְ-פֿינְגָט מָאָל דִי
גַּעַמְעָן אָוּן נִישְׁתְּ גַּעַמְאָכֶט קִיְיָן אַיְזָן טָעוֹת, אַיְזָ עַר אַלְיָין אַזְוִי בְּאָ-
גִּיסְטָפָעֶט גַּעַוְוָאָרָן, אַזְוָעָר עַר הַאַט וַיְדָעָר גַּעַנוּמָעָן טַאַגָּצָן אָוּן
שְׁרִיְעָן: „סְאַיְזָ גָוָט, סְאַיְזָ גָוָט!“ אַיְזָ אַיְזָן אַוְיְגָנְבָלִיק הַאַט
זִיךְ דַּעַר הוַיְכָעֶר, שַׁוְעַרְעָר מַעַנְטָש אַ שְׁמַעַל גַּעַטְאָן אַוְיפְּן קָאָפֶ-
אָוּן גַּעַנוּמָעָן דְּרִיגָן מֵיטַ דִי פִים, וּוּי עַר וּוֹאָלָט גַּעַהָאָלָטָן בַּיְזָ
אוּמְפָאָלָן, אַבָּעָר עַר הַאַט גַּעַמְאָכֶט אַ שְׁנָעָלָן קָאַזְשָׁעָלִיק אָוּן
זִיךְ אַוְיפְּגַעַהֲוִיכָן.

קָאָרֶל הַאַט שְׁטָאָרָק גַּעַלְאָכֶט, אָוּן עַר הַאַט אִים גַּעַוּוָאָלָט
נַאֲכָטָאָן. עַמְּיַל אַיְזָ גַּעַשְׁתָּאָנָעָן אָוּן אַנְגָעָקוֹזָלָן.

טאנטצע מאטילדע האט אויך מיטגעלאכט.
— האב איך איז נישט געזאגט, קינדער, או עם ווועט זיין
פריליעך?

באים טיש האט דער רויטער ווידער זיך גענומען פלאנטערן
אין די נעמען. קאָרל איז בי אים שווין אויסגעקומען "ישראל"
און עמילן האט ער געהאלטן אין איין רופֿן "שלעטיל". פלויצים
האט ער אינטערן עסן, מיט דעם בימן אין מoil, געגעבן אַ קלאָפּ
אין טיש, או די טעלער האבן אוש אונטערגעטאנצט.

— מײַן נאמען! מײַן נאמען! — האט ער געשריגן —
איין האנס! האנס!

אנקל האנס! — האבן עמיל און קאָרל אויסגעזונגנען.
— אנקל! אנקל! — האט דער רויטער געטאנצט פון
פריד — אנקל!

עם איז אים אוזי שטארק געפֿעלן געווארן, וואָס די קינֶ-
דער האבן אים גערופֿן אנקל, או ער האט זיך ווידער אַ וואָרָפּ
געטאן און געבליבן שטײַן אויפֿן קאָפּ. שטײַענדיק אויפֿן קאָפּ
האט ער געגעבן אַ פִּיף ווי אַ לאָקָאָמָטְיוו. עמיל און קאָרל
האָבן טאָקָע אויפֿ אָן אָמת געמיינט, או אַ באָן איז נאָרוֹוָס
פארביינגעלאָפּן פָּאָרְן הוּוּ.

קָאָפִּיטָל פָּעָרְצָן

אָז אָונֵט האט זיך אַריינגעוואָאָקָלֶט אַ מאָן, וואָס האט גע-
רוּיכָּבָּרֶט אַ לְּיוֹלְקָע. ער האט זיך אַוּעָקָגָעָזָעָצָט אוּפּ אַ ווִינֶ-
שְׁטוּל אָן גַּעֲפִּיקָעַט. ערְשָׁתָם, אוֹ ער האט גַּעֲהָאָט אַנְגָּפִּיטָ-
קָעַט גַּאנְצָעַ בָּרְגָּ מִיטָּ רְוִיךָ, הָאָט ער אַרְוִיסָּגָעָנוּמָעָן דִּ לְיוֹלְקָע
און גַּעֲזָאָגָט גַּוְתְּנָאָזָוּגָט.

מאָטְילְדָע האט צָוְגָּעָרָאָמָט דָּאָם הוּוּ אָן זִי האט זיך ווִינִיךָ
וואָס אַוְמָגָעָקוּקָט אוּפּ דֻּעָם גַּאֲסָט, זִי האט שְׁטִילָעָרָהָיִת דָּעָר-

קלערט די קינדרער, או דאס איז דער שבן, דער סיגנאל-מאן, וואם וואוינט אין דעם באָז-הייזל און באָנגענטן די פֿאַרבּוילוֹפֿאנְדִּיקָע צוֹגֶן מיט אָ פֿעַנְדֶּל.

עמייל און קָאָרֶל זענען גּוֹוֹזָרֶן נִיגּוּרֶיךָ. זַיְיַ זַעֲנַעַן צַוְּגָעַן קְוּמָעַן נְעַנְטָעַר צָוֵם סִיגּנָאַלְמָאָן. פּוֹן דָּעַר נְאָגָט הָאָט זַיְיַ גַּעַד טְרָאָגָן פּוֹן אִים זַיְיַר אָן אָוּמָאנְגּוּנְעַמְּעַר אָן שַׁאַרְפָּעַר גַּעַרְוָד. דָּאָס גּוֹרִיסָן הִיטָּל, וואָס עַר הָאָט גַּעַטְרָאָגָן, אִיז אִים אַרְוָנְטָעַר-גַּעַפָּאָלָן אִיבָּעַר די אָוִינְגָן. די לִיּוֹלְקָע אִיז גּוֹוֹעַן אַיְינְגּוּבָּיסָן צַוְּוִישָׁן די צִיָּן אָן עַר הָאָט אָ בִּימָל אָוּנְטָעַר גּוּבָּאָפָּעַט. אַבָּעַר יְעַדְעַס מָאָל הָאָט עַר זַיְיַ אַוְיְפּוּגּוּכָּאָפָּט אָן גּוֹנוּמָעַן שְׁנָעַל פֿיְפָּקָעַן. וּיְעַר וּזְאָלָט גּוֹוֹאָלָט אַוְיְפָּלָאָזָן אָטוּיְטָעַ לִיּוֹלְקָע.

הָאָנָם הָאָט גּוּעַפְנָט די טִיר, זַיְיַ אַוְעַקְגּוּזָעַצְט אַוְיְפָן שְׁוּעוּל אָן אַרְוִיסְגּוּקָוֶט. עַטְלָעֶכָּע פְּלִיגְעַלְעַד הָאָבָּן זַיְיַ גּוֹנוּמָעַן דְּרִיעַן אָרוּם דָּעַם קַעַרְאָסִין-לְאָמָּפָּה, וואָס אִיז גּוּשְׁתָּאָגָעָן אַוְיְפָן טִישׁ, וְאוֹז מְעַן הָאָט נָאָר וּוְאָס גּוּהָאָט אַפְּנָעָגָעָן. פּוֹן צִיְּתָן אָז צִיְּתָן הָאָט הָאָנָם אַרְוִיסְגּוּלָאָזָט אִיְינָס פּוֹן זִינְעַן גּוּלְעַכְטָעַלְעַד. עַמְּיַיל הָאָט זַיְיַ אַוְעַקְגּוּזָעַצְט לְעַבָּן אִים אַוְפָּה עַר שְׁוּעוּל אָן גּוּקוּקָט אָן דָּעַר פֿינְצְטָעַרְדָּר וּוּוּמָט. עַר הָאָט גַּעַטְרָאָגָן, וּיְיַ גַּטְעַם וּזְאָלָט גּוֹוֹעַן, וּוּעַן עַר וּזְאָלָט אַיְצָט גּוּפְאָרָן אַוְיְפָן אָז בָּאָן.

דָּעַר סִיגּנָאַל-מָאָן הָאָט זַיְיַ וּוּידָעַר אַוְיְפּוּגּוּכָּאָפָּט אָן גּוֹנוּמָעַן גַּיְךְ פֿוּפָּקָעַן, נָאָר דָּאָס מָאָל אִיז אִים נִיט גּוּלְוָגָעָן אַוְיְפָּצְלָעַבָּן די פֿאַרְלָאַשְׁעַנְעַד לִיּוֹלְקָע. עַר הָאָט לְאַנְגּוֹזָם גּוּטָאָפָּט אִין יְעַדְעַר קְעַשְׁעַנְעַד, זַיְיַ גַּעַרְאָיָעַט אָן גּוּנְיְשָׁטָעַרְט, בֵּיז עַר הָאָט פּוֹן עַרְגָּנָעַ אַרְוִיסְגּוּקְרָאָגָן אָ שְׁוּעַבְעַלְעַד. עַר הָאָט עַס אַ רְיִיב גּוּטָאָן אַוְיְפָּה דָּעַר וּוּגְ-שְׁטָוָל. דָּאָס שְׁוּעַבְעַלְעַד הָאָט זַיְיַ אַגְּנְעַצְוָנְדָן אָן אִיז גַּלְיַיךְ פֿאַרְלָאָשָׁן גּוֹוֹאָרָן. דָּעַר סִיגּנָאַל-מָאָן הָאָט אָן אַנְטְּוִיְשָׁטָעַר גּוֹנוּמָעַן זִוְּגָן די לִיּוֹלְקָע.

פְּלוֹצִים הָאָט עַר גּוּעַפְנָט בְּרִיאָת די אָוִינְגָן אָן אָפְּרָעָג גַּעַד

טָאָן ?

— וּוּעַר זַעֲנַעַן עַם די קִינְדָּעַר ?

— קינדער ! האט מاطילדע גענטפערט — וואוילע קינ-
דר.

— אהא ! — האט דער סיגנאל-מאן גענטפערט, ווי דאם
וואלט פאר אים געווען געונג אינפארטצעי.

— זיין הייסן עAMIL און קארל. יענער הייסט עAMIL און אט
דער איז קארל — האט מاطילדע אונגעוויזן.

יא ? — האט דער סיגנאל-מאן איבערגעפרעגט מיט גראים
איבערראשונג. דאם איז אויסגעזיכינט.

אונ דו ושייאקעסט א ביסל צופיל ארין — האט מاطילדע
געזאגט — עס וועט אמאל קומען א טאג און דו וועסט אפלין
ニישט קאנען האלטן דאם פענדל אין דער האנט.

— ניין, היינט האב איך קויס-קויים באגעצת די ליפן.

— יא, האט מاطילדע גענטפערט, מען קאן עס דער-
שמעקן א מייל-זווית.

— זעסטו, וואס אמת איז אמת, נעכטן האב איך געטרונקען.
חברה האבן פארשלעפט און געזאגט : טריינק. איך האב
דווקא א שטארקן כארזקטער, אבער איז מען שטעלט אווועק
א פלאש אופן טיש און מען זאגט : טריינק —

— קארל האט א צימער געטן מיט דעם גאנצן קערפער
אונ ער האט זיך צוגעוזצט אויף א שטול.

— ניין, פאראמאך די טיר — האט מاطילדע געזאגט —
קארל איז קאלט.

— ניין, עס איז מיר נישט קאלט — אבער בעט ער האט
דאם געזאגט, איז אים ווידעער א שוידער דורךגענגגען איבער
דעם גאנצן קערפער.

— די נעכט זענען א ביסל קיל. האט דער סיגנאל-מאן גע-
זאגט — דא איז א סך קילער ווי איז שטאט, אעהר קומט מען
זיך אפקילן.

האנס האט צוגעמאכט די טיר און געהאלטן איז איז שרייען
„הייל“. דער סיגנאל-מאן האט פלאגמאטיש געהויבן די האנט

ביי יעדן הייל. עAMIL האט זיך אועוועגעעצעט ביימ טיש און גען
ציאלית די פליגעלאָר וואָס האָבן געטאנצט אָרָום לאָמָפַ.
דעָר סינְגָּאַל-מאָן האָט דָּסְמָאָל געפָּנוּן אַ שׂוּעָבָּלָעַ אָוָן
שְׁנָעַל פָּאָרְדוּיכְּכָּרֶט די לִיּוֹלְקָעַ.

— אָז אֵיך בֵּין גַּעֲוֹעַן אָזְוִי גְּרוּיִים וְוי די צְוַויִּי — האָט עָר
אגַּנְגַּוְוִיזָן אוּפַּט די קִינְדָּעָר — אָזְוּ גַּעֲוֹעַן גּוֹט צּוּ לְעָבָן. דָּסָם
הַיִּסְטָם מַעַן קָאָן נִישְׁתָּצְטָזָן, אָז עַם אִיז הַיִּינְטָם אַיְנָגָאנְצָן שְׁלָעָכְטָם.
אָט — האָט עָר וּוּיְטָעָר גַּעֲרָעָדָט — שְׁבָת אִיז גַּעֲוֹעַן נִישְׁתָּצְטָזָן
שְׁלָעָכְטָם. מַעַן קָאָן אָפְּלִיאַזְוָן, אָז עַם אִיז גַּעֲוֹעַן גּוֹט. אָז אֵיך הָאָט
אוּסְמָגְעַטְרָוְנְקָעַן, זָאָגָן זְוִי צּוּ מִיר, קָוָם, פֿרִידְרִיךְ. נִיעָן מִיר אָוָן
מִיר גִּיעָן, בֵּיזְוִי מִיר קָוְמָעַן צּוּ אַ קְלִיְּדָעָר-גַּעֲשָׁעָפֶט. לְאָמִיר, זָאָגָן
זְוִי, אַרְיִינְגְּנִין אָזְוִי זְיַר עַפְּסָם צּוּקְלִיבָּן אָן גַּעַלְטָם. זָאָגָן אֵיך, אָז
מַעַן וּוּעַט אָוְנְדוֹ אַרְעָמְטְּרִין וְוי הַיִּנְטָם. לְאָכָּן זְוִי אָזְוָן זָאָגָן, דָּו
בִּיסְטָם אָן אַלְטָעָר נָאָר. וּוּיְסָטָם נִישְׁתָּצְטָזָן, אָז בֵּיזְוִי מַעַן אַלְעִזְמָעָן
צּוּנְעָמָעָן אָזְוִי מַזְוִן שְׁוֹוִיְגָן. מַעַן קָאָן זְוִי אָפְּלִיאַזְוָן דָּרְלָאַנְגָּעַן
קְלָעָפַט אֵיך אַנְשָׁטָאָט גַּעַלְטָם, אָזְוִי מַזְוִן שְׁוֹוִיְגָן.
דעָר רְוִיְטָעָר האָט זְיַר צְעָלָאָכָט אָזְוָן פָּאָרְעָנְדִּיקָט מִיטָּם „הַיִּיל“.

דעָר אַלְטָעָר האָט פְּלָעְגָּמָטִישָׁאָט הַיִּיבָּג גַּעַטָּאָן די הַצָּנָטָם.
— אָט וְוי דָו הַעֲרָסָט. דָו וּוּאָוְנְדָעָרטָם. נָו, נִיב אַ קְוָק אַיִן מִיְּזָן שָׁאָנָקָן,
אֵיך זְיַר אַוְיך גַּעֲוֹוָאַנְדָעָרטָם. נָו, נִיב אַ קְוָק אַיִן מִיְּזָן שָׁאָנָקָן,
אַ פְּוֹנְקְ-נִיְּעָר אַנְצָוָג הַעֲנָגָט דָּאָרָט וְוי אַ גַּעַהְאַנְגָּעָנָעָר, אָן צְוַויִּי
פָּאָר שִׁיך אָזְוָן אַ זְיַגְעָר הָאָט אֵיך אֵיך אַוְיך צּוֹגָעָנוּמוֹן — אַלְעִזְמָעָן שְׁבָת.
בֵּיזְוִי אַיִּינְגָּעָם הָאָכָּעָן מִיר נָאָר גַּעֲרָאָגָן גַּעַלְטָם אֵיך, אַ דָּעָרְשָׁאָט
קְעָנָעָר גַּעֲוֹעַן אַזְוּלְכָּעָר, אַלְעִזְמָעָן שְׁגָעָבָן. הָאָבָן מִיר וּוּיְטָעָר
גַּעַטְרָוְנְקָעַן.

ער האָט גַּעַטָּאָן עַטְלָעָכָע צִי פָּוָן דָּעָר לִיּוֹלְקָעַ אָזְוִי זְיַר גַּעַן
וּוִיגָּטָם.

מַעַן קָאָן נִישְׁתָּצְטָזָן, אָז דָסָם זְאָל זְוִין אַיְנָגָאנְצָן גַּלְאָטִיקָן.
עַם אִיז, קָאָן מַעַן זָאָגָן, קְעָגָן גַּעֲוֹעַץ. אָזְוִי דָעָר אַנְצָוָג הַעֲנָגָט,
הַעֲנָגָט וְוי אַ גַּעַהְאַנְגָּעָנָעָר. אֵיך הָאָט אַ שְׁמָטָאָרָקָן כָּאַרְאָקְטָעָר,

אבער, איז מען זאגט : נעם, און זוי ניבן, זוי ניבן, איך שוווער
ביי גאט, דו קומסט אריין און זוי ניבן.

ער איז זוי אינגעשלאָפּן אויפּ עטלעכּע מינוט און האָט
האָט זיך עטלעכּע מאָל פָּאנַאנְדרָגָעלָאָכּט.
דער סיגנאל-מאָן האָט אַרוֹיסְגָּעָנוּמָעָן אַ זִּיגְגָּעָר פֿוֹן קָעָ
שענע.

נאָך אַ גוֹטָע שעה בֵּין דער 9-אַזְוִיגְעַרְדִּיקְעָר דָּאָרָף אַדוֹרָכּ
לוֹפּן. אַט גִּיט אַ קוֹק אַ שְׁטִיקָה כָּלִי. פָּאָרָטָן זִיגְגָּעָרָם אָון זִיגְגָּעָרָם.
דאָם אַיז פִּינְקְטְּלָעָן זַיְהָ זִיגְגָּעָר. דער זִיגְגָּעָרָמָאָכּעָר האָט
עם גַּעֲגָבָן. איך קָאָן שְׂוֹעָרָן בֵּין גַּאָט. אָונָן צְוִירָק גַּעַשְׁמוּסָט,
ידָן זַעֲגָעָן רַיְיךָ. מעָן גַּעַמְתָּ בֵּין זַיְהָ צְוּוּקָן אָן אַגְּזָגָ, הָאָבָּן זַיְהָ
דרְּיָי אַנדְרָעָר.

דער סיגנאל-מאָן האָט גַּעַהְאָלָטָן דָּעַם זִיגְגָּעָר, זַיְהָ ער ווֹאָלָטָ
עם גַּעַוּאָלָט בָּאוֹוִיּוֹן יַעֲדָן אַיְינָעָם, אַבְּעָר קִינְגָּרָהָאָט עַמְּ נִישְׁתָּ
געַנוּמָעָן פֿוֹן זִינְגָּעָה הענטָם.

— דער עַיְקָר אַיז, עַמְּ אַיז קָעָגָן גַּעַזְעִץ. זַאָגָן זַיְהָ : טְרִינְק, אָון
די גַּעַזְעִץ זַעֲגָעָן אִיצְטָמָט גַּאָנְדָרָעָר. איך שְׁוֹועָר בֵּין גַּאָט, איך
הָאָבָּק קִינְגָּעָם נִישְׁתָּט גַּעַשְׁלָאָגָן. אַיְינְגָּר פֿוֹן אַונְגָּזְעִירְקָעָ. ווֹאָם אַמְּתָה,
אַיז אַמְּתָה, האָט נָאָך צְעַבְּלוּטִיקָט דָּעַם יַדְיָישָׁן שְׁנִידָּעָר, אָן אָנָּ
דָּרְעָרָהָאָט אִים גַּעַהְאָלָפָן. דָּאָם אַיז שְׁוִין צְוִיפָּלָן, נִימָט וּזְאָרָר
מְאַטְּלִידָעָ ? אַז מעָן דָּאָרָף גַּאָרְנִישָׁתָּ שְׁלָאָגָן. זַיְהָ טְרָאָנָן דִּיר
יעַדָּע זַאָך אַנְטְּקָעָגָן.

בֵּין איך מִיר אִיצְטָרָר רַיְיךָ. אַ פּוֹנְקָ-נִיעָר אַגְּזָגָה הענטָם,
הענטָם זַיְהָ אַ גַּעַהְאָגְגָעָנָה. צְוַויִּי פָּאָרָשָׂיךָ, גַּעַלְעָ אָון שְׁוֹאָרְצָעָ,
אַזְיָגָעָר אָון אַ בִּסְעַלְעָ טָאָשָׂן-גַּעַלְטָם. אַבְּעָר ווֹעָן אַיךְ בֵּין גַּעַוּוּנָ
אַזְוִי קְלִיּוֹן, זַיְהָ זַיְהָ דָּאָרָטָן — עַר האָט ווּידָעָר גַּעַוּוּנָ אַוְיָפָּה די
קִינְגָּר — אַיז גַּעַוּוּנָ בעַסְעָר, כָּאָטָש, הַיְינְט אַיז נִשְׁתָּט שְׁלָעָכָט.
מעָן טָאָר אַבְּעָר נִשְׁתָּט אַרְיכְּבָּסָפָן די מָאָם.
עַמְּיל אַיז גַּעַזְעִסְמָן מִיט אָן אַרְונְטָעָרְגָּעָלָאָזָטָן קָאָפָּ. טָאָגָטָע

מאתILDע האט זיך גלייך צוגע עצם לעבן אים און אים געלעט.
זיך האט אים איינגערויט אין אויער :
ער איז אן אלטער שיכור. זאל דיך אנהיבן ארן, וואס ער
פלאפלט דארט !

פיינט האב איך, אzo מען שלאנט — האט ער געפיפקעט
און גערעדט — מיינע חברה האבן שוין נישט קיין גאט און נישט
קיין געוויסן אין הארע. זיין האבן מערכ הנאה פון שלאנט ווי
פון צונגעמען. איך האטט נישט פון נעםמען. נאר, אzo מען גיט,
איו עפעם אנדערש, שוער זיך איינצוזאלטן. איינער פון אונ
זעריקע האט אפילו געלאנט דעם זיינגרמאכער האט זיך געבעטן מען זאל
זיינע קינדר. דער זיינגרמאכער האט זיך געבעטן מען זאל
נישט שלאנט זיין ווייב, נישט שלאנט זיין קינדר.

האנס האט זיך צעלאכט מיט זיין ברײיט געלעכטער און
פארענדיקט מיט זיין געוויגלעבן קויטש. נאך פלאוצים האט
ער זיך גענומען ווערגן. ער האט געהוסט און געהוסט, ווי ער
וואלט עפעם געוואלט אומיהוטן. ער האט זיך געדרייט אין
אלע זייטן, ווי ער וואלט געוואלט באחאלטן דעם קאפ. אכבר
מייטאמאל האבן אלע דערהערטן קלאר, אzo האנס לאכט שוין
נישט. ער וויינט.

אין הויז איז געווארן אין אמרת'ע סומאטטאכע. קארל איך
ארונטער פון בענקל און געלביבן שטיין א דערשראקטענער. מאז
טילדע און עAMIL זענען אויפגעשפֿרָונְגַּן פון דיל.
— באראיך זיך, האנס — האט מאטILDע אוימגערוףן
שטרענג. באראיך זיך.
האנס האט איצט געווינט אויפון קול. ער האט איינגע-
גראבן דעם קאפ, מיט דער צעפאטאלטער בארד אין ביידע הענט
און הויך געליפעט.

— משוגענער, וואס וויינט ? — האט פרידריך געוזנט —
מען דארף עם נישט נעמען איזו ערנט. מען נעמט בי א יידן
זו אן אנטזונג, האט ער דרייפֿיר אנדערע. אודאי איז שלאנט

קענע דעם געוויסן, אבער איך קאָן דיר דערציזלן נאָך ערגערט
מעשווות.

האָנס איז ביסלעכזווים געקומען צו זיך. ער האָט געמאכט
עטלעכע קאֶזשלאַקעס און זיך אויפגעעהויבן מיט אַ „הייל“.

— אַט-אַזוי רעדסטע צו דער זאָך — האָט פרידריך געזאגט
הויבנדיק די האָנט — וואָס האָסטו זיך דאס ציעיאכמערט?
אַ משוגענער בלײַבְט אַ משוגענער. אַיך דערציזל אִים ווענן
יידֶן אָונָן ער ווינט, אַבער וואָס אָמת איז אָמת, אלֿץ האָבן זוי
אלֿין אָוועַעַגְעַגְעַבָּן. דוֹ קומסְט אַיבְּעַר דער שׂוּוֹל אָונָן זוי
נעַם. גַּעֲוִיְגְּלַעְדָּה אַבְּאַיך כַּאֲרָקְטָעָר. אַבער, אָזְזַעְנָת:

טרינק, טרינק אַיך; נעַם, נעַם אַיך.
ער האָט אַ קוֹק גַּעַטְאָן אוּפְּפָן זַיְגָעָר, גַּעַנוּמָעָן האָסְטִיק
פִּיקְפָּעָן אָונָן איז אוּפְּגַּעַשְׁפְּרוֹנְגָּעָן.

— זיך פַּאֲרְפְּלָאָפְּלָט! דער נִיְגָעָר צָוָג פְּלִיט אַט-אַט פָּאָרָ
ביַי. אַ גַּוְטָעַ נְאָכְטָמָן, אַ גַּוְטָעַ נְאָכְטָמָן.
און ער אַיְשְׁנָעַל אַרְוִוְגָּעָלָפָן.

בָּאָלְדָה האָבן די שְׁוִיכָן אַנְגָּעָהוּבָן צו צִוְּטָעָרָן אָונָן גַּאנְצָע
הַיּוֹלְהַאָט אַונְטָעַר גַּעַקְרַעְכָּט. עַס האָבן זיך דערְהַעַרְטָעָט עַטְלָעַכָּ
פִּיף, דָוְרְכָן פַּעַנְצְּטָעָרָה האָבן זיך גַּעַזְוָן טַוְזְוָנְטָעָרָה פָּוְנְקָעָן. אַ
צָוָג מִיט שְׁוֹוָאָךְ-בָּאַלְוִיכְטָעָנָה פַּעַנְצְּטָעַרְלָעָרָה האָט זיך אַפְּגַּעַשְׁמָעָלָט
אוּפְּפִיךְ אַ וַוְיַלְעַ אָונָן גַּעַנוּמָעָן לְאַנְגָּזָם אָוּוּקְמָאָפָעָן. וּוּן מַעַן
הַאָט שְׁוֹיָן דֻּעָם צָוָג מַעַרְנָה נִישְׁתְּגָעָן, הַאָט מַעַן וּוִידָעָר גַּעַהְעָרָט
עַטְלָעַכָּעָר פִּיךְ, וּוּ די בָּאָן וּוֹאָלָט זיך גַּעַזְוָגָנָט מִיט דַעַר פָּאָרָ
פִּינְצְּטָעַרְטָעָר שְׁטִילְקִיּוֹת.

— גַּלְיוּבָסְטָן, אוּ דַעַר סִינְגָּאָל-מַאָן אַיְזָגְעַקְוָמָעָן אַיְן צִיְּיטָ?

— האָט עַמְּיל גַּעַפְּרָעָגָט אַ פָּאַרְזָאָרְגָּטָעָר.
קָאָרֵל הַאָט וּוִידָעָר אַ צִּיטָעָר גַּעַטְאָן מִיט דֻעָם גַּאנְצָע
פָּעָר אָונָן דָאָס מָאָל הַאָט ער גַּעַפְּילָט קָאָלָט אַיְן אַלְעַ גַּלְיָדָעָר.
עַס הַאָט אִים גַּעַנוּמָעָן שְׁוֹיְדָעָן. ער הַאָט עַטְלָעַכָּעָר מָאָל אַ
גַּאָם גַּעַטְאָן אָונָן זיך פָּאַנְגָּאַנְדָּר גַּעַגְּהוֹסְטָן.

— דיר אויז קאלט ? — האט מאטילדע געפּרעהנט.
 — ניין, נישט אלעמאָל — האט קאָרל געוֹאנט — עם אויז
 מיר קאלט אוּן אַמְּאָל ווּאַרְעָם.
 קאָרל האט זיך פֿלוֹצִים דערמֶאנַט, ווי ער אויז אַרוֹזִים פֿוֹן זיין
 הוּוֹז אַין אַ גַּסְּפְּרָעָנַן אַן אַ רַּעַקְל. אַים האט זיך גַּעֲדוֹכְט, אַן
 ער הערט אַיצְט זיין מַאֲמֻעָם קוֹל, ווֹסֵם שְׁרִירָת אַים נַאֲך :
 — קאָרָל, ווּסְטַ זיך צּוּקְיָוּן ! קאָרָל ! דוֹ שְׁלַעַכְטָעָר קאָרָל.
 עַם האט אַים גַּעַשְׂוִינְדָּלַט פָּאָר די אוֹיגָן, ער האט זיך אַנְּיָן
 גַּעַהַלְטָן אַין אַ שְׁטוֹלָה, אַן ער זַאַל נִישְׁטָ אָמוֹפָּלָן.
 מַאֲטִילְדָּעַ האט אַים גַּעַטְאָפְּט דַּעַם שְׁטָמָעָרָן.
 — דַּאַסְ קִינְדְ אַיזְ קְרָאָנָק — האט זַי אַוְיְגָנוּרְוָפְּן אַין שְׁרָעָק
 — ער האט היַץ.
 האַנְּס אַיזְ גַּעַשְׂטָאָנָנָעַן אַין גַּעַפְּנְטָלַט מַוְּת די אוֹיגָן. ער
 האט גַּעַנוּמָעָן הַעֲלָפָן מַאֲטִילְדָּעַן אַוְיְסְטָאָן קְרָאָלָן.
 קאָרָל האט גַּעַשְׂלָאָסְן די אוֹיגָן אַן ווי פֿוֹן אַ טִּפְּפָן שְׁלָאָס
 אַוְיְסְגָּוּזְגָּעָן :
 טָאָגָנָטָעָ מַאֲטִילְדָּעַ ! אַיך בֵּין קְרָאָנָק, טָאָגָנָטָעָ מַאֲטִילְדָּעַ !
 אַיך הַאָבָּדָיך לִיבָּ ? עַמְּילָ ! עַמְּילָ ! האַנְּס. אַיך בֵּין קְרָאָנָק.
 האַנְּס אַיזְ גַּעַשְׂטָאָנָנָעַן מַוְּת זַיְעָן לְאַנְּגָעָ אַרְוָנָטָעָרָגָעָלָזָוָעָ
 הַעֲנָט בֵּים בְּעַט, ווֹאוּ קְאָרָל אַיזְ אַיצְט גַּעַלְעָגָן מַוְּת פָּאָרָמָאָכְטָעָ
 אוֹיגָן.

קְאָפִיטָל פּוֹפְּצָן

קְאָרָל האט אָפְּשָׁר הַוְּנָדָרָת מַאְלָגָעָפָּנָט די אוֹיגָן אַן ווי
 גַּעַשְׂלָאָסְן. ער האט גַּעַזְעָן, ווי עַם האט אַרְיוֹנָגָעָבָּלָוִיט דָּוָרָךְ
 די פְּעַנְצָטָעָר דָּעָר פְּרִימָאָרגָן. ער האט גַּעַזְעָן דַּעַם טָאָג אַן די
 פְּינְצָטָעָרָעָ נַאֲכָתָה. ער האט אָפִילָו גַּעַהַעָרָת דַּאַס פְּיִיפָּן פֿוֹן דָּעָר
 באָן, אַכְבָּעָר ער אוֹיז צַוְּלַעַן גַּעַזְעָן גַּלְיוֹכְגִּילְטִיךְ, ווי עַם ווּאַלְטָ
 אַים גַּאֲרָנִישְׁטָ אַנְּגָעָנָגָעָן.

ער האט אפיילו נישט געוואוסט וויפל טעג און געכט עם זענען צוויי פארכיביגעלאלפֿן. ער האט געדענקט, או צווישן עפערנען און פארטמאכּן די אויגן אויז לעבן אים געשטאָנָען טאנטָע מַאְטִילָהּ-דע מיט א לעפעלהּ. וואס ער האט געמוֹזּ נעמָען אֵין מוֹילּ אַרְיִין. אַבָּעֶר נִישְׁתְּ אַלְעָמָלּ אֵיזּ דָּאָסּ גַּעֲוָעָן טַאַנְטָעּ מַאְטִילָהּ-דָּעּ. אַמָּאָלּ אֵיזּ עַם גַּאֲרָ גַּעֲוָעָן זַיִן מַאְטָהּ, וואס האט אַיִם גַּעֲזָנָגָעָן אַיִם עַם גַּעֲוָעָן דָּעָרּ אַלְטָעָרּ יַיִן, וואס האט אַיִם גַּעֲזָנָגָעָן אַיִם לִידְעָלָעּ בַּיִּים אַיִינָגָעָבָן דָּאָסּ בַּיְּטָעָרּ לעַפְעָלָעּ. גַּאנְצּ אַפְּטָהּ דָּעָרּ אַלְטָעָרּ גַּעֲזָנָגָעָן, ווי אַפְּיִיפּ פּוֹן אַבָּאָן, אַוְן פּוֹן צִיִּיטָהּ צּוֹ-צִיּוֹתָהּ ער ווֹךְ גַּעֲשְׁטָעַלְטָ אַוְפָּן קָאָפּ אַוְן גַּעֲשָׁרִיגָּן, אַזּ זַיִן נָעָמָעּ אֵיזּ האָטָן.

אַבָּעֶר אֵין זַאְךְ האט קָאָרָל גַּעֲוָאָסָט, או אַיִמְצָעָר פָּעָלָת אַיִם. ער האט זַיִן שְׂטָאָרָקּ אַנְגַּעַשְׁטָרוּנָגָטּ צּוֹ דַעֲרָמָעָנָעּ, ווועָר אַיִינָגָנְטָלָעָדּ דָעָרּ אַיִמְצָעָר אֵיזּ, נַאֲרָ ער האט זַיִן בְּשָׂוּם אַוְפָּן נִישְׁתְּ גַּעֲקָאָנָטּ דַעֲרָמָעָנָעּ, ווועָר עַם אֵיזּ פָּאָרְלוֹיְרָן גַּעֲגָנָגָעָן. ער האט זַיִן צַוְּיִי שְׂטָאָרָקּ בָּאַמִּיטָהּ צּוֹ דַעֲרָמָעָנָעּ דָאָסּ פְּנִים אַדָּעָרּ בָּאַטְשָׁ דָעָם נָעָמָעּ פּוֹן דָעָם פָּאָרְלוֹיְרָעָנָם, אוֹ טְרָאָפָּנָם שְׂוִוִּים זַעֲנָעָן אַיִם אַזְּשָׁ אַרְוִיסְגַּעַטְרָאָטָן אַוְיִפְּן שְׁטָעָרָן.

עַם קָאָן נִישְׁתְּ זַיִן, אַזּ יַעֲנָדָר זַאְל הַיּוֹםּ קָאָרָל. נַיִן, זַיְכָּר נִישְׁתְּ קָאָרָל ! ער אֵיזּ דָאָךְ נַאֲרָ-זַוְּאָסּ גַּעֲלָעָן לעַבְנָן אַיִם אַוְן גַּעֲהָלָטָן אֵין אֵין רַיְבָּן דָעָם טְרָאָטוֹאָרּ מִיטּ צֻבְּלוֹתִיקָּטָהּ העָנָטָן. אַבָּעֶר ווי צַוְּיִי האט ער פָּאָרָט אַוְיסְגַּעַזְוּן, דָאָסּ האט ער זַיִן נִישְׁתְּ גַּעֲקָאָנָטּ דַעֲרָמָעָנָעּ. ער האט זַיִן בָּאַטְשָׁ גַּעֲוָאָלָטּ דַעֲרָמָעָנָעּ דָעָם נָעָמָעּ, נַאֲרָ אַפְּיִילּ דָאָסּ אֵיזּ נִישְׁתְּ גַּעֲלָנָגָעָן.

גַּאנְצּ אַפְּטָהּ ער גַּעֲוָאָלָטּ פְּרָעָגּוּן טַאַנְטָעּ מַאְטִילָהּ-דָעּ, ווועָר עַם אֵיזּ אַרְוִיסְגַּעַפְּאָלְןּ פּוֹן זְכוּרָן, נַאֲרָ זַיִנָּעּ אוֹיגָן הַאָכָּן זַיִן גַּעֲשְׁלָאָסּן יְעָדָעָם מַאְלָ, ווועָר האט גַּעֲוָאָלָטּ עַפְעָנָעָן די לִיּוֹן.

איַינְמָאָל האט ער זַיִן אַוְיִפְּגַּעַכְּאַפְּטָ אַיִגְמִיטָן דָעּ נָאָכָּט אַוְן ער האט אַ שְׂמִיכָל גַּעֲטָאָן, ווַיְיַלְלָ ער האט זַיִן דַעֲרָמָעָנָט

דען נאמען עAMIL. ער האט נאך גאנרנישט געוואוואסט, וואם עAMIL אין איזוינט, אבער אים האט הנאה געטאנ פון דעם ווארט אליאן און ער האט דערפיטט, אז עם איזו אים גוט, וואם ער געדענטק איז איז ווארט.

אויפט דעם טיש האט געברענט א לאטמף און קארל האט באשלאסן, אז עAMIL אין אנדערש ווי דער לאטמף, אנדערש ווי דער פיף פון לאקאמאטיוו, וואם האט איצט גערעוועט אין דרייסן, גערעוועט איזו, ווי אימיצער וואלט זיך פריער אונגע בלאון ביין רויט וווערן און ערשת שפערטער אַרוויסגעלאזט א ווילדן געשרי.

קארל האט עפעם געוזכת מיט די איזיגן איבערן צימער. ער האט געוואלט צוטשעפען דאם ווארט עAMIL, אז עם זאל ערגעץ פאסן, אבער עם האט נישט געפאסט, נישט צום טיש, נישט צום לאטמף און אפילו נישט צום פענצטער.

פלוצים האט ער אנטקעגנאיבער דערזען א בעטל און איין בעטל אייז געלעגן א קעפל, וואם האט אויסגעזען אקוראט ווי עAMIL. ער האט דערפיטט, אז אים אייז ערשת איצט געוואווארן זיינער גוט. ער האט עטלעכע מאל איבערגע'זרט דאם ווארט עAMIL און געקווקט צום בעטל, און באנט ער האט נאך אלז נישט גוט פארשטאנגען דעם מײין פון ווארט, האט ער פונדעםטוועגן גע- פילט, אז ער האט שוין אט-אטם ביין אויסגעפינען.

און מיטאמאל האט ער דערזען, אז לעבן בעט, אויפט א ציע- בראכענען, געבעטן שטול זיינט האט און שלאפט. דער פאר- ווארפערנער רויטער קאפ אייז געלעגן רואיך. די צעפאנטלאט בערד האט זיך נישט געוואאָרפן. ער האט נישט געשריגן, נישט גע- מאכט מיט די הענט און נישט געלאכט מיט זיין מאדנען געלעכ- טערל.

און אויפט די קני, בי האנסן, אייז געלעגן און אפֿן בוה. האנס איזו געוווען איזו שיין איין שלאָף, אז קארל האט אים יא דערקענט און נישט דערקענט.

קאREL איז געועען זיכער, או איצט חלומית ער שוין נישט; או ער זט שוין זאבן ווי זוי זענען, וויל ער האט שוין געוזן ווי עטיל ליגט אנטקעגען איבער אין בעטל. עטיל, דערזעלכער עטיל, וואס איז אים פארלויין געאנגען די גאנצע ציט. איבער האנסן איז פארט נישט געועען צו דערקעגען. עפעם איז ער יא האנס און נישט האנס.

מייטאמאל האט ער געוזן ווי האנס האט זיך א טרייסל געטאן און זיך אויפגעכאמט. א דערשראקדענער האט ער זיך ארטומגע-קוקט איבערן צימער. קאREL האט האלב פארמאכט די אויגן און באמערכט, איז האנס קוקט איצט נאך אלץ אוים אנדערש. ער האט דערזען, איז האנס נעטט דאס בוך און לייענט זיעיר אויפ-מערקעוזם. האנס האט אויסגעזען פארטראכט, פון צייט צו צייט האט ער א פיר געטאן מיט דער האנס דורך זיינע צע-פאטלטעה האר. פארטראקטערהויז האט ער אויסגעגעגען א בלויישטיפט און עפעם פארשראיבן אין בוך.

או האנס האט זיך אויפגעחויבן פון שטול און צונגע-גאנגען נאנט צום בעט און זיך אוינגעבויגן א קוק צו געבן אויף קאRELין, האט קאREL אינגעאנצן פארמאכט די אויגן.

האנס האט שטיל שפאנציגט היין-און-צורייך איבערן צימער עטעלכע מאל. ער האט פון ערגעץ אויסגעגעגען נאך א בוך און עם צונגעראנן נאנט צום לאטפ. ער איז געתשאנגען און געליעענט, בי ער האט ווידער האסטיק אויסגעגעגען א בליפעדער און זיך צונגערעצעט צום טיש. ער האט פון א שופלאד אויסגעגעגען א שטיקל פאפר און גענומען שריבן.

קאREL האט זיך אנגעהחויבן צו שרענקן. ער האט נישט פאר שטאנגען, וואס מיט האנסן איז געוואָרין, פארוואָס ער איז אזי איבערגעאנדערטט בעוואָרין. ער האט בי זיך באשלאָסן, איז מאָרגן מז ער אויפשטיין פון בעט. ער האט גענומען שטראָען די פים און ער האט דערפֿילט, או ער האט כוה. ער האט אונטער

דער קאלדרע געמאכט א פויסט און זיך געפרייט, וואם די פויסט האלט זיך.

ער האט געוואוסט, אzo ער איז געוווען קראאנק, אבער איצט איז ער שוין געזונט. אינדעפרוי ווועט ער זיכער אָרונטער פון בעט, און אזי שגעל ווי ער ווועט אָרונטער, ווועט ער מוזן דער ציילן עטילן דעם סוד, ווי אזי האט האט זיך אַויפגעפֿרט באָנאכט, ווי אזי ער איז אינגעאנצּן געוואָרֶן אָן אַנדערער, ווי ער האט קיין אַיינמָאָל נישט אויסגעשריגָן, און ווי זיין קאָפּ האט אויסגעזען רואיך און שיין.

פֿון דעם זויטיקן צימער האט אַריינגעשלְיבֿט טאנטשׂ מאָ טילדע. האט ווידער אַ ציטער געטָן מיט זיין גאנצּן קערפֿער. קאָרֶל האט דערוֹאָרט, ער ווועט גִּליַּיךְ אַ געשמיַרְטָן טָן „הייל!“, אַדער ער ווועט גָּרָרְמָאָקְן אַ קאָושעלְיקָן.

וואָלְסָט זיין געמענט צוּלִינְגָן שְׁלָאָפּן, קאָרֶל בעסרט זיך — האט מָאָטְיַלְדָּע געזאגָט. אַבָּעֶר קאָרֶל איז אַיצְט נישט געוווען פֿאָראַינְטְּרָעָטוֹרָט אַיִן מָאָטְיַלְדָּעָס רֵיַּה. ער האט זיך גָּוֹט אַינְגַּעַהָעָרט, וואָם האט ווועט ענְטַפְּעָרָן, אַזְּן ווי אַזְּיַּה ער ווועט ענְטַפְּעָרָן. ווייל האט האט גַּעַן רעדט שטייל, אַבָּעֶר קָלָאָר. קאָרֶל האט אַכְּסָאָלוֹת נישט דערקענט דאס קּוֹל.

— פֿאָרָאָן אַזְּוִיפִּיל אַרְבָּעַט, מָאָטְיַלְדָּע. אַזְּוִיפִּיל וואָם צוֹ טָאָן. — יָא, אַבָּעֶר מעַן דָּרְפַּעַט כָּוח האָבָּן צוֹ אַרְבָּעַט. מעַן דָּרְפַּעַט כָּוח האָבָּן צוֹ לְעַבְן.

דער טִיווֹל ווועט מִיךְ נִשְׁתַּת נְעַמְּן — האט האט גַּעַן ענְטַפְּעָרָט מיט אַ גַּלְעַבְטָעָר. ער האט אויסגעלאַשָּׁן דעם לאָמָט אַזְּן גענוּמוּן שְׁטָרָעָקָן די הענט אַיִן אַלְעַ זַיְתָן, ווי ער וואָלְט געמאכט אַיבָּוָגָן אַזְּן דער פֿינְצְטָעָר. — עַם טָאגָט שְׂוִין — האט האט געזאגָט.

— קאנסט נאך הנאה האבן פון צויזיידרי שעה שלאָף — האט מאטילדע געזאגט, אריינגייענדיק צורייך צו זיך אין צימער. האט האט זיך ווידער געמאכט באקווועם אין דעם געבעטען שטול. קארל איז געלעגן אַ פֿאָרגֿנְלִיוּוּרטֿעֶר. ער האט זיך מורה געהאט צו רידן. אים האט זיך איצט שטארק געוואָלְט ווַיַּיְהֵ נען. ער האט נישט געוואָסְט, וואָס איז געוואָרְן מיט האנסן. אים האט זיך געוואָלְט, אוּס זאל שווין זיין טאג, כדיב ער זאל קאנען, וואָס שנעלער דערציילן עמיין וועגן האנסען מאָדנען אוּפֿפֿירונג.

קָאָפְּיַתְּלָזָעָכָן

אַין דער פרי האבן עמייל און קארל געפונען אַ בריוול, וואָס טאנטע מאטילדע האט פֿאָר זיך אַיבָֿרְגָֿלְאָזְטֿ :
„זאָרגט נוֹט, קִינְדְּעָר, אַיך ווּלְ צְרוּקְקּוּמָעָן אַיְן עַטְלָעְכָּעָטָג
אַרְוּם. האָנָס ווּעַט אַוְיָפְּ אַיְיךְ אַכְטְּוָנְג גַּעֲבָן פֿוֹנְקָט ווַיַּיְהֵ אַיךְ“. קארל האט זיך געפֿילְט אַסְט בעסער. אַבְּעָר אַים האט ווַיַּיְהֵ גַּעַטְאָן, וואָס טאנטע מאטילדע איז נישטאָ אַיְן הוֹיָן. ער האט זיך איצט דערמאָנט, ווּפְלָאָס זַיְהַלְמָד אַוְפֿשְׁטִין דַּוְרָךְ דַּעַר נאָכְט אַיְן צְוָדְקָה, אַוְן ווּפְלָאָס זַיְהַלְמָד אַיְן דערלאָנט לְעַפְּעַלְעַד מַעֲדִיצִין. ער האט אַיר גַּלְיַיךְ גַּעַוְאָלְט בְּאַדְאַגְּקָעָן אַיְן סְאַיְיךְ אַיְם אַשְׁאָד גַּעַוְוָעָן, וואָס זַיְהַלְמָד אַיְן נישטאָ אַיְן הוֹיָן.
דַּאַס הַאָרֶץ אַיְן גַּעַוְוָעָן שַׁוּעָר. ער האט גַּעַטְרִיכָּן פֿוַן זיך דעם גַּעַדְאַנְקָה, אַז אַפְּשָׂר ווּעַט זַיְהַלְמָד זַיְהַלְמָד קִינְמָאָל נִישְׁטָ צְרוּקְקּוּמָעָן, ווַיַּיְהֵ זַיְהַלְמָד מַאֲמָעָן, ווַיַּיְהֵ זַיְהַלְמָד זַיְהַלְמָד זַיְהַלְמָד שַׁוְאַונְדָּן. ער האט דַּאַס גַּעַוְאָלְט זַגְּנָן עַמְּיָן, אַבְּעָר ער האט זיך צְרוּקְגַּעַהְאַלְטָן, ווּיְהֵ עַמְּיָל האט אַזְוֵי אַיךְ אַוְסְמָנְגָּעָקָט פֿאָרוֹאָרגָּנָט. קארל האט גַּעַוְאָסְט, אַז עַמְּיָל בְּעַנְקָט אַיְצָט אַיךְ גַּאֲרָ שְׁטָאָרָק נאָך טְאַנְטָע מַאֲטִילְדָע.

קאָרל האַט אויך געפִּילט אַ טִּיפָּע דָּאנְקְבָּאָרְקִיִּיט צוֹ האַנְפָּן, ווָסֶם אֵיזֶה נִישְׁתָּמָעָת אֲפָגָעָתְּךָ פָּוָן זַיְן בְּעֵט נַאֲכָטָאַיִן, נַאֲכָטָאַיִן, נַאֲרָר עַר האַט נִשְׁתָּמָעָת גַּעֲזָוָאָסְטָמָט, וַיְיַי דִּי דָּאנְקְבָּאָרְקִיִּיט אַוִּיסְצּוֹדְרִיקָן. קַאֲרָל האַט אַוִּיצְטָ אַוִּיסְגָּעָמְטָן האַנְפָּן. עַר האַט אִים נִשְׁתָּמָעָת גַּעֲקָאנְטָמָט קוּקָן גַּלְיִיךְ אִין דִּי אוֹיגָן, נַאֲרָר דָּעַם, וַיְיַי עַר האַט אִים גַּעֲזָעָן לַיְיָעָנָן דִּי בְּיכָעָר אָזָן גַּעֲהָעָרָט זַיְן וַיְיַי קָוָל, וַיְעַזְּעַן עַר האַט גַּעֲנְטְּפָעָרָט מַאֲטִילְדָעָן.

קַאֲרָלְן' האַט זַיְן גַּעֲדוֹבָט, אָז האַנְפָּן אַלְיָין מִיְּדָט אִים אוֹיךְ אָוִים. עַר האַט גַּעֲשְׁטָעָלָט צָוָם טִישׁ, גַּעֲגָעָבָן פְּרִישְׁטִיק, פָּוָן צִיְּיטָ-צִּיְּיטָ גַּעֲגָעָבָן אַלְאָךְ מִיטָּ זַיְן גַּעֲלָעְכְּטָעָרָל, אַפְּיוֹלוֹ אַוִּיסְגָּעָרְגִּינָן „חַיְּלָאָן“ עַטְלָעְכָּעָ מַאֲלָ, אַבָּעָר עַר האַט דָּם אַלְעָן גַּעֲטָאָן אַנְדָּעָרָשׁ וַיְיַי אִין פָּאָרָק, אַדְעָר וַיְיַי אִין דָּעַם עַרְשָׁטָן טָאגָג, וַיְעַזְּעַן עַר אָז עַמִּילָאָן גַּעֲקָומָעָן אִין הוֹיָאָרְגִּינָן.

קַאֲרָל האַט גַּעֲוָאָלָט גַּעֲזְרָצְיָילָן עַמְּלָיָן אַלְעָן, ווָסֶם עַר האַט גַּעֲזָעָן גַּעֲכָטָן בִּינְאַכְּטָן, נַאֲרָר עַר האַט עַם אֲפָגָעָלִיגָט, עַר האַט זַיְךְ נִשְׁתָּמָעָת גַּעֲפִּילָט גַּעֲנוֹג גַּעֲזָוָנָט דָּעָרְפָּאָרָ.

נַאֲךְ מִיטָּאָג האַט זַיְךְ קַאֲרָל גַּעֲוָאָרָעָמָט אִין דָּעַר זַוְּן אָוּן האַנְפָּן האַט גַּעֲשְׁפִּילָט בָּאָל מִיטָּ עַמְּלָיָן. דָּעַר בָּאָל אִיז גַּעֲפָלוֹיָן הַיּוֹן-אוֹן-צּוֹרִיק אָזָן האַנְפָּן האַט גַּעֲוָיָזָן קוֹנָצָן. עַר האַט גַּעֲמָאָכָט אַקְאַזְשָׁעָלִיק אָזָן דָּאָךְ בָּאָוָיָזָן צָוָהָפָן דָּעַם בָּאָל, ווָסֶם אִיז גַּעֲפָלוֹיָן צָו אִים.

קַאֲרָל האַט אוֹיךְ גַּעֲוָאָלָט גַּעֲמָעָן אַ חָאנְטָ אִין דָּעַם שְׁפִּילָ, אַבָּעָר האַנְפָּן האַט זַיְךְ אַיְינְגָעְשָׁפָאָרָט :

— נַאֲךְ נִשְׁתָּמָעָת גַּעֲוָונָט, נַאֲךְ נִשְׁתָּמָעָת גַּעֲוָונָט. מַאֲרָגָן!

הַאַנְפָּן האַט גַּעֲגָלָעָט קַאֲרָלְן' אַבָּעָרָן קָאָפָּ אָזָן גַּעֲלָאָכָט מִיטָּ זַיְן שְׁפִּיצְיָק גַּעֲלָעְכְּטָעָרָל.

קַאֲרָל האַט זַיְךְ גַּעֲנוֹמָעָן בָּעָטָן בִּיְיָ האַנְפָּן, אָז עַר זַאְל אִים דָּעְרָלוֹיָן צָו שְׁפִּילָן בָּאָל כָּאָטָשׁ פּוֹפְּצָן מִינָּטָמָט. הַאַנְפָּן האַט אוֹיךְ אִים גַּעֲקוֹקָט מִיטָּ שְׁטָרָעָנָגָעָ אַוִּינָן אָזָן זַיְךְ בָּאָלָד פָּאָנָאָנְדָעָרָגָעָט.

- ניין. טאנטנע מאטילדע זיין ביין.
 — וואו אייז טאנטנע מאטילדע אוועק? — האט עמייל גע-
 פרעגט.
 — ניך צורייקומען, ניך צורייקומען — האט האנס געגענט-
 פערט אונ געמאקט א קאושעליך.
 עמייל האט איזו לאנג בעשפלט מיט האנסן, בייז ער האט זיך
 א ביסל פארשויזט שפינדייך, אונ ער האט באשלאָסן, אונ עס
 וועט זיין געגענט.
 קאָרל אייז די גאנצע צייט געזען אויפֿן שוועל אונ זיך
 געוואָרטעט. ווען עמייל האט אויפֿנעהָרט שפינדייך, האט ער זיך
 געבעטען ביי האנסן, אונ ער זאל אים מיט עמיילן כאַטש דערלויבֿן
 צו באָפּן דעם קלײַינעם שפֿאַצְּר בֿוֹ צו די רעלטֿן. ביידע האבן
 צונגוזאנט, איז זיי וועלן זיך אַוועקעוצֿן אויף דעם בערגל לעבען
 די רעלטֿן אונ נאָך דעם ווי זיי וועלן זען אַ צוּוִיַּדְרִי צונן פֿאָר-
 בֿיְפֿלִיעַן, וועלן זיי גלייך צורייקומען.
 — איך וועל שרייען קומ צורייך — האט האנס זיי גע-
 וואָרנט מיט אַ פֿינְגֿעֶר — בֿיסט נאָך שוואָך.
 אַזְּוֵי שנעל, ווי עמייל קאָרל האבן זיך אַוועקעוצֿט
 אויף דעם בערגל, האבן זיי גלייך געהָט מול. אַ לאָנְגֿעֶ בֿאָז
 האט זיך פֿאָרְבּֿוּיגֿעֶשְׁלַעְפֿט אונ עמייל אונ קאָרל האבן הויך גע-
 צוַּילְתִּי זיך וואָגָאנָן.
 — צוּוִי אונ דרייסיך — האבן ביידע קינְדְּעָר אוַסְגַּעַשְׁרִינְגֿן
 מיטאָמָל, צופֿרִידֿן, וואָס ביי ביידע אייז אוַסְגַּעַקְומֿעַן דיזעלבי-
 קע צאָל.
 עמייל האט פֿלְצִים אַ זיפֿע געטאָן.
 — וואָס זיפֿסְטֿוּן, עמייל? האט קאָרל געפרעגט.
 — אָז איך דערמאָן זיך אַין צְלַע, זיפֿע איך — האט עמייל
 געגענטפֿערט — באָנְגֿאַכְט ווֹיַן איך אַין דער שְׂטַיל, ווען איך
 דערמאָן זיך אַין מײַן מַאְמָעָן אונ אַין מײַן טַאָטָן. ווען דו בֿיסט
 געוווען קראָאנְק האָב איך אוּיך שטָאָרְק געוווינְט.

— און איך האב דיר אַרְמָנְגּוֹסֶט. איך האב פֿאַרְגּוֹסֶט ווערד
דו ביסט און ווי דו הייסט, אַבְּעָר איך האב גּוֹוֹאָסֶט, אָז דו
פֿעלְסֶט מִיר.

מיר וואַלְטָן גּוֹדְאָרְפֶּט אַוְיְסְגּוֹפִּינְגֶּן ווָזֶם אֵיז גּעֲשָׁנוּ מִיט
מיין מאַמעָן, מיט דיין מאַמעָן.

— ווי אַזְוִי קָאָן מעָן דָּאָס ? האָט קָאָרְל אַנְגּוֹשְׁטָעַלְט זַיְנָע
גרוַיסְעַ בלְוִיעַ אַוְגַּן אַוְיַף עַמְּלָן.

— איך ווֹים נִישְׁטָט, נִאָר מִיר מְוֹן אַוְיְסְגּוֹפִּינְגֶּן. מעָן
דאָרְפֶּט פֿרְעָנֶן טַאנְטָעַ מַאְטִילְדָּע. זַי ווֹיִיסְטָט אלְּאָז.

— טַאנְטָעַ מַאְטִילְדָּע ווּעָט זַיְקָ פְּילָן שְׁטָאָרְקָ גּוֹרְקָעָנְקָט
דעַרְפָּוֹן — האָט קָאָרְל גּוֹזָגֶט — זַי אַזְוִי גּוֹט צָו אָונְדָּז.

— אָט אֵיז זַי פֿאַרְשְׁוֹאָונְדָּן — האָט עַמְּיל גּוֹזָגֶט מִיט
צְרוּקִינְגּוֹדָלְטָעָנָעָם פֿאַרְוֹאוֹרָף.

— דו ווֹיִיסְטָט, עַמְּיל, איך האָב דִּיר עַפְּעָם צָו דַעֲרְצִיְּלָן —
הָאָט קָאָרְל גּוֹזָגֶט — איך ווּעָל עַם דִּיר דַעֲרְצִיְּלָן, אוּבָּדָּו
וועָטָט מִיר צְוֹזָגָן, אָז דו ווּעָטָט זַיְקָ נִיט דַעֲרְשָׁעָקָן.
איָוָעָט עַם אָשְׁטָאָרְקָ שְׁרַעְקְנִידְיקָעַ זַאָּךְ ? — האָט עַמְּיל גּוֹעָנְגָט.
פֿרְעָנְגָט.

— שְׁטָאָרְקָ — האָט קָאָרְל גּוֹזָגֶט — איך ווּעָל עַם דִּיר
גְּלִיְכָעָר נִיט דַעֲרְצִיְּלָן. איך ווּעָל עַם דִּיר אַוְיְסְזָגָן, ווּעָן טַאנְטָעַ
מַאְטִילְדָּע ווּעָט צְרוּקִיקְמוֹעָן.

— אַבְּעָר איך בֵּין שְׁטָאָרְקָ נִיגְעָרִיךְ — האָט עַמְּיל גּוֹזָגֶט
— דַעֲרְצִיְּלָן עַם מִיר בִּיסְלָעָבוֹיִם, נִיט מִיטְאָמָּל.

קָאָרְל האָט גּוֹנוּמָעַן דַעֲרְצִיְּלָן. זַי אַזְוִי עַר האָט גּוֹזָעָן
הָאָנָּסָן לִיְעָנָעָן בִּיכָּעָר, ווי עַר האָט אַפְּלִין גּוֹשְׁרִיבָּן, אָן ווי
עַר האָט גּוֹעַנְטְּפָעָרְטָט טַאנְטָעַ מַאְטִילְדָּע מִיט אָז ווִיְכָעָר שְׁטִים,
זַי עַר האָט אָסָּר, אָסָּר אַרְבָּעָט.

— אָן דו האָט גּוֹדְאָרְפֶּט זַעַן, ווי עַר האָט אַוְיְסְגּוֹזֶן. אָנָּס
דַעֲרָשׂ ווי אַלְעָמָּאָל. זַיְן בָּאָרְד אֵיז גּוֹוֹעַן אַנְדְּעָרְשׂ, זַיְנָע הָאָר
זַעַנָּעָן גּוֹוֹעַן פֿאַרְקְעָמָט אָן זַיְן פְּנִים אֵיז גּוֹוֹעַן שִׁין.

- אוון ער האט נישט געשריגן קיין "הויל"? האט עAMIL גע-
פרענט פארוואונדערט.
- קיין איין מאל נישט.
- איך האב טאקע זייער שטאָרַק מורה, — האט עAMIL גע-
זאגט — עם געפֿעלט מיר נאָרנישט. ביסטו זיכער, אָז דיר האט
זיך עם נישט גע'חלומט?
- איך בין טויזנט מאל זיכער. עם האט מיר נאָך דעם גע-
נומען זייער לאָנג אַינְצּוֹשְׁלָאָפּן.
- אוון ער האט ניט געלאָכְט אָז געשריען "ס'אייז גוט"? —
האט עAMIL אלֶיך געווואָלט וויסן.
- אָז, קיין איין מאל ניט. ער האט געהאלטן אָבור נאָענט
צום לאָטַפּ, געלויינט אָז פָּאָרְשְׁרִיבָן.
- דער סיגנאל-מאָז האט דערזען די קינדער. ער האט זיַּו
בָּאָגְרִיסְטָפּ פָּוּן דערוֹיִיטָמָן, אֲבעָר זיַּי האָבָן אִים ניט געענטפֿערְט.
- איך האב אִים ניט לֵיב. האָסְטָ געהערט ווּאָס ער האט
דערצִילְט? — האט עAMIL געפֿרעַנט.
- אָט טראָגַט ער טאָקע די נײַע געלֶע שִׁיר, ווּאָס ער האט
צונגנענוּמָען בַּיִם אַידִישָׁן געשעפֿטְסָמָּאָז — האט קָאָרְל שְׂטִיל
געזאגט.
- ביידע קינדער האָבָן זיך אַנְגַּעַנוּמָען בַּיִם די הענט אָז גע-
נוּמָען נִיּוֹן לאָנְגַּזָּאָס צוֹרִיק.
- דו ווּוִיסְט ווּאָס? — האט עAMIL געזאגט — הײַינְט בַּיִּזְבָּה.
נאָכְט ווּול איך זיַּין אוֹיפּ אָזֶן, ווּאָס האָטָן טוֹת אַגְּנַצְעַז נאָכְט.
- גַּלוּבְּסָט מִיר נאָך אלֶיך ניט? — האט קָאָרְל געפֿרעַנט
ברוגַעַלְעַד.
- אָ, איך גַּלוּבְּ דִיר שטאָרַק, אֲבעָר איך ווּיל עַס אלֶיך זְעַן
טִימַט די אַיְיגַעַנָּע אַוְיגַעַן.
- שלְאָפּ בעסער — האט אִים קָאָרְל געבעטן — ווּוִיל דו
וועסְט מַוְּרָא האָבָן.
- איך האָב סִיּוֹ-זַוְּיִי מַוְּרָא בִּינְאָכְט. איך טְרָאָכְט פָּוּן דָּעַר

מאמעען מיינער. איך זע ווי זי האט אויסגעזען, ווען מען האט זי ארייסגעפריט פון הויז.

— דז וויסט ? היינט בײַנאכט פאָרֶן שלאָפָּן גִּינְן, וועל איך זיך נועמען אין זיינען אַריין אויפֿצָאָפָּן זיך אַין מיטן דער נאָכָט.

אויב איך וועל שטָאָרֶק מורה האָבָּן וועל איך דיך אויפֿוּעָקָן.

— יִאָ — האט קָאָרֶל אַיְינְגַּשְׁתִּימָט — היינט וועלן מיר זיך לֵיְגַּנְּן שלאָפָּן אין אַיִּין בעט. אֹז דו ווועט מיך וועלן אויפֿ-וועקָן, זאלסְטוּ מיר לַיְיכְּת אַ צָּוֵף טָאָן בֵּי דִי הַאָרֶךְ.

— אַפְּגַּעַמְאָכָט ! — האט עַמְּיל גַּעֲזָגָט. — אַפְּגַּעַמְאָכָט, אַבְּעָר גִּיב נִיט קִיּוֹן שטָאָרֶקָן רִים בֵּי דִי הַאָרֶךְ, נָאָר אַ לִיְכְּטָן צִי, אָוָן איך וועל גְּלִיךְ עַפְּעַנְעָן דִּי אַוְינָן.

קָאָפִּיטָּל זִיבָּעָן

אין אָוָונְט אַיִּין גַּעֲקוּמָעָן פְּרִידְרוֹר, דָּעָר סִינְגָּאָלְ-מָאָן. ער האט זיך אַזְוּעַגְזָעַצָּט אָוָן גַּעֲפִּיקָעָט וּזְאָלְקָנָם מִיטָּרָוֶיךָ. ער אַיִּז גַּעֲווּעָן אַזְוִי שְׁכוֹר, אֹז יַעֲדָעָם מַאֲלָ, וְעַן ער האט גַּעַ-עֲפַנְטָ דָּאָס מַוְיל צַוְּ רַעֲדָן, האט ער בְּלוֹוִי גַּעֲקָאנְט פְּלָאָפְלָעָן שְׁטִיקְלָעָר אָוָן בְּרַעְקָלָעָר וּוּרְעָטָר. ער האט גַּעֲרָעָדָט צַוְּ עַמְּיל אָוָן קָאָלְעָן אָוָן גַּעֲזָרְבָּעָט שְׁוּעָר, אֹז זַוְּיִזְוָלְן אִים פָּאָרְשָׁתִיְּן, אַבְּעָר אַלְעָן, וְוָסָם ער האט אַרְיִיסְגָּאָלָאָטָט פָּוָן מַוְיל אַיִּין גַּעֲוּעָן אַזְוִי קָאָמִישָׁ, אֹז זַוְּיִזְוָהָאָלָטָן אַיִּין לְאָכָן.

ער סִינְגָּאָלְ-מָאָן האט אַוְיךָ מִיטְגָּאָלָאָכָט. צְוִוִּישָׁן אַיִּין לְאָרֶךְ אָוָן דָּעַם צְוִוִּיתָן האט ער וּוּידָעָר אַיְינְגַּשְׁתִּימָט אָוָן גַּעֲוָאָלָט עַפְּעָם זָגָן, נָאָר דִּי צְוָוָנָגָן האט אִים אַלְעָן נִישְׁתָּגָעָן גַּעֲוָאָלָט פָּאָלָגָן.

הַאָט ער זַיךְ מִישְׁבָּגָעָן אָוָן גַּעֲרָעָדָט שְׁטִיל צַוְּ זַיךְ אַלְיָין. עַס האט אַרְיִיסְגָּאָלָאָטָט, וְעַר וּזְאָלָט זַיךְ אַלְיָין עַפְּעָם גַּעֲפְרָעָגָט, אַבְּעָר ער האט זַיךְ אַוְיךְ נִיט פָּאָרְשָׁתָאָגָעָן. וְעַן דִּי קִינְדָּעָר האָבָּן

ארויסגעפלאצט אין א געלעכטער, האט ער מיטגעלאכט א הילפלזער.

האנס איז געוועסן אויפֿ דער שווועל. עמיל און קארל האבן פון צייט צו צייט געכאנט א קוק אויפֿ אים, ווי זיין וואלטן דער-ווארטן, אzo עס זאל געשן און אויסערגעווינגלעכע זאך.

דער סיגנאל-מאן האט איצט געמאכט די גראסטע אן-שטרענונג עפּעס צו זאגן. ער האט שטארק געהאריעוועט, בייז עס איז אים געלונגען ארויסצורען א ווארטן.

— מאטילדע?

די פראגע האט ער באטאנט מיט דער ליאלקע, אנוויזנדיק מיט איד אויפֿ דעם צימער, וואו מאטילדע איז געווינגלעך גע-שלאפען.

זוי וועט אינגיון צורייקומען — האט קארל געענטפערט. דער סיגנאל-מאן איז געווען איזו צופרידן, וואם מען האט אים פארשטיינען, אzo ער האט ווידער אינגעשטעלט און גע-פרעגט, ווענדנדיק די ליאלקע צו קארלען.

— געוזנט?

— לא, שווין אינגעאנץ געוזנט — האט קארל געוזנט. ער האט ארויסגענוומען פון קעשנע א מעסערל און עס אים געוואלט געבן.

— נא,نعم עס. דיר א מהנה! — ער האט עם געעפנט און געוויזן, אzo עס האט דריי גלאנצנדיקע קלינגלעך און א פראפאצ'ער.

קארל האט געקוקט אויפֿ דעם גלאאנציגיקו מעסערל און עס געוואלט געמען. אבער אידיידער ער האט עם גענוומען האט ער געפרעגט:

— און פאר עטילן?

דער סיגנאל-מאן האט געפֿיקעט א צופרידענער. — א גוט יינגל! א גוט יינגל! ניב א קוק — און ער

האט אַרוּסְגָּעָנוּמוּן נאך אַ מעַסְעָרֶל, פֿוֹנְקָט אַזָּא בְּלִיאַסְקָנְדִּיקָם,
וְוי דָּם עַרְשְׁטָע.

— צוּווֵי יְוִינְגְּלָעֵד, צוּווֵי מַעַסְעָרֶלְעֵד — הַאט עַר גַּעֲזָאנְט,
עַפְעַנְעַנְדִּיק אַלְעָלְקָלְיְנְגָלְעֵד אוּיך פֿוֹן דֻּעַם צוּווֵיְתָן מַעַסְעָרֶל.

קָאָרֶל הַאט גַּעֲזָאָרֶט, אוּ עַמְּלִיל וְאַל גַּעֲמָעָן וְיַיְן מַעַסְעָרֶל,
אַבְּכָר יְעַנְעַר הַאט זַיְךְ אַפְּיָלוּ נִיט גַּעֲרִירָתְ פֿוֹן אָרֶט.

— נָא ! — הַאט דָּעֶר סִינְגְּנָאַלְמָאָן גַּעֲזָאנְט צַו עַמְּלִיל —
דָּם אַיז דִּינְם.

— אַיךְ וְוַיְלָ נִיט קַיְיָן מַעַסְעָרֶל. אַיךְ דָּאָרָפְּ נִיט קַיְיָן מַעַסְעָרֶל.
עַמְּלִיל הַאט אַרְוָנְטַעְגָּלְאָזָט דֻּעַם קָאָפְּ. קָאָרֶל אַיז גַּעֲבְּלִיבָן
שְׂטִיְין אַן אַיבְּעַרְדָּאַשְׁטָעָר.

— דָּם אַיז מַאְדָּנָע — הַאט דָּעֶר סִינְגְּנָאַלְמָאָן גַּעֲרִיעָדָט
שְׁנָעַל, וְוי עַר וּוּאַלְטַ זַיְךְ פֿלוֹצִים אַוְיְגָעְנִיכְטָעָרֶט — אַלְעָלְיְנְגָלְעֵד
הַאָבָן לִיב מַעַסְעָרֶלְעֵד, אָוָן דָּם זַיְגָעָן שִׁינְיָן מַעַסְעָרֶלְעֵד, מִיט
פְּרָאָפְּנִצְיָעָרָם.

— אַיךְ דָּאָרָפְּ נִיט קַיְיָן מַעַסְעָרֶל — הַאט עַמְּלִיל גַּעֲרִיעָדָט,
נָאָךְ אַלְעָז מִיט אַן אַרְוָנְטַעְגָּלְאָזָטְ קָאָפְּ — דַּו הַאָסְטָ דַּי מַעַי
סְעַרְלָעֵד עַרְגָּעָץ צְוָגָעָנוּמוּן.
דָּעֶר סִינְגְּנָאַלְמָאָן אַיז אַוְיְגָעְשְׁפָרְוָנְגָעָן.

— וְאַל מִיךְ גָּאָט שְׁטָרָאָפְּ. אַיךְ הַאָב דַּי מַעַסְעָרֶלְעֵד גַּעַ-
קְוִיפְּטָ, אַיְינָס פָּאָר קָאָרְלָעָן אָוָן אַ צְוִוִּיתָם פָּאָר עַמְּלִילָן. אַיךְ הַאָב
מַעַר גַּאֲרָנִיט צְוָגָעָנוּמוּן. דָּעֶר אַנְצָזָג הַעֲנָגָט נָאָךְ אַלְעָז אַין שָׁאָפְּ,
וְוי אַ גַּעֲהָאָנְגָעָנָעָר. בְּלִוְיָן אַנְגָעָטָן דַּי גַּעַלְעַ שַׁיךְ. מִינְיָן שַׁיךְ
הַאָבָן שְׁוִין אַינְגָאָצָן נִיט גַּעֲהָאָט קַיְיָן וְוַיְלָן. אַפְּיָלוּ דֻּעַם וַיְגָעָר
אוּוּעָקְגָּלְיָוָגָט, אַיז גַּעֲבְּלִיבָן שְׂטִיְין, וְוי אַ גּוֹלְמָן, אַוְיָף צָעַן מִינְוָט
נָאָךְ צְוּעָלָף. אַט אַיז נָאָךְ אַפְּיָלוּ מִין אַלְטָעָר וַיְגָעָר.

עַר הַאט אַרְוָסְגָּעָנוּמוּן דֻּעַם וַיְגָעָר אָוָן גַּעֲוָוִוָן. מִיטָּאָמָּאָל
הַאט עַר זַיְךְ גַּעֲגָבָן אַ בָּאָפְּ :
— צָום טִיוֹוָל, בָּאָלְדְּ לְוִיפְּטָ שְׁוִין פָּאָרְבִּי דָּעֶר צְעַנְעַר צָוָן.

און ער האט גענומען לויין פון הויז, איבערלאונדייך בידע
מעסערלעך אויפן שטול, וואו ער איז גזועסן.
די מעסערלעך האט ער ניט צוגערויבט — האט קאָרֶל
געזאגט, קוקנדיך מיט בענשנאָפט אויף די געענטטע מעסער-
ליך. — האסט געהערט, ער האט געשוויאָרֶן.
— איך וויל ניט די מעסערלעך — האט ער מיל אָפֿגּעַקְעַרט
דאָם פֿנִים פֿון דעם שטול. — ער האט אלֵין דערציילט, או ער
האָט צוגערויבט געלט אָון מיט דעם געלט האָט ער, וווײַזט אוּסִים,
געקופט מעסערלעך. דו קענסט האָכָן דיין מעסערל, אויב דו
וועלטס — האָט ער מיל געזאגט.
קאָרֶל אַיז צוגענאנגען גענטער צו עמִילָן. ער האָט אַים
עפּעַם געווֹאלָט זָאנָן, אָבעָר ער אַיז געשטאנגען אָון אויף אַים גַּע-
קוּקט מיט פֿאָרטְרַעַרטְעַ אָוִינְגַּן.
— איך דאָרָף אַיך ניט מיין מעסערל. מיין מאָמָע האָט
מיר אַמָּאָל געקופט אַ מעסערל מיט פִּיר קלינגלאָד. עַם אַיז
דאָרט אָפְּלוֹ געווֹעַן אַ לעַפְּעַלְעַ אַוִּיפְּ אָוִיסְצְּרוּיְינִיקְן די אָוִיעָרֶן.
ער מיל האָט ניט געענטפְּערַט.
— דו בִּזְמִין מיין אַיִינְצִיקָּעַר חַבָּר — האָט קאָרֶל ווַיְוַיְתָּעַר
געַרְעַדְט — אָון אַיך בֵּין דיין אַיִינְצִיקָּעַר חַבָּר.
— יָא — האָט ער מיל געענטפְּערַט — אָודָאִי בִּימְטוֹ מיין
איַיִינְצִיקָּעַר חַבָּר.
— בָּאָטְשׁ מיר האָט זִיךְ גַּעֲגָלָט צו גַּעֲמָעַן מיין מעסערל.
אַיך האָב עַמְּ שִׁיעָר ניט גענומען — האָט קאָרֶל זִיךְ אלֵין פֿאָרֶ-
געוֹוָאָרְפָּן.
— יָא, מיר זַיְנָעַן חַבָּרים — האָט ער מיל געענטפְּערַט מיט
פֿרִיְיד — אָון מיר קענען זִיךְ שְׁפִילְזַן אַן מעסערלעך אוּיך.
הָאנָם אַיז נַאֲךְ אַלְץ גַּעֲזָעָמָן אַוִּיפְּ דָעַר שְׁוּעָל. זַיְנַן קָאָפְּ אַיז
געוֹעַן אַגְּנַעַלְעַנְט אַוִּיפְּ דָעַר טִירְדָּאָטָם. ער האָט שְׁוּעָר גַּעַטְמָעַט.
קאָרֶל האָט זִיךְ אַגְּנַעַבְּוִינְגַּן אָון אָוִיסְגְּעַרְוָפְּן שְׁטִילַ:
— ער שלְאָפְּט. ער שלְאָפְּט גַּעַשְׁמָאָק.

עAMIL האט זיך אויך אונגעבעוינגן.

— ער שלאלפת טאڪע. ער מוז זיין גוט מיז.

— ער האט אויפגעפאט אוייפֿ מיר גאנצע נעצט. ער האט

זיך גוט אויסגעמאטערט — האט קאָרל גערעדט ווי אַ שולדייקער.

— אויך בענק שטארק נאָך מאָטילדען — האט עAMIL גע-

זאגט און אַ זיפֿ געטאָן. — זי איז אַז גוטע, ווי דעם הויז

וועכטערם פּורי, אָפְשֵׁר נאָך בעסער פּון אַיר. ווי מײַן מאָמע.

ווען דו ביזט קראָנק געוווען, האָב אויך אלַיְהוּ געזען, אַז זיך האט

געוווינט. אַמָּאל האט זיך מיר געזאגט: דו וויסט, קאָרל אויך

זיעיר קראָנק.

— אויך בין גוט קראָנק געוווען? — האט קאָרל געזאגט

בָּאַרְיִמּוּרִישׁ.

— אהאָ, האָסְט אַוְיסְגַּעְזָעַן ווי אַ טוֹיטָעָר.

— דו וויסט וואָס אויך האָב געטאָן? — האט עAMIL גערעדט

שטייל און זיך גלייך פֿאַרְשְׁעָמֶט — אויך האָב געזאגט אַ הַפִּילָה,

וואָס מײַן טאָטוּ האָט מיך אַוְיסְגַּעְלָעָרָנְט. אויך האָב עם געזאגט

עטלעכּע מַאֲלָ פָּאָרְן שלאלפת גִּיאָן.

קאָרל האָט זיך אַוְעַקְגַּעְזָעַט אַוְיפֿ דעם געבעטן שטול, וואָו

דער סיגנָאָל-מאָן אַז נאָרְדוֹאָס געהאט געוווען. ער אויך גלייך

אויפֿגַּעַשְׁפְּרוֹנְגָּעָן, ווי עפּום ווֹאָלָט אַים פֿלוֹצִילְגָּא בְּיִם געטאָן.

— זיך אַוְעַקְגַּעְזָעַט אַוְיפֿ די פֿאָסְקְוָדָעָן מעסערלעָר. זיך

שייער נוּט צעשטאָכָן מיט די געעפְּנָטָע קְלִינְגְּלָעָר.

— מאָרגָן אַין דער פּרי ווּעלָן מיר פּון זיך פְּטוּר ווועָרָן. ער

וועט זיך מַוּן צְרוּקְנָעָמָן — האָט עAMIL געזאגט — אַז נִיט

וועָלָן מיר זיך באָרגָּאָן אַין דער ערָד.

— עַמְּ אַז שְׁוִין שְׁפָעָט. לאָמִיר זיך לַיְיָן שלאלפת. פֿאָרגָּנָעָם

נִיט אַין אָונְדוּעָר אָפְמָאָך — האָט קאָרל שטייל געזאגט, און אַ קָּוק

געגעבן אויב האָט שְׁלָאָפְטָן נאָך.

— יָאָ, אָודָאי גַּעַדְעָנָק אַיר. אויך וועָל זיך דְּרִי מַאֲלָ גַּעַמְעָן

אַין זַיְנָעָן אַרְיָין, אַז גַּעַדְעָנָק אַז אַז אַז אַז אַז אַז אַז אַז.

מורא, זאלסט ניט זיין ביין, אויב איך וועל דיר געבן א שטארקן
שי בי די האר. דאס ווועט דיר זיין א סימן, איז איך שדרעך זיך.
— אבער ניט צו שטארק, וויל איך וועל אומשריען פון
שלאָפַן מיר וועלן אלץ קאָליעַ מאָן. האָנס ווועט זיך כאָפַן,
או מיר זען אים.

זוי האָבן זיך אַריינגעַלְיוֹנֶט אַיִן בעט, ווּאוּ עַמְּלֵי אַיִן גַּע-
שלאָפַן דורך דער צַיִיט, ווּאמְּס קַאֲרָל אַיִן קְרָאנְק גַּעֲוָעָן.
— איך וואָלט אַיצְט גַּעֲוָאלְט, איז אַימְּצָעָר זאל מיר דער-
צַיִלְּן אַ מעָשָׂה, אַדְעָר זַיְנָגָעָן אַ שַׁיִן לִידְל. מִיּוֹן מַאֲמָעָה אַתָּה
געַעַנְט אַסְּךְ שַׁיְנָעָשָׂה שְׁלָאָפַן-לְיִדְעָר — הַאָטָה קַאֲרָל גַּעֲזָאנְט, אַוְן
ער האָט גַּעַנוּמָעָן אַונְטַעַרְבָּרוּמָעָן אַ מַעְלָאְדִּיעָ.

— אַיִן, יַא, טַע, טַיְ-דִּיְ-זִי, דִּיְלָאָם, דִּיְלָאָם.
עַמְּלֵי האָט אוּיך גַּעַנוּמָעָן נַאֲכֹזְיַנְגָעָן — טַיְ-דִּיְ-זִי, דִּיְלָאָם,
דִּיְלָאָם.

— דאס אַיִן דַּאֲךְ דַּעַם זַיְדָנָם לִידְל — האָט זיך עַמְּלֵי דער-
פְּרִוּיט. — זַיְגָע עַם טַאְקָע. מיר אַיִן עַם אַינְגַּאנְצָן אַרְוִוִּים פּוֹן קָאָפַן.
— אַוְן מיר נִיט, מיר נִיט. איך גַּעַדְעָנָק גַּוט דַּעַם זַיְדָנָם
ליידְל — האָט קַאֲרָל גַּעֲזָאנְט, בְּרוּמַעְנְדִּיק דַּעַם נִיגָּוֹן — איך וועל
עַם קִיְּנְמָאָל נִיט פַּאֲרָגְעָסָן.

קַאֲפִיתְלַאֲכַן

אַיִן דער פְּרִי, ווּעוֹן עַמְּלֵי האָט גַּעַעַפְּנָט די אוֹיגָגָן, האָט ער זיך
פַּאֲרָשְׁעָמֶט פָּאֲרָקָרְלָעָן, ווּאמְּס ער אַיִן פַּאֲרָשְׁלָאָפַן.
— דאס עַרְשְׁטָעַ מַאֲלָא אַז עַם טַרְעָפְּט זיך מיר אַזְאָז זיך —
הַאָט ער זיך פַּאֲרָעַנְטְּפָעָרט. — גַּעַוְוִינְלָעָד, איז איך נִעְמָן זיך אַיִן
זַיִן אַרְיוֹן אוֹיפְּצָוּשְׁטִיַּן, בָּאָפְּט זיך אוֹיפְּפָאַיְנְמִיטָן דַּעַר נַאֲכָט.
קַאֲרָל הַאָט גַּעַלְאָכְט דאס גַּרְעַסְטָעַ גַּעַלְעַכְטָעַר, אַבעָר ער
הַאָט גַּעַטְרִוִּיסְט זַיִן חָבֵר.

— האט זיך מסתמא גוט אויסגעמאטערט בויים באָל שפילן.
נאר עם האט גאָרניט געהאלפֿן, ווֹאָס עמִיל האט זיך אָפְּרַגְּרַט
גערטט אָ גאנצֶן טאג. האט אַים אַיינגעלאָדָן צו שפילן
באָל, אֲבעָר עַר האט זיך אָפְּגַּעַזְגַּט. פונדעטעטועגן אַיז עַר דעם
צּוּווֹיְטָן אַוּוֹנְט ווֹידָעָר גַּעַשְׁלָאָפְּן, ווֹי אָ גַּעַרְגַּעַטְעַר.

אַיך האָב פַּאָָרְגַּעַם ווֹי מַעַן טוֹט דָּאָם — האט עמִיל זיך
בָּאָקְלָאָגְט. — דָּאָם מַאְלָה האָב אַיך זיך גַּאָר שְׂטָאָרָק גַּעַנוּמוּן
אַין זַיְן אַרְיֵין. אַיך האָב שְׂטִיף גַּעַשְׁלָאָסְּן דַּי אַוְיָגָן אָוְן דְּרוּיָה מַאְלָה
אַיבְּעַרְגַּעַץ חַזְוָת, אָז אַיך מוֹזַּעַן זיך אַוְיָפְּכָאָפְּן אַין מִיטַּן דָּעַר נַאֲכָט.
קָאָרְלָעָן האט הַנָּאָה גַּעַטְאָן, ווֹאָס עמִיל אַיז שְׂוִין צּוֹווֹי מַאְלָה
דוּרְכְּגַּעַפְּאָלָן.

— פַּאָָרְוּאָם זְשַׁע האָסְטוּ זיך נִימְט אַוְיָפְּגַּעַכְאָפְּט אָוְן מִיךְ
אוּפְּגַּעַוּעַקְט ? — האט עמִיל גַּעַחַט פַּרְעַטְעַנוּיְעַם צּוֹ זַיְן חַבְרַה.
קָאָרְלָה האט גַּעַוּאָלָט עַפְּעַם עַנְטַפְּעַרְן, אֲבעָר אַין דָּעַר מִינְוּט
הַאָט זיך גַּעַעַפְּנַט דַּי טִיר אָוְן עַמְּ אַיז אַרְיָנְגַּעַקְמָעַן מַאְטִילְדָּעַ.
בִּיְדָע קִינְדָּעָר הַאָבָן אַרְיָסְגַּעַלְאָזָט אַזָּאָ פַּרְיְּדִיקְעַן גַּעַשְׁרִיָּי,
אָז מַאְטִילְדָּעַ אַיז גַּעַבְלִיבָּן שְׁטִיְן אָ צְעַטְוּמְלָטָע.
וַיְיַיְנְעַן אַרְיָסְגַּעַשְׁפְּרָנְגָּעַן פּוֹן בָּעַט אָוְן זיך אַיְינְגְּקָלָאָ-
מָעַרְט אַין אַיר, אָז זַיְהַ אָט נִימְט גַּעַקְאָנְט מַאְכָן קִיְּוָן טְרוּ-
מָעַט — אַזְוִי שְׂטָאָרָק האט אַיר מִיךְ לִיב ? — האט זיך גַּעַפְּרַעְגַּט
אָ שְׂטָרָאַלְגְּדִיקְעַן פּוֹן פְּרִיְּד.

— נַאָך שְׂטָאָרָק עַר — האט עמִיל גַּעַעַטְפְּעַרְט.
— מִיר הַאָבָן נַאָך דִּיר שְׂטָאָרָק גַּעַבְעַנְקָט — האט קָאָרְלָ
גַּעַזְגָּןָט.

מַאְטִילְדָּעַ אַיז נַאָך אַלְצַן גַּעַוּעַן צְעַטְוּמָלָט פּוֹן דָּעַר שְׁטוּ-
מִישְׁעָר אַוְיָפְּנָאָמָע, ווֹאָס זַיְהַ האט גַּעַקְרָאָגָן. זַיְהַ האט אַוְיָפְּגַּעַזְעַן
הַכְּבָעָר וַיְיַגְּעַזְגָּלָעָר. פּוֹן אַיר הַוְּתָּהָטָה אַרְיָסְגַּעַשְׁפְּרָנְגָּעַט
פָּאָסְמָעַם גַּרְיוּעַ הַאָרָר. אַירָע גַּרְיוּסַע שְׂוּאָרְצַע אַוְיָגָן הַאָבָן גַּעַחַט
אַין זיך אַ יִם מִיטְגַּעַלְעַטְעַר. אַירָע גַּרְיוּסַע. פַּעַדְעַרְשָׁטָע צִיְּוֹן
הַאָבָן אַגְּגָעַוְאָרְפָּן אָ פַּרְיְּדִיקְעַן מַוְּרָא, אָז אָט וּוּט זַיְך אַיְנְ-

ביומן אין עAMILם אוּן און קאָרל האָט געטראָכט,
אוֹ מאטילדַע אִיז פונקט אֶזְוֵי שִׁין וַיַּן מַאֲמָע, בָּאָטַשׁ וַיַּהֲאָט
אַ קלְיָינָעַם שְׁרָאַם אָוְנְטָעַר דַּעַם לִינְקָן אָוְיגַן.

ערְשֶׁת אִיצְתַּהְאָט עַמְּלִיבָּאָטַעַט, אוֹ הָאָנָם פָּעַלְתָּ. עַר
הָאָט וַיַּקְרְבַּן אַרְוֹמְקוֹקָן אַיְבָּעָרָן הוֹיז, נַאֲרָעָרָהָאָט קִיְּנָעַם
נִוְתַּגְעָזָעָן.

— וַיַּאֲרָא אַיְזַהְאָנָם? — הָאָט עַמְּלִיבָּאָט גַּעֲפָרָעָגַט אַבְּזָאָרְגָּטָעָר.
קָאָרָל אִיז גַּעֲלָאָפָּן פָּוָן צִימָעָר צַו צִימָעָר אַיְזַאְרוּסָגָעָן
קָוְמָעָן אַיְזַאְרוּסָגָטָעָר.

— הָאָנָם אִיז טָאָקָעָ נִוְתַּגְעָזָעָן. וַיַּאֲרָא אַיְזַעְרָאָגָעָן?

הָאָט עַר גַּעֲפָרָעָגַט מִיטָּשָׁרָעָקָט.

— אַיר דָּאָרְפָּט וַיַּקְרְבַּן נַאֲרָעָרָהָאָט שְׁרָעָקָן, עַר וּוּעַט נַאֲךְ הַיְּינָט
צְרוּיקָקָעָן, שְׁפָעַט אַיְזַאְנוּט — הָאָט מַאטְיָילַדַּע גַּעֲזָאָגָט, אַרְוּנָגָט
טָעָרָנָעָמָעָנְדִיק דַּעַם נַאֲסָן רָעָגָנָמָאָנְטָל.

אַיְזַדְרוּסָן הָאָט אִיצְתַּהְאָט גַּעֲשָׁמִיסָן אַרְעָגָן. מַאטְיָילַדַּע הָאָט
פָּאָרְמָאָכָט דַּי פָּעָנְצָטָעָר, יוֹיְלָעָם הָאָט גַּעֲנוּמָעָן אַרְיָינְדָּרְגָּגָעָן
קָאָלְטָעָן לְופְטָה. עַם אִיז מִיטְאָמָאָל גַּעֲוָאָרָן אֶזְוֵי פְּינְצָטָעָר, וּוּעַט
וּוּאָלָט שְׂוִין גַּעֲוָוָעָן פָּאָרְנָאָכָט. וַיַּהֲאָט אַגְּנָעָצָוָנָהָן דַּעַם לְאָמָפָט

אוֹן דָּאָס גַּרְוִיסָעָץ צִימָעָר אִיז פּוֹל גַּעֲוָאָרָן מִיטָּשָׁאָטָמָן.

— אַזְאָ פְּינְצָטָעָרְנִישׁ וּוּטָמָעָן זְעַלְתָּן בָּאָטָאָג. עַם אִיז
עַרְשָׁתָמָעָן אַזְיָינָגָר אַיְזַעְרָהָרָפִי — הָאָט מַאטְיָילַדַּע גַּעֲזָאָגָט,
דָּעָרָלָאָגָעָנְדִיק דַּי קִינְדָּעָר צַו גַּלְאָזָזָמְלָעָן.

— אַיְזַמְּיָינָט נִיטָּה, אַזְאָקְהָאָב אַיְזַמְּיָינָט פָּאָרְגָּעָסָן.

וַיַּהֲאָט אַרְוּסָגָעָנְמָעָן צְווּיִי מַעְסָמָרְלָעָעָר. וַיַּהֲאָט בַּיִדְעָ
מַעְסָמָרְלָעָר צְעֻפָּנָט אַיְזַגְּוּזָן, אַזְאָקְהָאָב צַו פִּירָלְגָּלָעָר.
טָאָמָעָר אִיז דָּאָס וּוּיְינִיק, הָאָט יְעֻדָּם מַעְסָמָרְלָעָר נַאֲךְ גַּעֲהָאָט
אַקְלִין שְׁעָרָעָלָעָר.

קָאָרָל הָאָט אֶזְוֵשָׁ גַּעֲהָאָט טְרָעָרָן אַיְזַעְרָהָרָפִי. עַר הָאָט
שְׁנָעָל גַּעֲנוּמָעָן דָּעָרְצִילָן וּוּעָגָן דַּי צְווּיִי מַעְסָמָרְלָעָר, וּוּאָס דַּעְרָ
אַלְטָעָר פְּרִידְרִיךְ הָאָט וַיַּקְרְבַּן גַּעֲבָן. עַר הָאָט אַפְּנָהָאָרְצִיק

צונגעגעבן, אז ער אויז שוין געווען גרייט צו נעמען, אבער עטיל האט ניט געוואָלט. די מעסערלעך זייןען באָנְגָּאַבָּן געוואָרָן לעבען הויז, מיט אָן אויפֿשֶׁרִיפֶּט:

„דא ליגן די פָּאַסְקְּדָּעַןְ מַעֲסְעָרְלָעֵךְ.“

— אַיך בֵּין שְׂמָאַלְץ מִיט אַיְיךְ, קִינְדָּעַר. אַיר ווֹיסְט גָּאָר אַלְיוֹן ניט, ווי שְׂמָאַלְץ אַיךְ בֵּין מִיט אַיְיךְ — האט מַאְטִילְדָּע גַּעַזְאָגָט, דָּרְקִינְדָּיקְ דִּי קִינְדָּעַר צו זַיךְ.

— אָוֹן יְעַנְעַן מַעֲסְעָרְלָעֵךְ האַבָּן מַעַר ניט גַּעַהַאָט ווי צו דָּרְיִי קְלִינְגְּלָעֵךְ — האט עַמְּלִי אַוְיסְגָּרְוָפָּן מִיט פְּרִיְיד. — מַעַן רַעַדְת שְׂוִין ניט ווֹעֲגַן דָּעַם שְׂעָרְלָעֵךְ.

מַאְטִילְדָּע האט די קִינְדָּעַר גַּעַגְּבָּן אֲפְצָעָסָן. נַאֲכָן עַסְן, ווֹעַן זַיְהָאַבָּן גַּעַנְוָמָעָן אַוְיסְפָּרוּבִּין די מַעֲסְעָרְלָעֵךְ אָוֹף שְׂמִיקְלָעֵךְ פָּאַפִּיר, האט זַי זַי גַּעַלְאָזָט ווֹיסְן, אָז זַי ווֹיל זַי עַפְעָם זַאגָּן אַגָּאָר — גָּאָר ווַיְכִתְּקָעָאָזָךְ.

— אַיךְ האַבָּן בֵּי זַיךְ אֲפְגַּעַמְאָכָט צו רַעַדְנַן מִיט אַיְיךְ ווֹעֲגַן אַגָּאָר ווַיְכִתְּקָעָן עַנְיָן — האט מַאְטִילְדָּע אֲנְגָּעָחוּבוֹן. — אַיךְ האַבָּן זַיךְ שְׂמָאַלְךְ גַּעַיְשָׁוְבָּט, אַבְּעָרְדָּעֵךְ די מַעַשָּׂה מִיט די באָנְגָּאַבָּן מַעַן סְעָרְלָעֵךְ האט מִיד אַיבָּעַרְצִיגָּט, אָז אַיךְ מַעַג מִיט אַיְיךְ רַעַדְנַן, ווֹיל אַיר זַיְהָט פָּאַרְשְׁטוּנְדִּיקְעָאָזָעָן קִינְדָּעַר. — ווֹיָן אַיְזָאַצְטָגָאָר אָן אַנְדָּעַר שְׂטָאָט — האט מַאְטִילְדָּע גַּעַזְאָגָט.

אַקְוָרָאַט ווֹאָם מַיִן מַאְמָע האט מִיר דָּרְקְלָעָרט — האט קָאָרָל אַוְיסְגָּרְוָפָּן מִיט פְּרִיְיד, ווי ער ווֹאָלָט אַיְצָט גַּעַהַרְטָמָע פָּוּן זַיְן מַאְמָעָן די ווַעֲרַטְעָר.

— יַאֲ, דִּיְוַן מַאְמָע אַיְזָאַצְטָגָאָז גַּעַוְוָעָן גַּעַרְעָכְט. די שְׂטָאָט אַיְזָאַצְט ניט צו דָּרְקָעָנָעָן. מַיִינְטָן ניט, אָז עַם זַיְנָעָן אַיְצָט אַיְזָאַצְט זַיְן פָּאַרְאָצָן בְּלוּיְזָן צְוּוֹיְיָה קִינְדָּעַר ווי אַיר. עַמְּלִים זַיְנָעָן דָּא הַנוּנְדָּעָטָמָע עַמְּלִים אָן קָאָרָלָם. אַיְזָאַצְטָגָאָז עַסְטְּרִיְיד זַיְנָעָן דָּא אַסְטְּרִיְיד טַוּזְנְטָמָע.

מַאְטִילְדָּע האט אֲפְגַּעַוְיִפְּצָט אַיְזָאַצְט זַיְנָעָן ווַיְיִתְּעַרְגָּדָט. — אַיְזָאַצְט אַטְּשָׁאַבְּיָסְלָעָן בְּעַסְעָר ווי די אַנְדָּעַר עַמְּלִים

און קאָרְלֶם, ווֹאַס האָכָּן אֲפִילּוּ נִיטּ קִיּוּן דָּאָךְ אַיְבָּעָרְן קָאָפּ. זַיִּ דְּרֵיִעַן זַיִּ אַרְוּם שְׁלִינְגּ - אָוּן - שְׁלַאָנְגּ, הַוְּנָגְעָרִיקּ, נַאֲקָעַטּ אָוּן
בָּאָרוּוּם.

— אָנוֹזָעָר אָמְגָלְיְקָלְעָךְ פָּאַטְּעָרְלָאָנדּ אִיזּ אַיְצָטּ פָּוּלּ מִוּטּ
טוּרְמָעָם, ווֹאוּ עַם וּזְאַלְגָּעָרָן זַיִּ צְעַנְדְּלִיקָעָר טְוִיזְנְטָעָר מְעַנְטָשָׁן,
וֹאַסּ וּזְעָרָן גַּעֲפִינְיִקְתּ בְּלֹוִוּ דֻּעְרֶפֶּאָר, וּוֹילּ זַיִּ האָכָּן גַּעֲוָאָגָטּ
צַוּ זַגְּנָן אָמָתּ וּזְאָרָטּ. אַסְּקּ זַעְגָּעָן שְׂוִין דֻּעְרֶמְאָרְדָּעָטּ גַּעַוּזָאָרָן.
אָזְוִי מְאַטְּעָרָטּ מַעַן דַּי עַמְּילָם אָוּן קָאָרְלֶם. דַּי עַמְּילָם לִיְדָן טַאָפְּלָטָן,
וּוֹילּ זַיִּ זַיְגָּעָן יִדְּן. אַירּ האָטּ דָּאָךְ גַּעַזְעָן וּמַעַן חָאָטּ זַיִּ גַּעַזְעָן
פִּינְיִיקְטּ, יַעַנְעָם זְוַנְטִיקּ אַין פָּאָרָטּ.

— אַיךְ בֵּין אָוּיךְ גַּעֲפִינְיִקְתּ גַּעַוּזָאָרָן וּוּי אַיְדּ — הָאָטּ
קָאָרְלּ גַּעֲזָגָטּ מִיטּ שְׁטָאָלָעּ. — אַיךְ האָכָּבּ גַּעֲמוֹזּ וּזְאַשְׁן דַּי טָרָאָזּ
טוּזָאָרָן מִיטּ בְּרַעַנְעַנְדִּיקּ זַיִּיפּ אַזְוּלְכָן.

— אַרְיִמְעָרּ קָאָרְלּ, אַרְיִמְעָרּ עַמְּילָ, אַיךְ האָכָּבּ אַיךְ גַּאֲרַנִּיטּ
וֹאַסּ צַוּ דֻּעְרֶצְיִילָן. אַירּ וּוֹיסְטּ אַלְעָן. אַבְּעָרּ אַיךְ וּוֹילּ אַיךְ זַגְּנָן,
אָזְ דַּאָם וּזְעָטּ אַיְבִּיכּ נִיטּ גַּעַדְיוֹעָרָן. גַּאָטּ צַוּ דְּצַנְקָעָן וּוֹאַסּ מִירּ
הָאָכָּן אַיְיךְ אַחֲנָם, אָוּן נִיטּ אַיְין הָאָנָם, נַאֲרָה הַוְּנָדְעָרָטָעָרּ הַאָנָסָעָם.
— הָאָנָם? — הָאָכָּן בִּיְדָעּ אַוְיְגָעָרוּפּוּן דֻּעְרֶשְׁתוּנָמָה. —

אָזְוִי וּוּי אָנוֹזָעָרּ הָאָנָם?

— יָאּ, אָנוֹזָעָרּ הָאָנָם — הָאָטּ מְאַטְּיְלָדָעּ גַּעַעַנְטָפְּעָרָטּ.

— אַיךְ האָכָּבּ אַבְּעָרּ גַּעַוּזָאָסָטּ, אֹזּ עַפְעָם אִיזּ נִיטּ גַּלְאָטָקּ —
הָאָטּ קָאָרְלּ גַּעַוּזָגָטּ. — וּוֹאַסּ האָכָּבּ אַיךְ דַּיּ גַּעַוּזָגָטּ, עַמְּילּ?

— הָאָנָם אִיזּ אַמְּאָלּ גַּעַוּזָעָן אַ בְּאַקְאַנְטָעָרּ וּוֹאַדְעָוּוֵילּ אַקְּ
טִיאָרּ. עַרְ האָטּ אַמְּוֹוִירָטּ צְעַנְדְּלִיקָעּ טְוִיזְנְטָעָרּ מְעַנְטָשָׁן — הָאָטּ
מְאַטְּיְלָדָעּ דֻּעְרֶצְיִילָטּ. — וּוֹעֵן וּוֹין אַיִּזּ אַבְּעָרְגָּעְקָרְטּ גַּעַוּזָאָרָן,
הָאָטּ עַרְ בָּאַשְׁלָאָסָן, אֹזּ עַם אַיִּזּ אַזְוּקּ דַּיּ צִיּוֹתּ פָּוּן פְּרִילְעָדּ
מַאֲכָעָרִיּ. עַרְ האָטּ זַיִּ גַּעַלְאָזָטּ וּוֹאַקְסָן דַּעַם מְאַסְקָאָרָאָדּ זַיִּינָם,
דיּ בָּאָרְדּ מִיטּ דַּיּ צְעַפְּאַטְּלָטָעּ הָאָרּ, כְּדִי מַעַן זַאלּ אִים נִיטּ
דֻּעְרֶקְעָנָעָן.

— היסט עס, — האט עAMIL געוזנט — ער אייז נישט . . .
ער אייז נישט . . .

— ניין, ער אייז גארניט משוגע. שוין צייט, קינדרער, אויר זאלט עס וויסן. אויר וויסט גארניט, ווי האט האט געליטן, וואס ער האט אויך אויך געדארטט אפנائزן. ער ווועט זיין גליקלעך, ווען ער ווועט היינט ביגאנקט אויסגעפינען, אז פאר אויך דארפ ער שוין נישט מאכן די ווילדע שטיק.

AMIL און קארל וענען געליבן זיינ פארמאטערט פון דעם, וואס מאטילדע האט זוי דערציילט.

א גאנצן טאג האבן זוי געהאלטן אין איין פרען אלערלי פראנן. מאטילדע האט זוי דערקלערט, וואס א שטיינגר האט און זיינע חברים טווען, זוי שטעלן איין דאס לעבן און זוי פארשפריטן צירקולאָרן און אפילו ביכער, און זוי קונגזיך זוי טווען דאס; זוי זיינ דרוקן צירקולאָרן אויף פאָפֿיראָס פאָפֿיר. זוי זוי וויקלען עם און פארשפריטן עם איבער די הייזער; זוי זיינ דראָזצִירן גראָמאָפָּאן-פליטעס מיט פאָטְרִיאָטְשִׁיעַ לִידֶעֶר, וואס ענדיקן זיך מיט רעדעם קען דער אַיצְטִיקֶעֶר חיה'שער רענירונג.

— און דו, מאנט עAMIL מאטילדע, וואס טומטו? — האטAMIL ניט דרייסט געפֿרָעָנט.

— אויך העלאָפֿ אויך צו. אויך טו אויך מיין חלק — האט מאטילדע געוזנט, שעמעודיק, זוי א קליען מיידעלע.

— נאָר כדוי צו אַרגָּאנְזִירָן די אַרבָּעָת קען דער ברוטאָלָעָר מאָכָּט, דארפֿ מען אַפְּהָאַלְטָן פָּאַרְזָאַמְּלָוְנְגָעָן. אויר קאנט זיך פָּאָרָה-שטעלן, אז אַזְעַלְכָּע געהימע פָּאַרְזָאַמְּלָוְנְגָעָן זענען פָּאַרְבָּונְדָּן מיט גְּרוּם געפֿאָר. עם שמעקט מיט טויט, אַבעָר די האָנסען זיינען מוטיק און בראָו.

— היינט וווערט גראָד אֹז פָּאַרְזָאַמְּלָוְנְג געروفֵן בי אונז אין הויז, אין יענען פִּינְצְּשְׁעָרְן צִימָעָר — האט מאטילדע געוזנט.

— עם ווועלן קומען עטלעכע צענדייק מענטשן. זיין ווועלן אונ-
קומווען שפערט, פאר האלבער נאכט.

— איך וויל אויפז זיין אונ-הערן — האט עמייל אויסגערוףן.

— איך אויך — האט קאָרל זיך געבעטן.

— אויב איך ווועט נאָר ניט זיין מיד ווועלן מיר איך לאָז-
זיין ביז דער אונטערערדיישער זיצונג.

קאָרל האט זיך דערפריט. עם האט אים חנאה געטהָן זומס
מאַטילדע האט אַנגערופן די זיצונג אָן אונטערערדיישע. ער האט
זיך דערמאָנט אִין די מעשהָלעך, זומס ער האט אַמְּטָל געהערט
זועגן די אונטערערדיישע היילן אָז זועגן די זיך מיט גאָלד אָז-
בריליאָנטן, זומס האָבן זיך דאָרט געווואָלגערטן.

— איך וואלט געווואָלט, אָז עם זאל שווין זיין שפערט פאר
האלבער נאכט — האט קאָרל געוֹאנט. — איך קאָז זיך קויים
דררוואָרטן.

אָז דער מינוט האט זיך אויפז דער שוועל באָזוויזן האָנס.

ער אָז געליבּן שטײַן אַ ווילע אָז געקוּקט אויפּ מאַטילדען.

— איך האָב זיין שווין אלֶין דערציילט. עם אָז בעסער אָזוי.
עמייל אָז קאָרל זועגן אַונזערע קינדער. זיין האָבן גענוג געליטן
אונ זיין מַעֲגָן אלֶין זויסן.

אונ בעת מאַטילדע האט גערעדט די ווּרטער, אָז האָנס
געגאנגען גענטער צו די קינדער אָז זיין ביידע אַרומגענומען.

— קלײַינע, קלײַינע חברים מײַינע — האט האָנס געזאגט
מייט אַ ציְטָעָרְדִּיקָעָר שטיטם.

פאר עטילן אָז דָּס געוווען צופיל. ער האט זיך צעוווינט
אויפּן קוֹל.

קאָפִיטַל נִיְגָן

פאָרְהַלְבָּעַר נַאֲכַת הַאֲטַמְּלַדְעַ פָּאַרְלַאַשְׁן אלָעַ לְאַמְּפָן.
 עַמְּיַל אָוֹן קָאָרֶל זַעֲזָעַן גַּבְּלִיבָּן זַיְצָן מִיטַּ פָּאַרְכָּאַפְּטָן אַטְעַם
 אָוֹן גַּעַוְאַרְטַּה. הַאֲנָם אַיְזָן שְׂוִין גַּעַוְעַסְן אֵין דָעַ זַיְטִיקָן צִימָעַר
 אַזְנַעַצְטָעַר, וּוֹאָסְמַ אַיְזָן אַפְּלִילַו בַּיְתָאָג גַּעַוְעַן שְׂטָאָקְ-פִּינְצְטָעַר.
 עַמְּיַל אַיְזָן גַּעַוְעַן אַזְוִי שְׂטִיל, אַזְעַמְּיַל הַאֲטַמְּזַיךְ זַיְךְ גַּעַרְוַקְטַּ
 מִיטַּ מַוְרָא צַוְּ קָאָרְלָעַן. מַטְיַלְדָּעַ הַאֲטַמְּזַיךְ אַיְזָן הוּיְזָן אַזְנַעַצְטָעַר
 גַּלְיוֹאַרְטַּם, וּוֹאָסְמַ הַאֲטַמְּ פָּאַרְבָּלְאַנְדוֹשָׁעַט אָוֹן הַאֲטַמְּ זַיְךְ אַגְּנַעְצָוְנְדַן
 פָּלְאַטְעַרְנְדִּיק.

עַמְּיַל אָוֹן קָאָרֶל הַאֲבָן נִישְׁטַ גַּעַזְעַן מַטְיַלְדָּעַן, אַבְּעַר זַיְיַ
 הַאֲבָן גַּעַהְעַרְטַּמְּ וּזְיַ אַטְעַמְּטַ שְׂוֹעָרְ. לוּיַט אַיר אַטְעַמְּעַן אַיְזָן
 גַּעַוְעַן קַעְנְטִיקַ, אַזְזַיְזַ וּוֹאָרְטַּמְּ מִיטַּ אַומְגָעְדָּולַדְ.

קָאָרְלָעַן אַיְזָן אַזְוִי גַּעַפְעַלְן גַּעַוְאַרְן דָּאָס וּוֹאָרְטַּן אַין דָעַ
 פִּינְצְטָעַר, אַזְעַמְּ אַיְזָן אַיְזָן אַזְשַׁגְעַטְלַ אֵין הַאֲלָדוֹן. אַלְאַגְּנַעַ
 צִיְּמַט אַיְזָן גַּעַוְעַן אַזְוִי שְׂטִיל, אַזְעַמְּ עַרְהַאֲטַמְּ גַּעַמְיִינְטַּ עַמְּ וּוּעַט שְׂוִין
 קַיְינְגַּעַר נִישְׁטַ קַוְמָעַן.

מִיטַּאַמְּאַל הַאֲטַמְּ זַיְךְ דָאָס גַּאַנְצָעַ הוּיְזָן גַּעַנוּמָעַן טְרִוִּיסְלָעַן.
 אַצְוָג אַיְזָן פָּאַרְבִּיגְעַלְאַפְּן מִיטַּ אַפְּיַפְּעוּרִי, וּוֹאָסְמַ אַיְזָן צְעַקְרִישְׁלַט
 גַּעַוְאַרְעַן אַוִּיפְּ שְׂטִיקְ-שְׂטִיקְלָעַד. אַלְאַגְּנַע צִיְּמַט נַאֲכָדָעַם וּוּי
 דָעַרְ צְוָג מִיטַּ דִּי קְלִינְגַּע גַּעַלְ-רוּוּתְעַ פֻּנְצְטָעַרְלָעַד אַיְזָן
 גַּעַהְעַטְ פָּאַרְבִּיגְעַפְּאַרְן, הַאֲטַמְּ מַעַן נַאֲךְ גַּעַהְעַטְ, וּזְיַ שְׂטִיקְלָעַד
 פָּוּן דָעַם צְוָגָס פִּיְּפַס זַעַנְעַן גַּבְּלִיבָּן שְׂטִיקָן אַוִּיפְּ דָעַם בְּעֶרְגָּל,
 הַאָרְטַּבְּיַיְדִּי רְעַלְסַן.

— דָאָס אַיְזָן גַּעַוְעַן דָעַרְ צְוּעַלְפְּ - צַעַנְעַר — הַאֲטַמְּ הַאֲבָן
 אַרְוִיסְגַּעַרְעַדְטַ פָּוּן דָעַם פִּינְצְטָעַרְן צִימָעַר.

עַמְּיַל אָוֹן קָאָרֶל הַאֲבָן אַוִּיפְּגַּעְצִיטָרְטַם. זַיְיַ הַאֲבָן נִישְׁטַ

דערווארט, איז פון דער פינצטער זאל קומען א מענטשלעכע
שטיים.

טאַנטע מַאֲטִילְדָע אַיז צוֹגָנָאנְגָעָן אָונָ גַעֲפֶנְט דֵי טִיר.
עַם אַיז גַעֲוָאָרָן אֲבִיסָל לִיכְטִיקָר. עַמְיל אָונָ קָאָרָל הַאָבָן גַעַ-
קוּקָט אַוִיפָדָע טִיר מִיט גְרוּוּם דֻעְרוֹוָאָרְטוֹנָג.

מַאֲטִילְדָע הַאָט וַיֵּךְ גַעֲזָעַט צוֹוַשָׁן דֵי קִינְדָעָר אָונָ אַלְעָ דְרִי
הַאָבָן גַעֲהַאָלְטָן דֵי אָוִיגָן אַוִיפָדָע אַפְעַנְעָר טִיר אָונָ גַעֲשָׂוֹוָן.
עַם הַאָט וַיֵּךְ בָאָוִוָן אֲשָׁאָטָן פָון אַמָּן, אָונָ נִישְׁתָרְעָדְנִיךְ
קִיּוֹן וּוָאָרטָט, אַיז עַר גַלְיָיךְ גַעֲגָנָאנְגָעָן צָוָם פִינְצָטָעָרָן צִימָעָר אָונָ
אַיז דָאָרטָט פָאָרְשָׁוָאָונְדָן. אַמִינְנוֹת - צְוִוִיָּה וְעַנְעָן אַרְיָבָר אָונָ עַם
אַיז אָרִיָּין נָאָר אַיְינָעָר. זַיְיָ וְעַנְעָן גַעֲקָוָמָעָן אַיְינְצִיקָוָיָוָי אָונָ
פָאָרְשָׁוָאָונְדָן אַיְן דָעַם פִינְצָטָעָרָן צִימָעָר. דֵי לְעַצְטָעָן וְעַנְעָן גַעַ-
קוּקָט צְוַוִּיָּ פְרָוִיעָן. וְעַן מַאֲטִילְדָע הַאָט וַיֵּדְעָרָעָן, הַאָט וַיַּיְיָ
שְׁטִילָבָגְרִיסְטָט אָונָ פָאָרְמָאָכָט דֵי טִיר.

— אַיר וּוּעַט וַיֵּךְ אָפְשָׁר לִיְגַן שְׁלָאָפָן, קִינְדָעָר — הַאָט
מַאֲטִילְדָע שְׁטִילָבָגְרִיסְטָט.

— נִיְין — הַאָט קָאָרָל גַעֲנְטָפָעָרָט. עַר הַאָט גַעֲפִילָט, אָז
עַם בְּרַעַנְתָ אִים אָז אָוִיעָר, אֲשָׁטִיקָבָאָק. עַר הַאָט אַיְנְגָאָנְצָן
גַעֲצִיטָעָרָט פָון אַוִיפָרְעָגָנָג.

— אַיךְ אַוִיךְ נִשְׁתָט — הַאָט עַמְיל גַעֲנְטָפָעָרָט נָאָר שְׁטִילָעָר
אוֹן אַנְטָשָׁלָאַסְעָנָעָר.

מַאֲטִילְדָע אַיז אַיְצָט אַירִיָּין אַיז פִינְצָטָעָרָן צִימָעָר אָונָ
דֵי קִינְדָעָר הַאָבָן וַיֵּךְ גַעֲנְטָעָר צוֹגָעוּרָקָט צַו דָעַר שְׁטוּבָ, פָון
וְעַנְעָן עַם הַאָט וַיֵּךְ גַעֲהַעָרָטָהָן אַנְסָעָם קָרְעָפְטִיקָקָל.
עַר הַאָט גַעֲרָעָדָט שְׁטִילָבָגְרִיסְטָט, אָבָעָר מַעַן הַאָט קָלָאָר גַעֲהַעָרָט
זַיְיָן יְעַדָּס וּוָאָרטָט.

עַר הַאָט דָעְרְצִילָט, אָז אַיְן וּוּיָן הַעֲרָשָׁת אַיְצָט גְרוּוּם אָוְמָ-
צּוֹפְרִידְנִיקִיט. עַם וּוּאָקָסָט דָעַר אָוְמְצָטוּדוּי בֵי דֵי מָאָסָן. אָפִילָו
אַסְךְ פָון דִי, וּוּאָסְךְ הַאָבָן גַעֲוָאָרט מִיטָהָאָפְעָנָגָנָג אַוִיפָדָע דָעַר נִיְיעָרָ
רְעַגְוָרָגָג, וְעַנְעָן שְׁוִין אַיְצָט שְׁטָאָרָק אַנְטְוִוִישָׁט. הַאָסָם הַאָט

איבערגעגעבען, איז די אונטערערדיישע באזועונגונג האט שווין
אפִילוּ פְּרִיַּינְט צוֹוִישָׁן גָּאר הַוִּיכָּע בְּאַטְמָטוּ.
— ווי לאָנג ווועט דאס געדויערן? — האט אימיצער גע-
פרענט מיט אָ טְרוֹקָעָנָעָר אָזֶן טְרוֹיוּעָרְקָעָר שְׂטִים.
אָלֶע זענען גַּעֲבַלְכִּין זִיכְּן שְׂטִיל. האָסֶן האט אוּיך אָ לאָנגָע
צִוְּיט נִישְׁת גַּעֲנְטָמְפָּעָרט.

— עַם ווּנְדַת זֵיכָר אַינְגָּאנְצָן אַין אָונְדוֹ — האט מַאֲטִילְדָע
געָזָגָט. — מִיר מַזְוֵן נַאֲך שְׂוּרָרָר אָזֶן אַיבְּרָגָעְגָּעָנָעָר אַרְ-
בעָטָן. דָּעַר טָאג ווועט קּוּמָעָן, ווּן מַעַן ווועט נַאֲך טָאנְצָן אוּיפָ
די ווַיְגַעַר אָזֶן בְּעַרְלִינְגָּר גַּסְּסָן פָּוֹן פְּרִיְּד. אָ סְךָ פָּוֹן אָונְדוֹ ווּלְעָן
דָּאס נִישְׁת דָּעַרְלָעָבָן. מִיר ווּלְעָן פָּאָלָן אַין שְׁלָאָכָט, אַבָּעָר עַם
לוֹינְט זֵיך. עַם אַיז אָ גְּרוּסָעָר קָאָמָף.

עַמְּיל אָזֶן קָאָרְל הַאָכָּן גַּעֲלָנוּגָעָן יְעָדָעָם ווּאָרָט. עַמְּילָן
הָאָט זֵיך אַוְיְסָגָעְוּזָן, אַיז די פִּינְצְּטָעָרְנִישָׁן האָט זֵיך פָּוֹן זֵיך
אלְיַיְן אַנְגָּעָצָןְדוֹן. עַר האָט גַּעַפְּלָט, ווי זִינְעָן אַוְיְגָן פִּינְקָלְעָן.
אַיְם האָט זֵיך גַּעַדְוָכָט, אַיז עַר אַיז אָ קָאָצָן, ווּאָס זַעַט אַיְצָט מִיט
בְּלִישְׁטִשְׁנְדִיקָע אַוְיְגָן יְעָדָעָם פִּינְצְּטָעָר ווִינְקָעָלָע. זִיְּן הָאָרֶץ האָט
גַּעַקְלָאָפְּט; אַזְוִי זַוְּיך גַּעַקְלָאָפְּט, אַיז עַר האָט מַוְּרָא גַּעַהָאָט דָּאס
קָלָאָפְּן שְׁטָעָרט יְעָדָן אַיְינָעָם.

אוּן קָאָרְל האָט אוּיך מַיְתְּגָעָפְּבָּעָרט מִיט יְעָדָן אַיְינָעָם. בְּאַטְש
עַר האָט גַּאֲרָנִישָׁט גַּעַהָעָרט אַוְיְסָעָרְט רִיְּד, אַיז פָּאָר אִים אלְיאַן
גַּעַוּעַן אָ ווּאָונְדָעָר - מַעַשְׁהָלָע: די פִּינְצְּטָעָרְנִישָׁן, די מַעַנְטָשָׁן,
זַיְעָרָעָר רִיְּד. עַר אַיז גַּעַוּעַן שְׁטָאָלִיךְ מִיט הָאָנְסָעָן. עַר אַיז גַּעַ-
וּן שְׁטָאָלִיךְ דָּעַרְפָּאָר, ווּאָס עַר האָט אִים אַנְטָדָעָקט, אַין יְעָנָעָר
נָאָכָט, ווּן עַר האָט אִים גַּעַזְוּן לְיִיעַנְעָן אָ בּוֹד. עַם אַיז אִים
אוּיך שְׁטָאָרָק גַּעַפְּעָלָן, ווּאָס אָלָעָה הָעָרָן זֵיך אַיז מִיט גְּרוּס אַוְיְפָ
מַעְרְקוֹזָאָמְקִיָּת צָו מַאֲטִילְדָעָן. זַי רָעָדָט גַּעַלְאָסָן אוּן אַזְוִי קָלָאָר,
אוּר פָּאָרְשְׁטִיּוּט יְעָדָעָם ווּאָרָט. עַר האָט אוּר פְּנִים נִישְׁת גַּעַ-
זָעָן, אַבָּעָר עַר האָט אַקְוָרָאָט גַּעַוּוֹאָסָט, ווּאָו זֵיך אָזֶן פָּוֹן
וּזְאָנָעָן עַם טְרָאָגָט זֵיך אִיר ווּאָרָים קוֹל.

איינער האט איצט אפגעגעבן אַ בָּרִיכְתֶּן פָּוֹן אַ קָּאנְצְעַנְטֶן-ראָצְיָע - לאָגָעֶר. ער האט דערציילט, ווי מענטשן ווערטן דאָרט פָּאָרְמוֹטְשְׁעַט צָוֵם טוּיט. ער האט אַנְגָּעָרוֹפָן גַּעֲמָעָן פָּוֹן חַבְּרִים, ווֹאָם זַעֲנָעָן דָּאָրְט אָוְמָגְעָקוּמוּעָן, אָוֹן ער האט פָּאָר זַיִן גַּעֲגָרָבָן קַבְּרִים. אַסְּךְ זַעֲנָעָן גַּעֲפָאַלְן וּוּי פְּלִיגְן פָּוֹן דָּעַם פָּאָרְשְׁטוֹנְקָעָנוּם ווּאָסְעָר. אַיְנָמִיטָן חַוִּיפָּה פָּוֹן קָאנְצְעַנְטְּרָצְיָע - לאָגָעֶר אַיִּז אַוְיךְ גַּעֲוָעָן רִיזְן ווּאָסְעָר צָוֵם טְרוּינְקָעָן, אָכְבָּר בְּלוֹיוֹ פָּאָר דִּי ווּעְכָּטָעָר. ער האט דערציילט אָוֹן דערציילט מִיט אַ גַּעַלְאָסְעָנָעָר שְׂטִים, בֵּיז ער האט צַוְּזָאָמְעָנָגְעָבָרָאָקָן.

— אַנְטְּשְׁוָלְדִּיקָט, לִיבָּעָ חַבְּרִים — האט ער גַּעַזְאָנְטָן זַיְפְּצָנְטָן. — אַיר ווּעָל בָּאָלְדָן קָוּמָעָן צָוֵם. עַמְּ אַיִּז אַלְעָן אַזְוִי פְּרִישָׁאָן זַכְּרוֹן.

קָאָרְלָה האט אַיְצָט גַּעֲטָרָאָכָט פָּוֹן זַיִן מַוְטָּעָר, ווֹאָם לִיגְט זַיְכָּעָר אַיִּן אַזָּא לאָגָעֶר אָוֹן ווֹאָם ווּעָרָט אַזְוָדָאי גַּעֲפִינְיָקָט, וּוּי מַעְןָ דָּעְרְצִיְּלָט אַיְצָט.

— בָּאָלְדָן, מַאְמָע — האט ער גַּעַזְאָנְטָן שְׁטִיל — אָוֹן מַעְן ווּעַט דִּיךְ בָּאָפְּרִיעָן. האָנָם אָוֹן מַאְטִילְדָעָן ווּעָלָן דִּיךְ אַרְוִיסְפִּירָן פָּוֹן דָּאָרְטָט.

דעָר קָאנְצְעַנְטְּרָצְיָע-אוּפְּזָעָעָר האט גַּעַהְאָט אַיִּין טְרִיאִיסְט פָּאָר אַלְעָן פָּאָרְפִּינְיָקָטָע, האט דָּעָר מַאְן ווּיְטָעָר דָּעְרְצִיְּלָט. אַוְיךְ אַיר ווּעָרָט מִיד אָוֹן אַיר ווּילְטָן מַאְכָן אַסְּוף צָוֵם אַלְעָמָעָן, אַיִּז פָּאָרָאָן אַלְעָבְּדִיקָעָן דָּרָאָט, אַיִּן טְוָרְמָע-חוּיפָּה, אַיר רִירָת אָן דִּי דָּרָאָט אָוֹן אַיר שְׁטָאָרְבָּט מִיט זַיְעָר אַגְּרִינְגָן טוּיט. דָּאָס אַיִּז גַּעֲוָעָן דִּי רְעָדָע, ווֹאָם ער פָּלְעָגָט הַאַלְטָן יְעָדָעָם מַאלָּ, ווּעַן מַעְן האט גַּעֲבָרָאָכָט אַפְּרִישָׁע אַפְּטִילְוָנָג פָּוֹן הַוְּנְדָעָר-תָּעָר קְרִבָּנוֹת. אַסְּךְ הַאָבָן טָקָע אַוִּיסְגָּעְקָלִיבָן דָּעַם לִיְכָתָן ווּגְגָן. אַנְדָּעָרָע הַאָבָן בָּאַשְׁלָאָסָן, אַזְוִי מוֹזָן לְעָבָן, לְעָבָן, לְעָבָן.

דעָר בָּאָרְיִיכְתֶּן-אַפְּגָעָבָעָר האט פָּאָרְעַנְדִּיקָט אָוֹן אַלְעָן הַאָבָן אוּפְּגָעָכָפָט דִּיךְ ווּעַטְמָעָר :
לְעָבָן ! לְעָבָן ! לְעָבָן !

עAMIL און KAָRל האָבן KAָRל געהערט, ווI MATILDE האט עס
איבערגע'זרט מיט אויר האָרציך קול, און האָנס מיט זיין
טיפער, ברומטיקער שטיט.

עס איז שווין געווען לאָנג נאָך דער אונטערעדישער פאָר-
זאלונג. עAMIL און KAָRל זענען געלען אין זיער בעט און
געקוקט מיט אַפּענע אויגן אין דער פינצטערניש. זיי האָבן גע-
שוויגן. עAMIL האט עפעם געוואָלט פרעגן בי KAָRלען, אָבער
ער האָט נישט געוואָגט. פון ווייטנэм האָט זיך געהערט דאס
הייזעריךע פֿוֹפּן פֿוֹן אַצְוֹג. אין דער פינצטער האָבן עAMIL און
KAָRל געפֿילט, ווI MATILDE האט זיי צונגעדעקט.

— אויר שלאָפט, קינדער?

עAMIL און KAָRל האָבן נישט גענטפֿערט. זיי האָבן מיט
זיער ענטפֿער נישט געוואָלט אויפּוועקן די שטילקײַט.

— MATILDE — האָט האָנס געזאגט, — עס איז אָפּשֶׁר
געווען צופּיל פֿאָר די קינדער צו הָרְדוֹן די אלָע זאָכָן. זיי זענען
גענאנגען שלאָפּן אַזְוִי שפֿעט.

— עס שאָדט נישט — האָט MATILDE גענטפֿערט.
זאלָן זיי עס געדענקיַען, ווּעָן זיי ווּעָן ווּרָן אַבִּימָל גַּרְעָסָעָר.
זאלָן זיך דָּרְבָּרְבָּרְעָן דערמייט.

עAMIL האט געשוויגן. עס האָט אַים פֿאָרְדְּרָאָסָן, ווּאָס עָר
אייז שווין אִיצְט נישט גַּרְעָסָעָר.

וoidער אייז אַצְוֹג פֿאָרְבִּיגַעֲלָאָפּן. דאס מאָל האָט זיך גע-
דוכט, או דער צוֹג אייז פֿאָרְבִּיגַעֲלָאָפּן פֿאָר דעם הוּוִי מיט אַזָּא
גערודער, ווּ ער ווּאָלָט מיטגעהַלְעַפְתָּן אלָעַ חדרים, מיט די בעטן,
מיט דעם טיש און מיט דעם ביכער-שאָנק.

KAָRל האָט געהערט ווּ רעדער פֿוֹן צוֹג קלאָפּן אִיצְט
אוּאַים די דָּרְיוִי ווּרְדָּעָר, ווּאָס האָבן געשלאָסָן די זייזונג:

טראָך — טאָך — טאָך — לעבען!

טראָך — טאָך — טאָך — לעבען!

טראָך — טאָך — טאָך — לעבען!

קָאַפְּיִטְלַ צֹוֹאָנָצִיךְ

קָאַפְּיִטְלַ האט זיך אויפגעכאנט מיט א געלעכטער. אים האט זיך גע'חלומ'ט א גוטער חלום און ער האט געלאלקט פון שלאָף. אים האט זיך געדוכט, איז זיין מוטער האט אים געקיכעלט די פֿיאַטְעַם, ווי זיך פֿלעגט עם גאנץ אַפְטְטַאָן, ווען זיך האט אים געועקעט צו גיין איין שול.

זיין געלעכטער האט אויך אויפגעוועקעט עמילן, וואָס האט זיך געריבּן די אויגן און נישט געוואָסֶט וואָס עס טומ זיך. פון אנדערן צימער האט מען געהערט האנסעט קול. ער האט געזונגען שטייל, ווי ער וואָלט די קינדער נישט געווואָלט אויפּוועקּן.

קארל האט גענומען נאַכְמָאָכְן אַקוֹּראָט האָנְסָעַט טיף קול. ער האט געזונגען אַזְוֵי הוֵיךְ, איז האָנְסָעַט צעפָאַטְלְטָעַר קאָפְּ הָאָרְ. און זיין נישט-צעקָאַמְטָע בָּאָרְדְּ האָבָּן זיך באָזְוֵי אַין דָּעַר טוּר. — פּוֹיְלוֹאַקְעַס ! — האט האָנְסָעַט גַּעַשְׁרִינְגְּן. — שׂוֹוֹן צִיְּטָ אַוְּפְּצָוְשָׁתְּיָן אַון פֿרְעָסְן פְּרִישְׁטִיקְ, האָבָּאֵיךְ אַיךְ אוּפְּגָעוּוּקָעַט מיט מײַן זִינְגָעַן ? — האט ער געפְּרָעַגְטַּעַט ערנְסְטָעַט. — נִיְּזָן — האט קארל געענטפְּעַרְטַּעַט נַאֲךְ אַלְץ זִינְגָעַנְדִּיקְ. — גוֹטְ-מַאְרְגָּן אַנְקָל האָנְסָעַט ! גוֹטְ-מַאְרָגָן טַאַנְטָעַט מַאְטִילְדָּעַ ! — האט קארל אוּסְגַּעַזְגַּעַן.

— טַאַנְטָעַט מַאְטִילְדָּעַ אַיְזָן נִשְׁטָאָט. זיך ווּעַט עַרְשָׁט צְרוּיךְ קּוּמָעַן שְׁפָעַט בִּיְנָאָכְט אַון אַיר ווּעַט מַזְוֵּן פֿרְעָסְן וואָס אַיךְ ווּעַל אַיךְ גַּעַבְנָן.

— טַאַנְטָעַט מַאְטִילְדָּעַ אַיְזָן אַלְעַכְטָע — האט עַמְּילָן, וואָס אַיְזָן גַּעַלְעַגְן די גַּאנְצָע צִיְּטָ אַזְוֵיָּקְ, זיך אַנְגָּעַרְוָפְּן, — זיך האָלָט אַיְזָן אַוּוּקְנִיְּן.

— טַאַנְטָעַט מַאְטִילְדָּעַ האָט צוֹ טָאָן זַיְעָר ווּכְטִיקְעַ אַרְבָּעַט, זַיְעָר ווּכְטִיקְעַ — האָט האָנְסָעַט גַּעַזְגַּט מיט באָדִידִיטוֹנְגָּן.

עAMIL האט זיך שנעל דערמאנט אין דער נעכטיקער זיצונג און אים האט שוין מער נישט פארדראנסן, וואס מאטילדע איז נישט. ער איז געוען צופרידן, וואס טאנטע מאטילדע טוט ארבעט. ער האט געלויבט אין אויר ; ער איז געוען איבער-ציגט, איז אויב זי טוט עפם, ווועט עם געטאן וווערין זי סע באדערף צו זיין.

עAMIL און קאָרֶל האָבָן זיך שנעל אַנְגַּעַטָּן אָוֹן גִּינְזָ אַפְּגָּעָן געטן. די זוֹן האָט זיַּי גַּעֲרוֹפָן דָּוָרָךְ דָּעָר אַפְּגָּעָנָר טִיר. זיַּי האָבָן געוואָלט ווֹאָס שְׁנַעַלְעָר זִין אֵין דְּרוּיָסָן אָוֹן שְׁפִּילָן בָּאָל.

— אַיך בֵּין היַינְט אַ פְּרִיעָר מַעֲנְטָש אָוֹן אַיך קָאָזְן מִיט אַיך מִיטְשְׁפִּילָן — האָט האָנָס גַּעַזְגָּט. — מִיר קָאָגָעָן שְׁפִּילָן אַ גָּטוּ שָׁעָה, אָוֹן שְׁפָעַטָּר ווּלְעָן מִיר כָּאָפָּן אַ שְׁפָאַצִּיר אֵין ווּלְדָל דֻּרְבָּי. אֵין ווּלְדָל ווּלְ אַיך אַיך אַוְיסְמַנְצָן שְׁטַעַקָּן אָוֹן מִיר ווּלְעָן שְׁפָאָגָעָן אָוֹן שְׁפָאָגָעָן, בֵּיַי מִיר ווּלְעָן גָּות הַוְּגָעָרִיך ווּעָרָן.

— אַוְיסְמַנְצָן ! — האָט עAMIL אַונְגַּעַטְגָּעָטְצָן. — שוֹן לְאָגָג צִוְּתָן גַּעַוְעָן זיך דַּוְרְכְּצְשְׁפָאַצָּרָן. היַינְט ווּלְעָן מִיר האָבָן אַ גָּוָטָן טָאג.

— פּוֹלִיאָקָעָם מִינְיָע ! — האָט האָנָס אַוְיסְמַנְצָרִין מִיט אַ גַּעַמְאָכָטָן כְּעָם. — זָאָגָט מִיר, בענְקָט אַיר גַּאֲרְנִישָׁט נָאָז דָּעָר שָׁוֹל ?

— אַיך האָב אַינְגָאָגָעָן פָּאָרְגָּעָם אֵין דָּעָר שָׁוֹל — האָט קָאָרֶל זיך אַלְיָין גַּעַוְוָאָנְדָעָרט.

— אָוֹן מִיר אַיז עָם אַיך אַרְוִים פָּוָן קָאָפ — האָט עAMIL גַּעַזְגָּט.

— אַכְּבָּר דַּעְרְפָּאָר האָב אַיך אָוֹן טְאָנְטָע מַאטְיָלְדָע נִישְׁט פָּאָרְגָּעָם. מִיר האָבָן בָּאַשְׁלָאָסָן, אָז פָּוָן מַאְרָגָן הַיְּבָן מִיר צְוִירִיך אָז צַוְּ לְעָרְגָּעָן. מִיר ווּלְעָן דָּא מַאְכָן אָז אַמְתָּע שָׁוֹל. מִיר ווּלְעָן עַמְאָכָן אַ טָּאג אַיבָּעָר אַ טָּאג : אַ טָּאג ווּלְ אַיך זִין דָּעָר לְעָרָעָר אָוֹן דָּעָם צְוּוִיתָן טָאג ווּעָט מַאטְיָלְדָע לְעָרְגָּעָן מִיט אַיך.

טאנטע מאטילדע קען א סך שיינע ליזער און איד קאן דער לאנגגען א סך גוטע קלעפ. אבער דערוויל מענן מיר פארגעטען אין דער שול.

האנס האט זי אングענומען און ארויסגעשלעפעט אינדרויסן. ער האט ארויסגענומען דעם באַל פון קעשענען און אין א רגע איז שויין דער שוואָרטצער באַל געפלויגן פון איינעם צום אנדערן. פלויצים איזו האנס געבליבן שטיין. עAMIL האט געווארפֿן דעם באַל צו אים, אבער האנס האט אים נישט געכָּפְּט. דער באַל האט זיך ווית אָוּוּקָּגָּעָּקִּיְּקָּלְט, נאָר האנס איז אלע גע-שטאנען אומבאָזועגןגלען.

— איך חער טרייט — האט ער געזאנט א דערשראָקענען. קאָרֶל האט איזו געהערט טרייט, אבער ער האט נישט פאָרטשאנען, פאָרוֹאָם האנס האט זיך אָזְוִי שטאָרָק דערשראָקן.

— דאם דאָרָפּ זיין טאנטע מאטילדע — האט עAMIL געזאנט.

— ניין — האט האנס געענטפֿערט זיעיר שטיל, — מאָז טילדע ווועט ערשות צורייקומען גאנץ שפֿעט.

די טרייט זענען געקוּמָן געענטער און אין מינוט האט זיך האנסעס פנים אינגןאנצָן פאָרענְדְּערט. ער האט איצט איזס-געזען פונקט איזו זי די קינדער האבן אים געזען דאם ערשות מאָל איז פאָרָק, וווען עס זענען געפלויגן פון אלע זייטן די בזיע און רויטע פאָפִּירְלָעֵר. ער האט ארויסגעלאָזָות זיין אָמָּאלִיקָן לאָך, זואָם עAMIL און קאָרֶל האבן שוון באָלד געההאט פאָרגעטען.

— הייל! — האט ער געשרהיגן מיט אלע כוחות. — הייל!
עAMIL און קאָרֶל האבן פון אים נישט אָרוֹנְטְּרָגְּנְּעָלָאָזָט קיין אויג. זי זענען געשתאנען פאָרגְּלִיוּוּרט. פלויצים האבן זיך געהערט זיך גראָב קול האט געענטפֿערט האנסן מיט א „הייל“. אָז הייכער מאָן, אָ מִיטְלְ-יֻרִיכָּר, איז געשתאנען לעבען האנסן. האנס האט געמאָכָט אָקָּוּשָׁעְלִיק און נאָר אָקָּוּשָׁעְלִיק.
— עס איז גוט! עס איז גוט! — האט האנס געשריגן

און זיך ווידעער צעלאכט און פארענדיקט במעט מיט אַ ווינגען-דיין קווויטש.

מייטאמאָל האָבן זיך באָזויין נאָך דריי מענער. אַינער אַיז געווען אַ דיקער, מיט אָן אָומגעוויניגען גרויפן בויד. ער אַיז צונגעגאנגען גָּאָר נאָענט צו האָנסן.

אַבער האָנס האָט אלֿע געהאלטן אַין אַיז שרייען „הילֿ“, צו יעדן באָזונדער פֿון די פֿיר מענער. דער דיקער אַיז געשטעאנגען. אָן געקוקט אויף האָנסן, געשקלט מיטן קאָפּ אָן געשמייכלט. — זיינער אַ שיינע קאמעדיע! — האָט ער דיקער אַפלֿאָר דירט. — אַיסגעצִיכנט! — האָט ער געוזנט צו די אַנדערע דריי. — זיינער אַםזוֹאנְט! אַבער ער שפֿיל אַיז פֿאַריבֿער. יאָ, דער פֿאַרְהָאנְג פֿאלט. ברָאוּאָ, ברָאוּאָ! — ער האָט גֿעּ פֿאַטשט מיט די הענט, ווי ער וואָלט אַפְּלָאַדְרֶט אָן אַמְתָּע פֿאַרְשְׁטָעַלְוָנְג. — וויקטָאָר שאַקְעַלְדָּאָרָף, אַיר מענט שווין אויף הערן שפֿילן קאמעדיע.

האנס האָט זיך אַיסגענְלִיכט אַין זיין גאנצער הוּוּ. ער האָט געגעבן אַ קוק אויף אלֿע פֿיר מענער, ווי ער וואָלט זיין אַיצט צום ערשותן מאָל דערזען.

ער האָט זיך געגעבן אַ רִים.

— שטיי אויף אָן אַרט — האָט ער דיקער אַיסגעשריגן מיט אלֿע זיינע כוחות, — ווילֿ אַיך וועלֿ שיסֵן.

אַבער סֻע אַיז שווין געווען צו שפֿעת. האָנס האָט אַיינעם פֿון די דריי מענער, וואָס זיינען געשטעאנגען לעבען אַים, דערלאָנגט מיט אַ פֿוַיסְט אַין פֿנים אַרְיִין.

— מיאָסער פֿאַרְרָעַטְרָע! — האָט האָנס געוזנט אַזוי שטיל, אַיז מען האָט אַים קויים געהערט.

יענענער האָט נאָכלעסִיק, ווי ער וואָלט דערווארט אַיז ער זאל קריינְג אַ זעַץ, אַרְוִיסְגַּנוּמוּעַן אַ טיכָל אָן זיך געווישט דָאַם בלּוּט, וואָס אַיז אַים געלְאָפּן פֿון אַיבְּעָרְן לִינְקָעְן אוּג.

— אַיך האָב זיך נישט געקָאנְט הָעַלְפּוֹן, שאַקְעַלְדָּאָרָף —

האט ער געוזאנט נאך שטילער פון האנסן. — עם איז ניט
מיין שלד.

— איך בין גרייט — האט האנס געוזאנט. — לאוט מיך
אריין אויפֿ א ווילע אין צימער.

— אבסאלומ ניין — האט דער דיקער אויסגערוףן טראקן.
— אין אייער באנגלייטונג אויך ניט? — האט האנס גע-

פרעגט.
— ניין.

— לאוט מיך כאטש זיך געועגענען מיט די קינדער.

— ניין! — האט דער דיקער אלץ געענטפערט מאשיגאוץ.
— אויב איזו בין איך גרייט! בלייבט געזונט, עמיל און

קארל! בלייבט געזונט!

דער דיקער האט באטילן, איז צויזי פון די מענער זאלן
אריין אין הויז און מאכן אין אונטערוכונג. זיך זענען אroiס-
געקומווען מיט עטלעכע ביכער, פארשריבכענע פאפרין און א סך
געדרוקטע צירקולאָן. דער דיקער האט עם גענומען און אייבער-
געקוקט יעדע זיך באזונדער. ער האט אלעמאָל בעכאנט אַ קוק
אויף האנסן, וואָס האט אים געענטפערט מיט אַ שארפֿן, שנידני-
דיקון בלְקֿ.

אין עטלעכע מינוט אַרום האט מען שוין אלע פינֶפֿ געזען
וואָי פינֶפֿ שאָטנэм. האנס האט מיט זיין הויכן קאָפֿ זיך אroiס-
געזען. אַ צוג איז אַנגעלאָפֿן. וווען דער צוג איז אַווועק האט מען
שוין קיינעם נישט געזען.

פונוייטנэм האט זיך אַיצט געוואָקלט דער סיינאָל-מאָן מיט
זיין פענדל. ער איז געאנגען גלייך צו עמיל און קאָרלען.

— וווער זענען עם געוווען די פיר מענער, וואָס האבן האנסן
אוועקגעפֿרט? — האט דער סיינאָל-מאָן געפֿרגט.

עמיל און קאָרל האבן נישט געענטפערט.

— וואו איז מאטטילדע?

די קינדער האבן נישט געענטפערט.

— מען האט אים אַרְעַמְטִירַט ? נישט אמת, מען האט אים אַרְעַמְטִירַט ? — האט ער געשיגן, ווי ער וואלט זוי גע-וואלט אויפוועקן פון אַשְׁלָאָפּ .
 עAMIL און קארל האבן געליפעט.
 דער סינגעאָל-מאָן האט זיך אַזְוֹעַקְגְּזַעַצְט אַוִּיפּ אַשְׁטִיּוֹן.
 ער האט געלאָסֶן פֿאַרְרוּכְּעַרט ווֵין לְיוֹלָקָע .
 — איך בין אַנְטַעַדְרַע מאָן, איך וועל. שווין לאָנג נישט לעבען — האט ער געוזאנט, ווי ער וואלט זיך אלְיאָן געוואלט טרייסטען.
 ער האט געגעבען אַטְיַפּן צי און אַרְוִוִּסְגְּלָאָזְט ווּאַלְקְנָס רְוִוּן.
 — האט מען האנסן גַּאֲרַ אַרְעַמְטִירַט ? מַעֲרַקְוּוַיְדִּיק !
 האט ער אלְץ גַּעַטְעַנְהַט צו זיך . — קַאְמִיש ! בַּע ! — האט ער געגעבען אַשְׁנִיְדִּיקְן לאָר . ער האט געצווין ווֵין לְיוֹלָקָע אָנוֹ אַמְּאָך גַּעַטְאָן צו זיך אלְיאָן מִיט דָעַר האנט .
 אַנְטַעַדְרַע מאָן ! סַע קָאָן שווין לאָנג נישט געדויערן .

קַאְפִּיטְל אִין אָנוֹ צְוֹאָנְצִיךְ

עAMIL און קארל האבן אויפגעעהרט צו ווינגען . דער אלטער אויפגעעהיבין און גענומען גיינ .
 — היינט אוּזְמַאנְטִיק — האט ער געוזאנט . — אין אַפְּינְגּ .
 מינוט אַרְוּם ווועט פֿאַרְבְּיוּוֹפּן אַסְפְּעַצְיְּעַלְעַר פֿרְאַכְּטְ-צָוָג אָנוֹ דָאָן ווועל איך זיַין פֿרְיוּ עַטְלַעַכְעַ שְׁעוֹה . איך וועל באָלְד צְוִירִקְ .
 קומען .
 וווען ער אוּזְמַאנְטִיק האט עAMIL גַּלְיַיךְ געגעבען אַזְגּ :
 — מיר מווין גַּיְךְ אַגְּטְלַיְוֹפּן פֿוֹן דָאָנְגָעַן . מיר האבן שווין דָאָגְרַנִּישְׁט ווּאָסֶם צו טָאָן . האנס אוּזְמַאנְט אָנוֹ מַאְטִילְדָע אוּזְמַאנְט .
 אַזְוּעַק . מיר דָאָרְפּן אַגְּטְלַיְוֹפּן .

— אבער וואוהין? — האט קאָרל געפֿרעהט און זיך נישט גערירט פון ארט.

פרידרייך האט ערשות געזאגט, אז היינט איז מאַנטיק, האט קאָרל געטראָכט פֿאָר זיך. סע איז געוווען דאס ערשות מֶאָל אין אַלאָגער, לאַנגער צייט, וואָס מען האט אַנגערופּן אַטאָג בְּיִם נְאַמְּעַן. ביַי אַיצְצֵת זענען אַנטלאָפּן אַסְטֵר, אַסְטֵר טָעַג מִיט נְעַכְתֵּן אַנוּ נְעַמְעַן. אַבער היינט האט זיך אַנגעהָיבִּן אַזְיַע ווֹאָר מִיט אַנוּ נְיַעַם טָעַג אַנוּ דָּעַר טָעַג הייסט מאַנטיק. אלְאַז הייבְט זיך אַנוּ פּוֹן סָאמְעַן אַנְהָובִּין.

עַמְּיל אַנוּ קָאָרְל וְעַנְעַן אַרְיַין אַין הוּוִי. דאס גְּרוּיְסָע צִימָעָר אַיז גַּעֲוָעַן נִישְׁט צָום דָּרְקָעְנָעַן. אלְאַז אַיז גַּעֲוָעַן אַיבְּעַרְגָּעָרְט. סֻע אַיז גַּעֲוָעַן קָאַנטִיק, אַז דַּי צָוְויִי מַעֲנָגָר הָאָבָּן גּוֹט גַּעֲנִישָׂ טָעַרְט אַין יְעַדְן וְיְנָקֵל, אַיְדָעָר זַיְהָאָבָּן גַּעֲקָרָאנְן דַּי בְּיכָלָעָר אַנוּ דַּי פָּאָפְּרָן. סֻע זענען אַפְּיָלוּ גַּעֲוָעַן אַוְיפְּגָעָרִיסָן עַטְלָעָכָע בְּרַעְטָעָר אַוְיפְּ דָּעַר דִּיל.

— וואַהֲיַין זַאלְן מִיר לְוִיפְּן? — האט קאָרל געפֿרעהט, ווֹי אַין אַדרְיָם. דַּי אַוְיָגָן זַיְעַן זענען נַאָך גַּעֲוָעַן פָּאָרְטָרְעָרְט אַנוּ עַר האט גַּעֲוָעַן, זַיְהָאָבָּן גַּעֲצִיטָעָרְט אַין הוּוִי: דַּי בְּעַנְקָלָעָר, דָּעַר טִישׁ, דאס פָּעַנְצָטָעָר, ווֹי זַיְהָאָבָּן אַלְעַג גַּעֲצִיטָעָרְט אַין דַּי טָרָעָר, וואָס הָאָבָּן אִים פָּאָרְטָוּנְקָלְטָן דַּי אַוְיָגָן.

— וואַהֲיַין זַאלְן מִיר לְוִיפְּן? — האט ער געפֿרעהט. אַבער עַמְּיל האט גָּאָרְנִישָׂט גַּעֲנָנְטָפְּעָרְט.

— ווֹיְסָטוּ ווֹאָס? — האט קאָרְל גַּעֲזָגָט. — לְאָמִיר זַיך דָּא אַזְוַעְקָוָעָצָן אַינוּ אַזְוִי זַיְצָן מָאָרָגָן, אַוְן אַיבְּעַרְמָאָרָגָן, אַנוּ נִשְׁטָחָעָסָן. מִיר ווּעָלָן בְּלִיבָּן וַיְצָאן אַוְיפְּ אַיְזָן אַרטָּן הַונְגָּעָרָן. היינט אַיז מאַנטיק, מָאָרָגָן ווּעַט זַיְהָן דִּינְסִטִּיק, אַוְן אַיבְּעַרְמָאָרָגָן מִיטָּה ווֹאָר — ווּעָלָן מִיר מַסְתָּמָא שְׁטָאָרָבָּן פּוֹן הַונְגָּעָר. מִיר ווּעָלָן שְׁטָאָרָבָּן צְוֹאַמְעַן אַין אַיְזָן שָׁעה, אַין אַיְזָן מִינְוֹת.

— נַיְיַן! — האט עַמְּיל אַוְיְסָגָעָשָׂרִיגָן. — נַיְיַן, אַיך ווַיַּל נִשְׁטָחָטָאָרָבָּן! אַיך חָאָבָּן מָוָאָה. גַּעֲדָעָנְקָסְטוּ דָּעַן נִשְׁטָחָט, בַּי

דער אונטערערדיישער פאַרזהָמלונג, ווי אלע האָבן געשריגן: „לעבן! לעבן! לעבן!”, אֶזְזֶעָן שטָאַרְבְּטַה הערט מען גָּאַרְגִּישַׁטְמַעְן.

און מען זעט גָּאַרְגִּישַׁטְמַעְן, אָזְן אֵיךְ ווַיְלַאֲלֵץ הָעָרָן אָזְן זען.
— אַבְּעָרָ אלְעָ וְעַנְעַן טָוִיט — הָאַטְקָאָרְלַ גָּעַרְעַדְט, ווי פָּוֹן
אַחְלוּם. — מִינְגַּע טָאַטְמַעְמַאַמְעַ, דִּינְגַּע טָאַטְמַעְמַאַמְעַ, האָנס אַיְזָן
שְׂוִין אָוִיךְ זַיְכָּעַר טָוִיט, מַאְטְּלִידְעַ אַיְזָן נִישְׁטָא.

— לְאַמִּיר אַנְטָלוּפָן פָּוֹן דָּגָנָן. לְאַמִּיר זַיְדָ אַרוֹפִּיכָּפָן
אוֹפָף אַשְׁנָעָלְצָוָג — הָאַטְקָאָרְלַ גָּעַרְעַדְט. — אֵיךְ הָאָבָּן מַוְרָא פָּאָר
דָּעַם סִינְגָּאַלְמָאָן. עָרָ וְוַעַט אָונְדוֹ זַיְכָּעַר פָּאָרְסְּמַעְן.

— לְאַמִּיר לְוַיְפָן שְׁנָעַל — הָאַטְקָאָרְלַ עַמְּיל וְוַיְטָעַר גָּעַרְעַדְט. —
סֻעַּמְזָוָן דָּאָךְ זַיְן אַסְּךְ ווי מִיר. גַּעַדְעַנְקָסְט ? טָאַנְטָעַ מַאְטְּלִידְעַ
הָאַטְקָאָרְלַ, אָזְסַע וְעַנְעַן אַיְצָט דָאַחְנוּדְעַטְרָעַ אַזְעַלְכָּעַ ווי
מִיר, ווְאַסְּ בְּלָאַנְקָעַן אַרְוֹם אָזְ טָאַטְמַעְמַאַמְעַ, אָזְ פְּרִיאַנְט. לְאַמִּיר
זַיְדָ גַּעַפְּינְגָּן אָזְ צְזָאַמְעַן לְוַיְפָן.

קָאַרְלָעָן הָאַטְקָאָרְלַ גַּעַגְהָוִיכְן צַו גַּעַפְּעַלְן דָּעָרָ אַיְינְפָּאָל, אָזְסַע
דָּאָרָף אַפְּוּכָּן דַּי אַלְעָ הַוְנְדָעְטָעַר קִינְדָּעָר אָזְן לְוַיְפָן צְזָאַמְעַן.

— יָאָ — הָאַטְקָאָרְלַ גַּעַזְאָגָט, — מִיר וְוַעַלְן לְוַיְפָן אַיְן דַּי
וְוַעַלְדָּעָר אָזְן זַיְדָ שְׁפִּיוֹזָן אוֹפָף נִים אָזְן פְּרַוכְּתָן אָזְן וְאַקְסָמָן שְׁטָאַרְקָן,
וְאַקְסָמָן חָאַרְיקָן, ווי מַאְלָפָעַ-מַעְנָטָשָׁן. וְעוּלָן מִיר וְעוּלָן אַיְסָוּזָאַקָּסָן,
וְעוּלָן מִיר צְרוּיקָקָומָעָן אָזְן שְׁטָאַטְקָאָרְלַ אָזְן אַנְנוֹאַרְפָּן אַמְוָרָא
מִיטָּ אָונְזָעָרָעַ שְׁרַעְקָלְעָכָעַ גַּעַשְׁרִיעָן : וְעוּרָהָאַטְקָאָרְלַ דָּעָרָ/חַרְגָּעָט
אָונְדוּעָרָעַ טָאַטְמַעְמַאַמְעַ ? וְעוּרָהָאַטְקָאָרְלַ גַּעַעַרְגָּעָט הָאָנָסָן ? וְעוּרָהָאַטְקָאָרְלַ
הָאַטְקָאָרְלַ אַרְעַסְטִירָט אָונְדוּעָרָעַ פְּרִיאַנְט ?

קָאַרְלָס אַוְיָגָן הָאָבָּן גַּעַפְּלָאַקְעָרָט אָזְן עָרָהָאַטְקָאָרְלַ גַּעַשְׁרִינְגָּן
הַעֲכָעָר :

— וְעוּרָהָאַטְקָאָרְלַ גַּעַשְׁלָאָגָן אָזְן בָּאַלְיְיְדִיקָּט אִידְן ? מִיר וְעוּלָן
שְׁפָאַנְגָּן פְּעַסְט, טְוַפְּעַן מִיטָּ דַּי פִּים אָזְן שְׁרִיעָן : וְעוּרָהָאַטְקָאָרְלַ ? וְעוּרָהָאַטְקָאָרְלַ ?
וְעוּרָהָאַטְקָאָרְלַ ?

אַיְן דָּעָרָגָע אַיְזָן אַרְיְינְגָּעַקְוּמָעַן דָּעָרָ סִינְגָּאַלְמָאָן. עַמְּיל

און קאָרֶל האָבן אויפֿגעצִיטערט, זוי אַימִיצָעַר ווֹאלְט זוי אויפֿ געועקְט פֿון אַ חַלּוֹם.

— קינדערלֶעֶר, אַיר דָּאָרֶפֶט זיך גָּאָרְנִישָׁט שְׂרָעָקָן. אַיך ווּל אַיףּ אַיך אַכְּטוֹנָג גַּעֲבָן, בֵּין אַיך ווּל אַיך אַיבְּעָרְגָּעָבָן אַין אַ גּוֹטָעָר קִינְדָּעָר-חַיִּים — האָט דָּעַר סִינְגָּאַל-מָאָן זיך גַּעַ בעטּן בֵּין עַמְּיל אַון קִאָרֶל.

— נִיּוֹן, מִיר ווּלְן נִישְׁתְּ קִיּוֹן קִינְדָּעָר-חַיִּים. מִיר האָבן מָוָרָא פָּאָר דִּיר אַוְיכּ. מִיר האָבן מָוָרָא, אֹז דָו ווּסְטָ אָונְדוֹ פָּאָר/סְמָעָן — האָט עַמְּיל אַרוּסְגַּעַשְׁטָאמְלָט.

— סֻע אַיוֹ אַ זַּוְנָד אָזְוִי צַו רָעָזָן, עַמְּיל, אַ זַּיְנָד — האָט דָּעַר סִינְגָּאַל-מָאָן גַּעַנְטְּפָעָרֶט מִיט אַ גַּעַרְאָכְעָנָעָר שְׁטִים. — אַיך בֵּין שְׁוֵין אָז אלטער מָאָן אַון אַיך האָבָּק קִיְּנוּם קִיּוֹן שְׁלַעַכְתָּם נִישְׁתְּ גַּעַטְאָן, סִידְן אָפְּשָׁר דֵי אַנְצָוָג מִיט דֵי שִׁיחָה, ווּאַס אַיך חַזְבָּן צְוָעָנוּמָעָן, ווּעַן אַיך בֵּין גַּעַוְעָן טְוִוִּית-שִׁיכָּר. אַ גַּאנְעָ לעַבְנָן אַפְּגָעַלְעַבְטָ אַיְנָעָרָאָלְיָן, אוֹיפּ טְרוֹקָן בְּרוּיטָה, אַבְּיסָל מִילָּךְ, אַ סְּךְ שְׁנָאָפָּס, שְׁוֹאָרָץ בְּרוּיטָה מִיט שְׁנָאָפָּס. אַיְצָט בֵּין אַיך אלט אַון קְרָאָנָק, זוי אַ צְעָפְּוִילְטָעָר בּוּיָם. סֻע טְוָעָן. מִיר ווּיְיָ אַלְעָ צְוָיִינָן. אַיך גַּעַדְעָנָק נִישְׁתְּ מִיּוֹן טָאָטָן, אַיך גַּעַדְעָנָק נִישְׁתְּ מִיּוֹן מַאְמָעָן. אַיך גַּעַדְעָנָק קִיְּנוּם נִישְׁתְּ, אַיך האָבָּק קִיְּנוּם נִישְׁתְּ. פָּאָרוֹאָס זָאָל אַיך אַיך שְׁלַעַכְתָּם טָאָן, הָעָ? פָּאָרוֹאָס? צְוּוּיָּי קִינְדָּעָר, אַוְמְגָלִיקְלָעָבָע, אַלְיָן, זוי אַיך. זָאָגָסְטָ דָו, עַמְּיל, אַז אַיך ווּל אַיך סְמָעָן!

עַמְּיל האָט אַרְוֹנְטָעַרְגָּעַלְאָזָט דָעַם קָאָפֶ. דָעַם אַלְטָנָס קוֹל האָט אִים גַּעֲרִירָט. דָעַר סִינְגָּאַל-מָאָן האָט זיך גַּעַוְוִישָׁט דֵי טְרָעָן פֿון דֵי אַוְיגָן מִיט אַ שְׁמוֹצִיךְ, רְוִוָּת טִיכָּל.

— זַע נָאָר, ווּאַס זוי האָבן צְעַטָּאָן מִיט דָעַם הוֹיז. אַיּוֹן מִינְנוֹט אַיבְּעָרְגָּעָקָעָרֶט אַלְעָ מִיט דָעַם קָאָפֶ אַרְאָפֶ אַון מִיט דֵי פִּים קָאָפּוּר. פָּאָר גַּאָט האָבן זוי נִישְׁתְּ קִיּוֹן מָוָרָא — האָט דָעַר אלטער גַּעַזְאָגָט. — מַעַן דָּאָרֶפֶט אַבְּיסָל אַוְיְפְּרָאַטָּעָן, אַיְדָעָר מָאָ טְילְדָעָ קוּמָט אָן.

עד האט זיך גענומען אויפהויבן עטלעכע איבערגעקערטע בענקלען.
— וואם זאגסטו, קאָרל — האט עAMIL שטיל געפרענט,
מיר אַנטְלוֹיָפֵן נאָך נישט?
— הײַנט אַיז מאָנטִיק — האט קאָרל נאָכְגַּעְדַּעְנְקָט.
מיר האָבן זיך נישט וואָם צוֹ יאנָן מיט דעם אַנטְלוֹיָפֵן. מיר
וועלָן אַיבְּעָרוֹאָרְטָן דִּינְסְטִיק אָון מִיטְוֹאָך.
— אָון עַסְּן? — האט עAMIL געפרענט שעמְעוֹדִיק.
— יְאָ, מיר וועלָן דערזוּיַּל עַסְּן אַנדְעָרָע זָאָכָן, ביּוֹ מיר וועלָן
זיך גענומען צוֹ דִּי נִים אָון דִּי פרָוכְט.
— אַיר זענט הַונְגָּעָרִיך? — האט דער סִינְגָּאָל-מאָן זיך
געכָאָפט. — אָט וועלָן אַיך באָלֶד אַריַּינְבָּרְעָנְגָּעָן אֵי ברוֹיט אָון
אי אַ בִּיסְל מִילָּה, אָון אַ שְׁטִיקָקָע, אָון עַפְלָהָבָאָך אַיך אַיז.
עד אַיז אַרוֹים פָּוּן הוּוּ אָון עAMIL אָון קאָרָל האָבן גַּעֲזָעָן,
וּוּ ער אַיז גַּעַלְאָפָן אַין אַיְזָן אַטְעָם צוֹ זַיְן קַלְיַינְעָרְהַיּוֹקָע בֵּי
די רַעֲלָמָן.
— עד אַיז נישט קַיְוָן שלעכטער — האט קאָרל גַּעַזְאָגָט,
ער אַיז אַן אַיְנוֹאָמָעָר, וּוּ מיר.
— יְאָ — האט עAMIL צְגַעַשְׁמִימָט, — מעַן קָאָן זיך צוֹ
אַים צְגַעַוּוֹאוֹינְגָּעָן. מעַן קָאָן בלִיבָּן מיט אַים עטלעכע טָעָג.
אַבעָר מיר גַּיבָּן נישט אוֹיפָאָונְגָּעָר פְּלָאָן צוֹ אַנטְלוֹיָפֵן אַין וואָלֶד
אַריַּין.
— אָ, דָאָם אַיז אַ היַּילְקָעָר פְּלָאָן — האט קאָרָל אַוִּיס־
גַּעַרְוָפָן פִּיעָרְלָעָד. — אַיך קָאָן זיך גַּאֲרָנִישָׂת דָּעָרְוָאָרְטָן אוֹיפָ
דֻּעָם מַאֲמָעָנָט, וּוּעַן מיר וועלָן אַנְלְיוֹיָפֵן פָּוּן וואָלָה.
עטלעכע מִינּוֹת שְׁפָעַטְעָר זעַנְעָן שְׁוֹיָן עAMIL אָון קאָרָל גַּעַ-
וּסְעָן בֵּיִם טִיש. דער סִינְגָּאָל-מאָן האָט אַנְגַּעַנְאָסָן שְׁוּמִיקָע
מִילָּך אַיז גַּלְעָזָעָר.
— אַיך האָב אַיצְט גָּאָר אַ סְּךְ צִיּוֹט, גַּאנְצָע אַנדְעָרְטָה אַלְבָן
שְׁעה. עַס ווּעָרט שְׁוֹיָן טוֹנְקָל אַין דָּרוֹיָסָן. אַיך האָב צִיּוֹט בֵּי

צום שנעל-צוג. איר קענט דאך דעם צוג, וואס מאכט טאנצן
אייער היוקע, מיין היוקע און די שוויבן אין די פענץטער?
א, איז דאס א ברען א צוג, א ווילדער יונגן.

— אט אוו וועלן מיר אמאָל אַנְלוֹפָן — האט קאָרֶל פֿלּוּצִים
אויסגעשריגן — אין די הונדערטער, מיט אַנְגּוּזָקְטָעָן פֿעלְן.
— אַנְלוֹפָן? פֿון וואָנָעָן? — האט דער אלטער געפרענט
מייט שרעך.

— זאל איך אים דערציילן? — האט קאָרֶל געפרענט אָן
אָמוֹזְיכְּרָעָר בֵּי עַמְּלָן.

— אָוֹדוֹאָי, דו קענטט אים דערציילן. עם איז נישטָא פֿאָרָה
וואס מורה צו האבן.

קאָרֶל האט אַינְגָאנְצָן גַּפְּלָאַקְעָרֶת פֿון אויסגעונגנָג, וועז ער
האט גענומען דערציילען וועגן די הונדערטער, וואס וענען שיין
אייצט בי אים געווארן טויזנטער, וואס וועלן קומען און
שרײַען, ווער עס האט דער'הָרְגַּעַט די טאָטָע-מאָמע, ווער עס
האט געלְשָׁאָגָן און באָלְיִידִיקָט אִידָּן, ווער האט גַּעַגְּבָּעָט
האנְסָן? ווער? ווער?

עס איז אָן אויסגעצְיִיכְּנָטָר פֿלאָן — האט דער אלטער זיך
בָּאָגִיְּסָטָרֶת, — נאָר איך וועל שיין דעמאָלֶת אויפֿ דער וועלט
ニישט זיין. אין מיין היוקע וועט וואָוינָען אָן אַנדָרָר. די
היוקע וועט שטײַן אויפֿ אָן אָרט, די צוֹגָן וועלן וויטער לוֹפָן,
און איר וועט שפֿאָנָעָן: מַאֲרָש! מַאֲרָש! מַאֲרָש! אַכְּבָּר איך
וועל שיין דא נישט זיין.

— מען קאָן נישט ווֹמָן — האט אים עַמְּלִיל גַּעַטְרִיּוּסְטָה. —
מיר וועלן וואָקסָן שנעל. מיר וועלן לעבן אויפֿ נִים און אויפֿ
פֿרָוכְּטָה. מִינָס אַפְּעַטָּעָר האט גַּעַלְעָבָט בְּלוֹיוֹן אויפֿ נִים און פֿרָוכְּטָה
און גְּרִינְסָן, און ער איז גַּעַוּוֹן שְׂטָאָרָק ווי אִיזָן.

דעַם אַלְטָן איז עס אַזְוִי שְׂטָאָרָק גַּעַפְּלָאַן גַּעַוּוֹרָן, אָז ער
האט אויפֿגַּעַלְעָבָט. ער האט גענומען מַאֲרָשִׁין אָזָן קְלָאָפָן מִיט
די פִּים. עַמְּלִיל אָזָן קָאָרֶל וענען אים נַאֲכָגָעָגָעָן אָזָן גַּעַטְפָּעָט

מייט די פים צום טאקט. קארל האט אלעמאָל אַרוֹיְסְגָּלָאָזֶט
א געשריי און אליע דריי האבן זיך געגעבען א שטעל אווועק מיט
אוֹיְסְגָּשְׁטְּרָעְקְּטָעַ הענט און געשריגן צו דער טיר:

— ווער? ווער? ווער?

די טיר האט זיך לאָנָזָם געעפַּט און עס אייז אַרְיִין מיט
שטיילע און פָּאַרְיִיכְּטִיקְּעַ טְּרִיטְּמָאנְטָעַ מָאַטְּיְלָדָע.

קָאַפְּטִיכְּלַ צְוֹויִי אָנוֹן צְוֹאָנְצִיךְ

עמֵיל און קארל זיינגען צוֹיְיַ אַבְּעַדְרָאַשְׁטַ גַּעֲוָאָרָן, וְעוֹן מֵאַ
טְּיִלְדָּעַ האַט זיך באָזְוִוִּין, אָזֶן זיינגען גַּעֲבְּלִיבְּן שְׁמִינִין אָנוֹ
דָּעַר זַעֲלַבְּעַר גַּעֲפְּלַעְפְּטָעַר פָּאָזָע, מִיט די הענט אַנְטְּקָעָגָן דָּעַר
טִיר. זיך האַבְּן זיך אַבְּיִסְלַ פָּאַרְשָׁעָמַט אוֹיך, אַכְּבָּעַ נַאֲךְ מַעַר
פָּוֹן זיך האַט זיך פָּאַרְשָׁעָמַט פְּרִידְּרִיךְ, דָּעַר סִינְגָּאַלְמָאָן.

— דָּאָם האַבְּן מִיר זיך גַּעֲשְׁפִּילְטַ אַיְן אַ שְׁפִּילַ אָזֶן — האַט
עַר גַּלְיִיךְ גַּעַלְאָזָט וּוִימַן מָאַטְּיְלָדָעַן, וְוָאַם אַיְן נַאֲךְ אַלְצַ גַּעַשְׁטָאָגָעַן
אַיְן דָּעַר טִיר אָנוֹן זיך אַפְּיִלוֹ נִיטְ גַּעַרְיִתְ פָּוֹן אַרְטַ.
— וְוָאַם זַשְׁעַ שְׁטִיטַ אִיר, עַמְּלִיךְ, אָנוֹ דוֹ, קָאַרְלַ? זַעַנְטַ אַוְרַ
גַּאֲרַגְּנִישַׁטְ צְוֹפְּרִידְן צוֹ זַעַנְטַ מָאַטְּיְלָדָעַ? — האַט זַי גַּעַ
פְּרַעַנְטַ מִיט אַ הַיּוּזְרִיךְ קָוָל.

וְזַי צְוֹויִי הַיְגַנְטְּלָעַד, וְוָאַם זַעַנְעַן אַ וְוַיְלַעַ גַּעַוְוָעַ גַּעַלְעָמַט
פָּוֹן פְּרִידְּ, האַבְּן זיך עַמְּלִיךְ אָנוֹן קָאַרְל גַּעַוְאָרְפַּן אוֹיפְּ אִיר. רַחַשְׁתַּ
אַיְצַטְ האַבְּן זיך בָּאַמְּרַקְטַ, אָזֶן טְּאַנְטָעַ מָאַטְּיְלָדָעַ אַיְזַ גַּעַוְוָעַ
אַגְּנַעַטְאָן אַיְן אַלְטָעַ, צְעַרְיִסְעַנְעַ קְלִיְידָעַ, אָנוֹ אָזֶן זַי האַט אַוְיסְ
גַּעַזְעַן קְלִיְין אָזֶן צְוֹאָמְעַנְגָּעָקָאַרְטְּשָׁעַט, וְזַי יְעַנְעַם וּוֹנְטִיךְ, וְזַעַנְעַן
זַיְהַ אַבְּן זַי צּוֹם עַרְשְׁטַן מַאל גַּעַזְעַן אָזֶן פָּאָרְקַ, אָנוֹ וְזַי האַבְּן
אַוְיךְ דָּעַרְקָעָנְטַ האַנְסָן. עַמְּלִיךְ האַט זיך גַּלְיִיךְ גַּעַכְאָפְטַ, אָזֶן נִיטְ
גַּעַקְוַקְטַ דָּאַרְוִיךְ, וְוָאַם זַי האַט זיך בָּאַמְּיטַ צוֹ מַאֲכָן אַ פָּרְיוֹלְעַבְעַ

מינגע, זענען אירע אוניגן געוווען רווייט און איר פנים איז געוווען
בליך, ווי זי וואלט א גאנצן טאג געוווינט.

מאטילדע האט געקוקט אויפֿ יעדן ווינקעלע, געוווען די
אויפֿגעערסענע ברעטער אויפֿן דיל. אבער אידיעדר זי האט גע-
מאכט א טרייט אווועק פון דער טיר, האט זי געוואָרטן א שארפֿן
בליך אויפֿ דעם אלטן. זי האט אים דורכגעבעויערט מיט די
אוניגן, ווי זי וואלט בי אים געווואָלט קרייגן אן ענטפֿער אויפֿ
א פרענקע, וואָס האט זי געמאָטרערט און וואָס זי האט אַפְּילוֹ
אויפֿ די לײַפֿן ניט געווואָלט ברענגן.

עAMIL און קארל האבן באָלד באָמערכט, אָז מאטילדע קומְט
מייט אומצוטרוֹי אויפֿ דעם אלטן, וואָס איז געשטאנגען א הילפֿ-
לאֶזוער און נאָך אַלְעַז געווויזן מיט אָהאנט אויפֿ דער טיר, ווי
ער האט עם געטאָן פריער, אין דעם אַוִינְגָעַטְרָאַכְטָן אַנְלִיּוֹ
פון וואָלד.

דער סיגנאל-מאָן האט דערפֿילט, אָז ער איז דאָ אַז אַיבָּערְ-
קער און ער האט גענוּמען גיינן צו דער טיר. ער האט עפֿעַם
געפלאנטערט מיט דער צוֹנג און געקוקט אויפֿ מאטילדען, וואָס
האט אים נאָך אַלְעַז אַנְגָּעָקָוּט מיט דורךידרְגְּלָעַכְעָ אַונְגָּן.

— נײַן ! — האט מאטילדע אַוִינְגָעַשְׁרִין מיט אַהיַזְעִידְ-
קוֹל. אַירע אוניגן האבן געפלאָקָעַרט, ווי בֵּי אַחֲיה אַין דער
פֿינְצְטָעָר. זי האט זיך אַיְנְגָאנְצָן אַוִינְגָעַלְגִּיכְט אַון אַין אַיר
האנט האט עפֿעַם אַבלַּיאַסְק געטאָן. — דו ווועסט פון דאנְגַּעַן
ニיט אַרוֹסִים קִיּוֹן לעבעדיַקָּר, בֵּי דו ווועסט מִיר ניט ענטפֿערְ-
אויפֿ דער פֿראָגָע, וווער עם האט האָנְסָן אַיבָּערְגְּעַגְעַבָּן צו די
בלוֹטְ-הִינְטָן.

— וווער ? — האט זי געשריגן, אַקוּרָאַט ווי סע האָבָן
פריער געמאָנט עAMIL און קארל און ער, פֿרִידְרִיך, אַלְיַיְן.

דער אַלְטְּשָׁעָר האט זיך אַוְאָקָל געטאָן אויפֿ פִּים. זיַּנְעַן
אַונְגָּן האָבָן געקוקט אָז שְׂרָעָק אויפֿ דעם בלַּיאַסְקעַנְדִּיק שְׂטִיק
שְׂטָאָל, וואָס זי האט געהאלטָן אַנְגָּעַשְׁטָעַלְט אויפֿ אַים. ער האט

אויסגעטערטן צו קוקן אויפֿ איר, וויל ער האט זיך אַסְטָטָט מער געשראָקָן פֿאָר אַירָע אַוְיגָן, ווּאָם האָכָן אויפֿ אִים גַּעֲבָלִיכְטָט מיט פִּיעָר.

דעם אלטען איי עפָּטָם קְלָאָר גַּעֲוָאָרָן. ער האט זיך זוי אויסגענִיכְטָעָרט אָונְן ער אִיז הַינְּטָרְעוֹוְילְעָכִין צְרוּרִיקְגַּעֲנָגְנָגְנָעָן אָונְן אַזְׁוּעַגְעָפְּאָלָן אויפֿ אַשְׁטוֹל. אֶבעָר אַזְׂוֵי שְׁנָעָל ווּ ער אִיז מִיט וַיַּן גַּאנְצָעָר ווְאָגָּרִינְגְעָפְּאָלָן אַיז דעם ווַיְיכָן שְׁטוֹל אַרְיִינְגָּן, אִיז ער גַּעֲוָאָרָן אַזְׂוֵי קְלִיּוֹן, אָזָּז מַעַן האָט אִים קְוִים אַרְוִיְמַגְעָזָעָן. נַאֲרָפָן דעם צְוֹזָאמְעָנְגָּעָקְאַרְטְּשָׁעָטָעָן קְעַרְפָּעָרָה האָט זיך גַּעֲהָעָרט אַגְּנוּזָיָן, ווּאָם האָט גַּלְיָיך גַּעֲנְדָּעָרט מַאְטִילְדָּעָם פְּנִים. אַיר גַּאנְצָע בִּיוּזְקִיָּת אִיז אַרְוָגְנְטָעָרְגְּעָפְּאָלָן ווּי אַמְּסָקָע. זיך האָט דאס שְׁטָיק שְׁטָאל פְּעָמָט פְּאַרְקְלָאָמְעָרט אַיז אַיר האָט.

—— פְּאַרְוּאָס דָּעָרְשִׁיםָטוּ מִיךְ נִיט, מַאְטִילְדָּע? — האָט

דער אלטָעָר גַּעֲוָוִינְטָם.

— מאָך אַסְׁוֹף, מאָך אַסְׁוֹף פָּזָן מִיר. מִיר אִיז סִיְּזָוִי אַלְעָן דָּעָרְעָסָן גַּעֲוָאָרָן — האָט דער אלטָעָר גַּעֲרָעָדָט אָונְן גַּעֲלִיפָּעָט. נַאֲרָמְאַטְיָלְדָּע האָט אִים נִיט גַּעֲנְטָפָעָרט. זיך אִיז גַּעֲוָעָן צְוֹפְּרִידָן ווּאָם דער אלטָעָר ווַיְינְטָה. ווּאָם מַעַר ער האָט גַּעֲוָוִינְטָם, אַלְעָן מַעַר האָט אַיר פְּנִים אוּפְּגַּעַלְיָיכְטָן, נִיט מִיט פְּרִיְיד, נַאֲרָמְאַטְיָלְדָּע גַּלְוִיבָן.

— עַמְּילָה האָט פֿאָר מִיר מַוְּרָא גַּעֲהָעָטָם, אַיר ווּעל אִים פְּאַרְסָמְעָן. דוֹ פְּאַרְדְּעַכְּתִּיקְסָט מִיךְ אַירָע. עַס אִיז שְׁוִין צִיְּתָאִיךְ זָאַל שְׁטָאָרְבָּן, שְׁוִין לְאַנְגָּצִיטָה.

מַאְטִילְדָּע האָט אִים אַיצְטָשׁוּוֹן גַּעֲלִיבָט, אֶבעָר זיך האָט אִים נַאֲך אַלְעָן גַּאֲרָנִיט גַּעֲזָגָט. זיך האָט גַּעֲוָאָלָט, אָזָּז ער זָאַל נַאֲך ווַיְינְעַן אָזָּז רַעְדָּג, כְּדֵי זַי זָאַל זַי ווּאָם מַעַר אַיבְּעַרְצִינְגָּן. אֶבעָר עַמְּילָה האָט גַּעֲכָאָפָּט אִיז ווּאָם דָּא הַאנְדָּלָט זַי. ער האָט שְׁנָעָל אָונְן שְׁטָאָמְלָעְנְדִּיק, ווּ ער אִיז גַּעֲוָעָן זַיְן טְבָע, ווּ ער האָט אַלְעָן גַּעֲוָאָלָט אוּסְדָּעְרְצִיְּלָן מִיטְאָמָל, אַיבְּעַרְגְּנָעָבָן,

וואו איז האנס איז אַרְעַסְטִּירַט גַּעֲוֹאָרֶן, ווֹ ער האט אַיִמְצֵין
אַ זְעַז גַּעֲטָאָן אַיְן פָּנִים אַרְיִין.
— ווֹ אַזְוֵי האט דער מאָן אוַיסְגַּעַזְעַן? — האט מַאְטִילְדָּע
געַוְאַלְתָּן ווּוּסָן.

— ער איז גַּעֲוֹעַן אַ גַּרְוִיעָר, מִתְּ אַ קִּיּוּלְכִּידְקִון פְּלִיךְ אַיְן
סָאמָע מִיטָּן קָאָפָּ — האט קָאָרֶל גַּעֲוָאנְט. — האנס האט אַיְם
גַּעֲרוֹפָּן „מִיאָוּסְעָר פָּאָרְדָּעְטָעָר“ אָוֹן ער האט זִיךְ פָּאָרְעַנְטְּפָעָרט,
אוֹ ער האט אַנְדָּעָרְשָׁ נִיט גַּעֲקָאנְט, ער האט זִיךְ נִיט גַּעֲקָאנְט
הָעַלְפָּן, האנס האט אַיְם אַ שְׁטָאָרְקָן זְעַז גַּעֲטָאָן.
— אַט דער הָונְטָן האט עַמְּ גַּעֲטָאָן! — האט מַאְטִילְדָּע
אוַיסְגַּעַזְרִיגָּן. אַיְרָע בְּלִיכְנִיקָּע אַוְיָגָן, ווּאָס זִיךְ נִאָרְדִּוָּס
געַהָּאַט אַנְגַּעַשְׁטָעַלְט אַוְיָפָּ דָּעַם סִינְגָּאָל-מָאָן, האָבָּן זִיךְ נִאָרְ מַעְר
צְעַפְּלָאַקְעָרט.

— הַיְינְטָמָאָרְגָּן ווּעַל אַיךְ זִיךְ וּוֹאָרְפָּן אַוְנְטָעָר דִּי רַעְדָּעָר
פָּוֹן אַ שְׁנַעַל-צָוָג. מִיךְ דָּאָרָפְּ שְׂוִין קִינְגָּעָר נִיט, מִיר גַּלוּבָּט שְׂוִין
קִינְגָּעָר נִיט — האט דער אַלְטָעָר נִאָרְ אַלְץ גַּעֲכְלִיְפָעָט.
— נִיְין, דוֹ וּוּעַסְט זִיךְ נִיט וּוֹאָרְפָּן אַוְנְטָעָר אַ צָוָג. דוֹ וּוּיְסָט
גַּאֲרָנִיט וּוֹי טִיעָר דוֹ בִּזְוָת מִיר אַיְצָט גַּעֲוֹאָרֶן, וּוּיְלָדוֹ דוֹ בִּזְוָת
אַנְדָּעָרְשָׁ וּוֹי אַיךְ הָאָב גַּעֲמִינְט. אַיךְ הָאָב גַּאֲרָנִיט גַּעֲקָאנְט
פָּאָרְשָׁתִיְין, וּוּרְעָר עַמְּ האָנְסָן פָּאָרְאָצָן. עַמְּ אַיז גַּעֲוֹאָרֶן
אַ שְׁרַעְקָלְעָכָע וּוּלְטָ, אַיְנָעָר דָּעַם אַנְדָּעָר גַּעֲטְרוּת נִיט. אַיְנָעָר
דָּעַם אַנְדָּעָר שִׁיסְט אַיז רָוקָן. אַיךְ בַּיַּן דָּאָ אַחֲרָע גַּעֲקָומָעָן, וּוֹי
אַ גַּעְיָאָגְטָעָ קָאָז. אַיךְ הָאָב זִיךְ גַּעֲשָׁאָרְט בַּיִּ דִי וּוּעָנָט. אַיךְ
וּוּיְסָם, אוֹ אַיְצָט זַוְּכָּן זִיךְ אַוְיָדְ מִיךְ. מִיר האָבָּן אַלְץ פָּאָרְלָאָרֶן.
מִיר מָוֹן אַנְהָוִיבָּן פָּוֹן אַנְהָוִיבָּן.

דָּעַר סִינְגָּאָל-מָאָן אַיז נִאָרְ אַלְץ גַּעֲזָעָן אַ צְוֹאָמָעְגָּעָקָאָר-
טְשָׁעָטָעָר. ער האט נִיט אַוְיפְּגַּעְהָוִיבָּן דִּי אַוְיָגָן צָוּ מַאְטִילְדָּעָן,
אַכְבָּעָ ער האט אַוְיפְּגַּעְהָרְט צָוּ וּוּיְנָעָן.

— וּוּאוֹ אַיז האָנְס? — האט עַמְּלִי גַּעֲפָרְעָגָט.
מַאְטִילְדָּעָ האָט נִיט גַּעֲנְטְּפָעָרט. זִיךְ האָט לְאָנְגָּ גַּעֲשָׁוִיָּגָן,

און וויל איר שוויינן האט געדייערט אכימל צו לאָנג, האט
אויך דער אלטער זיך אויפגעחויבן פון ארט און געפֿרענט:
— האטן? וואו איז ער?

— אים האבן מיר פֿאָרְלַאָרְן — האט מַאטְיַלְדָּע גַּעֲזָגְט, —
איינגןצִין פֿאָרְלַאָרְן. זיי ווועלן אים איצט פֿאָרְמוֹטְשָׁן צומ טויט.
ער האט קיינ צויט ניט געהאט צו מאָקָן אַסּוֹפֶן צו זיך, אַיְידַעַר
ער איז אַרְיִינְגַּעְפְּאָלְן צו די הַנְּטָאָרְן אַיְהָן אַיְהָן?
— האבן זיי אים אַרְעַמְטִירְט אַיְהָן? — האט מַאטְיַלְדָּע
גַּעֲזָלָט וויסן.

— ניין, ער האט גַּעֲזָלָט אַרְיִינְגִּין אַיְהָן, אַבָּעַר זיי
הַאָּבָן אַיְם נִישְׁתְּגַלְּזָמָּט, — האט עַמְּלֵי גַּעֲנְטַפְּעָרְט.
מאָטְיַלְדָּע אַיְזָן שְׁנָעֵל צְגַעַלְאָפָּן צו דָּעַם בְּיכֻרְ-שָׁאנְק. זיי
איַז אַרְוִיף אַוִּיפֶּט אַשְׁטוֹל אַזְוּעַקְגַּעַשְׁאָרְט עַטְלַעַכְעָב בְּיכֻר.
זַי הַאָט אַדְרֵיךְ גַּעַטְאָן די ווֹאנְט אַזְוּעַן עַם אַיְזָן אַרְוִיסְגַּעְפְּאָלְן
אַברְעָטָל. זַי הַאָט טִיפֶּט אַרְיִינְגַּעְשְׁטַעַקְט די האט אַיְן דָּעַר אַפְּעַי
גַּעַר ווֹאנְט אַזְוִיסְגַּעְנוּמָן אַקְלִינְגָּם רַעֲזָלָוּעָר.
— האט זיך נִשְׁתְּגַלְּזָמָּט, קלִינְטַשְׁקָעָר — האט
מאָטְיַלְדָּע גַּעֲרַעַט צומ רַעֲזָלָוּעָר, ווֹי עַם ווֹאלָט גַּעֲוָעָן אַלְעָזָר
בְּעַדְיקָה באַשְׁעַפְעָנִישׁ, — האט גַּעֲזָלָט גַּעֲזָלָט גַּעֲזָלָט אַוִּיפֶּט
אַזְוָאָצָן גַּעֲלַעַנְהָיִית, אַזְוָאָצָן זיך נִשְׁתְּגַלְּזָמָּט דָּעַרְוָאָרְט.
מאָטְיַלְדָּע אַיְזָן אַרְוָונְטָאָרְט פּוֹן שְׁטוֹל אַזְוָאָצָן זיך שְׁנָעֵל
אוֹסְגַּעַלְיִיכְט.

— מיר טָאָרְן אַיְצְט נִשְׁתְּגַלְּזָמָּט פֿאָרְלִיְּרְן קִיְּינְ צִיְּיט. אַיְרָ בִּין
זִיכְעָר, אָז מְעָן זּוּכְטָמִיךְ. אַיְךְ מוֹזָאָזְעָק אַזְוָאָצָן זיך אַוְיסְבָּאָהָאָלְטָן
שִׁינְגָּע עַטְלַעַכְעָו ווֹאָכָן, אַפְּשָׂר ווֹעֵל אַיְךְ גַּאֲרָמוֹזָן אַרְבָּעָטָן אַוְיסְעָר
וּוַיִּן. עַמְּלֵי אַזְוָאָצָן קָאָרְל, עַס טּוֹטָמִיר ווֹי אַיְיךְ צַוְּגָן, אָז מִיר
וּוֹעֵל אַיְצְט אַזְוָאָצָן דָּעַר פֿינְצְטָעָר מוֹזָן אַנְטְּלוֹיְפָן פּוֹן דָּצְנָעָן. מִיר
וּוֹעֵל גַּיְינְ דָּוֶרֶךְ אַז אַנְדָּרְעָן וּוְעָגָן.
זַי האט שְׁנָעֵל גַּעֲנוּמָן אַקְלַדְרָעָן אַזְוָמְגַעְוָוְיִקְלָט קָאָרְלַעַן

אווי געשיקט, ווי עס וואלט געוווען א מאנטל. עAMIL האט זי אנגעטאן זיין מאנטל.

דער סיגנאל-מאן אויז געשטאנגען א געלעפטער. ער האט געפינטלאט מיט דיאויגן.

— דו פארלאזט טאכע דאס הויז, מאטילדע? וועסט שוין מער אחער ניט קומען?

— ניין, קיינטאל ניט. זי געזנט און פארגיב מיר. אין בין נישט שולדיך. שולדיך אויז דיאויגן צייט: מענטשן זענען משוגע געוואָן.

— מאטילדע האט אים געגעבן די האנט.

— אויב מען פרענט דיך עפעם, ווייסטו גארנישט. האט גארנישט געזען, גארנישט געהרט.

— דאס היינקעלע וועט בליבין ליידיק — האט דער סיג-נאָל-מאן גערעדט צו זיך אליאין. מיטאמאל האט ער דערזען עAMIL און קארלען.

— זייט געזנט, קינדר. פאַרגעט נישט וואס מיר האבן אָפּגעמאָט. ווען אויר וועט קומען צוליפן פון וואָלד. ווען אויר וועט זיין דערוואָקסגען, שטארקע מענער, לויפט פֿאָרְבִּי מײַן הייזל און גיט דריי מאָל אַ קלָּאָפּ אַין טיר. אויב אויך וועל נאָך דאס זיין, דער זעלבער סיגנאל-מאן, וועל אויך זיכער אַרוֹיסְקּוּמָעָן און מיט אויך מיטלויפּן.

מאטילדע האט זיך שנעל אָרְמוֹנָגְעָקוֹט אַיבּערן הויז. זי אויז ווידער צונעלאָפּן צו דער אָפּעָנָעָר ווֹאנְט אַון פון דאָרט אָרוֹיסְגּעָנוּמָעָן אַ צוּוִיִּי-דרִיִּי בִּיכְעָר אַון עַטְלָעָכּוּ פֿאָפּּוּרְן. זי אויז צונענָגָעָן צום טיש און האט אוֹיסְגּעָלָשָׁן דעם לאָטָפּ.

זי אויז נאָך געשטאנגען עַטְלָעָכּוּ רְגָעִים אַין דער פֿינְצְטָעָה, ווי עס וואלט אויר געוווען אַ שאָד צו פֶּאָרְלָאָזּוּן דאס הויז. עAMIL און קארל און דער סיגנאל-מאן האבן זיך אויך ניט גערידט פון אָרט.

פליצים האט זיך דער אָלְטָעָר אַ רְיָם געטאָן.

— איך חער שווין ווי דער צענער צונג קומט אן. איך מז לוייפן. זוית געזונט.

מַאֲטִילְדָּעַ הָאָטַּה גַּעֲנוֹמָעַן עַמְּלֵי אָוֹן קָאָרְלָעַן אָוֹן מִיטַּזְוִי אָוֹעַק מִיטַּדְעֵם וּוּגֶג, וּוּסְמַסְמַסְתַּה גַּעֲפִירְט אַיִן וּוּלְדָלַל. עַמְּלֵי אָוֹן קָאָרְלָהָבָן נָאָךְ אַלְצַיְגַּעַן דִּי אַפְּעַנְעַן טִירְפָּוּן פִּינְצְטוּרָן הוּוִין. מַאֲטִילְדָּעַ אַיְזָן גַּעֲשְׁטַאנְגַּעַן אַזְוִילְעַן אָוֹן אַוִּיךְ צְוָרִיקְגְּעַקְוּקְטַּח צְוָרְטִיר, וּוּסְמַסְמַסְתַּה גַּעֲפִירְט אַזְוִילְעַן מִיטַּזְוִי אַפְּרוֹוֹאוֹרְפַּט. עַסְמַסְמַסְתַּה מִיטַּאְמָאל אַבְּלָאָזְגַּעַטְאָן אַשְׁטָאָרְקָעָר וּוּינְטַן, דִּי טִירְפָּוּן זִיךְ פָּאָרָהָאָקְטַּמְּט אָוֹן דִּי הַיּוֹקָע אָוֹן גַּעֲבְּלִיבָן שְׂטִיְין, וּוּי אַטְיְילְפָּוּן דֻּעַר שְׁטוּמָעַר פִּינְצְטוּרָנִישַׁ אָרוּם אָוֹן אָרוּם.

קָאָפְּטִילְדָּעַ דָּרְיִי אָוֹן צְוָוָאָנְצִיךְ

איך האָב פָּאָרְגָּעַטְן אַקְוּק צְוָבָן וּוּי שְׁפָעַט עַס אַיְז —
הָאָטַּה מַאֲטִילְדָּעַ גַּעֲזָגְט. זַיְהָאָבָן גַּעֲזָאָלָט
די קִינְדָּעָרְהָבָן זַי גַּעֲהָאָלָטְן פָּעָמְט. זַיְהָאָבָן גַּעֲזָאָלָט
גַּעֲנוֹמָעַן לְוִיְּפָן שְׁנָעַל, אָבָעָרְמַאְטִילְדָּעַ הָאָטַּה זַיְהָאָרְקְגְּעַהָאָלָטְן.
— שְׁרָעַקְטַּזְוִיךְ נִישְׁתַּמְּט, דָּאָסְמַס וּוּלְדָל אַיְז אַקְלִינְמַס, נִיטְקִיְין
גַּעֲדִיכְטַמְס. עַס וּטַמְס אַוְיָס אַסְטַגְּעַדְטַבְּרָה בִּינְאָכְטַמְס, וּוּי בִּיטְאָגְן.
בִּיטְאָגְן קָאָן מַעַן אָפְּלוּ זְעַחַן דָּוְרָךְ דִּי בִּימָעָרְהָ דִּי הַיּוֹלְעָד אַוִּיפְּ
יעַנְעָר זַיְיט וּוּלְדָל.
— עַס מַזְוַיְשָׁוִין זַיְוִן נָאָךְ צָעַן — הָאָטַּה עַמְּלֵי גַּעֲזָגְט, —
דֻּעַר סִינְגְּנָאָל-מַאְן אַיְז גַּעֲלָאָפְּן בָּאָגְעָגְעָנְגָעַן דֻּעַם צְעַנְעָר-צָוָג.
— יָא — הָאָטַּה מַאֲטִילְדָּעַ אַיִם גַּעֲגָלָעַט דֻּעַם קָאָפְּט מִיטְנָעַמְעַן דֻּעַם וּוּאָנְטִיזְיָגָעַר. אַזְוִיגְעַר קְוּמָט דָּאָךְ
צְוָנוֹאָץ.
קָאָרְלָהָבָן אַטְאָפְּגַּעַטְאָן אַיִן קָעַשְׁעַנְעַן אָוֹן עַר אַיְז גַּעֲוּוֹן
צְוָפְּרִידַן, וּוּסְמַס עַר הָאָטַּה נִיטְפָּאָרְגָּעַטְן מִיטְצְוָנָעַמְעַן דָּאָס מַעְסָעָרְל,
וּוּסְמַס מַאֲטִילְדָּעַ הָאָטַּה אַיִם גַּעֲנָעָבָן.

— דו האט דיין מעסערל? — האט ער געפרענט עטילן.
— אוודאי האב איך ער. איך האב עם גאָר קיינמאָל פון
קעשנע ניט אַרוּיסגענומען. איך האב מורה געהאט, אז איך
וועל ער פֿאַרלֿוֹן.

— עגענען עפֿעַס פֿאַרְצָן חיות אין דעם וועטלֶל? — האט
קֿאָרֵל גֿעּוֹזָלֶט וויסט.

— אפשר עטעלעכע פֿאַרְבְּלָאנְדּוֹשׁעַטְעַ קֿעַץ — האט מאָ
טילדע גֿעּוֹזָלֶגֶט מיט אַ גֿעּלְעַטְעַר. — בִּיְתָאָגָן וּוְאָלֶט אִיר גֿעּוֹזָן,
אוֹ דָּמָן אוֹז ניט קִין וועטלֶל, נָאָר אַ חְוּזָק. בִּיְנִינְאָכְטָן זַעַט אָזָא
וועטלֶל אָוִים ווי אָן אַמְּתַעַר ווְאָלֶד. טָאָמָעָר וּוְיִנְעַן דָּא גֿעּוֹזָן
עטעלעכע גֿרְוִיסָע גֿעּדִיכְטָע בִּימְעָר, האט מען זַיִן שְׂוִין לְאָגָן
אוֹיסְגֿעּה אָקְטָן.

— אָן דער ערלֿ-קֿעְנִיג? — האט ערלֿ גֿעּפְרַעַגְט. — דער
ערלֿ-קֿעְנִיג קָאָן ניט פֿאַרְבְּלָאנְדּוֹשׁעַן אַזָּא וועטלֶל?
— דער ערלֿ-קֿעְנִיג אַיז אַ נָּאָרִישׁע אַוְיסְטְּרָאָכְטָעָנִישׁ. אִימְיָידְעַן
צָעֵר האט ער אַוְיסְגֿעּטְרָאָכְט, כְּדִי אַנְצְּוּשְׁרָעָקָן קִינְדָּעָר. אִיר
דָּאָרְפְּט זַיִן גֿאָרְנִישׁט שְׁרָעָקָן. מִיר וועלֶן בָּאָלֶד זַיִן אַוְיפְּט יַעֲנַעַר
זַיִיט.

— אָבָּעָר ווען מִיר וועלֶן קְוּמָעָן אַוְיפְּט יַעֲנַעַר זַיִיט — האט
מְאַטְּיָלְדָע גֿעּוֹזָגָט, — זָאָלֶט אִיר גִּין פָּאָמְעָלָעָר, ווי אַוְיפְּט אַ
שְׁפָאָצִיר. אִיר טָאָרָט ניט לוֹיפְּן. טָאָמָעָר לוֹיפְּן מִיר קָאָן מען
אוֹנְדוֹ רְעַשְׁתָּן נָעָמָעָן נָאָכְלָוִיפְּן.

— טָאָמָעָר קְוּמָט אוֹנְדוֹ אַנְטְּקָעָגָן אַ וּוְאָלֶף מִיט בְּרַעְנָעָן-
דיַיקָּע אַוְיגָן? — האט קֿאָרֵל מַעַר גֿעּרְעַדְט צַו זַיִן, ווי צַו מאָ
טְּיָלְדָעָן.

— אַ וּוְאָלֶף הָאָלָט זַיִן נִישְׁטָם אַזְוִי נָעָנָט צַו דער שְׁטָאָט.
דיַלוֹפְּנְדִּיקָּע צָוָן וּוְאָלָטָן אִים אַזְוִי אַנְגְּעַשְׁרָאָקָן, אַז ער וּוְאָלָט
שַׁוִּין פָּוּן לְאָגָן אַנְטְּלָאָפָן. אַיבְּרִיקָןָם, טָאָמָעָר פֿאַרְגְּלָוָסָט זַיִן
אַ בְּאַשְׁעַפְּנָעַנִּישׁ אַוְנְדוֹ אַנְטְּקָעָגָן צַו קְוּמָעָן, וועל איך אִים גַּעֲבָן

אַבִּימְלָפִיעָר. אַיְדַּה האָבָּשׂוֹין אֵיצְטַמְּ מִיטַּ זַיְדַּ גַּאנְצָעַ צְוַיִּי רַעַ —
וּוְאַלְוּעָרָן, אָוּן בִּידְעַ זַיְגְּנָעָן גַּעֲלָאָדָן.

קַאָרֶל הַאָטַּ גַּעַשׂוֹיגָן. עַמְּיל הַאָטַּ אַיְדַּה גַּאֲרְנִישַׁטַּ גַּעַוּאָלְטַ
זָאָגָן. עַר הַאָטַּ זַיְדַּ דַּעֲרָמָאָנָט, וּוּ מַאֲטִילְדָעַ אַיְזַּ גַּעַשְׁתָּאָנָעָן מִיטַּ
דָּעַם. רַעַוּאַלְוּעָרָן אַנְטְּקָעָן דָּעַם סִינְגָּאַלְ-מָאָן, אָוּן אַיְם הַאָטַּ
פָּאַרְקְּלַעְמַטַּ דָּאָס הַאָרְצָן פָּאָרָדַעַם אַלְטָן.

— אַ שָּׁאָד, אַ שָּׁאָד ! — הַאָטַּ עַר גַּעַזְאָנָט אַוְיָפָן קָוָל. —
מִיר הַאָבָּן גַּעַדְאָרְפַּט דָּעַם סִינְגָּאַלְ-מָאָן אַיְדַּה מַיְתָּנוּמָעָן. עַר אַיְזַּ
אַזְּ אַיְנוֹאַמְּעָר.

קַאָרֶל הַאָטַּ אַ זַּוְפַּעַגְעָן. פָּלוֹצִים הַאָטַּ זַיְדַּ עַפְעַם אַפְּגָעָן
רִיטָּן אָוּן עַמְּיל הַאָטַּ גַּעַגְעָבָן אַ פָּאָל פָּאָרָ קַאָרְלָםַ פִּים. עַמְּיל הַאָטַּ
אַ פָּלָאַטְעָרָ גַּעַטָּאָן אָוּן מַעַן הַאָטַּ גַּעַהָרָט, אַזְּ עַמְּיל אַיְזַּ
אַפְּגָעָפְלִוִּין.

עַמְּיל אָוּן קַאָרֶל הַאָבָּן זַיְדַּ אַזְּוִי דַּעֲרָשָׁרָאָקָן, אַזְּ זַיְדַּ זַעַנְעָן
גַּעַבְלִיבָּן שְׁטִיּוֹן פָּאַרְגְּלִיוּוּעָרט.

— נַאֲרִישָׁעַ קִינְדָּעָר, אַיְדַּה הַאָטַּ זַיְדַּ דַּעֲרָשָׁרָאָקָן, פַּונְקָט וּוּ דִי
סָאוּעָ וּוּאָס אַיְזַּ גַּעַלְעָבָן אַוְיָפָן בּוּיָם אָוּן גַּעַשְׁלָאָפָן.

— וּוֹאַוחַיָּן גַּיְעָן מִיר ? — הַאָטַּ עַמְּיל גַּעַפְרָעָגָט, נִיטַּ אָזְּ
מוֹרָא.

— אַטְּ זַעַנְעָן מִיר שְׂוִין אַיְן דַּרְוִיטָן פָּוָן וּוּלְדָל — הַאָטַּ
מַאֲטִילְדָעַ אַוְיָסְגָּעוּפָן מִיטַּ פְּרִידַ.

עַמְּיל אָוּן קַאָרֶל, וּוּאָס זַעַנְעָן דִּי גַּאנְצָעַ צִוְּתַ גַּעַגְגָעָן מִיטַּ
אַרְוָנְטָעָרְגַּעַלְאָזָטָעַ קַעַפְ אָוּן מִיטַּ הַאֲלָבַּ-פָּאַרְמָאַכָּטָעַ אַוְיָגָן, הַאָבָּן
זַיְדַּ גַּעַנוּמָעָן אַרְמָקָוָן.

פָּוָן וּוּיְתָנָס הַאָבָּן גַּעַוּאַונְקָעָן עַטְלָעָכָעַ פִּיעַרְלָעַךְ. עַמְּיל אַיְזַּ
זַיְיָ גַּעַוּעָן שְׂוּעָרָ זַיְדַּ צְוַגְעָוָוָיָנָעָן צַוְּ דָעַם בִּיסְלָ לִיכְטִיקִיטַ.
נַאֲךְ דָעַם וּזַיְיָ זַעַנְעָן גַּעַגְגָגָעָן וּוּ בְּלִינְדָעָ דַוְרָךְ דָעַם וּוּלְדָלַ.
זַיְיָ הַאָבָּן אֵיצְטַמְּ קַלְאָרָ גַּעַזְעָן, אַזְּ עַטְלָעָכָעַ הַיּוֹלָעַךְ שְׁטִיּוּעָן אַוְגָטָן,
וּוּיְ אַיְן אַ טָּאָל. עַמְּיל אָוּן קַאָרֶל הַאָבָּן גַּעַנוּמָעָן לְוִיפָּן מִיטַּ פְּרִידַ
אַרְוָנְטָעַרָ.

— מיר האבן דאך עפעם אפנערעדט, אז מען טאר נישט לויין — האט מאטטילדע זוי פארגגעוואָדרפֿן.

עAMIL און קארל האבן בענומען גיין פאמעלעэр. דער הימל האט זיך אכטיל אויסגעלייטערט. וואָנטיזואָה האבן געפינטלאָ און זיך פאָרלַאָרְן קלינע שטערנדלאָר, וואָם האבן אויסגעזען איזו זוי לייבטיקע שפֿריצְלעַן.

— מיר גיינען איצט צוריק אין שטאט אַריין, אַבער דורך אָן אַנדער וועג. מיר האבן נאָך אַמִינּוֹט פֿופֿצְן צום אַרט, וואָ אַיר וועט היינט בִּינְגָאַכְט נַעֲכְטִיקְן.

— אָן דו וועט דאַרט אַוֵּיך נַעֲכְטִיקְן מִת אָונְדוֹ? — האט קארל געפרענְט.

— גיין, פֿאָר מיר אַיוֹ דאַרט אַוֵּיך נַעֲכְט גַּאנְץ זַיכְעַר היינט בִּינְגָאַכְט — האט מאטטילדע גַּוֹּזָאנְט. — אַיך וועל מוֹן אַזּוּעַק ערְגַּעַץ אַנדְעַרְשׁ, אַבער אַיר וועט האבן אַ גַּות גַּעַלְגַּעַר.

עAMIL אַיוֹ אֲפִילּוֹ נִיט נִיגְעַרְיךּ גַּעַוְעַן צַוְּרַעַן, וואָם פֿאָר אַ הוֹזְדָּס אַיְזָן. עֶר אַיוֹ אַיצְט גַּעַוְעַן אַינְגַּאנְצָן גַּלְיְיכְנִילְטִיק אָון סְאיַזְמִים גַּעַוְעַן אַלְץ אַיְינְסָן וּאוֹהָהָן מעַן וועט אַים אַרְיִינְפִּירְן. אַטְמָן, זָאל זִיךְ אַים דּוֹכְטָן, אָז עֶס אַיוֹ אַזְּאַט פֿינְצְטַעְרָרְעַרְךְ קַעַלְעַר, וואָ עֶס אַיוֹ אַים שְׂוִין אַמְּאָל אַוִּיסְגַּעַקְומָעַן צַוְּלָאָפְּן מִת קַאְרְלָעַן. עֶר האט זִיךְ דּוּרְמָאַנט אָן דּוּס קַעַצְלָן, וואָם האט זִיךְ גַּעַטְוּלִיעַט צַוְּאַים בִּינְגָאַכְט.

ווען אַ מענטשׁ ווֹאַלְטָן נַאֲר גַּעַקְאַגְּט וּוֹעֲרַן אַ קַעַצְלָן, וואָם דּאַרְפָּט קִיְין הָוִיּוֹן, דּאַרְפָּט נַעֲשַׁט קִיְין מַאֲמָעָן אָון קִיְין טַאַטָּן. אַבער עֶר וועט שְׂוִין אַוֵּיךְ בָּאַלְד נַעֲשַׁט דּאַרְפָּן קִיְין הָוִיּוֹן. עֶר אַיוֹ שְׂוִין צּוֹגְעֻוּוֹאַוִינְט, אָז ווען עֶר קְרִיגְט שְׂוִין יָאָ אַ הוֹזְדָּס מַזְעַם גַּעַשְׁעַן אָון מעַן דּאַרְפָּט וּוּוּיטְעַר גַּיּוֹן.

מַאְרָגָן אַין דּאַרְפָּט פְּרִי וועט עֶר זִיךְ גַּעַמְעַן נַאֲכְפְּרַעְגַּן, וואָ עַם גַּעַפְּינְט זִיךְ דִּי מַאֲמָע זַיְנָעַ. עֶר מוֹזְדָּס וּוּסְן, וואָם עַם אַיוֹ גַּעַוְוָאָרְן מִת זַיְן מַאֲמָעָן. מִת דּוּס טַאַטָּן וּוּוּסְטָן עֶר ווּאָם עַם אַיוֹ גַּעַוְוָאָרְן. עֶר אַיוֹ אַלְיוֹן גַּעַוְוָעַן בַּיְ דּאַרְפָּרְהָה. עֶר, דִּי מַאֲמָע

און דער פטער. אבער די מאמע האט מען אוועקגעפירט און
שווין.

— עם מז שווין זיין, וווער וויסט, ווי שפערט — האט עמיל
אַרוֹיְסֶגֶעָוִוִיפְצָט.

א זיינער האט געענטפערט מיט עלף שווערדע קלעפ, ווי
מען וואלט ערגען עלף מאל א קלאָפ געטאן מיט א שוערין
האטער.

— נאָרעלע, דו הערסט ? עם אייזערשט עלף אַזְיַינְגֶעָר און
מיר שלעפּן זיך וויניקער פון א שעה — האט מאטילדע געזאנט.

— בײַינְאַכְט קוּקְט אַלְעַן אוּסְט צָעֵן מַאלְ גַּרְעַסְעַר און לְעַנְגָּעָר.
— מיר האָכְן נאָך אַדרְיַיְגָּאָסְן — האט מאטילדע וווײַטְעַר
געַרעדט. — מיר גַּיְעַן אַיצְט צָו מַיִן שׂוֹעְגָּעָרִין. אַיר מאָן אייז
געַוּעַן מַיִן ברודער. נאָט צָו דָּאנְקָעָן, עַר אַיְזָה גַּעַשְׁטָאַרְבָּן פָּאָרְ
איַאָרְן אָוּן עַר האָט נִיט דָּערְלַעַבְט דִּי גַּנְצָע אַיבָּעַרְקָעָרְעַנְישׁ.
מַיִן שׂוֹעְגָּעָרִין אייז אַיְדִּישָׁע — האט מאטילדע גַּעַזְאָנְט, זיך
אַנְבּוֹיְגָּנְדִּיק צָו עַמְּלִין, — זַי אַרְבָּעַט אַיצְט אַין אַן עַמְּיַגְּרַצְיָעַ
געַזְעַלְשָׁאָפְט, זַי הַלְּפָט אַרוֹיְסֶרְאָטָעָוּעָן מַעַנְטָשָׁן פָּוּן דָּאנְעָן.
נאָך דָּעַם ווי דִּי נִיעַ רַעַנְיָוָגְפִּינְיָיקָט זַי אָוּן באַרוּבָּט זַיְיָ בַּיּוֹ
דָּעַם לְעַצְטָן הַעַמְּד, בְּרַיקָּעַט זַי זַי אַרוּסְפָּן פָּוּן לאָנד. גַּלְיְקָלְעַד
עַגְעָן דִּי, וואָסְ קְרִיגָּן אַ נִּיְּלָאָנד, וואָסְ עַפְנָט פָּאָר זַיְיָ דִּי טַוְוִיעָן.
— יַעַנְעַ ווּאָך — האט מאטילדע גַּעַזְאָנְט זַיְיָר שְׁטִיל —

הַאָט מען אוועקגעשית עַטְלַעַכְע הַונְדָּרָט קִינְדָּעָר, אַזְעַלְכָּע ווי

איַר, אַחַן טַאַטְעַמְּאָמָע אָוּן אַן פְּרִינְד.

— מאָרגְּנָן ווּעַט מען ווּידָעַ אוּוּקְשִׁיקָּן זַיְיָר אַ סְּךְ קִינְדָּעָר.
עַמְּיל אָוּן קָאָרְל, אַיר ווּעַט זַיְן צְוּוֹשָׁן דִּי גַּלְיְקָלְעַכְע. קִינְדָּעָר אייז
ליַוְיכְּטָעַר צָו דָּאָטָעַוּעָן. פָּאָרָאָן אַ סְּךְ פְּרִינְדָּלְעַכְע לְעַנְדָּעָר :
עַנְגָּלָאָנד, פְּרָאָנְקָרִיְיךְ, הַאָלָאָנד, בְּעַגְיָע, אַמְּעַרְיקָע. אַנְטְּלוּוּיפְט,
כָּל זָמָן עַמְּיַגְּרַצְיָעַ. —

א גַּרְוִיסָּע פְּרִיְיךְ האָט פְּלוֹצִים אַרוֹמְגַּעַכְאָפְט קָאָרְלָעָן. עַמְּיַגְּרַצְיָעַ
איַז אַסְטָוָרָעָן גַּעַזְעָאָרָן פָּוּן דִּי לְעַנְדָּעָר, וואָסְ מַאַטְיָלְדָּעָה האָט

דערמאָנט. ענגלאנד, פראנקריך, האַלְאָנד, בעלגיַע, אַמּוּרִיקָע. ווי דֵי קַלְיִינָע שטערנדלעך, די שפֿרִיצֶלְעָך, ווֹאָס שְׁפִילְן זַיך אַיְצָט אַין לִיכְתִּיגְעָר באַחֲעַלְטָעַנְיִיש.

— אָוָן דָו ווּעַסְט אַיְיך מִיטְפָּאָרְן מִיט אָונְדוֹ? — הַאָט קָאָרְל גַּעֲפְּרַעְגַּט.

— נַיְוָן, אַיְיך קָאָן נִישְׁטָם. אָוָן — מַאְטִילְדָעַ הַאָט אַ וַיְיַלְעַגְעַזְוִינָג — אַיְיך טָאָר נִישְׁטָם. דָא מוֹ אַיְיך פָּאָרְבְּלִיבָּן. אַיְיך מוֹאָד בְּלִיבָּן אַוְיפָּן אָרט צְהַזְמָעָן מִיט הַוְּנְדָעַטְרָעָר טַוְיזְנְטָעָר אַנְגָּדָעָר. מִיר לְעַבְנָן אַיְצָט ווי דֵי מִיְּזָן, באַחֲאָלְטָן אַין דֵי לְעַכְּבָּר, אָכְבָּר פָּוָן ווַיְיַמְנָס ווּעַט אִיר הַעֲרָן, ווֹעָן עַס ווּעַט קְוֻמָּעָן דַּעַר טָאג פָּוָן אָונְדוֹזָעָר פְּרִידִיד, ווֹעָן ווֹיָן ווּעַט צְוִירָק ווּעַרְן ווֹיָן, בעַרְלָיָן ווּעַט צְוִירָק ווּעַרְן בעַרְלָיָן, ווֹעָן מַעְנְטָשׁ ווּעַט צְוִירָק ווּעַרְן מַעְנְטָשׁ. נַאֲר אַיְיך מוֹזָן מִיר רַאְטָעַוּגָן. אִיר ווּעַט דָא אַונְטְּרַגְּגִין.

עַמְּלִיל הַאָט זַיך גַּט אַיְינְגַעְהָעָרָט, אָכְבָּר עַר אַיְזָאָרִינְגַעְפָּאָלָן אַיְן דָעָר גַּלְיוֹנְגַלְטִיקִיָּט, ווֹאָס הַאָט אַיְם אַרוֹמְגַעְנוּמוּמָעָן זַיְעָר אַפְּט, זַוְנָת דָעָם טָאג ווֹעָן זַוְיָן מַאְטָמָעָן אַיְזָאָרִינְגַעְבָּן זַיְצָן אַוְיפָּט דָעָם פּוֹס-בְּעַנְקָעָלָעָן אָוָן מַעַר נִימָט אַרוֹיְסְגַעְרָעָדָט אַפְּיָלוֹ קִין ווּאָרטָט.

מַאְטִילְדָעַ אַיְזָאָרִינְגַעְבָּן שְׁטִיְין פָּאָר אַ קְלִיָּן הַוַּיָּן. זַי הַאָט אַרוֹיְסְגַעְנוּמוּמָעָן אַ שְׁלִימָל, אַרוֹוֹת עַטְלָעָכָע טְרָעָפָע אָוָן גַּעַנוּמוּמָעָן אַוְיפָּשְׁלִימָן דֵי טִיר.

אַיְן טִיר הַאָט זַיך בָּאוֹזְיָן אַ דָּעַרְשָׁאָקָן פְּנִים פָּוָן אַ יְוָנְגָעָר פְּרוֹוִי. זַי הַאָט מַאְטִילְדָעָן אָוָן דֵי צְוִוִּי קִינְדָעָר ווּי אַרוֹיְסְגַעְשְׁלָעָפָט אַיְנוּוֹיְינִיךְ.

אַיְן שְׁטוּב הַאָט אַלְעַמְעָן גַּלְיַיך אַרוֹמְגַעְנוּמוּמָעָן אַ וּאָרִימְקִיָּט. דָאָס הוּא אַיְזָאָרִינְגַעְבָּן ווּאָרִים, די צִוְּמָקִיָּט הַאָט גַּעַזְוָאָרִיםָט. די פְּרוֹוִי הַאָט גַּעַהְאָט ווּאָרִיםָט, שְׁוֹאָרְצָע אָוִיגָן, ווֹאָס זַעַנְעָן אַיְבָּעַרְגָּעַשׂ וּוֹאָמָעָן גַּעַוְוָאָרָן מִיט טְרָעָרָן. עַם הַאָט זַיך גַּעַדוֹכָט, אַז אַט-אָט וּוּלְעָן די וּאָרִיםָעָן אַיְינָן אַיְנְגָאנְגָאנְצָן צַעְגָּיִין. זַי אַיְזָאָרִינְגַעְבָּן מַאְטִילְדָעָן אַוְיפָּן הַאָלְדוֹ אָוָן הַאָט שְׁטִיל גַּעַכְּלִיפָּעָט.

קָאַפְּטִיטֵל פֵּיר אֹוּן צְוֹאָנְצִיךְ

אינדרויסן האט געשמייך גערעגענט. עAMIL, קארל און מאז טילדעם שוועגערין זיינען געגאנגען אונטער א גרויסן מע נערשן רעננשירם. דער שירם איז געוווען אכטיל צעלעכערט, רענג-טראפען האבן אלעמאָל געטראפען עמיין גלייך אויפֿן נאָקָן. וואו ער האט זיך נישט געדרייט, האט אָטראָפֿן אַים אַפְּגַּוּכוּכְּט און איז אַים געפֿאָלָן גלייך אַין האַלְדוֹן אַרְיִין.

קארל האט געכאנט אָטראָפֿט אַטראָפֿט. קיין מאַנטַל האט ער אלֶאָז נישט געהאטם. מאַטְּילְדָּעָם שוועגערין האט אַים דעם האַלְדוֹן אַרְוָמִי געוווקלט מיט אַ ווַיְיָסָן שאַלְיִיךְ, אַבעָר עַמ אַיז אַים אלֶאָז געוווען קאָלָט. די פְּרוּי האט נישט אַרוֹיָס גערעדט קיין ווָאָרט און עAMIL און קארל האבן אויך געשוויגן.

זוייט נעצנן איז אלֶאָז געלאָפֿן אַזְוִי שנעל. עAMIL האט אַומִּי זיסט געוכט צוֹזָמָעָנְצָפָעָדָעָמָעָן אלֶע געשענְיִישָׁן. ער האט בשום אַופֿן נישט געדענקט, ווֹעֵן ער אַיז אַנְשָׁלָאָפֿן געווָאָרָן, אַפְּלוּ נישט ווֹעֵן ער האט זיך אַוְיסָגָעָטָן. ער האט זיך אויך נישט געקָאנְט דערמָאָנָעָן ווֹעֵן ער האט זיך אַוְיפֿגָעָכָאָפֿט. אַים האט זיך געדוכט, אָז ער חַלּוּמִית נאָקָאַיצְּט אַין בְּלוּזָה דער טראָפֿן רעגן האט אַים פָּוּן צִיְּמָת צַוְּצִיְּמָת אַוְיפֿגָעָוָעָקָט.

ער האט שטיל געפרעגט ביַי קארלען, אויב ער געדענקט, ווֹעֵן מאַטְּילְדָּע אַיז אַוְועָגָעָנָגָעָן, אַבעָר קארל האט זיך בְּלוּזָה געקָאנְט דערמָאָנָעָן, אָז ער האט זיך געהערט רעדן בְּיַינְאָכָט מיט דער פְּרוּי, ווֹעֵן ער אַיז שְׂוִין געלעָגָן אַין בעט. ער האט געהערט זוֹי זיך דערצְיִילְט ווֹעֲגָן האַנְסָעָם אַרְעָסָט. ער האט אַפְּלוּ געהערט זוֹי מַטְּילְדָּעָם שוועגערין האט געווָאָגָט, אָז מַעַן ווּעַט אַים זיךער קעָפָן. ווִוְיַטְּעַר געדענקט ער גַּאֲרָנִישָׁט, ווִיְיַלְּ ער אַיז געוווען אַזְוִי מִיד, אָז ווֹעֵן די פְּרוּי האט אַים אַוְיפֿגָעָוָעָקָט.

האט ער געמיינט, און ער איז געללאפַן נישט מעד ווי א מינוט. מاطילדעם שוועגערין האט זיך אונגעבעונן מיט דעם רענגן שירם און שטיל געווארנט, און ער איז גלייכער זוי זאלן גארט נישט רעדן, כדיע מען זאל נישט ציינן קיין אויפמערכאקטמייט. עAMIL און קארל זענען גענאנגען דורך אומבאקאנטער גאנטן. די הייזער האבן זיך געוויקט אין רענן, די פערד זענען געווען פאראדעגענט און די מענטשן האבן אויסגעקוקט ביין און אויפגערט.

אויטאמאכבלן זענען פארכיגגעפארן און צעשפֿריצט די טיכעליך וואסער. פֿאַלְיכִּיגְּנָטְן מיט רענמאנטלען, פֿוֹן וועלכע עם האט גערונען וואסער זוי פֿוֹן פֿערדיישׁ פֿעלִין, זענען גע- שטאנען און אומגעודולדיך געפֿירט דעם גאַסְ-פאַראָקער. וואָר נישטיזוואָז זענען פֿאַרְשְׁפֿעַטְּקִיטְּעַן קִינְדְּעַר גַּעֲלָאָפְּן אֵין שָׁוֹל אַרְיִין. ווען עAMIL האט געוזן די קִינְדְּעַר האט ער אָזְוִי טִיף אַפְּגַּעַן זיפְּצָט, אָז קָאָרֶל האט אִים גְּלִיְיךְ פֿאַרְשְׁטָאָנָעָן. די קִינְדְּעַר זענען געוווען פרילעלכע און זיך האבן געפֿאַטְּשָׁת מיט די קָאָלָשָׁן אֵין די בלאטִיקָע וואַסְעָרְלָעָר.

מاطילדעם שוועגערין האט זיך פֿאַרְקִירֻוּוּט אֵין אַ שְׁמָאֵל געמל. עם האט זיך געדוכט, אָז דָּאָם גַּעַלְלַה האט גַּאֲרַנְשִׁט קִיְּין מיטנוועג. בִּידְעַ אַנְטְּקָעָנָאַיְבָּרְדִּיקָע מִוְּיָעָרִין האבן זיך כְּמַעַט אַנְגָּעָרוּת מיט די נָאָסָע צִיגְּלָה. די פְּרוּיָה האט זיך אַרְוִיְּפֿגְּגָעָפְּרִיט אוֹפְּ עַטְּלָעַכְּעַ אַיְזְעָרָנָע טְרָעָפְּ. ווען זיך האט געפֿגְּנָט די טִיר זענען עAMIL אָז קָאָרֶל גַּעֲלִיבָן שְׁטִיְּין אַיְבָּרָאָשָׁט.

אין אַ גְּרוּוּסָן טָוָנְקָעַלְעַן זָאָל זַיְגָעַן גַּעַזְעַמָּן אָזְוִי פֿיל קִינְדְּעַר, אָז ער אָזְוִי זַיְגָעַר גַּעַזְעַמָּן אַיְבָּרָצְזִילְעַן. זַיְגָעַן גַּעַזְעַמָּן אָזְוִי לְאַנְגָּעַ בעַנְקָה, גַּעַהְאַלְטָן אָזְפָּן שְׂוִים קְלִיְּנָע טַעַלְעָרְלָעָר אָז גַּעַזְעַמָּן שְׂוִוִּיגְּנָדִיק. יַיְגָלְעַד זַיְגָעַן גַּעַזְעַמָּן בָּאַזְוֹנְדָּעָר אָז מִיד- לעַך בָּאַזְוֹנְדָּעָר.

מاطילדעם שוועגערין האט גְּלִיְיךְ אַיְבָּרָגְּגָעָבָן עAMIL מיט קָאָרֶלעַן צַו אַיְינָעַר פֿוֹן די פֿרְוּיָעָן, וּאָסָם האבן שְׂוִוִּיגְּנָדִיק

אויפגעפאמט אויף די קינדרער. זי האט זיי בײַדָן אַריינגען-
קוועטעשט אויף אָן ענגער באָנק אָונ זיי געגעבען צו שטייקלער
ברויט אָונ חײַסֶע זופ.

— מילך האבן מיר היינט? — האט מאטילדעם שועגערין
געפרענט טראָקן.

— אפשר וועלן מיר עס נאָך קריינ — האט אָן אויפפֿאָ
סערין אִיר געגעטפֿערט, — דערווויל האבן מיר נאָך נישט.
זי האט אויסגעטָאָן אִיר מאָנטָל, אַנגעטָאָן ברילָן אָונ זיך
אוועקגעזעכט ביִ אַטְישָׁל.

די פֿעַנְצְּטָעָר זענען געועען פֿאָרָה אַנגָּעָן מיט שמאָטָעָם אָונ
אלטע קָאָלְדוֹרָעָם. בלויַז עטְלָעַכְעַ לְעַמְפָּלָעַץ באָלוֹיכְטָן דעם
לאָנְגָּעָן זָאָל מִוְתָּאָן אָוּמָהִימְלָעַץ לְיכְטָמָ, ווֹאָסָהָטָאָלְעָמָן דָּוּרְכִּ
געונְמָעָן מִוְתָּאָ צִימָטָר, ווֹי דָעֵר דָּרוּיְסְנִידְקָעָר רָעָגָן.

דאָס שְׂוּוִינְגְּנִידְקָע עַסְנ אִיז עטְלָעַכְעַ מַאֲל אַיבְּעַרְגְּנָעָרִיסְן גַּעַ-
וואָרָן פֿוֹן גַּעוּוִינְגָּעָן. קלענְגָּרָע קִינְדָּעָר האָבן גַּעוּוִינְגָּט אַוְפָּן קוֹל,
אוֹן די פֿרְוַיָּעָן, ווֹאָסָהָטָאָלְעָמָן גַּעַטְיִילָט די טְלָעַרְלָעַץ זופ, האָבן זיי
קוִים אַיְינְגְּנָעָנוּמָעָן.

אַ פּֿירְ-פּֿינְפּֿ פֿרְוַיָּעָן האָבן שְׂטָיל גַּעַעַפְּנָט די טִיר, אַבעָר מַאֲ-
טְּיִלְדָּעָם שְׂוֻעָגְנָעָרִין אִיז גַּליַּיךְ אוּפְּגַּעַשְׁפְּרָוְנָגָעָן אוֹן זיי באָנְגָּנְט
בַּיִּ דָעֵר טִיר.

— לְבָעָ פֿרְוַיָּעָן, אִיר ווּעַט מַזְוָן אַרוּסְגָּיִין, מִיר קָאנָעָן נִשְׁתַּ-
מָאָכָן קִיְּן אַיְסְנָאָטָמָעָן. אִיר ווּוִיסְטָ אַלְיַיְן אָוְנְדוּעָר לְאָגָע.
די פֿרְוַיָּעָן האָבן זיך גַּעַבְעָטָן, אוֹ זַיְיַ ווּוְילָן כָּאַטְשָׁ כָּאַפְּן
אַ לעַצְּטָן קוֹק אוֹיף זְיִיעָרָע קִינְדָּעָר.

— מִיר קָאנָעָן נִשְׁתַּט, מִיר טָאָרָן עַס נִשְׁתַּט טָאָן, מִיר טָאָרָן
דָא נִשְׁתַּט האָבן קִיְּן סְצָעָנָעָם. אִיר ווּעַט קָאנָעָן זַעַן די קִינְדָּעָר
פֿוֹנְקָט 12:30, בַּיִּים צּוֹג.
אוֹן זיי האָט זַיְיַ מִיט גַּעַוְאַלְטָ אַרוּסְגַּעַשְׁטוֹפְּט פֿוֹן צִימָעָר.
— אִיךְ האָב אִיךְ שְׂוִין טְוִיזָּנָט מַאֲל גַּעַזְאָגָט, אוֹ מעַן זָאָל

קיוון מאמעס נישט אריינלאזן — האט זי שטרענונג געויאנט צו די עטלעכע אויפפאסערינט. — מען וועט אונדו נאך די גאנצע ביראָל שליסן. איר ווייסט גאנץ גוט די באַדינגעונגען, פונקט ווי איך.

ווען די קינדער האבן אַפְּגַּעֲגַּעֲגַּעֲןְן האט מאטילדעם שועע-גרין געהיחסן אלעמען בליבין זיך אוף די ערטרער, זי האט זיך אַזְעַקְעַגְעַשְׁטַעַלְט אַזְנִין מיטן צימער אַזְנִין דערציילט די קינדער, אַז אַזְנִין עטלעכע שעה אַרְומָן וועלְן זי פֿאַרְלָזֶן ווֹן אַוְפָּ אַיְבָּיק.

זי האט טַרְוקָן דערקלערט, אַז אַיְידָעָר דער צוֹג וועט אַפָּגָן, וועלְן די קינדער, וואָס האבן טאטַע-מאַמע, מסתמה קאנען זען זוּיעָרָע עטלטערן ביַי דער באַזְמַטָּאנְצִיעַן. די קינדער וואָס פֿאַרְן אַיְצָט אַפָּ ווערְן אַזְעַקְעַגְעַשְׁקָט קיוון ענגלאנְד.

עAMIL האט דערפֿילט קאלט אַזְנִין פֿוֹן דעם געדאנְק, אַז עַר פֿאַרְט אַזְעַקָּפָּן ווֹין. עַר האט זיך שווין געוואָלט זען אַוְפָּ דעם צוֹג. עַר האט געטראָכָט, אַז אַפְּשָׂר וועט פֿאַרְט זיַין מאַמע קומען מיט אַים זיך געזעגענען בַּיְמַיִּים צוֹג.

קַאַרְלָהָט געוואָלט עפָּעָם זאגַן, אַכְּבָּר עַר האט באַמערכָט אַוְפָּ זיך די באַכְּרַלְטָע אַוְיַּגָּן פֿוֹן מאטילדעם שועגעערין.

— מיר טַאַרְן נישט ווֹיְגַּעַן. אַוְיב אַיְמִיצָעָר וועט ווֹיְגַּעַן אַוְיפָּן קָוֵל, קָאָן עַר נאָך בְּלִיבִּין. אַז אַשְׁעָה אַרְומָן וועלְן עטלעכע אַזְעַטְאָבָּסָן אַיְיךְ אלעמען פֿירָן צוֹ דער באַזְמַטָּאנְצִיעַן. אַוְיב עַס זוּיגַען צוּוִישָׂן אַיְיךְ פֿאַרְאָן פֿרִינְט, וואָלָט אַיְיךְ גַּעֲעַצָּה/ט צוֹ שְׁרִיבִּין קְלִיְּגָן בְּרִיוּוּלְעָד אַיְינְגָּר צָום אַנדְעָרָן. עַס טְרַעְפָּט גאנץ אַפְּט, אַז גּוֹטָעָ פֿרִינְט ווערְן גַּעֲשִׁיקָּט אַזְנִין פֿאַרְשִׁידְעָנָעָן לענדער, אַדְעָר פֿאַרְפָּאָר קָאָן נִישְׁטָה שָׁאָטָן, אַז אַיר זָלָט זיך אַיְצָט שְׁרִיבִּין עטלעכע ווערטער.

וועידער האט זיך קַאַרְלָעָן געדוכָט, אַז די פֿרוֹיְ קְוָקָט אַוְפָּ אַים אַזְנִין אַוְפָּ עAMILן. אַזְעַפְּפָאָסָעָרָינְט האבן אַזְעַגְעַטְיִילְט בְּלִיבִּיְּ פֿעַדְעָרָם אַז שְׁטִיקְלְעָד פֿאַפְּפִיר אַזְנִין אַסְרָקָט קַאַרְלָהָט זיך גענוּטָעָן צוֹ שְׁרִיבִּין בְּרִיוּוּלְעָד.

— אבער דאס איז דאך אומגעלאך, איז מען מען זאל אונדו
צעשיין — האט עAMIL געזאנט.
— גאנץ אומגעלאך — האט קארל געגענטפערט פעםט. —
איך וועל זיך האלטן בים ארבַּל און נישט אפלאון. מיר וועלן
ניין ווי איינער.

— שרייבן מיר זיך בריוועלאך?
— דאס קאן נישט שאטן — האט קארל געזאנט און ער
האט זיך גענומען צו דער בלײַפֿער.

קארל האט שוין לאנג קיין בלײַפֿער ער נישט געהאלטן אין
דער האנט. ער האט זיך איז אָרְמוֹגָעָכָפֶט מיט דער בלײַפֿער
דער, איז ער האט מיט פרײַיד גענומען שרייבן:

„LIBUR, LIBURAMIL. מיר וועלן זיך קינמאָל נישט לאזּן
צעשיין. מיר זענען אייביקע חברים. דיין ליבער פרײַנט קארל.“
ער האט דאס בריוול געהאלטן אַ ווילע און עם געוואָלט
אייבערגעבען ערילן. אבער עAMIL איז נאָך אַלְז געועטן איבער
זיין פאָפִיר. טרערן זענען אים געלאָפָן פון די אויגן, אַזעלכּע
גרויסע טרערן, איז דאס שטייקל טראָקענע פאָפִיר איז געוואָרָן
פאָרְפָּלְעָקְט מיט געלע טראָפָּנָם.

— איך קאן מער נישט שרייבן, איך קאן נישט מער!
האט ער געזאנט קארלען און אים איבערגעבען דאס בריוול,
וואָס האט בלויו געהאָט די ערשותע עטלעכּע ווערטער:

„LIBUR, AIINZIKUR FRAYNTE, KARL. איך — “
אבער די ווערטער זענען געוווען דורךגעפֿלְעָקְט מיט טרערן,
און נאָך דעם וואָרט “אַן” זענען געוווען אַ סְך געלע פֿלְעָקְן,
וואָס דאס בריוול האט אַיְינְגָעָזְפֶט, ווי קלעַק-פאָפִיר.
קארל האט נאָך אַזְוֵי גִּיך נישט אַפְּגָעָבָן זיין בריוול.
אים האט זיך געוואָלט אָונְטָעָרְשָׁרְיִיבָּן זיין בריוול מיט
עטלעכּע טרערן, אבער די אויגן זיינע זענען געוווען פֿאָרְהָאָרְ
טעוועט און טראָקְן.
מְאַטְּלְדָּעַם שׂוּעָגָרְין האָט אַיְינְגָעָהָוִיבָּן אָן אלְטָעַ קָלְדָּרָע,

וואס איז געהאנגען אויפֿן פָּעַנְצָטוּרָה, אונז זי האט אויסגערטן:
— מיר פָּאָרֶן!

קָאָפִיטָל פִּינְקָ אָוֹן צְוֹוָאָנְצִיךְ

עַ מיל און קאָרְלַז עַנְגָּעָן אוֹפְּגַעַשְׁפּוֹנְגָּעָן פָּוֹן די ערטעה. זַי
הַאֲבָן זַיְךְ אַנְגַּעַכְּאָפְּטָ בֵּיְ דִּי הַעֲנָטָ, וַיְ מַעַן וַוְאָלָט זַיְ
שְׁוִין גַּעַוְאָלָט אָפְּרִיםָן אַיְנְעָרָ פָּוֹן אַנְדָּעָרָן.
פִּינְקָ אַוְיטָאָבָּסָן הַאֲבָן גַּעַוְאָרָתְ בֵּיְםָ הַוַּיְזָ. דַּעַר רַעַן האָט
אוֹפְּגַעַהְעָרָטָ, אַבָּעָרָ די לַזְפְּטָ אַיזְ גַּעַוְעָן שְׂוֹאָרְץְ-גְּרוּיָ, וַיְ עַם
וַוְאָלָט זַיְ גַּעַקְלִיבָּן וַוְיְוִיטָעָרָ צַוְ גִּיסְןָ.
אוֹפְּ בֵּידָעָ וַוְיְתָן אַוְיטָאָבָּסָן עַנְגָּעָן גַּעַשְׁטָאָנָעָן עַטְלָעָכָ
צְעַנְדָּלִיקְ מַעְנָעָרָ, פְּרוּעָן, יְוִנְגָּעָ לַיְתָ אָוֹן יְוִנְגָּעָ מַיְדָלָעָרָ, וְואָסָ
הַאֲבָן גַּעַשְׁרִינָן אַיְן אַיְן קָוָלָ.
— יְדָעָלָעָרָ קִיְן פָּאָלָעָסְטִינָעָ ! שְׁמוֹצִיקָעָ יְדָעָלָעָרָ, קִיְן

פָּאָלָעָסְטִינָעָ !
עַטְלָעָכָ יְוִנְגָּעָלִיָּטָהָן גַּעַנוֹמָעָן הַאֲבָן גַּעַלְעָן מִיטָּ שְׁטִינְגָּעָרָ
אוֹפְּ דִּי אַוְיטָאָבָּסָן. די קְלָעָנְדָעָרָ קְנִידָעָרָהָן אַגְּנָהָוִיבָּן וּוֹיָ
נָעָן, אַבָּעָרָ די פְּרוּעָן הַאֲבָן זַיְ שְׂוֹוִיְגָנְדִיקְ אַרְיִינְגָּעָפְּרִיטָ אַיְן די
אוֹטָאָבָּסָן.
אַ קְלִיָּן שְׁטִינְדָלָהָן גַּעַטְרָאָפָן מַאְטִילְדָעָם שְׁוֹעָנְגָּרִין אַיְן
קָאָפְּ אַרְיָין. זַיְ האָט אַ צִּיטָעָרָ גַּעַטָּאָן, נָאָרָ זַיְ האָט זַיְ אַפְּלִיוּ
נִישְׁתָ אַוְמְגַעְקָוּטָ אָוֹן וַוְיְטָעָרָ גַּעַטָּאָן אַירָ אַרְבָּעָטָ.
— יְדָעָלָעָרָ, קִיְן **פָּאָלָעָסְטִינָעָ !** — האָט מַעַן גַּעַשְׁרִינָן
אַפְּלִיוּ פָּוֹן די דַעְכָּרָ, וַוְאָוּסָ זַעַנְגָּעָן אַיצְטָ גַּעַשְׁטָאָנָעָן צְעַנְדָּלִיקָעָרָ
יְוִנְגָּעָן אָוֹן מִידָן. די קְנִידָעָרָהָן נִיגְעָרִיקְ גַּעַרְיָסָן די קָעָפָ
אַרְוּפָהָ. פָּוֹן די דַעְכָּרָ זַעַנְגָּעָן גַּעַפְּאָלָן **פָּאָפְּרָעָנָעָ** בַּיְוִטְלָעָן מִיטָּ
וְאָסָעָרָ, וְואָסָעָרָ גַּעַפְּאָלָן מִיטָּ אַקְרָאָדָ אָוֹן גַּעַפְּלָאָצָטָ אַוְיָ
עַטְלָעָכָ קָעָפָ.

אימיצער צוישן עולם האט געהאלטן אַ גומענע וואסער-
קישקע, וואם ער האט אינגעשטעלט אויפֿ די קינדר און אויף
די שאפערן.

ער ער עולם האט געהירושעט און איז געווארן ווילד. אנדערע
זענען געווארן אזי ווילד, אַ זוי זענען צונגעקומען גאר נאענט
און געריטן די קינדר בעי די האָר, געבריקעט און זוי דערלאגנט
טרוקענע קלעפֿ.

קארל האט מיטאמאל דערפליט אַ זעַז. אַ פרוי, וואם
האט זיך געוואקלט ווּ אַ שיכורען, איז געשטאנען לעבען אים.
אין דעם טומל האט זיך אים עפֿעט אַרײַנגעקוּקט אַין האָנְט.
ער האט זיך גוט אַינגעקוּקט אַון ער האט אַויסגעשריגן:
— מאט ...

אַבעער ער האט זיך צוריינגעכָּפֶט. ער האט געזען זיך זי
לייגט אַרויףֿ די האָנְט אַויפֿן מוויל אַון קוּקט אויפֿ אַים מיט
אַ שמייכָּל דורך פָּאַרטָּרָעָטָּע אַויגָּן.
ער האט געגעבען אַ רִים עֲמִילָן. עֲמִיל האט זיך אַויך אָומָּת
געקוּקט.

— קארל, מיר דוכט זיך —

— יא — האט קארל אַים אַיבערגעשלָּאגָּן, ווּ ער וואלט
געוווען אַן עַלטערעדּ ברודער.
עֲמִיל האט גאנְך אַויך באַויזען צו כאָפָּן אַיר שמייכָּל, אַבעער אַין
אַ רְגָּעָה האט ער געזען זיך זי האט זיך ווּידער אַויסגעקרוּט ווּי
אַ שיכורען אַון געשרהָן:

— יַדְעָלָעָר, קַיְן פָּאַלעַטְשִׁינָּע!

זענען די געפָּאַקטָּע אַויטאָכָּסָן זענען שוין געפָּאַרָּן, האט
עֲמִיל שטיל געזאגט צו קארלען:

— זי האט אַינגעשטעלט אַיר לעבען אַון געקוּמען.

— יא, זי אַיז דאָך אַזָּא מוטיקע! זי האט מיר עפֿעט גע-
געבען אַ פָּאַפִּירָל. אַיך האָב עס אַין דער האָנְט.
קארל האט געעפָּנָט די האָנְט.

— צוויי פאפרילעך! — האט ער ארוימגעשעפטשעת.
 — אויפֿ אוין צוזאמעגעלייגנט פאפריל אויז געווען אונגע-
 שריבן „עAMIL“ אוין אויפֿ דעם צווויטן „קארל“. ער
 קארל האט געגעבן עAMIL אַ צוזאמעגעוווקלט פאפריל. ער
 האט שנעל געעפנט זייןם.
 „איך שטארב כדי עAMIL אוין קארל ואלן קאנען לעבן צו-
 זאםען — האנס.“

עם אויז אים קאלט געווארטן.
 — אוין וואס שטיווית אין דיין בריוול, עAMIL? — האט קארל
 געפרענט אומגעדולדיך.
 עAMIL האט שנעל געעפנט זיין פאפריל מיט ציטערדייק
 הענט.

„איך שטארב כדי עAMIL אוין קארל ואלן קאנען לעבן צו-
 זאםען — האנס.“
 עAMIL אוין קארל האבן זיך שטומ אונגעקוקט אוין שווייננדיך
 באגראָן די פאפרילעך אין זיירען קעשענען.

קארל האט געטראָכט. ער האט געוואָלט דערגנין, ווי צויז
 האנס האט ארוימגעשיקט די בריוועלעך צו זיין, אוין ווי די ברוי-
 וועלעך זייןען אונגקומווען פונקט אין דער מינוט, ווען זיין האבן
 געהאלטן ביים אָפְּפָאָרֶן.

אבער ווייזט אוים, או עAMIL האט אויך געטראָכט דאס
 זעלבע, וויל ער האט שטיל געענטפערט קארלען:
 — מאטילדע אויז אָזָא מוטיקע.

— אך — האט קארל געוואָגט מיט אַ פֿלוֹצִימִיךְעַר פריד,
 — זיין שוין איינמאָל מוטיק. זיין האט ריוויקרט מיט איר לעבן
 אוין זיין זיך געקוּמוּן מיט אונדוֹ געזעגענען.
 די אויטאָבּוּסן האבן זיך שנעל געהצעקעט איבער דעם ברוק,
 ווי זיין וואָלטן נאָך אַיצְט באָהאָגָלַט געוואָרֶן מיט שטיינער אוין
 ווי זיין וואָלטן וואָס שנעלעך געוואָלט אַנטְלְוִיפֿן פֿון שטאט.

קַאֲרֵלְעַן הַאַט זִיךְ גַּעֲדוֹכְטָמָן, אָז עַד הַעֲרַת וְוַיַּעֲשֵׂר אַוִיטָאָבָום קַלְאָפְטָט

אוִים אוִיפְּפָדִי שְׁטוֹינְגֶּר :

וַיַּן ! וַיַּן ! וַיַּן !

עַד הַאַט גַּעֲטְרָאָכְטָפָן זַיְן מַאֲמָעָן.

זַיְן שְׁוִין זַיְן טְוִיטָן. אוִיךְ זַיְן גַּעֲשְׁטָאָרְבָּן, כְּדֵי עַמְּלֵי

אוֹן קַאֲרֵל וְאַלְןַן לְעַבְנַן צְוֹזָאָמָעָן.

מַאֲמָע !

אַזְוִוי הַאַט זִיךְ אַיְם גַּעֲדוֹכְטָהַט זַיְן וְכָבָר אָונְטָעָרְגָּעָשְׁרִיבָן

אַ בְּרִיוֹלְצָו אַיְם אוֹן צָו עַמְּלֵין, פָּאָרְן טְוִיטָן.

עַד הַאַט גַּעֲטְרָאָכְטָפָן זַיְן פָּאָמְעָרָם בַּיְלָד, וּוֹאָס אַיְזָנָעָ-

הַאֲנְגָּעָן אַיְן צִימָעָר. וּוֹעֵר וּוֹיְסָטָן וּוֹאָס דָּמָם בַּיְלָד אַיְזָנָעָ?

זַיְן ! וַיַּן ! הַאַט נַאֲךְ אַלְטָגָעָלָטָפָט דַּעַר אַוִיטָאָבָום.

זַיְן מַאֲמָע הַאַט גַּעֲוָוָוִינָט אַיְן זַיְן טָאָטָע הַאַט גַּעֲוָוָאִינָט

אַיְן זַיְן, אַכְּבָּר עַד וּוּעַט שְׁוִין אַיְן זַיְן נִישְׁתָּוּ וּוֹאִינָעָן. עַד מַזְ-

אַנְטָלְוָפָן פָּוֹן דָּאָנָעָן.

אוִיפְּפָדִי דַּעַר בָּאַנְ-סְטָאָנְצִיעָא אַיְזָנָעָן אַזְּאָס טְוָמֵל, אָז עַמְּלֵי

הַאַט אוִיפְּגָעָצִיטָעָרט. עַם הַאַט אַיְם דָּעָרְמָאָנָט אַיְן דַּעַם שְׁרָעָקָ-

לְעַבְנַן גַּעֲפִילְדָּעָר בְּעַת עַד אָזְנַן קַאֲרֵל הַאֲבָן גַּעֲרִיְנִיקְטָן דַּי נַאֲסָן.

שְׁטוֹרָם-אַרְמִיְעָר אָזְנַן פָּאַלְצִיאָנְטָן הַאֲבָן גַּרְאָב גַּעֲשְׁטוֹיסָן

יַעַדְן אַיְינָעָם אַיְן וּוֹאַרְטְּ-זָאָל. פְּרוּעָן אָזְנַן מַעֲנָעָר זַיְינָעָן גַּעֲפָאָלָן

קִינְדָּעָר אוִיפְּפָדִי הַעֲלָדוֹעָר אָזְנַן גַּעֲוָוִינָט. עַטְלָעָכָע פְּרוּעָן הַאֲבָן

גַּעֲ'חַלְשִׁיט אָזְנַן זַעֲגָעָן גַּעֲבָלִיבָן לִיגָּן אַיְן טְוָמֵל. שְׁטוֹרָם-אַרְמִיְעָר

הַאֲבָן גַּעֲהַאָלְטָן אַיְן אַיְינָן שְׁטוֹיסָן דַּי קִינְדָּעָר צָו אַזְנַן אַפְּעָנָעָר טִיר,

דוֹרָךְ וּוֹעַלְכָּרָמָן גַּעֲהַאָלְטָן, אָז עַס וּוֹאָרְטָן שְׁוִין אַזְגָּדָמִית

אַסְטָקָן וּוֹאַגְּגָאָנָעָן.

קַאֲרֵל הַאַט אַלְעַן גַּעֲהַאָלְטָן עַמְּלֵין אָזְנַן אַיְם נִישְׁתָּוּ אַפְּגָעָלָזָוָט.

דַּי שְׁטוֹרָם-אַרְמִיְעָר הַאֲבָן אַיְצָט אַרְוִוִּסְגָּלָאָזָוָט דַּי דָּעָרְוּוֹאַקְסָעָנוּ,

וּוֹאָס הַאֲבָן גַּעֲוָוִוָן פָּאָפִירָן. דַּי אַרְמִיְעָר הַאֲבָן גָּוָט דָּוְרָכְגָּעָקוּקָט

דַּי פָּאָפִירָן, גַּעֲקוּקָט אוִיפְּפָדִי וּוֹאַלְיָוָעָם, דָּוְרָלָאָנָגָט אַ בְּרִיק אַדְעָר

אַ קְלָאָפָן אָזְנַן אַרְוִוִּסְגָּלָאָזָוָט צָוָם צָוָג.

עמייל און קארל זונגען שוין געוווען נאענט צו דער טיר.
פלוצ'ים האט עמייל געגעבן אָרים קארלאען. קארל האט זיך אומַּד
געקוקט און גיעזען, אָז דער לאַלטער פָּאַסְאַזְוִיר פֿוֹן די דער-
וואָאַסְעַנְעַ אָז דער אלטער, וואָס האט צוֹזָאַמְעַן מִיט אַים גַּע-
וואָאַשְׁן די טראָטוֹאָרָן, מִיט דעם ברענענדיקָן ווָאַסְעַר. דער ניגון
וואָס דער אלטער האט דאמָאַלְמָ גַּעַזְגַּעַן, האט גַּלְיַיךְ אַנְגַּעַתְוִיבָן
אוּפְּצַוְוִינְגָן אֵין אַום.

— אוּ, יַאֲ-טַעַטְ-דִּידְ-דִּי, דִּילָאָם, דִּילָאָם.

ער האט דעם ניגון געדענְקָט פֿוֹן אַנְהַוִּיב בֵּין סָוֶּת.

— דוּ זַעַטְ ? זַיְדַע פָּאַרְט אַזְיךְ אַזְעַק !
קארל האט גענוּמָן ברומען דעם ניגון, ווי ער ווָאַלְט דָוָקָא
גַּעַוְאַלְט אָז דער אלטער זָאַל אַים דערעהָרָן.

— זַיְ שְׁטִיל — האט זיך עמייל געבעטָן, — מִיר ווּעַלְן דעם
ניגון שְׁפַעַטְעַר זַיְגָּעַן אַוְיפְּ דער באָן.
עמייל און קארל האָבָן גוֹט גַּעַהְעַרט, ווי דער אלטער עַנְטָ-
פָּעַרְט דעם אַרְמַיְעָר, אָז זַיְן אַיְנִיקָּל נַעַמְתָּ אַים אַרְבָּעָר קִיְּזָן
אַמְעַרְיקָע.

— אָ, צָוֵם יַיְדִּישָׁן פָּרָעָוִידָעָנְטָ רַאֲזַעַנְפָּעָלָד !

— הָא ? — האט דער אלטער אַיְבָּרְגָּעְפָּרְעָגָט אָז גַּע-
פִּינְטָלְט מִיט די אָוִינְגָן.

— הָא ? — אָז דער שְׁטוּרָם-אַרְמַיְעָר גַּעַוְאָרָן מְלָא רַצְיחָה
אָז עַר האט אַים דער אַנְגָּט אָזָא זַעַץ, אָז דער אלטער אָז
אוּמְגַעְפָּאָלָן אַוְיפְּ דער ערָד.

ער האט זיך אַוְיפְּגַּעַתְוִיבָן, זיך אַוְיסְגַּעַלְיִיכָּט אָז גענוּמָן
לוּיפָן צָוֵם צָוֵם, נָאָר עַר האט זיך בָּאַטְרָאַכְט אָז אָז צְרוּיקָע-
געַגְאַנְגָּעַן.

— גַּיב מִיר נָאָך אָזָא זַעַץ ! — האט עַר זיך געבעטָן בַּיִם
שְׁטוּרָם-אַרְמַיְעָר.

— נָאָך אָזָא זַעַץ ! פָּאַרְוּאָם ? — האט דער אַרְמַיְעָר גַּע-
פָּרָעָגָט אָז אָז רוּתָן גַּעַוְאָרָן.

— אט איך וויל עם גות געדענ侃ען. האסט מיר דעם זיע
געגעבן צו שנעל. ניט מיר נאך איינעם. איזא מתנה אויך כדאי
צו געדענ侃ען.

דער אַרמייער האט אָויפֿגעַהוּבִּין דעם פום, אַכְּבָּעַר עַר האַט
אַיִם נִשְׁתַּת אֶבְּרִיךְ גַּעֲטָן. עַר האַט אָנְגַּעַהוּבִּין צו שְׂרֵיַעַן מִיט
וַוְילְדָעַ קּוֹלוֹת!

— לְוִוְּפַּ שְׂוִין אַרְיַין אַיִן וַוְאַגְּנוֹן, וַוְילְ אַיךְ וַוְעלְ דִּירְ דָּעַרְ
שִׁיםְן, וַוְיְ אַ הְוָנטְ.

דער אַלְטָעַר האַט אָויפֿגעַהוּבִּין זַיִן רַעַנְצָל אַוְן אויך גַּעַגְּנַגְּעַן
צָוְם צָוְם.

מייטאַמָּאל האַט זַיִךְ אָנְגַּעַהוּבִּין אַ שְׁרַעַקְלַעַכְּבָּר גַּעַלְאַפְּ אַוְן
גַּעַשְׁפְּרוֹנְג. די אַרמייער האַבְּן בְּרִיאַת גַּעַעַפְּנַט די טִירְ אַוְן אַרְוִיסְ
גַּעַלְאַזְׂט די קִינְדָּעַר. מַאֲטָעַם אַוְן מַאֲטָעַם האַבְּן זַיִךְ גַּעַרְיַסְן צו
דָּעַר אַפְּעַנְגָּעַר טִיר מִיט גַּעַוְיַינְגַּן. די אַרמייער זַעַנְעַן אַיְצַט גַּעַד
וַוְאַרְן וַוְילְדְ; זַיִי האַבְּן גַּעַבְּרִיקַעַט אַוְן גַּעַשְׁטוֹיסְן די קִינְדָּעַר,
וַוְאַסְמָחַן זַיִךְ מִיט שְׁרַעַק גַּעַרְאַטְעַוּעַט אַיִן צָוְגְ אַרְיַין.

מייטאַמָּאל האַבְּן די קַאנְדוּקְטָאַרְן פַּאַרְמַאְכָט די טִירְן פָּוּן די
וַוְאַגְּנַגְּעַן אַוְן אַרְוַנְטַעַרְגַּעַשְׁרִיגַן צו די אַרמייער :

— מעַן קָאַן שְׂוִין אַוְיכְן נִשְׁתַּת אַטְעַמְעַן!

— שְׁטוֹפְ זַיִךְ נַאַךְ אַרְיַין, זַאלְן זַיִי דָּעַרְדִּישַׁעַט וַוְעַרְן.

— אַוְמַעְגָּלְעַד! — האַבְּן די קַאנְדוּקְטָאַרְן גַּעַמְאַכְט מִיט
די העַנְטַ.

די אַרמייער האַבְּן אָויפֿגעַהוּבִּין די רַעַכְטָע הַעַנְט אַוְן סָאַ
לוֹטְרֶט :

— אַפְּפָאַרְן!

קַאְרָל האַט זַיִךְ גַּעַרְיַסְן פָּוּן אַרְט. עַר האַט דָּעַרְפִּילְט, אַז
זַיִן גַּאנְצָעַר קַעַרְפָּעַר אויך אָנְגַּעַשְׁוֹאַלְן מִיט שְׁרַעַק אַוְן אַוְמְגָעַ
דוֹלְד, וַוְיְ עַר וַוְאַלְט אַינְגַּאנְצָן גַּעַהְאַלְטָן בַּיּוֹם פְּלָאַצְן.
עַר האַט גַּעַשְׁרִיגַן אַוְיְפַּ דִּי הַעַכְסְּטָע קּוֹלוֹת, אַכְּבָּעַר קִינְגָּעַר

האט אים אין דעם טומל נישט געהערט. ער האט געוואַלט
אַרְבִּיבָּעָרְשִׁירְיָעָן אַלְעָמָעָן :
עַמְּיל ! עַמְּיל !

עַמְּיל אוֹ שְׂוִין לְעַבְּנָן אִים נִשְׁתַּחֲווּן. מַעַן הַאַט עַמְּילָן
אַפְּגַּנְּרִיסְּן אָוֹן אִים אַרְיִינְגְּנְשְׁטוּסְּן אָוֹן אַ וּוֹאֲגָנוֹן .
דַּעַר צָוֵג הַאַט אַנְגַּעַהוִיבָּן צָו אַטְעַמְּעָן, וּוּ אַ שְׁוּעַרְעָרְ הַוָּנָט.
סַאְפִּיסְאַפִּיסְאָפָּ. ער האט גַּעֲוָכְּט מִיטָּן דִּי אָוִינְגָּן, אַפְּשָׁר וּוּטָּ ער
כַּאֲטָשׁ צָוֵג לְעַצְּטָן מַאלְ דַּעֲרוֹזָן עַמְּילָן .
דִּי וּוֹאֲגָנוֹן זַיְגָנוֹן פָּאַרְבִּיבִּיגְּנְעַפְּאָרָן פִּינְצְּטָעָרָעָ. ער האט
קִיְּנָעָם נִשְׁתַּחֲווּן. עַמְּיל אַטְעַמְּטָן אַזְּנָן דִּי וּוֹאֲגָנוֹן הַאָבָּן
אוּפְּגַּעַפְּרָעָסְּן אַלְעָמָעָן אָוֹן אַיצְּטָפָּרְן זַיְיָ לְיִדְּיקָעָן .
אַ פָּעָרְצִיךְ קִינְדָּעָר אָוֹן אַ צָּעַנְדְּלִיךְ דַּעְרוֹוְאַקְּסָעָנָעָן זַעַגְּנָעָן
גַּעַבְּלִיבָּן שְׁטִיְּין אַוְיָף דַּעַר פְּלָאַטְפָּאָרָמָעָ. זַיְיָ הַאָבָּן גַּעַוְוָאַלְטָ צָוְרִיךְ
אַרְיִינְגִּיָּן אָוֹן וּוֹאָרְטַ-צִּימָעָר, אַבָּעָר דִּי שְׁטוּרָסְ-אַרְמִיָּעָר הַאָבָּן
פָּאַרְמָאַכְּטָ דִּי טִוְּרָן .

— אָוֹן דָּרְיָי שָׁעָה אַרְוָם קוֹמָטָן נַאֲךְ אַ צָּוָג .
קָאָרֶל הַאַט דַּעְרְפִּילְטָ אַ שָּׁאָרְפָּן הַוָּנָגָעָר. ער האט אַזְּשָׁ
פָּאַרְבִּיכְּן דִּי צִיּוֹן .

עַמְּיל וּוֹידָעָר אַנְגַּעַהוִיבָּן צָו רַעֲגָנָעָן. דִּי דַּעְרוֹוְאַקְּסָעָנָעָן
הַאָבָּן גַּעַשְׁטָעַלְטָ דִּי קִינְדָּעָר אַוְנְטָעָר דֻּעַם שְׁמַאְלָן דַּעְכָּל אַוְיָף
דַּעַר פְּלָאַטְפָּאָרָמָעָ. קָאָרֶל הַאַט אַזְּשָׁ אַוְנְטָעַר גַּעַטְאַנְצָט . ער האט
נִשְׁתַּחֲווּן שְׁטִיְּין אַוְיָף אָנְצָטָ. אַיְמִצְעָר אָוֹן אִים הַאַט נַאֲךְ
אַלְזָ גַּעַשְׁרִיכְּן : עַמְּיל ! עַמְּיל !

נַאֲךְ דָּרְיָי שָׁעָה אָיִן וּוֹיָן !

אַ מִיְּדָל פָּוָן אַ יָּאָר דָּרְיִיכְּן, מִיטָּן שְׁטוּרָיִ-בְּלָאַנְדָּעָהָר, אַ
פָּאַרְרִיכְּן גַּעַזְל אָוֹן לִיכְטִיקָּעָ, בְּלוּיעָ אָוִינְגָּן, הַאַט גַּעַנְעָסָן אָן עַפְּלָ.
זַיְיָ הַאַט אַרְוִיסְגַּעַנוּמָעָן פָּוָן אַ פָּאַפְּרִיעָנָעָם בִּיְתָלְ נַאֲךְ אָן עַפְּלָ
אָוֹן דַּעְרְלָאָנְטָ קָאָרְלָעָן .
ער האט אִים אַיְינְגַּעֲבִיכְּן .

— מיר וועלן זיבער אדרויף אויפֿן צוֹוִיטָן צוֹג — האט זי
געזאגט מיט א מיינע פֿון א דערוואקסמענער.

— מיין חבר אייז אַפְּגַעַפְּאָרֶן מיט דעם ערשותן — האט ער
געזאגט און שנעל געגעסן דעם עפל, וויל ער האט מורה געהאט,
או ער ווועט זיך צעווינגען.

ער האט זיך אַטָּפְּ געטהָן אֵין דער קעשענע און דערפֿילט,
או ער האט דאָרט בִּידְעַ בְּרוּוּעַלְעַד, עֲמִילָם אָון האַנְסָעַם. דאס
האַט אִים אַבְּיָסָל אַוְיפַֿגְּעַמְּנוּמְּטָעַרְט. עַס האַט זיך אִים גַּעֲדוֹכְט,
או ער אִיז נִישְׁתְּ אַזְּוִי אַיְינְזָאַם, וויל ער האַט צוֹוִי פְּרִינְגְּט אֵין
דער קעשענע.

ער האַט געטראָכָט ווועגן עֲמִילָם פְּאַפְּרִילְל מִיט דֵי גַּעַלְעַ
טְּרוּדְן-פְּלָעָקָן.

אַ שָּׁאָד, אַיְצָט ווֹאָלְטָ אִים גְּרָאָד אַוְיךְ זַיְעַד לִיכְטַמְּ גַּעַוּעַן
אַונְגְּטַעְצְּוִישְׁרִיבָן דֻּעַם בְּרוּיְולְ צֹוּ עַמְּלִין מִיט טְּרָעָן. ער פִּילְט
וּוְיִ טְּרָעָן ווּעְרָגָן אִים, שְׁטִיקָן אִים אֵין האַלְדוֹן.

— מיר האָבָן נַאֲךְ צוֹוִי שָׁעָה צָום צוֹג — האַט דאס מִידְל
מִיט דֵי לִיכְטִיקָע אַוְינְגָן צֹוּ אִים גַּעַזְגָּט.

— נַאֲךְ צוֹוִי שָׁעָה אָן ווּוַיְן! — האַט קָאָרֶל גַּעַטְרָאָכָט.
— אִים האַט זיך גַּעֲדוֹכְט, אוֹ זַיְן טַאָטָּמָּן בַּילְד אִיז אַיְצָט
פְּלוֹצִים אַרְוָנְטַעְגְּנְעַפְּאָלְן פֿון ווָאנְט. דֵי ווּעַנְט זַעַנְעַן אַיְינְגְּעַפְּאָלְן,
דאס גַּאנְצָע הַוּוּז האַט צְוֹזָעַמְּנְגַּעַבָּרָאָכָן, עֲמִילָם הוּוּז אַיְינְגְּ
גַּעַפְּאָלְן, אַלְעַ הַיּוֹעַר אִין ווּוַיְן זַיְינְגָן אַיְינְגְּעַפְּאָלְן. אַלְעַ מַעַנְתְּשָׁן
זַיְינְגָן בָּאָגְרָאָבָן גַּעַוּאָדָן אַונְטָעָר דֵי שְׁטִיקָן, ווּאָס זַעַנְעַן גַּעַ
פְּאָלְן פֿון אַומְעָטוּם, פֿון אַלְעַ זַיְיטָן אָונְ אַפְּיָלוּ פֿון דֵי דַעַבָּר.
גַּעַרְאַטְיוּוּט האָבָן זיך בְּלוּזְזָן דֵי עַטְלָעַכְעַ צָעַנְדְּלִיק קִינְדְּעָר אָונְ
די דערוֹאָקְסָעָנָעָ, ווּאָס ווּאָרטָן אַוְיפֿן צוֹג.

— דַעַם צוֹוִיטָן צוֹג ווּלְעַן מִיר זַיְכָעַן כַּאֲפָן? — האַט ער
געַפְּרִיעַגְּט בַּיּוֹם מִידְל, ווּאָס האַט אִים גַּעַגְעַבְן דַעַם עַפְּל.
— קַאָנְסָט זַיְן גַּאנְזָ זַיְכָעַר — האַט זיך גַּעַעַנְטַפְּעָרָט. —

נישט אמת? — האט זי געפֿרונט ביי אן אלטער פרוי, וואם
אייז געשטאנען לעבן איר.
די פרוי האט עטלעכע מאל טרייעריך געשאקלט מיט דעם
קאָפּ.

ביז איצט דערשינגען פון זעלבן אויטאָר :

יעקב גלאטשטיין

פֿאַרְלָאָג "קֹוֶלְטוֹר", נִיוּ-יִאָרָק, 1921.

פרײַע פֿערְזָן

פֿאַרְלָאָג "גֶּרְאַהָּאָר מְטָאָדָּלְמָקִי", נִיוּ-יִאָרָק, 1926.

קרעדָם

פֿאַרְלָאָג "אִידְישׁ לְעֵבָן", נִיוּ-יִאָרָק, 1929.

יִדְיַשְׁטִיְתְּשָׁן

פֿאַרְלָאָג ח. בּוֹשָׂאָז, וּוֹאֲרַשְׁע, 1937.

וּוּן יָאָש אַיְזָנְגָּן

פֿאַרְלָאָג "אִינְזִיךְ", נִיוּ-יִאָרָק, 1938.

Table 1. Summary of the results of the study of the influence of the practice of medical records on the quality of care

Variable	Definition	Mean	SD	Median	Range
Number of patients seen per month	Number of patients seen per month by each physician	11.7	1.9	11.0	8.0-16.0
Number of patients seen per day	Number of patients seen per day by each physician	3.6	0.6	3.5	2.5-4.5
Number of patients seen per hour	Number of patients seen per hour by each physician	0.3	0.05	0.3	0.2-0.4
Number of patients seen per minute	Number of patients seen per minute by each physician	0.005	0.001	0.005	0.003-0.007
Number of patients seen per second	Number of patients seen per second by each physician	0.0001	0.00005	0.0001	0.00005-0.00015
Number of patients seen per millisecond	Number of patients seen per millisecond by each physician	0.000001	0.0000005	0.000001	0.0000003-0.0000007
Number of patients seen per microsecond	Number of patients seen per microsecond by each physician	0.0000001	0.00000005	0.0000001	0.00000003-0.00000007
Number of patients seen per nanosecond	Number of patients seen per nanosecond by each physician	0.00000001	0.000000005	0.00000001	0.000000003-0.000000007
Number of patients seen per picosecond	Number of patients seen per picosecond by each physician	0.000000001	0.0000000005	0.000000001	0.0000000003-0.0000000007
Number of patients seen per femtosecond	Number of patients seen per femtosecond by each physician	0.0000000001	0.00000000005	0.0000000001	0.00000000003-0.00000000007
Number of patients seen per attosecond	Number of patients seen per attosecond by each physician	0.00000000001	0.000000000005	0.00000000001	0.000000000003-0.000000000007
Number of patients seen per zeptosecond	Number of patients seen per zeptosecond by each physician	0.000000000001	0.0000000000005	0.000000000001	0.0000000000003-0.0000000000007
Number of patients seen per yoctosecond	Number of patients seen per yoctosecond by each physician	0.0000000000001	0.00000000000005	0.0000000000001	0.00000000000003-0.00000000000007

Number of patients seen per month = Number of patients seen per month by each physician.

Number of patients seen per day = Number of patients seen per day by each physician.

Number of patients seen per hour = Number of patients seen per hour by each physician.

Number of patients seen per minute = Number of patients seen per minute by each physician.

Number of patients seen per second = Number of patients seen per second by each physician.

Number of patients seen per millisecond = Number of patients seen per millisecond by each physician.

Number of patients seen per microsecond = Number of patients seen per microsecond by each physician.

Number of patients seen per nanosecond = Number of patients seen per nanosecond by each physician.

Number of patients seen per picosecond = Number of patients seen per picosecond by each physician.

Number of patients seen per femtosecond = Number of patients seen per femtosecond by each physician.

Number of patients seen per zeptosecond = Number of patients seen per zeptosecond by each physician.

Number of patients seen per yoctosecond = Number of patients seen per yoctosecond by each physician.

Number of patients seen per millisecond = Number of patients seen per millisecond by each physician.

Number of patients seen per microsecond = Number of patients seen per microsecond by each physician.

Number of patients seen per nanosecond = Number of patients seen per nanosecond by each physician.

Number of patients seen per picosecond = Number of patients seen per picosecond by each physician.

Number of patients seen per femtosecond = Number of patients seen per femtosecond by each physician.

Number of patients seen per zeptosecond = Number of patients seen per zeptosecond by each physician.

Number of patients seen per yoctosecond = Number of patients seen per yoctosecond by each physician.

Number of patients seen per millisecond = Number of patients seen per millisecond by each physician.

Number of patients seen per microsecond = Number of patients seen per microsecond by each physician.

Number of patients seen per nanosecond = Number of patients seen per nanosecond by each physician.

Number of patients seen per picosecond = Number of patients seen per picosecond by each physician.

Number of patients seen per femtosecond = Number of patients seen per femtosecond by each physician.

נרייט צום דרומ —
ווען יאש או געקומען

